

PROGRAMI FINANSIJSKE PODRŠKE IRF-A ZA 2019. GODINU

Investiciono-razvojni fond
Crne Gore A.D.

Investiciono-razvojni fond
Crne Gore A.D.

PROGRAMI FINANSIJSKE PODRŠKE IRF-A ZA 2019. GODINU

SADRŽAJ:

Programi finansijske podrške IRF-a za 2019. godinu

I - Preduzetništvo

1.1 Program kreditiranja visokoškolaca	5
1.2 Program kreditiranja tehnoloških viškova	7
1.3 Program podrške ženama u biznisu UNDP	9
1.4 Program podrške ženama u biznisu	11
1.5 Program podrške ženama u biznisu - start up	15
1.6 Program podrške razvoju preduzetništva	17
1.7 Program kreditiranja početnika u biznisu - start up	21
1.8 Program kreditiranja mladih u biznisu	25
1.9 Razvojni krediti za mikro, mali i srednji biznis – CEB	27
1.10 Program finansiranja trajnih obrtnih sredstava za mikro, mali i srednji biznis - CEB	29

II - Poljoprivreda

2.1 Program podrške agroindustriji i proizvodnji hrane	31
2.2 Program podrške razvoju poljoprivrede - IPARD	35
2.3 Program podrške razvoju poljoprivrede - IPARD LIKE	37
2.4 Program podrške razvoju poljoprivrede - Agro budžet	39
2.5 Program podrške razvoju poljoprivrede – otkup poljoprivrednih proizvoda	41

III - Turizam

3.1 Program podrške izgradnji novih hotelskih kapaciteta	43
3.2 Program podrške unapređenju postojećih apartmanskih i hotelskih kapaciteta	47
3.3 Program podrške za unapređenje turističke infrastrukture i vanpansionske ponude	51
3.4 Program podrške ugostiteljstvu	55

IV - Proizvodnja

4.1 Program podrške proizvodnji	59
4.2 Program podrške preduzećima iz oblasti drvoprerađe	63
4.3 Program podrške klasterima	67
4.4 Program podrške za modernizaciju industrije	69

V - Usluge

5.1 Program podrške preduzećima uslužne djelatnosti	71
5.2 Program podrške ulaganjima u ICT sektor	75
5.3 Program razvoja preduzetništva u kulturi i umjetnosti	77

VI - Likvidnost

6.1 Refinansiranje tekućih kreditnih zaduženja	81
6.2 Program finansiranja trajnih obrtnih sredstava	83
6.3 Program kratkoročnog kreditiranja	87
6.4 Faktoring	89

VII - Podsticaj konkurentnosti

7.1 Program podsticaja konkurentnosti crnogorskih proizvoda/usluga na drugim tržištima	91
--	----

VIII - Green field

8.1 Program podrške green field i brown field investicijama	95
---	----

IX - Infrastrukturni projekti

9.1 Program kreditiranja infrastrukturnih projekata i projekata vodosnabdijevanja	99
9.2 Program kreditiranja projekata zaštite životne sredine, energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije	103

1. CILJ PROGRAMA

Cilj Programa je podsticanje prvenstveno osnivanja mikro i malih preduzeća koji su u vlasništvu crnogorskih državljana sa visokom stručnom spremom, a nalaze se na evidenciji nezaposlenih lica Zavoda za zapošljavanje Crne Gore.

Dakle, cilj je da se toj ciljnoj grupi posveti posebna pažnja kako bi se obezbijedio viši stepen uključivanja u preduzetništvo i stvaranje uslova za zaposlenje nezaposlenih visokoškolača.

2. NAMJENA KREDITA

Kreditni su namijenjeni za ulaganja u osnovna sredstva - materijalnu imovinu (građevinske objekte, opremu i uređaje, osnovno stado, podizanje dugogodišnjih zasada, sitan inventar...), nematerijalna imovina (razvoj proizvoda ili usluge, patenti, licence, koncesije, autorska prava, franšize...) i obrtna sredstva.

IRF CG A.D. može finansirati do 75,00% vrijednosti ukupne investicije. Podnosioci zahtjeva za kredit mogu sopstveno učešće u iznosu od 25,00% vrijednosti ukupne investicije obezbijediti u roku od godinu dana od dana zaključenja ugovora o kreditu.

Iznos kredita namijenjen ulaganju u obrtna sredstva može biti do 30,00% ukupnog iznosa kredita.

Finansijska podrška se neće odobravati u sljedeće svrhe:

- ▶ Djelovi investicije koji služe za lične potrebe;
- ▶ Ugostiteljski objekti koji isključivo pružaju usluge točenja pića;
- ▶ Djelatnosti izdavanja novina i drugih povremenih izdanja, djelatnosti proizvodnje i emitovanja radijskog i televizijskog programa, djelatnosti novinskih agencija, kao i uslužnih djelatnosti agencija za marketing i odnose sa javnošću;
- ▶ Kupovina udjela u drugim društvima, akcija i ostalih vrijednosnih papira;
- ▶ Benzinske pumpe;
- ▶ Izgradnja stambenih i poslovnih prostora radi prodaje;
- ▶ Proizvodnja i prodaja vojne opreme ili usluga;
- ▶ Prodajni auto saloni;
- ▶ Završene investicije u cilju refinansiranja kreditnih obaveza;
- ▶ Bankarstvo i osiguranje;
- ▶ Trgovina valutama i hartijama od vrijednosti;
- ▶ Učešće u projektima u kojima se krše međunarodno priznata prava radnika, uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori;
- ▶ Bila koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje: igre na sreću, duvan, alkoholna pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija);
- ▶ Nemoralne i nelegalne aktivnosti.

3. KORISNICI KREDITA

Korisnici kredita mogu biti lica sa visokom stručnom spremom, koja se nalaze na evidenciji nezaposlenih lica Zavoda za zapošljavanje Crne Gore. Moguće je donijeti preliminarnu odluku o kreditiranju uz određene uslove, uključujući i registraciju preduzeća.

U slučaju odobrenja kredita od strane IRF CG A.D., korisnici moraju svoju djelatnost registrovati u neki od oblika organizovanja koji predviđa Zakon o privrednim društvima, ili na način definisan pravilima djelatnosti kojima se bave (zanatlije, poljoprivredni proizvođači, PZU i sl.).

Podnositelj zahtjeva ne može imati više od 20,00% učešća u vlasništvu drugog privrednog društva.

Pravo na kredit ne postoji, već IRF CG A.D. na osnovu svakog pojedinačnog zahtjeva donosi posebnu odluku.

4. NAČIN KREDITIRANJA

IRF CG A.D. realizuje ovaj Program direktnim kreditiranjem korisnika kredita.

Zahtjevi za odobrenjem kredita koji nisu dokumentovani obaveznom propisanom dokumentacijom neće se razmatrati.

5. KREDITNI USLOVI

Kreditni koji se odobravaju po ovoj kreditnoj liniji, biće finansirani iz sopstvenog kreditnog potencijala.

Uslovi kreditiranja:

- ▶ Maksimalni iznos do 50.000,00 € (za preduzetnike do 30.000,00 €);
- ▶ Kamata 0%;
- ▶ Rok otplate do 12 godina (uključujući grace period);
- ▶ Grace period do 4 godine.

6. NAKNADE

Visina naknade:

- ▶ 0,50% na odobreni iznos za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori;
- ▶ 1,00% na odobreni iznos za projekte koji se realizuju u ostalim opštinama.

7. KORIŠĆENJE KREDITA

Rok korišćenja kredita je do 24 mjeseca.

Krajnji period korišćenja određivaće se za svaki kreditni aranžman pojedinačno u zavisnosti od realnih potreba i dinamike ulaganja sredstava. Korisnici kredita dužni su kredit koristiti namjenski u skladu sa ovim programom i ugovorom koji se potpiše između IRF CG A.D. i korisnika.

IRF CG A.D. će sprovesti kontrolu namjenskog korišćenja kredita.

IRF CG A.D. realizuje odobrene direktne kredite čija je namjena investiranje u osnovna sredstva (i sitan inventar), prenosom sredstava na:

- ▶ račun dobavljača, odnosno izvršioca usluga/radova ili
- ▶ račun Korisnika kredita jednokratno ili po tranšama - fazno.

Prenos sredstava direktno na račun Korisnika po tranšama - fazno, podrazumijeva da se naredni prenos sredstava po pravilu neće vršiti prije nego što Korisnik kredita opravda namjensko trošenje ranije realizovanih sredstava po odobrenom kreditu (sredstva po već prenešenim tranšama).

Izuzetno, u slučaju refundacije plaćenih ulaganja, prenos sredstava na račun korisnika kredita se može izvršiti jednokratno, shodno važećem pravilniku IRF CG A.D.

8. INSTRUMENTI OBEZBJEĐENJA

Kao instrumente obezbjeđenja kredita IRF CG A.D. će prihvatiti mjenice, hipoteku na nepokretnostima (procijenjena vrijednost nepokretnosti mora biti najmanje vrijedna koliko i iznos traženog kredita), bankarske garancije, garancije jedinica lokalne samouprave, garancije Vlade Crne Gore, jemstva bonitetnih pravnih lica, zaloge potraživanja, administrativne zabrane na primanja, minimum jednog, bonitetnog žiranta (u zavisnosti od iznosa kredita i primanja žiranta) i druge uobičajene instrumente obezbjeđenja u bankarskom poslovanju u skladu sa aktima IRF CG A.D. i odlukama nadležnih organa IRF CG A.D.

Sve troškove u vezi pribavljanja instrumenata obezbjeđenja i sprovođenja poslova oko osiguranja, brisanja i povraćaja realizovanih instrumenata snosi korisnik kredita.

9. POTREBNA DOKUMENTACIJA

Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta kroz direktan kreditni aranžman:

Za donošenje preliminarne odluke

- ▶ Zahtjev za kredit;
- ▶ Investicioni program u skladu sa metodologijom IRF CG A.D., odnosno investicioni program prihvatljive sadržine;
- ▶ Potvrda Zavoda za zapošljavanje Crne Gore da se podnosilac zahtjeva nalazi na evidenciji nezaposlenih lica Zavoda;
- ▶ Dokaz o završenom fakultetu podnosioca zahtjeva;
- ▶ Saglasnost za pristup podacima Regulatornog kreditnog registra Centralne banke Crne Gore (RKR)
- ▶ Kopija lične karte podnosioca zahtjeva
- ▶ Prijedlog instrumenata obezbjeđenja;
- ▶ Profakture (kopija ili original) za nabavku opreme i sitnog inventara, predračune za izvođenje građevinskih radova, predugovore o kupoprodaji nekretnina (IRF CG A.D. neće prihvatati ponude/predugovore koje su izdate od fizičkih lica osim kod kupoprodaje nekretnina, ponude/predugovore od povezanih lica kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit;
- ▶ Izjava o kućnoj zajednici;

Za izgradnju/dogradnju/rekonstrukciju poslovnog objekta:

- ▶ List nepokretnosti nekretnine gdje se realizuje predmetna investicija ne stariji od 30 dana;
- ▶ Građevinska dozvola (ekvivalent shodno zakonu);
- ▶ Predmjer, predračun i ponude za izvođenje radova.

Za kupovinu poslovnog prostora:

- ▶ List nepokretnosti u kojem je upisana nekretnina koja je predmet kupoprodaje ne stariji od 30 dana;
- ▶ Predugovor/ugovor o kupoprodaji nekretnine (ovjeren od strane notara);

Za donošenje konačne odluke:

- ▶ Rješenje o upisu krajnjeg korisnika u Centralni registar privrednih subjekata, odnosno u drugi registar nadležnog organa ili izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata ne stariji od 30 dana;
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Važeći statut društva;
- ▶ Saglasnost za pristup podacima Regulatornog kreditnog registra Centralne banke Crne Gore (RKR);
- ▶ Važeći obrazac ovjerenih potpisa lica ovlašćenih za zastupanje (OP) i važeći karton deponovanih potpisa;
- ▶ Izjava o povezanim licima novoosnovanog pravnog lica¹;
- ▶ Profakture koje glase na novoosnovano pravno lice.

Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku.

Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo da zahtijeva dodatnu dokumentaciju.

10. OSTALE ODREDBE

Dotatna pravila koja se primjenjuju na ovaj Program kreditiranja, a koja nisu pomenuta u ovom dokumentu, definisana su posebnim aktima koje donose nadležni organi IRF CG A.D.

11. PERIOD TRAJANJA KREDITNE LINIJE

Kreditna linija traje do 31.12.2019. godine, odnosno do njene promjene, ukidanja.

¹ Član.3, tačka 8 Zakona o bankama – ("Sl. list Crne Gore", br.17/08 od 11.03.2008, 44/10 od 30.07.2010, 40/11 od 08.08.2011)

1. CILJ PROGRAMA

Cilj programa je podrška licima koja su proglašena tehnološkim viškovima u obezbjeđivanju sopstvene egzistencije uz kreditnu podršku Investiciono-razvojnog fonda. Na ovaj način će se omogućiti tim licima, koja imaju potencijal za biznis, da "uzmu stvar u svoje ruke" i realizacijom svoje biznis ideje obezbijede posao za sebe i za druge.

2. NAMJENA KREDITA

Kreditni su namijenjeni za ulaganja u osnovna sredstva - materijalnu imovinu (građevinske objekte, opremu i uređaje, osnovno stado, podizanje dugogodišnjih zasada, sitan inventar...), nematerijalna imovina (razvoj proizvoda ili usluge, patenti, licence, koncesije, autorska prava, franšize...) i obrtna sredstva.

IRF CG A.D. može finansirati do 75,00 % vrijednosti ukupne investicije. Podnosioci zahtjeva za kredit mogu sopstveno učešće u iznosu do 25,00 % vrijednosti ukupne investicije obezbijediti u roku od godinu dana od dana zaključčenja ugovora o kreditu.

Iznos kredita namijenjen ulaganju u obrtna sredstva može biti do 30,00 % ukupnog iznosa kredita.

Finansijska podrška se neće odobravati u sljedeće svrhe:

- ▶ Djelovi investicije koji služe za lične potrebe;
- ▶ Ugostiteljski objekti koji isključivo pružaju usluge točenja pića;
- ▶ Djelatnosti izdavanja novina i drugih povremenih izdanja, djelatnosti proizvodnje i emitovanja radijskog i televizijskog programa, djelatnosti novinskih agencija, kao i uslužnih djelatnosti agencija za marketing i odnose sa javnošću;
- ▶ Kupovina udjela u drugim društvima, akcija i ostalih vrijednosnih papira;
- ▶ Benzinske pumpe;
- ▶ Izgradnja stambenih i poslovnih prostora radi prodaje;
- ▶ Proizvodnja i prodaja vojne opreme ili usluga;
- ▶ Prodajni auto saloni;
- ▶ Završene investicije u cilju refinansiranja kreditnih obaveza;
- ▶ Bankarstvo i osiguranje;
- ▶ Trgovina valutama i hartijama od vrijednosti;
- ▶ Učešće u projektima u kojima se krše međunarodno priznata prava radnika, uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori;
- ▶ Bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje: igre na sreću, duvan, alkoholna pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija);
- ▶ Nemoralne i nelegalne aktivnosti.

3. KORISNICI KREDITA

Korisnici kredita mogu biti:

Lica kojima je usljed tehnoloških, ekonomskih i restrukturalnih promjena prestao radni odnos na neodređeno vrijeme (tehnološki viškovi), a koji se nalaze na evidenciji nezaposlenih lica Zavoda za zapošljavanje Crne Gore;

Moguće je donijeti preliminarnu odluku o kreditiranju uz određene

uslove, uključujući i registraciju preduzeća.

U slučaju odobrenja kredita od strane IRF CG A.D., korisnici moraju svoju djelatnost registrovati u neki od oblika organizovanja koji predviđa Zakon o privrednim društvima, ili na način definisan pravilima djelatnosti kojima se bave (zanatlije, poljoprivredni proizvođači, PZU i sl.).

Podnosilac zahtjeva i/ili povezana lica ne mogu imati više od 20,00% učešća u vlasništvu drugog privrednog društva.

Pravo na kredit ne postoji, već IRF CG A.D. na osnovu svakog pojedinačnog zahtjeva donosi posebnu odluku.

4. NAČIN KREDITIRANJA

IRF CG A.D. realizuje ovaj Program direktnim kreditiranjem korisnika kredita. Zahtjevi za odobrenjem kredita koji nisu dokumentovani obaveznom propisanom dokumentacijom neće se razmatrati.

5. KREDITNI USLOVI

Kreditni koji se odobravaju po ovoj kreditnoj liniji, biće finansirani iz sopstvenog kreditnog potencijala.

Uslovi kreditiranja:

- ▶ Maksimalni iznos do 50.000,00 € (za preduzetnike do 30.000,00 €);
- ▶ Kamata 0%;
- ▶ Rok otplate do 12 godina (uključujući grejs period);
- ▶ Grejs period do 4 godine.

6. NAKNADE

Visina naknade:

- ▶ 0,50% na odobreni iznos za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori;
- ▶ 1,00% na odobreni iznos za projekte koji se realizuju u ostalim opštinama.

7. KORIŠĆENJE KREDITA

Rok korišćenja kredita je do 24 mjeseca.

Krajnji period korišćenja određivaće se za svaki kreditni aranžman pojedinačno u zavisnosti od realnih potreba i dinamike ulaganja sredstava. Korisnici kredita dužni su kredit koristiti namjenski u skladu sa ovim programom i ugovorom koji se potpiše između IRF CG A.D. i korisnika.

IRF CG A.D. će sprovesti kontrolu namjenskog korišćenja kredita.

IRF CG A.D. realizuje odobrene direktne kredite čija je namjena investiranje u osnovna sredstva (i sitan inventar), prenosom sredstava na:

- ▶ račun dobavljača, odnosno izvršioca usluga/radova ili
- ▶ račun Korisnika kredita jednokratno ili po tranšama - fazno.

Prenos sredstava direktno na račun Korisnika po tranšama - fazno, podrazumijeva da se naredni prenos sredstava po pravilu neće vršiti prije nego što Korisnik kredita opravda namjensko trošenje prethodno realizovanih sredstava po odobrenom kreditu (sredstva po već prenešenim tranšama).

Izuzetno, u slučaju refundacije plaćenih ulaganja, prenos sredstava na račun korisnika kredita se može izvršiti jednokratno, shodno važećem pravilniku IRF CG A.D.

8. INSTRUMENTI OBEZBJEĐENJA

Kao instrumente obezbjeđenja kredita IRF CG A.D. će prihvatiti mjenice, hipoteku na nepokretnostima (procijenjena vrijednost nepokretnosti mora biti najmanje vrijedna koliko i iznos traženog kredita), bankarske garancije, garancije jedinica lokalne samouprave, garancije Vlade Crne Gore, jemstva bonitetnih pravnih lica, zaloge potraživanja, administrativne zabrane na primanja, minimum jednog, bonitetnog žiranta (u zavisnosti od iznosa kredita i primanja žiranta) i druge uobičajene instrumente obezbjeđenja u bankarskom poslovanju u skladu sa aktima IRF CG A.D. i odlukama nadležnih organa IRF CG A.D.

Sve troškove u vezi pribavljanja instrumenata obezbjeđenja i sprovođenja poslova oko osiguranja, brisanja i povraćaja realizovanih instrumenata snosi korisnik kredita.

9. POTREBNA DOKUMENTACIJA

Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta kroz direktan kreditni aranžman:

Za donošenje preliminarne odluke

- ▶ Zahtjev za kredit;
- ▶ Investicioni program u skladu sa metodologijom IRF CG A.D., odnosno investicioni program prihvatljive sadržine;
- ▶ Potvrda da je lice ostalo bez posla usljed tehnoloških, ekonomskih i restrukturalnih promjena;
- ▶ Potvrda Zavoda za zapošljavanje Crne Gore da se podnosioc zahtjeva nalazi na evidenciji nezaposlenih lica Zavoda;
- ▶ Saglasnost za pristup podacima Regulatornog kreditnog registra Centralne banke (RKR)
- ▶ Kopija lične karte podnosioca zahtjeva
- ▶ Predlog instrumenata obezbjeđenja;
- ▶ Profakture (kopija ili original) za nabavku opreme i sitnog inventara, predračune za izvođenje građevinskih radova, predugovore o kupoprodaji nekretnina (IRF CG A.D. neće prihvatati ponude/predugovore koje su izdate od fizičkih lica osim kod kupoprodaje nekretnina, ponude/predugovore od povezanih lica kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit;
- ▶ Izjava o kućnoj zajednici;

Za izgradnju/dogradnju/rekonstrukciju poslovnog objekta:

- ▶ List nepokretnosti nekretnine gdje se realizuje predmetna investicija ne stariji od 30 dana;
- ▶ Građevinska dozvola (ekvivalent shodno zakonu);
- ▶ Predmjer, predračun i ponude za izvođenje radova.

Za kupovinu poslovnog prostora:

- ▶ List nepokretnosti u kojem je upisana nekretnina koja je predmet kupoprodaje ne stariji od 30 dana;
- ▶ Predugovor/ugovor o kupoprodaji nekretnine (ovjeren od strane notara);

Za donošenje konačne odluke

- ▶ Rješenje o upisu krajnjeg korisnika u Centralni registar privrednih subjekata, odnosno u drugi registar nadležnog organa ili izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata ne stariji od 30 dana;
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Važeći statut društva;
- ▶ Saglasnost za pristup podacima Regulatornog kreditnog registra Centralne banke Crne Gore (RKR)
- ▶ Važeći obrazac ovjerenih potpisa lica ovlašćenih za zastupanje (OP) i važeći karton deponovanih potpisa;
- ▶ Izjava o povezanim licima novoosnovanog pravnog lica.
- ▶ Profakture koje glase na novoosnovano pravno lice.

Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku¹.

Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo da zahtjeva dodatnu dokumentaciju.

10. OSTALE ODREDBE

Dotatna pravila koja se primjenjuju na ovaj Program kreditiranja, a koja nisu pomenuta u ovom dokumentu, definisana su posebnim aktima koje donose nadležni organi IRF CG A.D.

11. PERIOD TRAJANJA KREDITNE LINIJE

Kreditna linija traje do 31.12.2019.godine, odnosno do njene promjene ili ukidanja.

¹ Član.3, tačka 8 Zakona o bankama – ("Sl. list Crne Gore", br.17/08 od 11.03.2008, 44/10 od 30.07.2010, 40/11 od 08.08.2011)

1. CILJ PROGRAMA

Program za rodnu ravnopravnost IPA 2010 namijenjen je podsticanju bržeg i lakšeg ekonomskog osnaživanja žena, kroz stvaranje povoljnijeg poslovnog ambijenta i pružanja podrške razvoju njihovim preduzetničkim potencijalima, što će ujedno doprinijeti razvoju postojećih i otvaranju novih preduzeća, kreiranju novih radnih mjesta i rastu zaposlenosti, a time i ukupnom razvoju sektora MSP i preduzetništva u skladu sa **Strategijom razvoja ženskog preduzetništva 2015-2020;**

Drugi cilj je realizacija Programa IPA 2014, koji zajednički sprovode Ministarstvom za ljudska i manjinska prava Crne Gore (MLJMP) i UNDP, uz finansijsku podršku EU i MOU – potpisani Memorandum o saradnji IRF, MLJMP i UNDP.

Konkretan cilj Programa je jačanje kapaciteta, poboljšanje mehanizama i unapređenje odgovarajućih politika, u skladu sa međunarodnim okvirima (UN i EU), nacionalnim politikama i razvojnim prioritetima zemlje.

Cilj komponente za ekonomsko osnaživanje je da pomogne Crnoj Gori da koristi preduzetnički potencijal žena, čime se podstiče održivi razvoj na lokalnom nivou.

Imajući u vidu naprijed navedeno, Investiciono - razvojni fond Crne Gore A.D., u saradnji sa Ministarstvom za ljudska i manjinska prava Crne Gore i UNDP-om, raspisuje (ne)finansijsku podršku radi poboljšanja uslova za razvoj ženskog preduzetništva u Crnoj Gori.

Cilj ove Kreditne linije je pružanje podrške ženama koje planiraju da registruju i razviju sopstveni biznis. Na ovaj način će im se pružiti šansa da finansiraju mali biznis i isti učine dostupnim tržištu.

2. NAMJENA KREDITA

Kreditni su namijenjeni za ulaganja u osnovna i obrtna sredstva bez ograničenja.

Finansijska podrška se neće odobravati u sljedeće svrhe:

- ▶ Djelovi investicije koji služe za lične potrebe;
- ▶ Ugostiteljski objekti koji isključivo pružaju usluge točenja pića;
- ▶ Djelatnosti izdavanja novina i drugih povremenih izdanja, djelatnosti proizvodnje i emitovanja radijskog i televizijskog programa, djelatnosti novinskih agencija, kao i uslužnih djelatnosti agencija za marketing i odnosa sa javnošću;
- ▶ Kupovina udjela u drugim društvima, akcija i ostalih vrijednosnih papira;
- ▶ Benzinske pumpe;
- ▶ Izgradnja stambenih i poslovnih prostora radi prodaje;
- ▶ Proizvodnja i prodaja vojne opreme ili usluga;
- ▶ Prodajni auto saloni;
- ▶ Završene investicije u cilju refinansiranja kreditnih obaveza;
- ▶ Bankarstvo i osiguranje;
- ▶ Trgovina valutama i hartijama od vrijednosti;
- ▶ Učešće u projektima u kojima se krše međunarodno priznata prava radnika, uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori;
- ▶ Bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje: igre na sreću, duvan, alkoholna pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija);
- ▶ Nemoralne i nelegalne aktivnosti.

3. KORISNICE KREDITA

Kreditni su namijenjeni preduzećima u kojima su vlasnice žene, a koje su registrovane na način koji predviđa Zakon o privrednim društvima i žene koje djelatnost obavljaju na način definisan pravilima djelatnosti kojima se bave, poljoprivredna proizvodnja, zanatstvo i sl..

Krajnje korisnice ovih kreditnih aranžmana mogu biti subjekti koji od Poreske uprave obezbijede potvrdu da uredno izmiruju svoje poreske obaveze.

Ukoliko je podnosilac zahtjeva privredno društvo, samo privredno društvo i osnivači društva ne smiju imati više od 20,00 % učešća u vlasništvu drugog privrednog društva, dok u slučaju preduzetnice, ista ne smije participirati u vlasništvu drugog privrednog subjekta sa više od 20,00 %.

Korisnici kredita ne mogu biti društva koja u vlasničkoj strukturi imaju udjele pravnih lica preko 20,00 %.

Pravo na kredit ne postoji, već IRF CG A.D. o svakom zahtjevu donosi posebnu odluku.

4. NAČIN KREDITIRANJA

IRF CG A.D. realizuje ovaj Program direktnim kreditiranjem korisnica kredita.

Investiciono - razvojni fond Crne Gore A.D. ovaj program realizuje u saradnji sa Ministarstvom za ljudska i manjinska prava Crne Gore i UNDP-om.

Nakon raspisivanja Programa podrške, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava Crne Gore i UNDP detaljno će informisati potencijalne korisnice o kreditima.

Pored informisanosti pružiće im se razni oblici biznis obrazovanja kao i monitoring koji podrazumijeva njihov stalni kontakt sa predstavnicima ovih institucija.

Zahtjevi za odobrenjem kredita koji nisu dokumentovani obaveznom propisanom dokumentacijom neće se razmatrati.

5. KREDITNI USLOVI

Kreditni koji se odobravaju po ovoj kreditnoj liniji, biće finansirani iz sopstvenog kreditnog potencijala.

- ▶ Maksimalni iznos do 10.000,00 €;
- ▶ Kamatna stopa iznosi 2,50 % na godišnjem nivou uz proporcionalni način obračuna;
- ▶ Rok otplate do 6 godina (uključujući grejs period);
- ▶ Grejs period do 1 godine.

Posebni uslovi kreditiranja:

- ▶ Za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosjeka razvijenosti na nivou Crne Gore kamatna stopa iznosi 2,00 % na godišnjem nivou uz proporcionalan način obračuna kamate.
- ▶ Ukoliko je direktan kreditni aranžman u cjelosti pokriven bankarskom garancijom, novčanim kolateralom ili garancijom države (opštine), takav kreditni aranžman ili adekvatan dio kreditnog aranžmana se neće posmatrati kao izloženost krajnje korisnice.

6. NAKNADE

Naknada za kredite koji se realizuju putem ove kreditne linije se neće zaračunavati.

7. KORIŠĆENJE KREDITA

Rok korišćenja kredita je do 12 mjeseci.

Krajnji period korišćenja određivaće se za svaki kreditni aranžman pojedinačno u zavisnosti od realnih potreba i dinamike ulaganja sredstava. Korisnice kredita dužne su kredit koristiti namjenski u skladu sa ovim programom i ugovorom koji se potpiše između IRF CG A.D. i korisnice. IRF CG A.D. će sprovesti kontrolu namjenskog korišćenja kredita. IRF CG A.D. realizuje odobrene direktne kredite čija je namjena investiranje u osnovna sredstva (i sitan inventar) i obrtna sredstva, prenosom sredstava na:

- ▶ račun dobavljača, odnosno izvršioca usluga/radova ili
- ▶ račun Korisnice kredita po tranšama, fazno.

Prenos sredstava direktno na račun Korisnice kredita po tranšama - fazno, podrazumijeva da se naredni prenos sredstava po pravilu neće vršiti prije nego što Korisnica kredita opravda namjensko trošenje prethodno realizovanih sredstava po odobrenom kreditu (sredstva po već prenešenim tranšama).

Izuzetno, u slučaju refundacije plaćenih ulaganja, prenos sredstava na račun korisnika kredita se može izvršiti jednokratno, shodno važećem pravilniku IRF CG A.D..

8. INSTRUMENTI OBEZBJEĐENJA

Kao sredstvo obezbjeđenja IRF CG A.D. će prihvatiti administrativne zabrane na primanja, minimum jednog, bonitetnog žiranta (u zavisnosti od iznosa kredita i primanja žiranta).

Alternativno, IRF CG A.D. će kao instrumente obezbjeđenja kredita prihvatiti mjenice, hipoteke na nepokretnostima (procijenjena vrijednost nepokretnosti mora biti najmanje vrijedna koliko i iznos traženog kredita), bankarske garancije, garancije jedinica lokalne samouprave, garancije Vlade Crne Gore, jemstva bonitetnih pravnih lica, zaloge potraživanja, administrativne zabrane na primanja, minimum jednog, bonitetnog žiranta (u zavisnosti od iznosa kredita i primanja žiranta) i druge uobičajene instrumente obezbjeđenja u bankarskom poslovanju u skladu sa aktima IRF CG A.D. i odlukama nadležnih organa IRF CG A.D.

Sve troškove u vezi pribavljanja instrumenata obezbjeđenja i sprovođenje poslova oko osiguranja, brisanja i povraćaja realizovanih instrumenata snosi Korisnica kredita.

9. POTREBNA DOKUMENTACIJA

Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta kroz direktan kreditni aranžman:

- ▶ Zahtjev za kredit;
- ▶ Investicioni program u skladu sa metodologijom IRF CG A.D., odnosno investicioni program prihvatljive sadržine;
- ▶ Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata ne stariji od 30 dana;
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnja korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Važeći statut društva;

- ▶ Saglasnost za pristup podacima Regulatornog kreditnog registru Centralne banke Crne Gore (RKR) uključujući osnivače i povezana lica;
- ▶ Važeći obrazac ovjerenih potpisa lica ovlašćenih za zastupanje (OP) i važeći karton deponovanih potpisa;
- ▶ Izjava o povezanim licima¹;
- ▶ Kopija lične karte;
- ▶ Kopija kartice žiro računa;
- ▶ Potvrda Poreske uprave o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana;
- ▶ Komplet obrazaca za godišnje račune (Bilans stanja, Bilans uspjeha, Bruto bilans (Zaključni list), Analitika kupaca i dobavljača) – za posljednje dvije godine, kao i presjek gore navedenih izvještaja za tekuću godinu, izuzev kod klijenata koji nisu u obavezi da sastavljaju finansijske izvještaje;
- ▶ Izvještaj revizora za korisnika kredita koji je obveznik revizije po zakonu;
- ▶ Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Poreske uprave, kao dokaz broja zaposlenih;
- ▶ Prijedlog instrumenata obezbjeđenja;
- ▶ Profakture (kopija ili original) za nabavku opreme, sitnog inventara i obrtnih sredstava, predračune za izvođenje građevinskih radova, predugovore o kupoprodaji nekretnina (IRF CG A.D. neće prihvatiti ponude/predugovore koji su izdati od fizičkih lica osim kod kupoprodaje ili zakupa nekretnina, ponude/predugovore od povezanih lica kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit;

Za izgradnju/dogradnju/rekonstrukciju poslovnog objekta

- ▶ List nepokretnosti nekretnine gdje se realizuje predmetna investicija ne stariji od 30 dana;
- ▶ Građevinska dozvola (ekvivalent shodno zakonu);
- ▶ Predmjer, predračun i ponude za izvođenje radova.

Za kupovinu poslovnog prostora

- ▶ List nepokretnosti u kojem je upisana nekretnina koja je predmet kupoprodaje ne stariji od 30 dana;
- ▶ Predugovor/ugovor o kupoprodaji nekretnine (ovjeren od strane notara);

Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku.

Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo da zahtijeva dodatnu dokumentaciju.

10. OSTALE ODREDBE

Dodatna pravila koja se primjenjuju na ovaj Program kreditiranja, a koja nisu pomenuta u ovom dokumentu, definisana su posebnim aktima koje donose nadležni organi IRF CG A.D.

11. PERIOD TRAJANJA KREDITNE LINIJE

Kreditna linija traje do 31.12.2019.godine, odnosno do njene promjene ili ukidanja.

¹ Član.3, tačka 8 Zakona o bankama – ("Sl. list Crne Gore", br.17/08 od 11.03.2008, 44/10 od 30.07.2010, 40/11 od 08.08.2011)

1. CILJ PROGRAMA

Cilj Programa je podsticanje osnivanja i razvoja poslovanja mikro, malih i srednjih preduzeća i preduzetnika u kojima su žene nosioci biznisa. Na ovaj način se želi podržati žensko preduzetništvo i pospešiti afirmacija žena u biznisu.

2. NAMJENA KREDITA

Kreditni su namijenjeni za ulaganja u osnovna sredstva - materijalna imovina (zemljište, građevinski objekti, oprema i uređaji, osnovno stado, podizanje dugogodišnjih zasada, sitan inventar...), nematerijalna imovina (razvoj proizvoda ili usluge, patenti, licence, koncesije, autorska prava, franšize...) i obrtna sredstva. IRF CG A.D. može direktno financirati do 75,00 % vrijednosti ukupne investicije.

Iznos kredita namijenjen ulaganju u obrtna sredstva može biti do 30,00 % ukupnog iznosa kredita.

Da bi projekat bio kreditiran po ovoj kreditnoj liniji žena mora biti nosilac biznisa, odnosno većinski ili 100% vlasnik i izvršni direktor mora biti žena.

Finansijska podrška se neće odobravati u sljedeće svrhe:

- ▶ Djelovi investicije koji služe za lične potrebe;
- ▶ Ugostiteljski objekti koji isključivo pružaju usluge točenja pića;
- ▶ Djelatnosti izdavanja novina i drugih povremenih izdanja, djelatnosti proizvodnje i emitovanja radijskog i televizijskog programa, djelatnosti novinskih agencija, kao i uslužnih djelatnosti agencija za marketing i odnosa sa javnošću;
- ▶ Kupovina udjela u drugim društvima, akcijama i ostalih vrijednosnih papira
- ▶ Benzinske pumpe;
- ▶ Izgradnja stambenih i poslovnih prostora radi prodaje;
- ▶ Proizvodnja i prodaja vojne opreme ili usluga;
- ▶ Prodajni auto saloni;
- ▶ Završene investicije u cilju refinansiranja kreditnih obaveza;
- ▶ Bankarstvo i osiguranje;
- ▶ Trgovina valutama i hartijama od vrijednosti;
- ▶ Učešće u projektima u kojima se krše međunarodno priznata prava radnika, uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori;
- ▶ Bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje: igre na sreću, duvan, alkoholna pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija);
- ▶ Nemoralne i nelegalne aktivnosti.

3. KORISNICE KREDITA

Korisnice kredita mogu biti žene preduzetnice i privredna društva u kojima su žene nosioci biznisa (osnivač i izvršni direktor preduzeća mora biti žena). Krajnji korisnici ovih kreditnih aranžmana mogu biti subjekti koji od Poreske uprave obezbijede potvrdu da uredno izmiruju svoje poreske obaveze. Ukoliko je podnosilac zahtjeva privredno društvo, samo privredno društvo

i osnivači društva ne smiju imati više od 20,00 % učešća u vlasništvu drugog društva, dok u slučaju preduzetnice, ista ne smije participirati u vlasništvu drugog privrednog subjekta sa više od 20,00 %.

Korisnici kredita ne mogu biti privredna društva koja u vlasničkoj strukturi imaju udjele pravnih lica preko 20,00 %.

Korisnici kredita mogu biti isključivo privredna društva koja posluju duže od 12 mjeseci.

Pravo na kredit ne postoji, već IRF CG A.D. na osnovu svakog pojedinačnog zahtjeva donosi posebnu odluku.

4. NAČIN KREDITIRANJA

IRF CG A.D. realizuje ovaj Program:

- ▶ Direktnim kreditiranjem korisnica kredita;
- ▶ Kreditiranjem krajnjih korisnica kredita preko poslovnih banaka sa kojima je IRF CG A.D. uspostavio poslovnu saradnju.

Zahtjevi za odobrenjem kredita koji nisu dokumentovani obaveznom propisanom dokumentacijom neće se razmatrati.

Na osnovu ugovora o kreditu između poslovne banke i IRF CG A.D., poslovna banka će zaključiti ugovor s krajnjom korisnicom kredita.

5. KREDITNI USLOVI

Kreditni koji se odobravaju po ovoj kreditnoj liniji, biće finansirani iz sopstvenog kreditnog potencijala.

A) Direktno kreditiranje:

- ▶ Maksimalni iznos do 1.000.000,00 € (za preduzetnice do 50.000,00 €);
- ▶ Minimalni iznos 10.000,00 €;
- ▶ Kamatna stopa iznosi 3,30 % na godišnjem nivou uz proporcionalni način obračuna kamate;
- ▶ Rok otplate do 12 godina (uključujući grejs period);
- ▶ Grejs period do 4 godine.

Posebni uslovi kreditiranja:

- ▶ Za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori kamatna stopa iznosi 2,80 % na godišnjem nivou uz proporcionalan način obračuna kamate.

STIMULATIVNE MJERE ZA DIREKTNE KREDITNE ARANŽMANE:

Za projekte za koje je obezbijedena bankarska garancija kao sredstvo obezbijedenja, kamatna stopa će iznositi 2,00% na godišnjem nivou.

Ukoliko je direktan kreditni aranžman u cjelosti ili djelimično pokriven bankarskom garancijom, novčanim kolateralom ili garancijom države, takav kreditni aranžman ili adekvatan dio kreditnog aranžmana se neće posmatrati kao izloženost krajnje korisnice.

B) Kreditiranje preko poslovnih banaka:

- ▶ Maksimalni iznos do 1.000.000,00 €;
- ▶ Minimalni iznos 10.000,00 €;
- ▶ Kamatna stopa iznosi 4% na godišnjem nivou od čega Banci pripada 2,5%. Banka ima pravo sa klijentom ugovoriti nižu kamatnu stopu, u kom slučaju kamatna stopa Fonda iznosi najmanje 1,5%;
- ▶ Rok otplate do 12 godina (uključujući grejs period);
- ▶ Grejs period do 4 godine.

NAPOMENA: Poslovna banka ima pravo, shodno sopstvenoj poslovnoj politici, kreditirati klijenta u procentu koji smatra adekvatnim iz sopstvenog potencijala po uslovima koje sama definiše.

Poslovna banka posredstvom koje se realizuje kreditni aranžman je obavezna da od krajnje korisnice kredita obezbijedi ispunjenje svih obaveza koje su utvrđene zakonskim propisima vezano za realizaciju investicije - projekta koji se podržava kreditnim sredstvima IRF CG A.D.

6. NAKNADE

Visina naknade za direktne aranžmane:

- ▶ 0,30% na odobreni iznos za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori;
- ▶ 0,50% na odobreni iznos za projekte koji se realizuju u ostalim opštinama.

Naknade za kredite koji se realizuju preko poslovne banke IRF CG A.D. neće zaračunavati, a krajnja korisnica će sa bankom ugovoriti iznos naknade.

7. KORIŠĆENJE KREDITA

Rok korišćenja kredita je do 24 mjeseca.

Krajnji period korišćenja određivaće se za svaki kreditni aranžman pojedinačno u zavisnosti od realnih potreba i dinamike ulaganja sredstava.

Korisnice kredita dužne su kredit koristiti namjenski u skladu sa ovim programom i ugovorom koji se potpiše između IRF CG A.D. i korisnice. IRF CG A.D. će sprovesti kontrolu namjenskog korišćenja kredita. IRF CG A.D. realizuje odobrene direktne kredite čija je namjena investiranje u osnovna sredstva (i sitan inventar), prenosom sredstava na:

- ▶ račun dobavljača, odnosno izvršioca usluga/radova ili
- ▶ račun Korisnice kredita jednokratno ili po tranšama - fazno.

Prenos sredstava direktno na račun Korisnice po tranšama - fazno, podrazumijeva da se naredni prenos sredstava po pravilu neće vršiti prije nego što Korisnica kredita opravda namjensko trošenje prethodno realizovanih sredstava po odobrenom kreditu (sredstva po već prenešenim tranšama).

Izuzetno, u slučaju refundacije plaćenih ulaganja, prenos sredstava na račun korisnika kredita se može izvršiti jednokratno, shodno važećem pravilniku IRF CG A.D..

Prenos sredstava za kreditne aranžmane posredstvom i uz garanciju poslovnih banaka po pravilu će se vršiti jednokratno.

U slučaju kreditiranja krajnjih korisnica putem poslovnih banaka, poslovne banke su dužne obezbijediti i čuvati dokumentaciju i voditi evidencije koje omogućuju brzu i efikasnu kontrolu namjenskog korišćenja kredita, kao i definisanje ostalih uslova korišćenja kredita u skladu sa zakonskim uslovima. IRF CG A.D. zadržava mogućnost da namjensku kontrolu vrši u direktnom kontaktu sa krajnjom korisnicom kredita.

8. INSTRUMENTI OBEZBJEĐENJA

Kao instrumente obezbjeđenja kredita IRF CG A.D. će prihvatiti mjenice, hipoteke na nepokretnostima (procijenjena vrijednost nepokretnosti mora biti najmanje vrijedna koliko i iznos traženog kredita), bankarske garancije, garancije jedinica lokalne samouprave, garancije Vlade Crne Gore, jemstva bonitetnih pravnih lica, zaloge potraživanja, administrativne zabrane na primanja, minimum jednog bonitetnog žiranta (u zavisnosti od iznosa kredita i primanja žiranta) i druge uobičajene instrumente obezbjeđenja u bankarskom poslovanju u skladu sa aktima IRF CG A.D. i odlukama nadležnih organa IRF CG A.D.

Sve troškove u vezi pribavljanja instrumenata obezbjeđenja i sprovođenje poslova oko osiguranja, brisanja i povraćaja realizovanih instrumenata snosi korisnica kredita.

Kod kredita posredstvom i uz garanciju poslovnih banaka, za obezbjeđenje će se uzimati mjenice i ovlašćenja banaka, a banka zadržava pravo da ugovori instrumente obezbjeđenja sa krajnjom korisnicom.

9. POTREBNA DOKUMENTACIJA

Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta kroz direktan kreditni aranžman:

- ▶ Zahtjev za kredit;
- ▶ Investicioni program u skladu sa metodologijom IRF CG A.D. odnosno investicioni program prihvatljive sadržine;
- ▶ Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata ne stariji od 30 dana;
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Važeći statut društva;
- ▶ Saglasnost za pristup podacima Regulatornog kreditnog registra Centralne banke Crne Gore (RKR) uključujući osnivače i povezana lica¹;
- ▶ Važeći obrazac ovjerenih potpisa lica ovlašćenih za zastupanje (OP) i važeći karton deponovanih potpisa;
- ▶ Potvrda Poreske uprave o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana;
- ▶ Komplet obrazaca za godišnje račune (Bilans stanja, Bilans uspjeha, Bruto bilans (Zaključni list), Analitika kupaca i dobavljača) za posljednje dvije godine, kao i presjek gore navedenih izvještaja za tekuću godinu, izuzev kod klijenata koji nisu u obavezi da sastavljaju finansijske izvještaje;
- ▶ Izvještaj revizora za korisnike kredita koji su obveznici revizije po zakonu;
- ▶ Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Poreske uprave, kao dokaz broja zaposlenih;

¹ Član.3, tačka 8 Zakona o bankama – ("Sl. list Crne Gore", br.17/08 od 11.03.2008, 44/10 od 30.07.2010, 40/11 od 08.08.2011)

- ▶ Prijedlog instrumenata obezbjeđenja;
- ▶ Profakture (kopija ili original) za nabavku opreme i sitnog inventara, predračune za izvođenje građevinskih radova, predugovore o kupoprodaji nekretnina (IRF CG A.D. neće prihvatiti ponude/predugovore koji su izdati od fizičkih lica osim kod kupoprodaje nekretnina, ponude/predugovore od povezanih lica kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit.

Za izgradnju/dogradnju/rekonstrukciju poslovnog objekta:

- ▶ List nepokretnosti nekretnine gdje se realizuje predmetna investicija ne stariji od 30 dana;
- ▶ Građevinska dozvola (ekvivalent shodno zakonu);
- ▶ Predmjer, predračun i ponude za izvođenje radova.

Za kupovinu poslovnog prostora:

- ▶ List nepokretnosti u kojem je upisana nekretnina koja je predmet kupoprodaje ne stariji od 30 dana;
- ▶ Predugovor/ugovor o kupoprodaji nekretnine (ovjeren od strane notara);

Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku.

Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo da zahtijeva dodatnu dokumentaciju.

Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta posredstvom i uz garancije poslovnih banaka:

- ▶ Investicioni program u skladu sa propisima banke;
- ▶ Odluka nadležnog organa banke;
- ▶ Rješenje o upisu krajnjeg korisnika u Centralni registar privrednih subjekata, odnosno u drugi registar nadležnog organa;
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;

- ▶ Potvrda Poreske uprave o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana;
- ▶ Bilans stanja, Bilans uspjeha, za posljednje dvije godine;
- ▶ Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Poreske uprave, kao dokaz broja zaposlenih;
- ▶ Profakture (kopija ili original) za nabavku opreme i sitnog inventara, predračune za izvođenje građevinskih radova, predugovore o kupoprodaji nekretnina (IRF CG A.D. neće prihvatiti ponude/predugovore koji su izdati od fizičkih lica osim kod kupoprodaje nekretnina, ponude/predugovore od povezanih lica kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit;
- ▶ Izjava o povezanim licima;

Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku.

Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo da zahtijeva dodatnu dokumentaciju.

10. OSTALE ODREDBE

Dodatna pravila koja se primjenjuju na ovaj Program kreditiranja, a koja nisu pomenuta u ovom dokumentu, definisana su posebnim aktima koje donose nadležni organi IRF CG A.D.

11. PERIOD TRAJANJA KREDITNE LINIJE

Kreditna linija traje do 31.12.2019.godine, odnosno do njene promjene ili ukidanja.

**KREDITI
ZA BOGATU
BUDUĆNOST
CRNE GORE**

1. CILJ PROGRAMA

Cilj Programa je da se sa posebnim kreditnim uslovima dodatno ohrabre žene za uključivanje u sopstveni biznis. Ovom beskamatnom kreditnom linijom podržaće se one žene koje imaju potencijala da na osnovu svog znanja i iskustva počnu sa realizacijom svoje biznis ideje. Na ovaj način će se omogućiti ostvarenje ciljeva definisanim Strategijom razvoja ženskog preduzetništva 2015-2020.

2. NAMJENA KREDITA

Kreditni su namijenjeni za ulaganja u osnovna sredstva - materijalna imovina (građevinski objekti, oprema i uređaji, osnovno stado, podizanje dugogodišnjih zasada, sitan inventar...), nematerijalna imovina (razvoj proizvoda ili usluge, patenti, licence, koncesije, autorska prava, franšize...) i obrtna sredstva.

IRF CG A.D. može direktno finansirati do 75,00 % vrijednosti ukupne investicije.

Podnosioci zahtjeva za kredit mogu sopstveno učešće u iznosu do 25,00 % vrijednosti ukupne investicije obezbijediti u roku od godinu dana od dana zaključenja ugovora o kreditu.

Iznos kredita namijenjen ulaganju u obrtna sredstva može biti do 30,00 % ukupnog iznosa kredita.

Da bi projekat bio kreditiran po ovoj kreditnoj liniji žena mora biti nosilac biznisa, odnosno većinski ili 100% vlasnik i izvršni direktor mora biti žena.

Finansijska podrška se neće odobravati u sljedeće svrhe:

- ▶ Djelovi investicije koji služe za lične potrebe;
- ▶ Ugostiteljski objekti koji isključivo pružaju usluge točenja pića;
- ▶ Djelatnosti izdavanja novina i drugih povremenih izdanja, djelatnosti proizvodnje i emitovanja radijskog i televizijskog programa, djelatnosti novinskih agencija, kao i uslužnih djelatnosti agencija za marketing i odnosa sa javnošću;
- ▶ Kupovina udjela u drugim društvima, akcijama i ostalih vrijednosnih papira
- ▶ Benzinske pumpe;
- ▶ Izgradnja stambenih i poslovnih prostora radi prodaje;
- ▶ Proizvodnja i prodaja vojne opreme ili usluga;
- ▶ Prodajni auto saloni;
- ▶ Završene investicije u cilju refinansiranja kreditnih obaveza;
- ▶ Bankarstvo i osiguranje;
- ▶ Trgovina valutama i hartijama od vrijednosti;
- ▶ Učešće u projektima u kojima se krše međunarodno priznata prava radnika, uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori;
- ▶ Bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje: igre na sreću, duvan, alkoholna pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija);
- ▶ Nemoralne i nelegalne aktivnosti.

3. KORISNICI KREDITA

Kreditni su namijenjeni ženama koje namjeravaju da započnu biznis, dakle, podrška i razvoj start-up preduzeća. Žena mora biti većinski ili 100% vlasnik i izvršni direktor privrednog društva.

Moguće je donijeti preliminarnu odluku o kreditiranju uz određene

uslove, uključujući i registraciju preduzeća.

U slučaju odobrenja kredita od strane IRF CG A.D., korisnici moraju svoju djelatnost registrovati u neki od oblika organizovanja koji predviđa Zakon o privrednim društvima, ili na način definisan pravilima djelatnosti kojima se bave (zanatlije, poljoprivredni proizvođači, PZU i sl.).

Podnosilac zahtjeva ne može imati više od 20,00% učešća u vlasništvu drugog privrednog društva.

Pravo na kredit ne postoji, već IRF CG A.D. na osnovu svakog pojedinačnog zahtjeva donosi posebnu odluku.

4. NAČIN KREDITIRANJA

IRF CG A.D. realizuje ovaj Program direktnim kreditiranjem korisnice kredita.

Zahtjevi za odobrenjem kredita koji nisu dokumentovani obaveznom propisanom dokumentacijom neće se razmatrati.

5. KREDITNI USLOVI

Kreditni koji se odobravaju po ovoj kreditnoj liniji, biće finansirani iz sopstvenog kreditnog potencijala.

Uslovi kreditiranja:

- ▶ Maksimalni iznos do 50.000,00 € (za preduzetnice do 30.000,00 €);
- ▶ Kamata 0%;
- ▶ Rok otplate do 12 godina (uključujući grejs period);
- ▶ Grejs period do 4 godine.

Ukoliko je direktan kreditni aranžman u cjelosti ili djelimično pokriven bankarskom garancijom, novčanom kolateralom ili garancijom države, takav kreditni aranžman ili adekvatan dio kreditnog aranžmana se neće posmatrati kao izloženost krajnje korisnice kredita.

6. NAKNADE

Visina naknade:

- ▶ 0,50% na odobreni iznos za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori;
- ▶ 1,00% na odobreni iznos za projekte koji se realizuju u ostalim opštinama.

7. KORIŠĆENJE KREDITA

Rok korišćenja kredita je do 24 mjeseca.

Krajnji period korišćenja određivaće se za svaki kreditni aranžman pojedinačno u zavisnosti od realnih potreba i dinamike ulaganja sredstava.

Korisnici kredita dužni su kredit koristiti namjenski u skladu sa ovim programom i ugovorom koji se potpiše između IRF CG A.D. i korisnika.

IRF CG A.D. će sprovesti kontrolu namjenskog korišćenja kredita.

IRF CG A.D. realizuje odobrene direktne kredite čija je namjena investiranje u osnovna sredstva (i sitan inventar), prenosom sredstava na:

- ▶ račun dobavljača, odnosno izvršioca usluga/radova; ili
- ▶ račun Korisnika kredita jednokratno ili po tranšama - fazno.

Prenos sredstava direktno na račun Korisnika po tranšama - fazno, podrazumijeva da se naredni prenos sredstava po pravilu neće vršiti prije nego što Korisnik kredita opravda namjensko trošenje ranije realizovanih sredstava po odobrenom kreditu (sredstva po već prenešenim tranšama).

Izuzetno, u slučaju refundacije plaćenih ulaganja, prenos sredstava na

račun korisnika kredita se može izvršiti jednokratno, shodno važećem pravilniku IRF CG A.D..

8. INSTRUMENTI OBEZBJEĐENJA

Kao instrumente obezbjeđenja kredita IRF CG A.D. će prihvatiti mjenice, hipoteku na nepokretnostima (procijenjena vrijednost nepokretnosti mora biti najmanje vrijedna koliko i iznos traženog kredita), bankarske garancije, garancije jedinica lokalne samouprave, garancije Vlade Crne Gore, jemstva bonitetnih pravnih lica, zaloge potraživanja, administrativne zabrane na primanja, minimum jednog, bonitetnog žiranta (u zavisnosti od iznosa kredita i primanja žiranta) i druge uobičajene instrumente obezbjeđenja u bankarskom poslovanju u skladu sa aktima IRF CG A.D i odlukama nadležnih organa IRF CG A.D. Sve troškove u vezi pribavljanja instrumenata obezbjeđenja i sprovođenja poslova oko osiguranja, brisanja i povraćaja realizovanih instrumenata snose Korisnice kredita.

9. POTREBNA DOKUMENTACIJA

Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta kroz direktan kreditni aranžman.

Potrebna dokumentacija za podnosiocima zahtjeva koji imaju registrovanu djelatnost.

- ▶ Zahtjev za kredit;
- ▶ Investicioni program u skladu sa metodologijom IRF CG A.D., odnosno investicioni program prihvatljive sadržine;
- ▶ Saglasnost za pristup podacima Regulatornog kreditnog registra Centralne banke Crne Gore (RKR) uključujući osnivače i povezana lica;
- ▶ Potvrda Poreske uprave o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana;
- ▶ Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Poreske uprave, kao dokaz broja zaposlenih;
- ▶ Prijedlog instrumenata obezbjeđenja;
- ▶ Profakture (kopija ili original) za nabavku opreme i sitnog inventara, predračune za izvođenje građevinskih radova, predugovore o kupoprodaji nekretnina (IRF CG A.D. neće prihvatiti ponude/predugovore koje su izdate od fizičkih lica osim kod kupoprodaje nekretnina, ponude/predugovore od povezanih lica kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit;
- ▶ Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata ne stariji od 30 dana;
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Važeći statut društva;
- ▶ Važeći obrazac ovjerenih potpisa lica ovlašćenih za zastupanje (OP) i važeći karton deponovanih potpisa;
- ▶ Izjava o povezanim licima¹;

Za izgradnju/dogradnju/rekonstrukciju poslovnog objekta:

- ▶ List nepokretnosti nekretnine gdje se realizuje predmetna investicija ne stariji od 30 dana;
- ▶ Građevinska dozvola(ekvivalent shodno zakonu) koja glasi na podnosioca zahtjeva;
- ▶ Predmjer, predračun i ponude za izvođenje radova.

Za kupovinu poslovnog prostora:

- ▶ List nepokretnosti u kojem je upisana nekretnina koja je predmet kupoprodaje ne stariji od 30 dana;
- ▶ Predugovor/ugovor o kupoprodaji nekretnine (ovjeren od strane notara);

Potrebna dokumentacija za podnosiocima zahtjeva koji nemaju registrovanu djelatnost.

Za donošenje preliminarne odluke:

- ▶ Zahtjev za kredit;
- ▶ Investicioni program u skladu sa metodologijom IRF CG A.D.;
- ▶ Potvrda Zavoda za zapošljavanje Crne Gore da se podnosilac zahtjeva nalazi na evidenciji nezaposlenih lica zavoda;
- ▶ Saglasnost za pristup podacima Regulatornog kreditnog registra Centralne banke Crne Gore (RKR)
- ▶ Kopija lične karte podnosioca zahtjeva;
- ▶ Predlog instrumenata obezbjeđenja;
- ▶ Profakture (kopija ili original) za nabavku opreme i sitnog inventara, predračune za izvođenje građevinskih radova, predugovore o kupoprodaji nekretnina (IRF CG A.D. neće prihvatiti ponude/predugovore koje su izdate od fizičkih lica osim kod kupoprodaje nekretnina, ponude/predugovore od povezanih lica kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit;
- ▶ Izjava o kućnoj zajednici;

Za izgradnju/dogradnju/rekonstrukciju poslovnog objekta:

- ▶ List nepokretnosti nekretnine gdje se realizuje predmetna investicija ne stariji od 30 dana;
- ▶ Građevinska dozvola(ekvivalent shodno zakonu);
- ▶ Predmjer, predračun i ponude za izvođenje radova.

Za kupovinu poslovnog prostora:

- ▶ List nepokretnosti u kojem je upisana nekretnina koja je predmet kupoprodaje ne stariji od 30 dana;
- ▶ Predugovor/ugovor o kupoprodaji nekretnine (ovjeren od strane notara).

Za donošenje konačne odluke:

- ▶ Rješenje o upisu krajnjeg korisnika u Centralni registar privrednih subjekata, odnosno u drugi registar nadležnog organa ili Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata ne stariji od 30 dana;
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Važeći statut društva;
- ▶ Saglasnost za pristup podacima Regulatornog kreditnog registra Centralne banke Crne Gore (RKR);
- ▶ Važeći obrazac ovjerenih potpisa lica ovlašćenih za zastupanje (OP) i važeći karton deponovanih potpisa;
- ▶ Izjava o povezanim licima novoosnovanog pravnog lica.
- ▶ Profakture koje glase na novoosnovano pravno lice

Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku.

Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo da zahtjeva dodatnu dokumentaciju.

10. OSTALE ODREDBE

Dotatna pravila koja se primjenjuju na ovaj Program kreditiranja, a koja nisu pomenuta u ovom dokumentu, definisana su posebnim aktima koje donose nadležni organi IRF CG A.D.

11. PERIOD TRAJANJA KREDITNE LINIJE

Kreditna linija traje do 31.12.2019. godine, odnosno do njene promjene, ukidanja.

¹ Član.3, tačka 8 Zakona o bankama – ("Sl. list Crne Gore", br.17/08 od 11.03.2008, 44/10 od 30.07.2010, 40/11 od 08.08.2011)

1. CILJ PROGRAMA

Osnovi cilj programa je podrška razvoju preduzetništva.
Posebni ciljevi su:

- ▶ otvaranje novih radnih mjesta kroz podsticanje preduzetništva i započinjanja sopstvenog biznisa;
- ▶ animiranje ciljnih grupa – mladih ljudi, žena, studenata, lica sa invaliditetom, itd. da sudbinu »uzmu u svoje ruke« i posvete se biznisu;
- ▶ stimulisanje inovativnosti i kreativnosti mladih;
- ▶ podsticanje daljeg rasta postojećih MSP.

Investiciono - razvojni fond Crne Gore A.D., u saradnji sa Ministarstvom ekonomije-Direktoratom za investicije, razvoj malih i srednjih preduzeća i upravljanje EU fondovima i Zavodom za zapošljavanje Crne Gore, raspisuje nefinansijsku i finansijsku podršku radi poboljšanja uslova za razvoj preduzetništva u Crnoj Gori.

Cilj ove Kreditne linije je pružanje podrške zainteresovanim licima koja planiraju da registruju sopstveni biznis. Na ovaj način će im se pružiti šansa da finansiraju mali biznis i isti učine dostupnim tržištu.

2. NAMJENA KREDITA

Kredit je namijenjen različitim ciljnim grupama: mladim ljudima (postojećim i budućim preduzetnicima i preduzetnicama) koji žele da razviju preduzetničke ideje, ženama koje žele da obezbijede egzistenciju i samostalnost osnivanjem sopstvenog biznisa, studentima koji su sposobni da otpočnu svoj biznis i prije završetka školovanja, fakultetski obrazovanim licima, kao i licima sa srednjom stručnom spremom, koja se nalaze na Zavodu za zapošljavanje, licima sa invaliditetom i sl.

Krediti su namijenjeni za ulaganja u osnovna i obrtna sredstva bez ograničenja.

IRF CG A.D. može finansirati do 75,00 % vrijednosti ukupne investicije. Podnosioci zahtjeva za kredit mogu sopstveno učešće u iznosu do 25,00 % vrijednosti ukupne investicije obezbijediti u roku od godinu dana od dana zaključenja ugovora o kreditu.

Finansijska podrška se neće odobravati u sljedeće svrhe:

- ▶ Djelovi investicije koji služe za lične potrebe;
- ▶ Ugostiteljski objekti koji isključivo pružaju usluge točenja pića;
- ▶ Djelatnosti izdavanja novina i drugih povremenih izdanja, djelatnosti proizvodnje i emitovanja radijskog i televizijskog programa, djelatnosti novinskih agencija, kao i uslužnih djelatnosti agencija za marketing i odnosa s javnošću;
- ▶ Kupovina udjela u drugim društvima, akcijama i ostalih vrijednosnih papira
- ▶ Benzinske pumpe;
- ▶ Izgradnja stambenih i poslovnih prostora radi prodaje;
- ▶ Proizvodnja i prodaja vojne opreme ili usluga;
- ▶ Prodajni auto saloni;
- ▶ Završene investicije u cilju refinansiranja kreditnih obaveza;
- ▶ Bankarstvo i osiguranje;
- ▶ Trgovina valutama i hartijama od vrijednosti,
- ▶ Učešće u projektima u kojima se krše međunarodno priznata

prava radnika, uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori;

- ▶ Bila koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje: igre na sreću, duvan, alkoholna pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija);
- ▶ Nemoralne i nelegalne aktivnosti.

3. KORISNICI KREDITA

Korisnici kredita mogu biti privredna društva i preduzetnici u svim oblicima organizovanja koje predviđa Zakon o privrednim društvima, kao i lica koja djelatnost obavljaju na način definisan pravilima djelatnosti kojima se bave (zanatlije, poljoprivredni proizvođači, PZU i sl.), a koja posluju kraće od 12 mjeseci od dana podnošenja zahtjeva za kreditiranje. Ukoliko podnosilac zahtjeva nema registrovanu djelatnost, u slučaju odobrenja kredita od strane IRF CG A.D., mora svoju djelatnost registrovati u neki od oblika organizovanja koji predviđa Zakon o privrednim društvima, ili na način definisan pravilima djelatnosti kojima se bave (zanatlije, poljoprivredni proizvođači, PZU i sl.).

Krajnji korisnici ovih kreditnih aranžmana mogu biti samo podnosioci zahtjeva koji su uspješno završili obuku kod Ministarstva ekonomije-Direktorata za investicije, razvoj malih i srednjih preduzeća i upravljanje EU fondovima, Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, kao i kod ministarstava ili opština.

Ukoliko je podnosilac zahtjeva privredno društvo, samo privredno društvo i osnivači društva ne mogu imati više od 20,00% učešća u vlasništvu drugog društva, dok u slučaju preduzetnika, isti ne smije participirati u vlasništvu drugog privrednog subjekta sa više od 20,00%. Korisnici kredita ne mogu biti privredna društva koja u vlasničkoj strukturi imaju udjele pravnih lica preko 20,00%.

Ukoliko podnosilac zahtjeva nema registrovanu djelatnost, ne može imati više od 20,00% učešća u vlasništvu drugog privrednog društva.

Zahtjev za kredit je moguće razmotriti i prije nego što podnosilac registruje privredno društvo, tako da odluka o kreditu bude uslovna, tj. odrediće se rok u kojem podnosilac zahtjeva mora registrovati privredno društvo.

Pravo na kredit ne postoji, već IRF CG A.D. na osnovu svakog pojedinačnog zahtjeva donosi posebnu odluku.

4. NAČIN KREDITIRANJA

IRF CG A.D. realizuje ovaj Program direktnim kreditiranjem korisnika kredita.

Investiciono - razvojni fond Crne Gore A.D. ovaj program realizuje u saradnji sa Ministarstvom ekonomije-Direktoratom za investicije, razvoj malih i srednjih preduzeća i upravljanje EU fondovima i/ili sa Zavodom za zapošljavanje Crne Gore, kao i u saradnji sa ministarstvima i opštinama na sljedeći način.

Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća i/ili Zavod za zapošljavanje Crne Gore:

- ▶ Pripremiće i realizovati posebne cikluse preduzetničkog obrazovanja za svaku ciljnu grupu;
- ▶ Objaviti javni poziv za kandidate koji će pohađati cikluse edukacije i uraditi selekciju na osnovu kriterijuma koje će unaprijed definisati;
- ▶ U toku ciklusa preduzetničkog obrazovanja pripremiće se biznis plan i ostala potrebna dokumenta na osnovu kojih će se moći konkurisati kod IRF CG A.D. za dobijanje kredita;

► Pratiće realizaciju biznis planova koji budu kreditno podržani;
Investiciono-razvojni fond Crne Gore A.D.:

- Obezbjediće kreditna sredstva;
- Donosiće konačne odluke o kreditima.

Potencijalni korisnici kredita će potrebnu dokumentaciju prikupljati uz podršku Ministarstva ekonomije-Direktorata za investicije, razvoj malih i srednjih preduzeća i upravljanje EU fondovima i/ili Zavoda za zapošljavanje Crne Gore.

Nakon raspisivanja Programa podrške, Ministarstvo ekonomije-Direktorat za investicije, razvoj malih i srednjih preduzeća i upravljanje EU fondovima i/ili Zavod za zapošljavanje Crne Gore, obezbijediće da se detaljno informišu svi zainteresovani o mogućnostima i koracima za dobijanje nefinansijske i finansijske podrške.

Zahtjevi za odobrenjem kredita koji nisu dokumentovani obaveznom propisanom dokumentacijom neće se razmatrati.

5. KREDITNI USLOVI

Krediti koji se odobravaju po ovoj kreditnoj liniji, biće finansirani iz sopstvenog kreditnog potencijala.

Direktno kreditiranje:

- Maksimalni iznos do 50.000,00 €;
- Kamatna stopa iznosi 2,50% na godišnjem nivou uz proporcionalni način obračuna kamate;
- Rok otplate do 12 godina (uključujući grejs period);
- Grejs period do 4 godine.

Posebni uslovi kreditiranja:

- Za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori kamatna stopa iznosi 2,00 % na godišnjem nivou uz proporcionalan način obračuna kamate.

Ukoliko je direktan kreditni aranžman u cjelosti pokriven bankarskom garancijom, novčanom kolateralom ili garancijom države (opštine), takav kreditni aranžman ili adekvatan dio kreditnog aranžmana se neće posmatrati kao izloženost krajnjeg korisnika.

6. NAKNADE

Visina naknade:

- 0,30 % na odobreni iznos za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori;
- 0,50 % na odobreni iznos za projekte koji se realizuju u ostalim opštinama.

7. KORIŠĆENJE KREDITA

Rok korišćenja kredita je do 12 mjeseci.

Krajnji period korišćenja određivaće se za svaki kreditni aranžman pojedinačno u zavisnosti od realnih potreba i dinamike ulaganja sredstava.

Korisnici kredita dužni su kredit koristiti namjenski u skladu sa ovim programom i ugovorom koji se potpiše između IRF CG A.D. i korisnika.

IRF CG A.D. će sprovesti kontrolu namjenskog korišćenja kredita.

IRF CG A.D. realizuje odobrene direktne kredite čija je namjena investiranje u osnovna sredstva (i sitan inventar) i obrtna sredstva, prenosom sredstava na:

- račun dobavljača, odnosno izvršioca usluga/radova ili
- račun Korisnika kredita po tranšama, fazno.

Prenos sredstava direktno na račun Korisnika kredita po tranšama - fazno, podrazumijeva da se naredni prenos sredstava po pravilu neće vršiti prije nego što Korisnik kredita opravda namjensko trošenje prethodno realizovanih sredstava po odobrenom kreditu.

Izuzetno, u slučaju refundacije plaćenih ulaganja, prenos sredstava na račun korisnika kredita se može izvršiti jednokratno, shodno važećem pravilniku IRF CG A.D..

8. INSTRUMENTI OBEZBJEĐENJA

IRF CG A.D. će kao instrumente obezbjeđenja kredita prihvatiti mjenice, hipoteke na nepokretnostima (procijenjena vrijednost nepokretnosti mora biti najmanje vrijedna koliko i iznos traženog kredita), bankarske garancije, garancije jedinica lokalne samouprave, garancije Vlade Crne Gore, jemstva bonitetnih pravnih lica, zaloge potraživanja, administrativne zabrane na primanja, minimum jednog bonitetnog žiranta (u zavisnosti od iznosa kredita i primanja žiranta) i druge uobičajene instrumente obezbjeđenja u bankarskom poslovanju u skladu sa aktima IRF CG A.D. i odlukama nadležnih organa IRF CG A.D.

Kao alternativno obezbjeđenja IRF CG A.D. će prihvatiti administrativne zabrane na primanja, minimum jednog bonitetnog žiranta (u zavisnosti od iznosa kredita i primanja žiranta).

Sve troškove u vezi pribavljanja instrumenata obezbjeđenja i sprovođenje poslova oko osiguranja, brisanja i povraćaja realizovanih instrumenata snosi korisnik kredita.

9. POTREBNA DOKUMENTACIJA

Potrebna dokumentacija za podnosiocje zahtjeva sa registrovanom djelatnošću:

- Zahtjev za kredit;
- Potvrda o uspješno završenoj obuci kod Direktorata za investicije, razvoj malih i srednjih preduzeća i upravljanje EU fondovima i/ili kod Zavoda za zapošljavanje Crne Gore;
- Investicioni program u skladu sa metodologijom IRF CG A.D., odnosno investicioni program prihvatljive sadržine;
- Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata ne stariji od 30 dana;
- Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- Važeći statut društva;
- Saglasnost za pristup podacima Regulatornog kreditnog registra Centralne banke Crne Gore (RKR) uključujući osnivače i povezana lica;
- Važeći obrazac ovjerenih potpisa lica ovlaštenih za zastupanje (OP) i važeći karton deponovanih potpisa;

- ▶ Potvrda Poreske uprave o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana;
- ▶ Komplet obrazaca za godišnje račune (Bilans stanja, Bilans uspjeha, Bruto bilans (Zaključnik), Analitika kupaca i dobavljača), kao i presjek gore navedenih izvještaja za tekuću godinu, izuzev kod klijenata koji nisu u obavezi da sastavljaju finansijske izvještaje;
- ▶ Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Poreske uprave, kao dokaz broja zaposlenih;
- ▶ Prijedlog instrumenata obezbjeđenja;
- ▶ Profakture (kopija ili original) za nabavku opreme, sitnog inventara i obrtnih sredstava, predračune za izvođenje građevinskih radova, predugovore o kupoprodaji nekretnina (IRF CG A.D. neće prihvatati ponude/predugovore koji su izdati od fizičkih lica osim kod kupoprodaje nekretnina, ponude/predugovore od povezanih lica kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit;

Za izgradnju/dogradnju/rekonstrukciju poslovnog objekta:

- ▶ List nepokretnosti nekretnine gdje se realizuje predmetna investicija ne stariji od 30 dana;
- ▶ Građevinska dozvola(ekvivalent shodno zakonu) koja glasi na podnosioca zahtjeva;
- ▶ Predmjer, predračun i ponude za izvođenje radova.

Za kupovinu poslovnog prostora:

- ▶ List nepokretnosti u kojem je upisana nekretnina koja je predmet kupoprodaje ne stariji od 30 dana;
- ▶ Predugovor/ugovor o kupoprodaji nekretnine (ovjeren od strane notara);

Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku.

Potrebna dokumentacija za podnosioca zahtjeva koji nemaju registrovanu djelatnost.

Za donošenje preliminarne odluke:

- ▶ Zahtjev za kredit;
- ▶ Investicioni program u skladu sa metodologijom IRF CG A.D.;
- ▶ Potvrda o uspješno završenoj obuci kod Direktorata za investicije, razvoj malih i srednjih preduzeća i upravljanje EU fondovima i/ili kod Zavoda za zapošljavanje Crne Gore;
- ▶ Potvrda Zavoda za zapošljavanje Crne Gore da se podnosilac zahtjeva nalazi na evidenciji nezaposlenih lica zavoda;
- ▶ Saglasnost za pristup podacima Regulatornog kreditnog registra Centralne banke Crne Gore (RKR)
- ▶ Kopija lične karte podnosioca zahtjeva;
- ▶ Predlog instrumenata obezbjeđenja;
- ▶ Profakture (kopija ili original) za nabavku opreme, sitnog inventara i obrtnih sredstava, predračune za izvođenje građevinskih radova, predugovore o kupoprodaji nekretnina (IRF CG A.D. neće prihvatati ponude/predugovore koje su izdate od fizičkih lica osim kod kupoprodaje i zakupa nekretnina, ponude/predugovore od povezanih lica kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit;
- ▶ Izjava o kućnoj zajednici;
- ▶ Za izgradnju/dogradnju/rekonstrukciju poslovnog objekta:

- ▶ List nepokretnosti nekretnine gdje se realizuje predmetna investicija ne stariji od 30 dana;
- ▶ Građevinska dozvola(ekvivalent shodno zakonu);
- ▶ Predmjer, predračun i ponude za izvođenje radova.

Za kupovinu poslovnog prostora:

- ▶ List nepokretnosti u kojem je upisana nekretnina koja je predmet kupoprodaje ne stariji od 30 dana;
- ▶ Predugovor/ugovor o kupoprodaji nekretnine (ovjeren od strane notara).

Za donošenje konačne odluke:

- ▶ Rješenje o upisu krajnjeg korisnika u Centralni registar privrednih subjekata, odnosno u drugi registar nadležnog organa ili izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata ne stariji od 30 dana;
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Važeći statut društva;
- ▶ Saglasnost za pristup podacima Regulatornog kreditnog registra Centralne banke Crne Gore (RKR)
- ▶ Važeći obrazac ovjerenih potpisa lica ovlašćenih za zastupanje (OP) i važeći karton deponovanih potpisa;
- ▶ Izjava o povezanim licima novosnovanog pravnog lica ;
- ▶ Profakture koje glase na novoosnovano pravno lice;

Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku.

Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo da zahtijeva dodatnu dokumentaciju.

10. OSTALE ODREDBE

Dodatna pravila koja se primjenjuju na ovaj Program kreditiranja, a koja nisu pomenuta u ovom dokumentu, definisana su posebnim aktima koje donose nadležni organi IRF CG A.D.

11. PERIOD TRAJANJA KREDITNE LINIJE

Kreditna linija traje do 31.12.2019.godine, odnosno do njene promjene, ukidanja.

ZNANJE KAO OSNOVNI USLOV UKUPNOG RAZVOJA

KNOWLEDGE AS A CONDITION OF THE OVERALL
DEVELOPMENT

1. CILJ PROGRAMA

Cilj Programa je kreditiranje novih privrednih društava, preduzetnika i podrška otvaranju novih radnih mjesta.

2. NAMJENA KREDITA

Kreditni su namijenjeni za ulaganja u osnovna sredstva - materijalna imovina (građevinske objekte, opremu i uređaje, osnovno stado, podizanje dugogodišnjih zasada, sitan inventar...), nematerijalna imovina (razvoj proizvoda ili usluga, patenti, licence, koncesije, autorska prava, franšize...) i obrtna sredstva.

IRF CG A.D. može financirati do 75,00% vrijednosti ukupne investicije. Podnosioci zahtjeva za kredit mogu sopstveno učešće u iznosu od 25,00% vrijednosti ukupne investicije obezbijediti u roku od godinu dana od dana zaključenja ugovora o kreditu.

Iznos kredita namijenjen ulaganju u obrtna sredstva može biti do 30,00 % ukupnog iznosa kredita.

Ukoliko se kredit finansira iz sredstava Evropske Investicione Banke, sredstva se ne mogu koristiti za finansiranje PDV-a.

Financijska podrška se neće odobravati u sljedeće svrhe:

- ▶ Djelovi investicije koji služe za lične potrebe;
- ▶ Ugostiteljski objekti koji isključivo pružaju usluge točenja pića;
- ▶ Djelatnosti izdavanja novina i drugih povremenih izdanja, djelatnosti proizvodnje i emitovanja radijskog i televizijskog programa, djelatnosti novinskih agencija, kao i uslužnih djelatnosti agencija za marketing i odnosa s javnošću;
- ▶ Kupovina udjela u drugim društvima, akcija i ostalih vrijednosnih papira;
- ▶ Benzinske pumpe;
- ▶ Izgradnja stambenih i poslovnih prostora radi prodaje;
- ▶ Proizvodnja i prodaja vojne opreme ili usluga;
- ▶ Prodajni auto saloni;
- ▶ Završene investicije u cilju refinansiranja kreditnih obaveza;
- ▶ Bankarstvo i osiguranje;
- ▶ Trgovina valutama i hartijama od vrijednosti;
- ▶ Učešće u projektima u kojima se krše međunarodno priznata prava radnika, uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori;
- ▶ Bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje: igre na sreću, duvan, alkoholna pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija);
- ▶ Nemoralne i nelegalne aktivnosti.

NAPOMENA: Kod finansiranja projekata koji su zasnovani na novim proizvodima ili uslugama koje mogu imati tretman inovacije, korisnik je u obavezi dostaviti poseban, detaljan biznis plan. Za ovaj tip proizvoda i usluga potrebno je obezbijediti odgovarajući sertifikat nadležnog organa o registraciji tog proizvoda ili usluga.

3. KORISNICI KREDITA

Korisnici kredita mogu biti privredna društva i preduzetnici, koji posluju kraće od 12 mjeseci od dana podnošenja zahtjeva za kreditiranje.

Krajnji korisnici ovih kreditnih aranžmana mogu biti subjekti koji od Poreske uprave obezbijede potvrdu da uredno izmiruju svoje poreske obaveze.

Ukoliko je podnosilac zahtjeva privredno društvo, samo privredno društvo i osnivači društva ne mogu imati više od 20,00% učešća u vlasništvu drugog društva, dok u slučaju preduzetnika, isti ne smije participirati u vlasništvu drugog privrednog subjekta sa više od 20,00%. Korisnici kredita ne mogu biti privredna društva koja u vlasničkoj strukturi imaju udjele pravnih lica preko 20,00%.

Zahtjev za kredit je moguće razmotriti i prije nego što podnosilac registruje privredno društvo, tako da odluka o kreditu bude uslovna, tj. određuje se rok u kojem se podnosilac zahtjeva mora registrovati.

Pravo na kredit ne postoji, već IRF CG A.D. na osnovu svakog pojedinačnog zahtjeva donosi posebnu odluku.

4. NAČIN KREDITIRANJA

IRF CG A.D. realizuje ovaj Program direktnim kreditiranjem korisnika kredita. Za sve start-up projekte koji se realizuju posredstvom i uz garancije poslovnih banaka važe uslovi definisani posebnim kreditnim linijama. Zahtjevi za odobrenje kredita koji nisu dokumentovani obaveznom propisanom dokumentacijom neće se razmatrati.

5. KREDITNI USLOVI

Kreditni koji se odobravaju po ovoj kreditnoj liniji, a finansiraju se iz sredstava Evropske Investicione Banke (EIB-a), odobravaće se po kamatnoj stopi od 0,5% do 0,7%¹ nižoj u odnosu na kamatu definisanu u daljem tekstu.

Uslovi kreditiranja:

- ▶ Maksimalni iznos do 50.000,00 € (za preduzetnike do 30.000,00 €);
- ▶ Kamatna stopa iznosi 3,00% na godišnjem nivou uz proporcionalan način obračuna kamate;
- ▶ Rok otplate do 12 godina (uključujući grejs period);
- ▶ Grejs period do 4 godine.

Posebni uslovi kreditiranja:

- ▶ Za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori kamatna stopa iznosi 2,50% na godišnjem nivou uz proporcionalan način obračuna kamate.

ZA START UP PREDUZEĆA ČIJI KREDITNI ZAHTEJ PRLAZI 50.000,00 € VAŽE SLJEDEĆI USLOVI:

Moguće je odobriti iznos preko definisanog limita, ali ne više od maksimalno definisanog iznosa kredita za predmetnu djelatnost (definisanog posebnom kreditnom linijom) ukoliko se obezbijedi: Garancija poslovne banke; 100% novčani depozit; Jemstvo bonitetnog pravnog lica ili drugi ugovoreni izvor boniteta (ugovor o zalozu potraživanja i/ili prava, ugovor o pristupanju dugu i drugi instrumenti uobičajeni u bankarskoj praksi).

U tom slučaju su uslovi kreditiranja:

¹ Pored redovne stimulacije u kamatnoj stopi od 0,5% na sredstva koja se povlače od EIB-a, dodatno je moguće ostvariti stimulaciju u kamatnoj stopi od 0,2% ukoliko se zadovolje uslovi Eyet inicijative koja se odnosi na zapošljavanje mladih osoba do iskorišćenja sredstava predviđenih ugovorom sa EIB-om.

- ▶ Kamatna stopa iznosi 4,00% na godišnjem nivou uz proporcionalan način obračuna kamate;
- ▶ Rok otplate do 12 godina (uključujući grejs period);
- ▶ Grejs period do 4 godine.

STIMULATIVNE MJERE: Za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori ili subjekte koji realizacijom projekta zaposle 5 ili više novih lica odobravaće se posebne stimulacije u vidu smanjenja kamatne stope za 0,50%. Takođe, stimulacije će se odnositi i na kredite koji se odobre uz garancije neke od poslovnih banaka, na način da će se inicijalna kamatna stopa umanjiti za 1,00%. Prethodno pomenute stimulacije mogu se koristiti samo po jednom osnovu.

U ovom slučaju se ograničenja koja su navedena u tački 3 u vezi sa učešćem u vlasništvu neće primjenjivati.

Ukoliko je direktan kreditni aranžman u cjelosti ili djelimično pokriven bankarskom garancijom, novčanom kolateralom ili garancijom države (opštine), takav kreditni aranžman ili adekvatan dio kreditnog aranžmana se neće posmatrati kao izloženost krajnjeg korisnika.

6. NAKNADE

Visina naknade:

- ▶ 0,30% na odobreni iznos za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori;
- ▶ 0,50% na odobreni iznos za projekte koji se realizuju u ostalim opštinama.

7. KORIŠĆENJE KREDITA

Rok korišćenja kredita je do 24 mjeseca.

Krajnji period korišćenja određivaće se za svaki kreditni aranžman pojedinačno u zavisnosti od realnih potreba i dinamike ulaganja sredstava. Korisnici kredita dužni su kredit koristiti namjenski u skladu sa ovim programom i ugovorom koji se potpiše između IRF CG A.D. i korisnika. IRF CG A.D. će sprovesti kontrolu namjenskog korišćenja kredita. IRF CG A.D. realizuje odobrene direktne kredite čija je namjena investiranje u osnovna sredstva (i sitan inventar), prenosom sredstava na:

- ▶ račun dobavljača, odnosno izvršioca usluga/radova; ili
- ▶ račun Korisnika kredita po tranšama, fazno.

Prenos sredstava direktno na račun Korisnika kredita po tranšama - fazno, podrazumijeva da se naredni prenos sredstava po pravilu neće vršiti prije nego što Korisnik kredita opravda namjensko trošenje prethodno realizovanih sredstava po odobrenom kreditu (sredstva po već prenešenim tranšama).

Izuzetno, u slučaju refundacije plaćenih ulaganja, prenos sredstava na račun korisnika kredita se može izvršiti jednokratno, shodno važećem pravilniku IRF CG A.D.

8. INSTRUMENTI OBEZBJEĐENJA

Kao instrumente obezbjeđenja kredita IRF CG A.D. će prihvatiti mjenice, hipoteke na nepokretnostima (procijenjena vrijednost nepokretnosti mora biti najmanje vrijedna koliko i iznos traženog kredita), bankarske garancije, garancije jedinica lokalne samouprave, garancije Vlade Crne Gore, jemstva bonitetnih pravnih lica, zaloge potraživanja, administrativne zabrane na primanja, minimum jednog bonitetnog žiranta (u zavisnosti od iznosa kredita i primanja žiranta) i druge uobičajene instrumente

obezbjeđenja u bankarskom poslovanju u skladu sa aktima IRF CG A.D. i odlukama nadležnih organa IRF CG A.D.

Sve troškove u vezi pribavljanja instrumenata obezbjeđenja i sprovođenje poslova oko osiguranja, brisanja i povraćaja realizovanih instrumenata snosi korisnik kredita.

9. POTREBNA DOKUMENTACIJA

Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta kroz direktan kreditni aranžman. Potrebna dokumentacija za podnosiocima zahtjeva koji nemaju registrovanu djelatnost.

Za donošenje preliminarne odluke:

- ▶ Zahtjev za kredit;
- ▶ Investicioni program u skladu sa metodologijom IRF CG A.D.;
- ▶ Potvrda Zavoda za zapošljavanje Crne Gore da se podnosilac zahtjeva nalazi na evidenciji nezaposlenih lica zavoda;
- ▶ Saglasnost za pristup podacima Regulatornog kreditnog registra Centralne banke Crne Gore (RKR)
- ▶ Kopija lične karte podnosioca zahtjeva;
- ▶ Predlog instrumenata obezbjeđenja;
- ▶ Profakture (kopija ili original) za nabavku opreme i sitnog inventara, predračune za izvođenje građevinskih radova, predugovore o kupoprodaji nekretnina (IRF CG A.D. neće prihvatati ponude/predugovore koje su izdate od fizičkih lica osim kod kupoprodaje nekretnina, ponude/predugovore od povezanih lica kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit;
- ▶ Izjava o kućnoj zajednici;

Za izgradnju/dogradnju/rekonstrukciju poslovnog objekta:

- ▶ List nepokretnosti nekretnine gdje se realizuje predmetna investicija ne stariji od 30 dana;
- ▶ Građevinska dozvola (ekvivalent shodno zakonu) koja glasi na podnosioca zahtjeva;
- ▶ Predmjer, predračun i ponude za izvođenje radova.

Za kupovinu poslovnog prostora:

- ▶ List nepokretnosti u kojem je upisana nekretnina koja je predmet kupoprodaje ne stariji od 30 dana;
- ▶ Predugovor/ugovor o kupoprodaji nekretnine (ovjeren od strane notara).

Za donošenje konačne odluke:

- ▶ Rješenje o upisu krajnjeg korisnika u Centralni registar privrednih subjekata, odnosno u drugi registar nadležnog organa ili izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata ne stariji od 30 dana;
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Važeći statut društva;
- ▶ Saglasnost za pristup podacima Regulatornog kreditnog registra Centralne banke Crne Gore (RKR)
- ▶ Važeći obrazac ovjerenih potpisa lica ovlaštenih za zastupanje (OP) i važeći karton deponovanih potpisa;
- ▶ Izjava o povezanim licima novoosnovanog pravnog lica²;
- ▶ Profakture koje glase na novoosnovano pravno lice;

Potrebna dokumentacija za podnosiocima zahtjeva koji imaju registrovanu djelatnost.

- ▶ Zahtjev za kredit;

² Član.3, tačka 8 Zakona o bankama – ("Sl. list Crne Gore", br.17/08 od 11.03.2008, 44/10 od 30.07.2010, 40/11 od 08.08.2011)

- ▶ Investicioni program u skladu sa metodologijom IRF CG A.D., odnosno investicioni program prihvatljive sadržine;
- ▶ Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata ne stariji od 30 dana;
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Važeći statut društva;
- ▶ Saglasnost za pristup podacima Regulatornog kreditnog registra Centralne banke Crne Gore (RKR) uključujući osnivače i povezana lica;
- ▶ Potvrda Poreske uprave o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana;
- ▶ Važeći obrazac ovjerenih potpisa lica ovlašćenih za zastupanje (OP) i važeći karton deponovanih potpisa;
- ▶ Prijedlog instrumenata obezbjeđenja;
- ▶ Profakture (kopija ili original) za nabavku opreme i sitnog inventara, predračune za izvođenje građevinskih radova, predugovore/ugovore o kupoprodaji nekretnina (IRF CG A.D. neće prihvatati ponude/predugovore koji su izdati od fizičkih lica, osim kod kupoprodaje nekretnina, ponude/predugovore od povezanih lica kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit.;

Za izgradnju/dogradnju/rekonstrukciju poslovnog objekta:

List nepokretnosti nekretnine gdje se realizuje predmetna investicija ne stariji od 30 dana;

- ▶ Građevinska dozvola (ekvivalent shodno zakonu);
- ▶ Predmjer, predračun i ponude za izvođenje radova.

Za kupovinu poslovnog prostora:

- ▶ List nepokretnosti u kojem je upisana nekretnina koja je predmet kupoprodaje ne stariji od 30 dana;
- ▶ Predugovor/ugovor o kupoprodaji nekretnine (ovjeren od strane notara);

Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku.

Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo da zahtijeva dodatnu dokumentaciju.

10. OSTALE ODREDBE

Dodatna pravila koja se primjenjuju na ovaj Program kreditiranja, a koja nisu pomenuta u ovom dokumentu, definisana su posebnim aktima koje donose nadležni organi IRF CG A.D.

11. PERIOD TRAJANJA KREDITNE LINIJE

Kreditna linija traje do 31.12.2019.godine, odnosno do njene promjene ili ukidanja.

1. CILJ PROGRAMA

Cilj Programa je podsticanje **osnivanja i razvoja** poslovanja mikro i malih preduzeća i preduzetništva koji su u vlasništvu crnogorskih državljana u životnoj dobi do i sa 35 godina života.

Dakle, cilj je da se toj ciljnoj grupi posveti posebna pažnja kako bi se obezbijedio viši stepen uključivanja u preduzetništvo i stvaranje uslova za uspješnije poslovanje mladih.

2. NAMJENA KREDITA

Krediti su namijenjeni za ulaganja u osnovna sredstva - materijalnu imovinu (građevinske objekte, opremu i uređaje, osnovno stado, podizanje dugogodišnjih zasada, sitan inventar...), nematerijalna imovina (razvoj proizvoda ili usluge, patenti, licence, koncesije, autorska prava, franšize...) i obrtna sredstva.

IRF CG A.D. može finansirati do 75,00 % vrijednosti ukupne investicije. Podnosioci zahtjeva za kredit mogu sopstveno učešće u iznosu od 25,00% vrijednosti ukupne investicije obezbijediti u roku od godinu dana od dana zaključenja ugovora o kreditu.

Iznos kredita namijenjen ulaganju u obrtna sredstva može biti do 30,00% ukupnog iznosa kredita.

Finansijska podrška se neće odobravati u sljedeće svrhe:

- ▶ Dijelovi investicije koji služe za lične potrebe;
- ▶ Ugostiteljski objekti koji isključivo pružaju usluge točenja pića;
- ▶ Djelatnosti izdavanja novina i drugih povremenih izdanja, djelatnosti proizvodnje i emitovanja radijskog i televizijskog programa, djelatnosti novinskih agencija, kao i uslužnih djelatnosti agencija za marketing i odnose sa javnošću;
- ▶ Kupovina udjela u drugim društvima, akcija i ostalih vrijednosnih papira;
- ▶ Benzinske pumpe;
- ▶ Izgradnja stambenih i poslovnih prostora radi prodaje;
- ▶ Proizvodnja i prodaja vojne opreme ili usluga;
- ▶ Prodajni auto saloni;
- ▶ Završene investicije u cilju refinansiranja kreditnih obaveza;
- ▶ Bankarstvo i osiguranje;
- ▶ Trgovina valutama i hartijama od vrijednosti;
- ▶ Učešće u projektima u kojima se krše međunarodno priznata prava radnika, uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori;
- ▶ Bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje: igre na sreću, duvan, alkoholna pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija);
- ▶ Nemoralne i nelegalne aktivnosti.

3. KORISNICI KREDITA

Korisnici kredita mogu biti privredna društva i preduzetnici u svim oblicima organizovanja koje predviđa Zakon o privrednim društvima, kao i lica koja djelatnost obavljaju na način definisan pravilima djelatnosti kojima se bave (zanatlije, poljoprivredni proizvođači, PZU i sl.).

Krajnji korisnici ovih kreditnih aranžmana mogu biti subjekti koji od Poreske uprave obezbijede potvrdu da uredno izmiruju svoje poreske obaveze.

Ukoliko je podnosilac zahtjeva privredno društvo, osnivači privrednog društva ne mogu imati više od 20,00% učešća u vlasništvu drugog

društva, dok u slučaju preduzetnika isti, ne smiju participirati u vlasništvu drugog privrednog subjekta sa više od 20,00%. Takođe, da bi ostvarili pravo po ovoj kreditnoj liniji vlasnik privrednog društva, odnosno preduzetnik mora biti u životnoj dobi do i sa 35 godina života.

Pravo na kredit ne postoji, već IRF CG A.D. na osnovu svakog pojedinačnog zahtjeva donosi posebnu odluku.

4. NAČIN KREDITIRANJA

IRF CG A.D. realizuje ovaj Program direktnim kreditiranjem korisnika kredita.

Zahtjevi za odobrenjem kredita koji nisu dokumentovani obaveznom propisanom dokumentacijom neće se razmatrati.

5. KREDITNI USLOVI

Krediti koji se odobravaju po ovoj kreditnoj liniji, biće finansirani iz sopstvenog kreditnog potencijala.

Uslovi kreditiranja:

- ▶ Maksimalni iznos do 50.000,00 € (za preduzetnike do 30.000,00 €);
- ▶ Kamatna stopa iznosi 2,50% na godišnjem nivou uz proporcionalan način obračuna kamate;
- ▶ Rok otplate do 12 godina (uključujući grejs period);
- ▶ Grejs period do 4 godine.

Posebni uslovi kreditiranja:

- ▶ Za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori kamatna stopa iznosi 2,00% na godišnjem nivou uz proporcionalan sistem obračuna kamate.

Uz dostavljenu garanciju banke ili jemstvo drugog privrednog subjekta (osim djelatnosti trgovine) može se odobriti iznos preko definisanog limita u skladu sa dostavljenom garancijom banke/bonitetom jemca, ali ne više od maksimalno definisanog kredita za predmetnu djelatnost (definisanu posebnom kreditnom linijom).

Ukoliko je direktan kreditni aranžman u cjelosti ili djelimično pokriven bankarskom garancijom, novčanom kolateralom ili garancijom države, takav kreditni aranžman ili adekvatan dio kreditnog aranžmana se neće posmatrati kao izloženost krajnjeg korisnika.

6. NAKNADE

Visina naknade:

- ▶ 0,30% na odobreni iznos za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori;
- ▶ 0,50% na odobreni iznos za projekte koji se realizuju u ostalim opštinama.

7. KORIŠĆENJE KREDITA

Rok korišćenja kredita je do 24 mjeseca.

Krajnji period korišćenja određivaće se za svaki kreditni aranžman pojedinačno u zavisnosti od realnih potreba i dinamike ulaganja sredstava.

Korisnici kredita dužni su kredit koristiti namjenski u skladu sa ovim programom i ugovorom koji se potpiše između IRF CG A.D. i korisnika. IRF CG A.D. će sprovesti kontrolu namjenskog korišćenja kredita.

IRF CG A.D. realizuje odobrene direktne kredite čija je namjena investiranje u osnovna sredstva (i sitan inventar), prenosom sredstava na:

- ▶ račun dobavljača, odnosno izvršioca usluga/radova ili
- ▶ račun Korisnika kredita jednokratno ili po tranšama - fazno .

Prenos sredstava direktno na račun Korisnika po tranšama - fazno, podrazumijeva da se naredni prenos sredstava po pravilu neće vršiti prije nego što Korisnik kredita opravda namjensko trošenje ranije realizovanih sredstava po odobrenom kreditu (sredstva po već prenešenim tranšama).

Izuzetno, u slučaju refundacije plaćenih ulaganja, prenos sredstava na račun korisnika kredita se može izvršiti jednokratno, shodno važećem pravilniku IRF CG A.D..

8. INSTRUMENTI OBEZBJEĐENJA

Kao instrumente obezbjeđenja kredita IRF CG A.D. će prihvatiti mjenice, hipoteku na nepokretnostima (procijenjena vrijednost nepokretnosti mora biti najmanje vrijedna koliko i iznos traženog kredita), bankarske garancije, garancije jedinica lokalne samouprave, garancije Vlade Crne Gore, administrativne zabrane na primanja, minimum jednog bonitetnog žiranta (u zavisnosti od iznosa kredita i primanja žiranta) i druge uobičajene instrumente obezbjeđenja u bankarskom poslovanju u skladu sa aktima IRF CG A.D. i odlukama nadležnih organa IRF CG A.D.

Sve troškove u vezi pribavljanja instrumenata obezbjeđenja i sprovođenja poslova oko osiguranja, brisanja i povraćaja realizovanih instrumenata snosi korisnik kredita.

9. POTREBNA DOKUMENTACIJA

Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta kroz direktan kreditni aranžman:

- ▶ Zahtjev za kredit;
- ▶ Investicioni program u skladu sa metodologijom IRF CG A.D., odnosno investicioni program prihvatljive sadržine;
- ▶ Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata ne stariji od 30 dana;
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Važeći statut društva;
- ▶ Saglasnost za pristup podacima Regulatornog kreditnog registra Centralne banke Crne Gore (RKR) uključujući osnivače i povezana lica¹;
- ▶ Važeći obrazac ovjerenih potpisa lica ovlašćenih za zastupanje (OP) i važeći karton deponovanih potpisa;

- ▶ Potvrda Poreske uprave o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana;
- ▶ Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Poreske uprave (dokaz broja zaposlenih);
- ▶ Prijedlog instrumenata obezbjeđenja;
- ▶ Profakture (kopija ili original) za nabavku opreme i sitnog inventara, predračune za izvođenje građevinskih radova, predugovore o kupoprodaji nekretnina (IRF CG A.D. neće prihvatiti ponude/predugovore koje su izdate od fizičkih lica osim kod kupoprodaje nekretnina, ponude/predugovore od povezanih lica kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit;

Za izgradnju/dogradnju/rekonstrukciju poslovnog objekta

List nepokretnosti nekretnine gdje se realizuje predmetna investicija ne stariji od 30 dana;

- ▶ Građevinska dozvola(ekvivalent shodno zakonu);
- ▶ Predmjer, predračun i ponude za izvođenje radova.

Za kupovinu poslovnog prostora

- ▶ List nepokretnosti u kojem je upisana nekretnina koja je predmet kupoprodaje ne stariji od 30 dana;
- ▶ Predugovor/ugovor o kupoprodaji nekretnine (ovjeren od strane notara);

Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku.

Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo da zahtijeva dodatnu dokumentaciju.

10. OSTALE ODREDBE

Dodatna pravila koja se primjenjuju na ovaj Program kreditiranja, a koja nisu pomenuta u ovom dokumentu, definisana su posebnim aktima koje donose nadležni organi IRF CG A.D.

11. PERIOD TRAJANJA KREDITNE LINIJE

Kreditna linija traje do 31.12.2019. godine odnosno, do njene promjene ili ukidanja.

¹ Član.3, tačka 8 Zakona o bankama – ("Sl. list Crne Gore", br.17/08 od 11.03.2008, 44/10 od 30.07.2010, 40/11 od 08.08.2011)

1. CILJ PROGRAMA

Osnovi cilj programa je podrška razvoju preduzetništva u saradnji sa Razvojnou bankom Savjeta Evrope.

2. NAMJENA KREDITA

Krediti su namijenjeni za ulaganja u osnovna sredstva - materijalna imovina (građevinski objekti, oprema i uređaji, sitan inventar...) i obrtna sredstva.

IRF CG A.D. može direktno finansirati do 70% vrijednosti ukupne investicije.

Iznos kredita namijenjen ulaganju u obrtna sredstva može biti do 30% ukupnog iznosa kredita.

Finansijska podrška se neće odobravati u sljedeće svrhe:

- ▶ Dijelovi investicije koji služe za lične potrebe;
- ▶ Učešće u projektima u kojima se krše međunarodno priznata prava radnika, uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori;
- ▶ Bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje: igre na sreću, duvan, alkoholna pića (izuzev proizvodnje vina);
- ▶ Nemoralne i nelegalne aktivnosti.

3. KORISNICI KREDITA

Korisnici kredita mogu biti privredna društva i preduzetnici u svim oblicima organizovanja koje predviđa Zakon o privrednim društvima, kao i lica koja djelatnost obavljaju na način definisan pravilima djelatnosti kojima se bave (zanatlije, poljoprivredni proizvođači, PZU i sl.).

Ovom kreditnom linijom IRF CG A.D. će kreditirati projekte krajnjih korisnika koji ostvaruju prihode u sljedećim djelatnostima:

- ▶ Proizvodnja;
- ▶ Drvoprerađiva;
- ▶ Poljoprivreda i proizvodnja hrane;
- ▶ Turizam i ugostiteljstvo;
- ▶ Usluge.

Ukoliko je podnosilac zahtjeva start-up preduzeće (preduzeće ne starije od 12 mjeseci od dana osnivanja), samo preduzeće i osnivači preduzeća ne mogu imati više od 20,00% učešća u vlasništvu drugog preduzeća, dok u slučaju preduzetnika, isti ne smije participirati u vlasništvu drugog privrednog subjekta sa više od 20,00%.

Krajnji korisnici ovih kreditnih aranžmana mogu biti subjekti koji od Poreske uprave obezbijede potvrdu da uredno izmiruju svoje poreske obaveze.

Pravo na kredit ne postoji, već IRF CG A.D. na osnovu svakog pojedinačnog zahtjeva donosi posebnu odluku.

4. NAČIN KREDITIRANJA

IRF CG A.D. realizuje ovaj Program direktnim kreditiranjem korisnika kredita.

Investiciono - razvojni fond Crne Gore A.D. ovaj program realizuje u saradnji sa Razvojnou bankom Savjeta Evrope.

Zahtjevi za odobrenjem kredita koji nisu dokumentovani obaveznom propisanom dokumentacijom neće se razmatrati.

5. KREDITNI USLOVI

Krediti koji se odobravaju po ovoj kreditnoj liniji, biće finansirani 50% iz sredstava Razvojne banke Savjeta Evrope.

- ▶ Maksimalni iznos do 100.000,00 € (za start up preduzeća do 50.000,00 € dok se uz jemstvo bonitetnog pravnog lica se može odobriti preko 50.000€; za preduzetnike do 30.000,00 €) ;
- ▶ Kamatna stopa iznosi 3,50% na godišnjem nivou uz proporcionalni način obračuna kamate;
- ▶ Rok otplate do 8 godina (uključujući grejs period);
- ▶ Grejs period do 1 godine.

Posebni uslovi kreditiranja:

- ▶ Za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori kamatna stopa iznosi 3,00 % na godišnjem nivou uz proporcionalan način obračuna kamate.

Ukoliko je direktan kreditni aranžman u cjelosti pokriven bankarskom garancijom, novčanim kolateralom ili garancijom države (opštine), takav kreditni aranžman ili adekvatan dio kreditnog aranžmana se neće posmatrati kao izloženost krajnjeg korisnika.

6. NAKNADE

Visina naknade:

- ▶ 0,30 % na odobreni iznos za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori;
- ▶ 0,40 % na odobreni iznos za projekte koji se realizuju u ostalim opštinama.

7. KORIŠĆENJE KREDITA

Rok korišćenja kredita je do 12 mjeseci.

Krajnji period korišćenja određivaće se za svaki kreditni aranžman pojedinačno u zavisnosti od realnih potreba i dinamike ulaganja sredstava.

Korisnici kredita dužni su kredit koristiti namjenski u skladu sa ovim programom i ugovorom koji se potpiše između IRF CG A.D. i korisnika.

IRF CG A.D. će sprovesti kontrolu namjenskog korišćenja kredita.

IRF CG A.D. realizuje odobrene direktne kredite čija je namjena investiranje u osnovna sredstva (i sitan inventar) i obrtna sredstva, prenosom sredstava na:

- ▶ račun dobavljača, odnosno izvršioca usluga/radova ili
- ▶ račun Korisnika kredita po tražama, fazno.

Prenos sredstava direktno na račun Korisnika kredita po tražama - fazno, podrazumijeva da se naredni prenos sredstava po pravilu neće vršiti prije nego što Korisnik kredita opravda namjensko trošenje prethodno realizovanih sredstava po odobrenom kreditu.

Izuzetno, u slučaju refundacije plaćenih ulaganja, prenos sredstava na račun korisnika kredita se može izvršiti jednokratno, shodno važećem pravilniku IRF CG A.D.

8. INSTRUMENTI OBEZBJEĐENJA

IRF CG A.D. će kao instrumente obezbjeđenja kredita prihvatiti mjenice, hipoteke na nepokretnostima (procijenjena vrijednost nepokretnosti mora biti najmanje vrijedna koliko i iznos traženog kredita), bankarske garancije, garancije jedinica lokalne samouprave, garancije Vlade Crne Gore, jemstva bonitetnih pravnih lica, zaloge potraživanja, administrativne zabrane na primanja, minimum dva bonitetna žiranta (u zavisnosti od iznosa kredita i primanja žiranta) i druge uobičajene instrumente obezbjeđenja u bankarskom poslovanju u skladu sa aktima IRF CG A.D. i odlukama nadležnih organa IRF CG A.D.

Sve troškove u vezi pribavljanja instrumenata obezbjeđenja i sprovođenje poslova oko osiguranja, brisanja i povraćaja realizovanih instrumenata snosi korisnik kredita.

9. POTREBNA DOKUMENTACIJA

Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta:

- ▶ Zahtjev za kredit;
- ▶ Investicioni program u skladu sa metodologijom IRF CG A.D., odnosno investicioni program prihvatljive sadržine;
- ▶ Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata ne stariji od 30 dana;
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Važeći statut društva;
- ▶ Saglasnost za pristup podacima Regulatornog kreditnog registra Centralne banke Crne Gore (RKR) uključujući osnivače i povezana lica;
- ▶ Važeći obrazac ovjerenih potpisa lica ovlašćenih za zastupanje (OP) i važeći karton deponovanih potpisa;
- ▶ Potvrda Poreske uprave o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana;
- ▶ Komplet obrazaca za godišnje račune (Bilans stanja, Bilans uspjeha, Bruto bilans (Zaključnik), Analitika kupaca i dobavljača), kao i presjek gore navedenih izvještaja za tekuću godinu, izuzev kod klijenata koji nisu u obavezi da sastavljaju finansijske izvještaje;
- ▶ Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Poreske uprave, kao dokaz broja zaposlenih;
- ▶ Prijedlog instrumenata obezbjeđenja;
- ▶ Profakture (kopija ili original) za nabavku opreme, sitnog inventara i obrtnih sredstava, predračune za izvođenje građevinskih radova, predugovore o kupoprodaji nekretnina (IRF CG A.D. neće prihvatiti ponude/predugovore koji su izdati od fizičkih lica osim kod kupoprodaje nekretnina, ponude/predugovore od povezanih lica¹ kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit;

Za izgradnju/dogradnju/rekonstrukciju poslovnog objekta:

- ▶ List nepokretnosti nekretnine gdje se realizuje predmetna investicija ne stariji od 30 dana;
- ▶ Građevinska dozvola (ekvivalent shodno zakonu);
- ▶ Predmjer, predračun i ponude za izvođenje radova.

Za kupovinu poslovnog prostora:

- ▶ List nepokretnosti u kojem je upisana nekretnina koja je predmet kupoprodaje ne stariji od 30 dana;
- ▶ Predugovor/ugovor o kupoprodaji nekretnine (ovjeren od strane notara);

Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku.

10. OSTALE ODREDBE

Dotatna pravila koja se primjenjuju na ovaj Program kreditiranja, a koja nisu pomenuta u ovom dokumentu, definisana su posebnim aktima koje donose nadležni organi IRF CG A.D.

11. PERIOD TRAJANJA KREDITNE LINIJE

Kreditna linija traje do 31.12.2019. godine.

¹ IRF CG A.D. će prihvatiti ponude/predugovore od povezanih lica u slučajevima predviđenim internim aktima.

1. CILJ PROGRAMA

Osnovi cilj programa je podrška razvoju preduzetništva u saradnji sa Razvojnog bankom Savjeta Evrope.

2. NAMJENA KREDITA

Trajna obrtna sredstva su sredstva potrebna za finansiranje tekućih obaveza koje nastaju u redovnim poslovnim aktivnostima krajnjeg korisnika kredita, a odnose se na sirovine i materijal, zalihe, ostale proizvodne troškove, potraživanja od kupaca.

Saglasno gore navedenom, sredstva kredita mogu se koristiti:

- ▶ za nabavku sirovina, repromaterijala, poluproizvoda, sitnog inventara;
- ▶ za režijske troškove.

Sredstva kredita ne mogu se koristiti za:

- ▶ za otplatu postojećih kreditnih zaduženja (osim u dijelu sredstava koja se dobijaju kroz refundaciju ulaganja);
- ▶ čiste finansijske aktivnosti (npr. kupovina HOV);
- ▶ davanje zajmova kupcima ili drugim pravnim i fizičkim licima;
- ▶ nabavku osnovnih sredstava.

Finansijska podrška se neće odobravati u sljedeće svrhe:

- ▶ Proizvodnja i prodaja vojne opreme ili usluga;
- ▶ Učešće u projektima u kojima se krše međunarodno priznata prava radnika, uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori;
- ▶ Bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje: igre na sreću, proizvodnja duvana, proizvodnja alkoholnih pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija);
- ▶ Bankarstvo i osiguranje;
- ▶ Trgovina valutama i hartijama od vrijednosti;
- ▶ Nemoralne i nelegalne aktivnosti.

3. KORISNICI KREDITA

Korisnici kredita mogu biti privredna društva i preduzetnici i svi oblici i organizovanja koje predviđa Zakon o privrednim društvima, kao i lica koja djelatnost obavljaju na način definisan pravilima djelatnosti kojima se bave (zanatlije, poljoprivredni proizvođači, PZU i sl.).

Ovom kreditnom linijom IRF CG A.D. će kreditirati projekte krajnjih korisnika koji ostvaruju prihode u sljedećim djelatnostima:

- ▶ Proizvodnja;
- ▶ Drvoprerađiva;
- ▶ Poljoprivreda i proizvodnja hrane;
- ▶ Turizam i ugostiteljstvo;
- ▶ Usluge;
- ▶ Trgovina.

Krajnji korisnici ovih kreditnih aranžmana mogu biti subjekti koji od Poreske uprave obezbijede potvrdu da uredno izmiruju svoje poreske obaveze.

Pravo na kredit ne postoji, već IRF CG A.D. na osnovu svakog pojedinačnog zahtjeva donosi posebnu odluku.

4. NAČIN KREDITIRANJA

IRF CG A.D. realizuje ovaj Program direktnim kreditiranjem korisnika kredita.

Zahtjevi za odobrenje kredita koji nisu dokumentovani obaveznom propisanom dokumentacijom neće se razmatrati.

5. KREDITNI USLOVI

Kredit koji se odobravaju po ovoj kreditnoj liniji, biće finansirani 50% iz sredstava Razvojne banke Savjeta Evrope.

- ▶ Maksimalni iznos do 100.000,00 € ;
- ▶ Kamatna stopa iznosi 4% na godišnjem nivou uz proporcionalni način obračuna kamate;
- ▶ Rok otplate do 6 godina (uključujući grejs period);
- ▶ Grejs period do 1 godine.

Posebni uslovi kreditiranja:

- ▶ Za subjekte koji su registrovani u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori kamatna stopa iznosi 3,50 % na godišnjem nivou uz proporcionalan način obračuna kamate.

Ukoliko je direktan kreditni aranžman u cjelosti pokriven bankarskom garancijom, novčanim kolateralom ili garancijom države (opštine), takav kreditni aranžman ili adekvatan dio kreditnog aranžmana se neće posmatrati kao izloženost krajnjeg korisnika.

6. NAKNADE

Visina naknade:

- ▶ 0,30% na odobreni iznos za subjekte koji su registrovani u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori;
- ▶ 0,40% na odobreni iznos za subjekte koji su registrovani u ostalim opštinama.

7. KORIŠĆENJE KREDITA

Rok korišćenja kredita je do 6 mjeseci.

Krajnji period korišćenja određivaće se za svaki kreditni aranžman pojedinačno u zavisnosti od realnih potreba i dinamike ulaganja sredstava.

Korisnici kredita dužni su kredit koristiti namjenski u skladu sa ovim programom i ugovorom koji se potpiše između IRF CG A.D. i korisnika. IRF CG A.D. će sprovesti kontrolu namjenskog korišćenja kredita i odobrena sredstva se ne mogu koristiti za plaćanje obaveza prema

fizickim licima, povezanim licima kao ni plaćanje internih faktura. IRF CG A.D. realizuje odobrene direktne kredite prenosom sredstava na račun Korisnika kredita u pravilu jednokratno.

8. INSTRUMENTI OBEZBJEDJENJA

Kao instrumente obezbjedjenja kredita IRF CG A.D. će prihvatiti mjenice, hipoteke na nepokretnostima, bankarske garancije, garancije jedinica lokalne samouprave, garancije Vlade Crne Gore, jemstva bonitetnih pravnih lica, zaloge potraživanja premije, subvencije, grantovi i direktna plaćanja koja obezbjeđuje Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja i druge uobičajene instrumente obezbjedjenja u bankarskom poslovanju u skladu sa aktima IRF CG A.D. i odlukama nadležnih organa IRF CG A.D.

Sve troškove u vezi pribavljanja instrumenata obezbjedjenja i sprovođenja poslova oko osiguranja, brisanja i povraćaja realizovanih instrumenata snosi korisnik kredita.

9. POTREBNA DOKUMENTACIJA

Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta kroz direktan kreditni aranžman:

- ▶ Zahtjev za kredit;
- ▶ Projekcije finansijskih izvještaja za cijeli period otplate kredita;
- ▶ Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata ne stariji od 30 dana;
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Važeći statut društva;
- ▶ Saglasnost za pristup podacima Regulatornog kreditnog registra Centralne banke Crne Gore (RKR) uključujući osnivače i povezana lica¹;
- ▶ Važeći obrazac ovjerenih potpisa lica ovlašćenih za zastupanje (OP) i važeći karton deponovanih potpisa;
- ▶ Potvrda Poreske uprave o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana.

- ▶ Komplet obrazaca za godišnje račune (Bilans stanja, Bilans uspjeha, Bruto bilans (Zaključni list), Analitika kupaca i dobavljača) za posljednje dvije godine, kao i presjek gore navedenih izvještaja za tekuću godinu, izuzev kod klijenata koji nisu u obavezi da sastavljaju finansijske izvještaje;
- ▶ Izvještaj revizora za korisnike kredita koji su obveznici revizije po zakonu;
- ▶ Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Poreske uprave (dokaz o broju zaposlenih) ;
- ▶ Predlog instrumenata obezbjedjenja;
- ▶ Profakture, predugovore (kopija ili original) za nabavku sirovina, repromaterijala, poluproizvoda, sitnog inventara i plaćanje režijskih troškova (IRF CG A.D. neće prihvatiti ponude/predugovore koje su izdate od fizičkih lica, ponude/predugovore od povezanih lica, kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit;
- ▶ Sva dokumentacija se dostavlja na crnogorskom jeziku.
- ▶ Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo zahtijevanja dodatne dokumentacije.

10. OSTALE ODREDBE

Dotatna pravila koja se primjenjuju na ovaj Program kreditiranja, a koja nisu pomenuta u ovom dokumentu, definisana su posebnim aktima koje donose nadležni organi IRF CG A.D.

11. PERIOD TRAJANJA KREDITNE LINIJE

Kreditna linija traje do 31.12.2019.godine, odnosno do njene promjene ili ukidanja.

¹ Član.3, tačka 8 Zakona o bankama - ("Sl. list Crne Gore", br. 17/08 od 11.03.2008, 44/10 od 30.07.2010, 40/11 od 08.08.2011)

1. CILJ PROGRAMA

Cilj programa je podrška razvoju i rastu mikro, malim i srednjim preduzećima i preduzetnicima iz sektora agroindustrije i proizvodnje hrane kroz podsticaj unapređenja proizvodnih kapaciteta, proširenje proizvodnje, uvođenja novih tehnologija, poboljšanje konkurentnosti, finansiranje projekata od lokalnog, regionalnog i državnog značaja.

2. NAMJENA KREDITA

Kreditni su namijenjeni za ulaganja u osnovna sredstva - materijalna imovina (građevinski objekti, oprema i uređaji, osnovno stado, podizanje dugogodišnjih zasada, sitan inventar...), nematerijalna imovina (razvoj proizvoda ili usluge, patenti, licence, koncesije, autorska prava, franšize...) i obrtna sredstva.

IRF CG A.D. može direktno finansirati do 50,00% vrijednosti ukupne investicije.

Iznos kredita namijenjen ulaganju u obrtna sredstva može biti do 30,00% ukupnog iznosa kredita.

Ukoliko se kredit finansira iz sredstava Evropske Investicione Banke, sredstva se ne mogu koristiti za finansiranje PDV-a.

Finansijska podrška se neće odobravati u sljedeće svrhe:

- ▶ Djelovi investicije koji služe za lične potrebe;
- ▶ Kupovina udjela u drugim društvima, akcijama i ostalih vrijednosnih papira;
- ▶ Učešće u projektima u kojima se krše međunarodno priznata prava radnika, uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori;
- ▶ Bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje: duvan, alkoholna pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija);
- ▶ Nemoralne i nelegalne aktivnosti.

3. KORISNICI KREDITA

Korisnici kredita mogu biti privredna društva i preduzetnici i svi oblici organizovanja koje predviđa Zakon o privrednim društvima kao i lica koja djelatnost obavljaju na način definisan pravilima djelatnosti kojima se bave (poljoprivredni proizvođači i sl.).

Krajnji korisnici ovih kreditnih aranžmana mogu biti subjekti koji od Poreske uprave obezbijede potvrdu da uredno izmiruju svoje poreske obaveze.

Pravo na kredit ne postoji, već IRF CG A.D. o svakom zahtjevu donosi posebnu odluku.

4. NAČIN KREDITIRANJA

IRF CG A.D. realizuje ovaj Program:

- ▶ direktnim kreditiranjem korisnika kredita;
- ▶ kreditiranjem krajnjih korisnika kredita preko poslovnih banaka sa kojima je IRF CG A.D. uspostavio saradnju.

1 Pored redovne stimulacije u kamatnoj stopi od 0,5% na sredstva koja se povlače od EIB-a, dodatno je moguće ostvariti stimulaciju u kamatnoj stopi od 0,2% ukoliko se zadovolje uslovi Emet inicijative koja se odnosi na zapošljavanje mladih osoba do iskorišćenja sredstava predviđenih ugovorom sa EIB-om.

2 Odbor Direktora IRF ima pravo da u određenom slučaju odobri veći iznos kredita, cijeneći cjelokupan kreditni aranžman.

Zahtjevi za odobrenjem kredita koji nisu dokumentovani obaveznom propisanom dokumentacijom neće se razmatrati.

Na osnovu ugovora o kreditu između poslovne banke i IRF CG A.D., poslovna banka će zaključiti ugovor sa krajnjim korisnikom kredita.

5. KREDITNI USLOVI

Kreditni koji se odobravaju po ovoj kreditnoj liniji, a finansiraju se iz sredstava Evropske Investicione Banke (EIB-a), odobravaće se po kamatnoj stopi od 0,5% do 0,7%¹ nižoj u odnosu na kamatu definisanu u daljem tekstu.

A) Direktno kreditiranje

- ▶ Maksimalni iznos do 3.000.000,00 €² (za preduzetnike i poljoprivredne proizvođače do 50.000,00 €);
- ▶ Minimalni iznos 10.000,00 €
- ▶ Kamatna stopa iznosi 4,00% na godišnjem nivou uz proporcionalan sistem obračuna kamata;
- ▶ Rok otplate do 12 godina (uključujući grace period);
- ▶ Grace period do 4 godine.

STIMULATIVNE MJERE ZA DIREKTNE KREDITNE ARANŽMANE:

Za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori ili subjekte koji realizacijom projekta zaposle 5 ili više novih lica (preduzetnici i poljoprivredni proizvođači 3 ili više novih lica) odobravaće se posebne stimulacije u vidu smanjenja kamatne stope za 0,50%. Takođe, stimulacije će se odnositi i na kredite koji se odobre uz garancije neke od poslovnih banaka, na način da će se inicijalna kamatna stopa umanjiti za 1,00%. Prethodno pomenute stimulacije mogu se koristiti samo po jednom osnovu.

Postojeći direktni korisnici kredita IRF CG A.D. mogu ponovo aplicirati za dodatna sredstva, s tim što će se voditi računa da ukupna izloženost IRF CG A.D. po direktnim kreditnim aranžmanima prema jednom klijentu bude u skladu sa njegovim bilansnim pokazateljima.

Maksimalna izloženost prema jednom klijentu uključujući i sva povezana lica biće definisana internim aktima Investiciono-razvojnog fonda.

Ukoliko je direktan kreditni aranžman u cjelosti pokriven bankarskom garancijom, novčanim kolateralom ili garancijom države, takav kreditni aranžman ili adekvatan dio kreditnog aranžmana se neće posmatrati kao izloženost krajnjeg korisnika.

Za privredne subjekte koji redovno izmiruju poreske obaveze, tj. nalaze se na „bijeloj listi“ nadležnog državnog organa ili su obezbijedili potvrdu da uredno izmiruju poreske obaveze čime su ispunili kriterijume da se nađu na „bijeloj listi“, odobravaće se posebna stimulacija u vidu smanjenja kamatne stope za 0,50% (potrebno je obezbijediti potvrdu nadležnog državnog organa ili službeni dokument državnog organa koji će biti dostavljen IRF CG A.D.).

B) Kreditiranje preko poslovnih banaka

- ▶ Maksimalni iznos do 5.000.000,00 €;
- ▶ Minimalni iznos 10.000,00 €;
- ▶ Kamatna stopa iznosi 5,00% na godišnjem nivou od čega Banci pripada 3%.

Banka ima pravo sa klijentom ugovoriti nižu kamatnu stopu, u kom slučaju kamatna stopa Fonda iznosi od 1,5% do 2%, ali ne manje od 1,5%³;

- ▶ Rok otplate do 12 godina (uključujući grace period);
- ▶ Grace period do 4 godine.

NAPOMENA: Poslovna banka ima pravo, shodno sopstvenoj poslovnoj politici, kreditirati klijenta u procentu koji smatra adekvatnim iz sopstvenog potencijala po uslovima koje sama definiše.

Poslovna banka posredstvom koje se realizuje kreditni aranžman je obavezna da od krajnjeg korisnika kredita obezbijedi ispunjenje svih obaveza koje su utvrđene zakonskim propisima vezano za realizaciju investicije - projekta koji se podržava kreditnim sredstvima IRF CG A.D.

Za privredne subjekte koji redovno izmiruju poreske obaveze, tj. nalaze se na „bijeloj listi“ nadležnog državnog organa ili su obezbijedili potvrdu da uredno izmiruju poreske obaveze čime su ispunili kriterijume da se nađu na „bijeloj listi“, odobravaće se posebna stimulacija u vidu smanjenja kamatne stope za 0,50% (potrebno je obezbijediti potvrdu nadležnog državnog organa ili službeni dokument državnog organa koji će biti dostavljen IRF CG A.D.). Ova stimulativna mjera važi i za kreditne plasmane direktno i preko banaka.“

6. NAKNADE

Visina naknade za direktne aranžmane:

- ▶ 0,30% na odobreni iznos za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori;
- ▶ 0,40% na odobreni iznos za projekte koji se realizuju u ostalim opštinama.

Naknade za kredite koji se realizuju preko banke IRF CG A.D. neće zaračunavati, a krajnji korisnik će sa bankom ugovoriti iznos naknade.

7. KORIŠĆENJE KREDITA

Rok korišćenja kredita je do 24 mjeseca.

Krajnji period korišćenja određivaće se za svaki kreditni aranžman pojedinačno u zavisnosti od realnih potreba i dinamike ulaganja sredstava.

Korisnici kredita dužni su kredit koristiti namjenski u skladu sa ovim programom i ugovorom koji se potpiše između IRF CG A.D. i korisnika.

IRF CG A.D. će sprovesti kontrolu namjenskog korišćenja kredita. IRF CG A.D. realizuje odobrene direktne kredite čija je namjena investiranje u osnovna sredstva (i sitan inventar), prenosom sredstava na:

- ▶ račun dobavljača, odnosno izvršioca usluga/radova ili
- ▶ račun Korisnika kredita jednokratno ili po tranšama - fazno .

Prenos sredstava direktno na račun Korisnika po tranšama - fazno, podrazumijeva da se naredni prenos sredstava po pravilu neće vršiti prije nego što Korisnik kredita opravda namjensko trošenje prethodno

3 Ukoliko kamatna stopa prema krajnjem korisniku sa svim stimulacijama iznosi 4% na godišnjem nivou, Banka i klijent mogu ugovoriti kamatnu stopu od najviše 4,5% na godišnjem nivou, isključivo ukoliko za to postoji obostrani interes krajnjeg korisnika i Banke.

4 Član.3, tačka 8 Zakona o bankama - ("Sl. list Crne Gore", br. 17/08 od 11.03.2008, 44/10 od 30.07.2010, 40/11 od 08.08.2011)

realizovanih sredstava po odobrenom kreditu (sredstva po već prenešenim tranšama).

Izuzetno, u slučaju refundacije plaćenih ulaganja, prenos sredstava na račun korisnika kredita se može izvršiti jednokratno, shodno važećem pravilniku IRF CG A.D.

Prenos sredstava za kreditne aranžmane posredstvom i uz garanciju poslovnih banaka po pravilu će se vršiti jednokratno.

U slučaju kreditiranja krajnjih korisnika putem poslovnih banaka, poslovne banke su dužne obezbijediti i čuvati dokumentaciju i voditi evidencije koje omogućuju brzu i efikasnu kontrolu namjenskog korišćenja kredita, kao i definisanje ostalih uslova korišćenja kredita u skladu sa zakonskim uslovima. IRF CG A.D. zadržava mogućnost da namjensku kontrolu vrši u direktnom kontaktu sa krajnjim korisnikom kredita.

8. INSTRUMENTI OBEZBJEĐENJA

Kao instrumente obezbjeđenja kredita IRF CG A.D. će prihvatiti mjenice, hipoteku na nepokretnostima, bankarske garancije, garancije jedinica lokalne samouprave, garancije Vlade Crne Gore, jemstva bonitetnih pravnih lica, zaloge potraživanja, administrativne zabrane na primanja, minimum jednog bonitetnog žiranta (u zavisnosti od iznosa kredita i primanja žiranta), premije, subvencije, grantovi i direktna plaćanja koja obezbjeđuje Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja i druge uobičajene instrumente obezbjeđenja u bankarskom poslovanju u skladu sa aktima IRF CG A.D. i odlukama nadležnih organa IRF CG A.D.

Sve troškove u vezi pribavljanja instrumenata obezbjeđenja i sprovođenje poslova oko osiguranja, brisanja i povraćaja realizovanih instrumenata snosi korisnik kredita.

Kod kredita posredstvom i uz garanciju poslovnih banaka, za obezbjeđenje će se uzimati mjenice i mjenična ovlašćenja banaka, a banka zadržava pravo da ugovori instrumente obezbjeđenja sa krajnjim korisnikom.

9. POTREBNA DOKUMENTACIJA

Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta kroz direktan kreditni aranžman:

- ▶ Zahtjev za kredit;
- ▶ Investicioni program u skladu sa metodologijom IRF CG A.D. odnosno investicioni program prihvatljive sadržine;
- ▶ Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata ne stariji od 30 dana;
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Važeći statut društva;
- ▶ Saglasnost za pristup podacima Regulatornog kreditnog registra Centralne banke Crne Gore (RKR) uključujući osnivače i povezana lica⁴;

- ▶ Važeći obrazac ovjerenih potpisa lica ovlaštenih za zastupanje (OP) i važeći karton deponovanih potpisa;
- ▶ Potvrda Poreske uprave o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana;
- ▶ Komplet obrazaca za godišnje račune (Bilans stanja, Bilans uspjeha, Bruto bilans (Zaključni list), Analitika kupaca i dobavljača) – za posljednje dvije godine, kao i presjek gore navedenih izvještaja za tekuću godinu, izuzev kod klijenata koji nisu u obavezi da sastavljaju finansijske izvještaje;
- ▶ Izvještaj revizora za korisnike kredita koji su obveznici revizije po zakonu;
- ▶ Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Poreske uprave, kao dokaz broja zaposlenih;
- ▶ Predlog instrumenata obezbjeđenja;
- ▶ Profakture (kopija ili original) za nabavku opreme i sitnog inventara, predračune za izvođenje građevinskih radova, predugovore/ugovore o kupoprodaji nekretnina (IRF CG A.D. neće prihvatiti ponude/predugovore koji su izdati od fizičkih lica, osim kod kupoprodaje nekretnina, ponude/predugovore od povezanih lica kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit;
- ▶ Za registrovane poljoprivredne proizvođače potrebno je dostaviti: dokaz da je registrovan u neki od registara Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, kopija lične karte, kopija kartice žiro racuna, uvjerenje o kućnoj zajednici i dr.

Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku;

Za izgradnju/dogradnju/rekonstrukciju poslovnog objekta:

- ▶ Liste nepokretnosti nekretnine gdje se realizuje predmetna investicija ne stariji od 30 dana
- ▶ Građevinska dozvola(ekvivalent shodno zakonu);
- ▶ Predmjer, predračun i ponude za izvođenje radova

Za kupovinu poslovnog prostora

- ▶ Liste nepokretnosti u kojem je upisana nekretnina koja je predmet kupoprodaje ne stariji od 30 dana
- ▶ Predugovor/ugovor o kupoprodaji nekretnine (ovjeren od strane notara)

Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo da zahtijeva dodatnu dokumentaciju.

Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta posredstvom i uz garancije poslovnih banaka:

- ▶ Investicioni program u skladu sa propisima banke;
- ▶ Odluka nadležnog organa banke;
- ▶ Rješenje o upisu krajnjeg korisnika u Centralni registar privrednih subjekata, odnosno u drugi registar nadležnog organa;
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Potvrda Poreske uprave o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana;
- ▶ Bilans stanja, Bilans uspjeha, za posljednje dvije godine;
- ▶ Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Poreske uprave, kao dokaz broja zaposlenih;
- ▶ Profakture (kopija ili original) za nabavku opreme i sitnog inventara, predračune za izvođenje građevinskih radova, predugovore o kupoprodaji nekretnina (IRF CG A.D. neće prihvatiti ponude/predugovore koji su izdati od fizičkih lica, osim kod kupoprodaje nekretnina, ponude/predugovore od povezanih lica⁵ kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit.
- ▶ Izjava o povezanim licima

Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku;

Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo da zahtijeva dodatnu dokumentaciju.

10. OSTALE ODREDBE

Dodatna pravila koja se primjenjuju na ovaj Program kreditiranja, a koja nisu pomenuta u ovom dokumentu, definisana su posebnim aktima koje donose nadležni organi IRF CG A.D.

11. PERIOD TRAJANJA KREDITNE LINIJE

Kreditna linija traje do 31.12.2019.godine odnosno, do njene promjene ili ukidanja.

⁵ IRF CG A.D. će prihvatiti ponude/predugovore od povezanih lica u slučajevima predviđenim internim aktima.

PODSTICAJ IZVOZA

ENCOURAGING EXPORT

1. CILJ PROGRAMA

IRF CG A.D. je za posebnu ciljnu grupu poljoprivrednih proizvođača i preduzeća koja učestvuju u programu grant šema IPARD Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja Crne Gore definisao stimulativne uslove finansiranja.

Projekat IPARD se realizuje u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede i ruralnog razvoja Crne Gore za finansiranje projekata iz oblasti poljoprivrede i prerade hrane u Crnoj Gori. Cilj projekta je pružanje podrške investicijama u preradi hrane, uvođenja i implementacije mjera ruralnog razvoja, povećanja konkurentnosti na tržištu poljoprivrednih proizvoda, kao i uvođenja i jačanja evropskih standarda proizvodnje hrane.

2. NAMJENA KREDITA

Krediti su namijenjeni za podršku poljoprivrednim gazdinstvima i preduzećima u skladu sa Pozivom Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja Crne Gore.

3. KORISNICI KREDITA

Korisnici kredita po ovoj kreditnoj liniji su poljoprivredni proizvođači, mikro, mala i srednja preduzeća (koja u okviru svojih djelatnosti imaju poljoprivrednu djelatnost) i koji su od Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja dobili rješenje da su korisnici IPARD projekta.

- Krajnji korisnici ovih kreditnih aranžmana mogu biti subjekti koji od Poreske uprave obezbijede potvrdu da uredno izmiruju svoje poreske obaveze.

Pravo na kredit ne postoji, već IRF CG A.D. o svakom zahtjevu donosi posebnu odluku.

4. NAČIN KREDITIRANJA

IRF CG A.D. realizuje ovaj Program direktnim kreditiranjem korisnika kredita.

Zahtjevi za odobrenje kredita koji nisu dokumentovani obaveznom propisanom dokumentacijom neće se razmatrati.

5. KREDITNI USLOVI

Krediti koji se odobravaju po ovoj kreditnoj liniji, biće finansirani iz sopstvenog kreditnog potencijala.

Uslovi kreditiranja:

- ▶ Maksimalni iznos kredita do nivoa maksimalno dozvoljene investicije u skladu sa IPARD pravilima;
- ▶ Kamatna stopa iznosi 3,00% na godišnjem nivou uz proporcionalan sistem obračuna kamate;
- ▶ Rok otplate do 12 godina (uključujući grejs period);
- ▶ Grejs period do 4 godine.

Posebni uslovi kreditiranja:

- ▶ Za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori kamatna stopa iznosi 2,50 % na godišnjem nivou uz proporcionalan sistem obračuna kamate.

Ukoliko je direktan kreditni aranžman u cjelosti ili djelimično pokriven bankarskom garancijom, novčanim kolateralom ili garancijom države (opštine), takav kreditni aranžman ili adekvatan dio kreditnog aranžmana se neće posmatrati kao izloženost krajnjeg korisnika.

Korisnicima kredita nakon ispunjenja uslova i sprovedene procedure u skladu sa IPARD pravilima pripada refundacija sredstava u definisanom iznosu, kojom se umanjuje glavnica kredita. Aktivnosti u vezi ostvarivanja prava za refundaciju, sprovodi Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja Crne Gore.

6. NAKNADE

Visina naknade:

- ▶ 0,30% na odobreni iznos za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori;
- ▶ 0,40% na odobreni iznos za projekte koji se realizuju u ostalim opštinama.

7. KORIŠĆENJE KREDITA

Rok korišćenja kredita: u skladu sa potpisanim Ugovorom između korisnika i Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja Crne Gore.

Krajnji period korišćenja određivaće se za svaki kreditni aranžman pojedinačno u zavisnosti od realnih potreba i dinamike ulaganja sredstava.

Korisnici kredita dužni su kredit koristiti namjenski u skladu sa ovim programom i ugovorom koji se potpiše između IRF CG A.D. i korisnika. IRF CG A.D. neće sprovesti terensku kontrolu namjenskog korišćenja kredita, već će prihvatiti stavove Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja Crne Gore.

IRF CG A.D. realizuje odobrene direktne kredite čija je namjena za investicije u poljoprivredna gazdinstva, prenosom sredstava na:

- ▶ račun dobavljača, odnosno izvršioca usluga/radova ili
- ▶ račun Korisnika kredita po tranšama, fazno.

Prenos sredstava direktno na račun Korisnika kredita po tranšama - fazno, podrazumijeva da se naredni prenos sredstava po pravilu neće vršiti prije nego što Korisnik kredita opravda namjensko trošenje prethodno realizovanih sredstava po odobrenom kreditu (sredstva po već prenešenim tranšama).

8. INSTRUMENTI OBEZBJEDENJA

Kao instrumente obezbjeđenja kredita IRF CG A.D. će prihvatiti mjenice, hipoteke na nepokretnostima, bankarske garancije, garancije jedinica lokalne samouprave, garancije Vlade Crne Gore, jemstva bonitetnih pravnih lica, zaloge potraživanja, administrativne zabrane na primanja, minimum jednog, bonitetnog žiranta (u zavisnosti od iznosa kredita i primanja žiranta), premije, subvencije, grantovi i direktna plaćanja koja obezbjeđuje Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja i druge uobičajene instrumente obezbjeđenja u bankarskom poslovanju u skladu

sa aktima IRF CG A.D. i odlukama nadležnih organa IRF CG A.D.
Sve troškove u vezi pribavljanja instrumenata obezbjeđenja i sprovođenje poslova oko osiguranja, brisanja i povraćaja realizovanih instrumenata snosi korisnik kredita.

9. POTREBNA DOKUMENTACIJA

Dokumentaciona osnova - definisana projektom IPARD.
Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo da zahtijeva dodatnu dokumentaciju.

10. OSTALE ODREDBE

Dodatna pravila koja se primjenjuju na ovaj Program kreditiranja, a koja nisu pomenuta u ovom dokumentu, definisana su posebnim aktima koje donose nadležni organi IRF CG A.D.

11. PERIOD TRAJANJA KREDITNE LINIJE

Kreditna linija traje do 31.12.2019.godine, odnosno do njene promjene ili ukidanja.

1. CILJ PROGRAMA

IRF CG A.D. je za posebnu ciljnu grupu, poljoprivrednih proizvođača i preduzeća koja učestvuju u programu grant šema IPARD like Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja Crne Gore definisao stimulativne uslove finansiranja.

Projekat IPARD like se realizuje u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede i ruralnog razvoja Crne Gore za finansiranje projekata poljoprivrednih proizvođača u Crnoj Gori. Cilj projekta je pružanje podrške investicijama u registrovana poljoprivredna gazdinstva u cilju uvođenja i implementacije mjera ruralnog razvoja, povećanja konkurentnosti na tržištu poljoprivrednih proizvoda, kao i uvođenja i jačanja evropskih standarda proizvodnje hrane.

2. NAMJENA KREDITA

Kreditu su namijenjeni za podršku investicijama u poljoprivredna gazdinstva u skladu sa Pozivom Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja Crne Gore.

3. KORISNICI KREDITA

Korisnici kredita po ovoj kreditnoj liniji su mikro, mala i srednja preduzeća (koja u okviru svojih djelatnosti imaju poljoprivrednu djelatnost).

- ▶ Registrovani poljoprivredni proizvođači, koji su od Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja dobili rješenje da su korisnici IPARD like projekta.
- ▶ Krajnji korisnici ovih kreditnih aranžmana mogu biti subjekti koji od Poreske uprave obezbijede potvrdu da uredno izmiruju svoje poreske obaveze.

Pravo na kredit ne postoji, već IRF CG A.D. o svakom zahtjevu donosi posebnu odluku.

4. NAČIN KREDITIRANJA

IRF CG A.D. realizuje ovaj Program direktnim kreditiranjem korisnika kredita.

Zahtjevi za odobrenje kredita koji nisu dokumentovani obaveznom propisanom dokumentacijom neće se razmatrati.

5. KREDITNI USLOVI

Kreditu koji se odobravaju po ovoj kreditnoj liniji, biće finansirani iz sopstvenog kreditnog potencijala.

Uslovi kreditiranja:

- ▶ Maksimalni iznos kredita do nivoa maksimalno dozvoljene investicije u skladu sa IPARD like pravilima;
- ▶ Kamatna stopa iznosi 3,00% na godišnjem nivou uz proporcionalan sistem obračuna kamate;
- ▶ Rok otplate do 12 godina (uključujući grejs period);
- ▶ Grejs period do 4 godine.

Posebni uslovi kreditiranja:

- ▶ Za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti

u Crnoj Gori kamatna stopa iznosi 2,50% na godišnjem nivou uz proporcionalan sistem obračuna kamate.

Ukoliko je direktan kreditni aranžman u cjelosti ili djelimično pokriven bankarskom garancijom, novčanim kolateralom ili garancijom države (opštine), takav kreditni aranžman ili adekvatan dio kreditnog aranžmana se neće posmatrati kao izloženost krajnjeg korisnika.

Korisnicima kredita nakon ispunjenja uslova i sprovedene procedure u skladu sa IPARD like pravilima pripada refundacija sredstava u definisanom iznosu, kojom se umanjuje glavica kredita. Aktivnosti u vezi ostvarivanja prava za refundaciju, sprovodi Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja Crne Gore.

6. NAKNADE

Visina naknade:

- ▶ 0,30% na odobreni iznos za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosjeka razvijenosti na nivou Crne Gore;
- ▶ 0,50 % na odobreni iznos za projekte koji se realizuju u ostalim opštinama.

7. KORIŠĆENJE KREDITA

Rok korišćenja kredita: u skladu sa potpisanim Ugovorom između korisnika i Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja Crne Gore.

Krajnji period korišćenja određivaće se za svaki kreditni aranžman pojedinačno u zavisnosti od realnih potreba i dinamike ulaganja sredstava.

Korisnici kredita dužni su kredit koristiti namjenski u skladu sa ovim programom i ugovorom koji se potpiše između IRF CG A.D. i korisnika.

IRF CG A.D. neće sprovesti terensku kontrolu namjenskog korišćenja kredita, već će prihvatiti stavove Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja Crne Gore.

IRF CG A.D. realizuje odobrene direktne kredite čija je namjena za investicije u poljoprivredna gazdinstva, prenosom sredstava na:

- ▶ račun dobavljača, odnosno izvršioca usluga/radova ili
- ▶ račun Korisnika kredita po tranšama, fazno.

Prenos sredstava direktno na račun Korisnika kredita po tranšama - fazno, podrazumijeva da se naredni prenos sredstava po pravilu neće vršiti prije nego što Korisnik kredita opravda namjensko trošenje prethodno realizovanih sredstava po odobrenom kreditu (sredstva po već prenešenim tranšama).

Izuzetno, u slučaju refundacije plaćenih ulaganja, prenos sredstava na račun korisnika kredita se može izvršiti jednokratno, shodno važećem pravilniku IRF CG A.D..

8. INSTRUMENTI OBEZBJEĐENJA

Kao instrumente obezbjeđenja kredita IRF CG A.D. će prihvatiti mjenice, hipoteke na nepokretnostima, bankarske garancije, garancije jedinica lokalne samouprave, garancije Vlade Crne Gore, jemstva bonitetnih pravnih lica, zaloge potraživanja, administrativne zabrane na primanja, minimum jednog, bonitetnog žiranta (u zavisnosti od iznosa kredita i primanja žiranta), premije, subvencije, grantovi i direktna plaćanja

koja obezbjeđuje Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja i druge uobičajene instrumente obezbjeđenja u bankarskom poslovanju u skladu sa aktima IRF CG A.D. i odlukama nadležnih organa IRF CG A.D. Sve troškove u vezi pribavljanja instrumenata obezbjeđenja i sprovođenje poslova oko osiguranja, brisanja i povraćaja realizovanih instrumenata snosi korisnik kredita.

9. POTREBNA DOKUMENTACIJA

Dokumentaciona osnova - definisana projektom IPARD.
Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo da zahtijeva dodatnu dokumentaciju.

10. OSTALE ODREDBE

Dodatna pravila koja se primjenjuju na ovaj Program kreditiranja, a koja nisu pomenuta u ovom dokumentu, definisana su posebnim aktima koje donose nadležni organi IRF CG A.D.

11. PERIOD TRAJANJA KREDITNE LINIJE

Kreditna linija traje do 31.12.2019.godine, odnosno do njene promjene ili ukidanja.

1. CILJ PROGRAMA

Cilj programa je da se podrže poljoprivredni proizvođači koji koriste grantove iz Agro budžeta.

Preko Agro budžeta Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja obezbjeđuje različite grantove koji su namijenjeni poljoprivrednim proizvođačima.

2. NAMJENA KREDITA

Kreditni su namijenjeni za podršku investicijama u poljoprivredna gazdinstva u skladu sa Pozivom Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja Crne Gore.

3. KORISNICI KREDITA

Korisnici kredita po ovoj kreditnoj liniji su:

- ▶ Poljoprivredni proizvođači koji su od Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja dobili podršku iz Agro budžeta.
- ▶ Mikro, mala i srednja preduzeća (koja u okviru svojih djelatnosti imaju poljoprivrednu djelatnost).

Krajnji korisnici ovih kreditnih aranžmana mogu biti subjekti koji od Poreske uprave obezbijede potvrdu da uredno izmiruju svoje poreske obaveze.

Pravo na kredit ne postoji, već IRF CG A.D. o svakom zahtjevu donosi posebnu odluku.

4. NAČIN KREDITIRANJA

IRF CG A.D. realizuje ovaj Program direktnim kreditiranjem korisnika kredita.

Zahtjevi za odobrenje kredita koji nisu dokumentovani obaveznom propisanom dokumentacijom neće se razmatrati.

5. KREDITNI USLOVI

Kreditni koji se odobravaju po ovoj kreditnoj liniji, biće finansirani iz sopstvenog kreditnog potencijala.

Uslovi kreditiranja:

- ▶ Maksimalni iznos do 10.000,00 €;
- ▶ Kamatna stopa iznosi 2,50% na godišnjem nivou uz proporcionalan način obračuna kamate;
- ▶ Rok otplate do 12 godina (uključujući grace period);
- ▶ Grace period do 4 godine.

Posebni uslovi kreditiranja:

- ▶ Za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori kamatna stopa iznosi 2,00% na godišnjem nivou uz proporcionalan sistem obračuna kamate.

6. NAKNADE

Visina naknade:

- ▶ 0,20% na odobreni iznos za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori;
- ▶ 0,40% na odobreni iznos za projekte koji se realizuju u ostalim opštinama.

7. KORIŠĆENJE KREDITA

Rok korišćenja kredita: u skladu sa potpisanim Ugovorom između Korisnika i Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja Crne Gore.

Krajnji period korišćenja određivaće se za svaki kreditni aranžman pojedinačno u zavisnosti od realnih potreba i dinamike ulaganja sredstava.

Korisnici kredita dužni su kredit koristiti namjenski u skladu sa ovim programom i ugovorom koji se potpiše između IRF CG A.D. i Korisnika.

IRF CG A.D. neće sprovesti terensku kontrolu namjenskog korišćenja kredita, već će prihvatiti stavove Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja Crne Gore.

IRF CG A.D. realizuje odobrene direktne kredite čija je namjena za investicije u poljoprivredna gazdinstva, prenosom sredstava na:

- ▶ račun dobavljača, odnosno izvršioca usluga/radova; ili
- ▶ račun Korisnika kredita po tranšama, fazno.

Prenos sredstava direktno na račun Korisnika kredita po tranšama - fazno, podrazumijeva da se naredni prenos sredstava po pravilu neće vršiti prije nego što Korisnik kredita opravda namjensko trošenje ranije realizovanih sredstava po odobrenom kreditu (sredstva po već prenešenim tranšama).

Izuzetno, u slučaju refundacije plaćenih ulaganja, prenos sredstava na račun korisnika kredita se može izvršiti jednokratno, shodno važećem pravilniku IRF CG A.D..

8. INSTRUMENTI OBEZBJEĐENJA

Kao instrumente obezbjeđenja kredita IRF CG A.D. će prihvatiti mjenice, hipoteke na nepokretnostima, bankarske garancije, garancije jedinica lokalne samouprave, garancije Vlade Crne Gore, jemstva bonitetnih pravnih lica, zaloge potraživanja, administrativne zabrane na primanja, minimum jednog, bonitetnog žiranta (u zavisnosti od iznosa kredita i primanja žiranta), premije, subvencije, grantovi i direktna plaćanja koja obezbjeđuje Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja i druge uobičajene instrumente obezbjeđenja u bankarskom poslovanju u skladu sa aktima IRF CG A.D. i odlukama nadležnih organa IRF CG A.D. Procijenjena vrijednost nepokretnosti mora biti najmanje vrijedna koliko i iznos traženog kredita.

Sve troškove u vezi pribavljanja instrumenata obezbjeđenja i sprovođenje poslova oko osiguranja, brisanja i povraćaja realizovanih instrumenata snosi korisnik kredita.

9. POTREBNA DOKUMENTACIJA

Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta kroz direktan kreditni aranžman:

- ▶ Zahtjev za kredit;
- ▶ Investicioni program u skladu sa metodologijom IRF CG A.D. odnosno investicioni program prihvatljive sadržine;
- ▶ Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata ne stariji od 30 dana;
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Važeći statut društva;
- ▶ Saglasnost za pristup podacima Regulatornog kreditnog registra Centralne banke Crne Gore (RKR) uključujući osnivače i povezana lica;
- ▶ Važeći obrazac ovjerenih potpisa lica ovlaštenih za zastupanje (OP) i važeći karton deponovanih potpisa;
- ▶ Potvrda Poreske uprave o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana;
- ▶ Komplet obrazaca za godišnje račune (Bilans stanja, Bilans uspjeha, Bruto bilans (Zaključni list), Analitika kupaca i dobavljača) – za posljednje dvije godine, kao i presjek gore navedenih izvještaja za tekuću godinu, izuzev kod klijenata koji nisu u obavezi da sastavljaju finansijske izvještaje;
- ▶ Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Poreske uprave, kao dokaz broja zaposlenih;
- ▶ Prijedlog instrumenata obezbjeđenja;
- ▶ Profakture (kopija ili original) za nabavku opreme i sitnog inventara, predračune za izvođenje građevinskih radova, predugovore/ugovore o kupoprodaji nekretnina (IRF CG A.D. neće prihvatati ponude/predugovore koji su izdati od fizičkih lica, osim kod kupoprodaje nekretnina, ponude/predugovore od povezanih lica kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit;

- ▶ Za registrovane poljoprivredne proizvođače potrebno je dostaviti: dokaz da je registrovan u neki od registara Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, kopija lične karte, kopija kartice žiro racuna, uvjerenje o kućnoj zajednici i dr.

- ▶ Dokumentacija o korišćenju sredstava iz Agro budžeta;

Za izgradnju/dogradnju/rekonstrukciju poslovnog objekta:

- ▶ Liste nepokretnosti nekretnine gdje se realizuje predmetna investicija ne stariji od 30 dana;
- ▶ Građevinska dozvola (ekvivalent shodno zakonu) koja glasi na podnosioca zahtjeva;
- ▶ Predmjer, predračun i ponude za izvođenje radova.

Za kupovinu poslovnog prostora:

- ▶ Liste nepokretnosti u kojem je upisana nekretnina koja je predmet kupoprodaje ne stariji od 30 dana;
- ▶ Predugovor/ugovor o kupoprodaji nekretnine (ovjeren od strane notara).

Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku.

Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo da zahtjeva dodatnu dokumentaciju.

10. OSTALE ODREDBE

Dodatna pravila koja se primjenjuju na ovaj Program kreditiranja, a koja nisu pomenuta u ovom dokumentu, definisana su posebnim aktima koje donose nadležni organi IRF CG A.D.

11. PERIOD TRAJANJA KREDITNE LINIJE

Kreditna linija traje do 31.12.2019.godine, odnosno do njene promjene ili ukidanja.

1. CILJ PROGRAMA

Cilj programa je da se dodatno podstaknu trgovačka preduzeća, hoteli, ugostiteljski objekti i ostala preduzeća koja otkupljuju proizvode od domaćih poljoprivrednih proizvođača.

Kroz ovaj program će se podržati veći otkup poljoprivrednih proizvoda što će doprinijeti dodatnoj stimulaciji domaćih poljoprivrednih proizvođača za bavljenje poljoprivredom.

2. NAMJENA KREDITA

Krediti su namijenjeni za otkup domaćih poljoprivrednih proizvoda.

3. KORISNICI KREDITA

Korisnici kredita po ovoj kreditnoj liniji su:

- ▶ Trgovačka preduzeća, hoteli, ugostiteljski objekti i ostala preduzeća koja otkupljuju poljoprivredne proizvode od domaćih proizvođača.

4. NAČIN KREDITIRANJA

IRF CG A.D. realizuje ovaj Program direktnim kreditiranjem korisnika kredita.

Zahtjevi za odobrenje kredita koji nisu dokumentovani obaveznom propisanom dokumentacijom neće se razmatrati.

Program se realizuje u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede i ruralnog razvoja.

5. KREDITNI USLOVI

a) Uslovi kreditiranja:

- ▶ Maksimalni iznos do 1.000.000,00 EUR;
- ▶ Kamatna stopa iznosi 2,5% na godišnjem nivou uz proporcionalan sistem obračuna kamate;
- ▶ Rok otplate do 12 mjeseci (uključujući do 2 mjeseca grejs perioda);
- ▶ Otplata kredita mjesečno i kvartalno.

Posebni uslovi:

- ▶ Za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori kamatna stopa iznosi 2,00% na godišnjem nivou uz proporcionalan način obračuna kamate.

b) Uslovi kreditiranja za otkup tržišnih viškova jagnjadi:

- ▶ Maksimalni iznos do 1.000.000,00 EUR;
- ▶ Kamatna stopa iznosi 2,50% na godišnjem nivou uz proporcionalan sistem obračuna kamate;
- ▶ Rok otplate do 12 mjeseci (uključujući do 2 mjeseca grejs perioda);
- ▶ Otplata kredita mjesečno i kvartalno.

6. NAKNADE

Visina naknade za direktne aranžmane:

- ▶ 0,30% na odobreni iznos za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori;
- ▶ 0,50% na odobreni iznos za projekte koji se realizuju u ostalim opštinama.

Izuzetno IRF CG A.D. neće naplaćivati naknadu po kreditima namijenjenim za finansiranje otkupa tržišnih viškova jagnjadi.

7. KORIŠĆENJE KREDITA

Rok korišćenja kredita je do 2 mjeseca.

Krajnji period korišćenja određivaće se za svaki kreditni aranžman pojedinačno u zavisnosti od realnih potreba i dinamike ulaganja sredstava.

Korisnici kredita dužni su kredit koristiti namjenski u skladu sa ovim programom i ugovorom koji se potpiše između IRF CG A.D. i korisnika. Za korisnike kreditne podrške za otkup tržišnih viškova jagnjadi, po ovom programu se dio kreditnih sredstava može koristiti za izmirenje obaveza korisnika kredita IRF CG A.D. iz prethodnih godina.

IRF CG A.D. će sprovoditi kontrolu namjenskog korišćenja kredita na osnovu dostavljenih otkupnih blokova, profakture, fakture i dokaza o plaćanju istih, osim za kredite namijenjene za finansiranje otkupa tržišnih viškova jagnjadi.

Prenos sredstava će se vršiti na račun korisnika kredita/dobavljača koji se bave prodajom poljoprivrednih proizvoda.

8. INSTRUMENTI OBEZBJEĐENJA

Kao instrumente obezbjeđenja kredita IRF CG A.D. će prihvatiti mjenice, ali i po potrebi hipoteke na nepokretnosti, bankarske garancije, garancije jedinica lokalne samouprave, i garancije Vlade Crne Gore, jemstva bonitetnih pravnih lica, zaloge potraživanja, administrativne zabrane na primanja, minimum jednog bonitetnog žiranta (u zavisnosti od iznosa kredita i primanja žiranta), premije, subvencije, grantovi i direktna plaćanja koja obezbjeđuje Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja. S obzirom da se radi o kratkoročnom kreditu moguće je kao obezbjeđenje koristiti samo mjenicu.¹

9. POTREBNA DOKUMENTACIJA

Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta kroz direktan kreditni aranžman:

- ▶ Zahtjev za kredit;
- ▶ Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata ne stariji od 30 dana;
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Važeći statut društva;

¹ Uz ispunjenje kriterijuma definisanim internim aktima Investiciono-razvojnog fonda, osim u slučaju kredita namijenjenih za finansiranje otkupa tržišnih viškova jagnjadi.

- ▶ Saglasnost za pristup podacima Regulatornog kreditnog registra Centralne banke Crne Gore (RKR) uključujući osnivače i povezana lica²;
- ▶ Projekcije za period otplate;
- ▶ Važeći obrazac ovjerenih potpisa lica ovlašćenih za zastupanje (OP) i važeći karton deponovanih potpisa;
- ▶ Potvrda Poreske uprave o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana;
- ▶ Komplet obrazaca za godišnje račune (Bilans stanja, Bilans uspjeha, Bruto bilans (Zaključni list), Analitika kupaca i dobavljača) – za posljednje dvije godine, kao i presjek gore navedenih izvještaja za tekuću godinu, izuzev kod klijenata koji nisu u obavezi da sastavljaju finansijske izvještaje;
- ▶ Izvještaj revizora za korisnike kredita koji su obveznici revizije po zakonu;
- ▶ Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Poreske uprave, kao dokaz broja zaposlenih;
- ▶ Predlog instrumenata obezbjeđenja;

IRF CG A.D. može zahtijevati sljedeću dopunsku dokumentaciju:

- ▶ Potvrdu o registraciji poljoprivrednih proizvođača od kojih se otkupljuju proizvodi (Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja);
- ▶ Otkupni blokovi, Profakture, Fature.
- ▶ Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku;

10. OSTALE ODREDBE

Dodatna pravila koja se primjenjuju na ovaj Program kreditiranja, a koja nisu pomenuta u ovom dokumentu, definisana su posebnim aktima koje donose nadležni organi IRF CG A.D.

11. PERIOD TRAJANJA KREDITNE LINIJE

Kreditna linija traje do 31.12.2019.godine odnosno, do njene promjene ili ukidanja.

² Član.3, tačka 8 Zakona o bankama - ("Sl. list Crne Gore", br. 17/08 od 11.03.2008, 44/10 od 30.07.2010, 40/11 od 08.08.2011)

1. CILJ PROGRAMA

Cilj programa je povećanje hotelskih kapaciteta, kojim se stvaraju uslovi za podsticanje novog zapošljavanja, omogućava produženje turističke sezone, povećavaju smještajni kapaciteti, unapređuju ukupna konkurentnost Crne Gore kao turističke destinacije, finansiraju projekti od lokalnog, regionalnog i državnog značaja.

Cilj programa je prioritetno povećanje kapaciteta u primarnim ugostiteljskim objektima za pružanje usluge smještaja i usluge pripremanja i usluživanja hrane i pića i to izgradnjom novih objekata. Shodno procjeni o nedostajućim kapacitetima u Crnoj Gori krediti će se prioritetno odobravati za ulaganje u primarne ugostiteljske objekte za pružanje usluge smještaja i usluge pripremanja i usluživanja hrane i pića i to shodno Zakonu o turizmu u hotel & resort, wild beauty resort, te objekte iz grupe hoteli - hotel, mali hotel, boutique hotel, hotel garni, kao i turističko naselje, etno selo, eko lodge i vile.

2. NAMJENA KREDITA

Kreditni su namijenjeni za ulaganja u izgradnju svih vrsta novih smještajnih turističkih kapaciteta. Prema tome, prihvaćate se ulaganja u osnovna sredstva - materijalna imovina (građevinski objekti, oprema i uređaji, sitan inventar...) i obrtna sredstva.

IRF CG A.D. može direktno finansirati do 50% vrijednosti ukupne investicije.

Iznos kredita namijenjen ulaganju u obrtna sredstva može biti do 30% ukupnog iznosa kredita.

Ukoliko se kredit finansira iz sredstava Evropske Investicione Banke, sredstva se ne mogu koristiti za finansiranje PDV-a.

Finansijska podrška se neće odobravati u sljedeće svrhe:

- ▶ Djelovi investicije koji služe za lične potrebe;
- ▶ Učešće u projektima u kojima se krše međunarodno priznata prava radnika, uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori;
- ▶ Bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje: Igre na sreću, duvan, alkoholna pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija);
- ▶ Nemoralne i nelegalne aktivnosti.

3. KORISNICI KREDITA

Korisnici kredita mogu biti privredna društva i preduzetnici u svim oblicima organizovanja koje predviđa Zakon o privrednim društvima ili banke koje sa IRF CG A.D. imaju poslovnu saradnju.

Krajnji korisnici ovih kreditnih aranžmana mogu biti subjekti koji od Poreske uprave obezbijede potvrdu da uredno izmiruju svoje poreske obaveze.

Pravo na kredit ne postoji, već IRF CG A.D. na osnovu svakog pojedinačnog zahtjeva donosi posebnu odluku.

1 Pored redovne stimulacije u kamatnoj stopi od 0,5% na sredstva koja se povlače od EIB-a, dodatno je moguće ostvariti stimulaciju u kamatnoj stopi od 0,2% ukoliko se zadovolje uslovi Eyet inicijative koja se odnosi na zapošljavanje mladih osoba do iskorišćenja sredstava predviđenih ugovorom sa EIB-om.

2 Odbor Direktora IRF ima pravo da u određenom slučaju odobri veći iznos kredita, cijeneći cjelokupan kreditni aranžman.

4. NAČIN KREDITIRANJA

IRF CG A.D. realizuje ovaj Program:

- ▶ direktnim kreditiranjem korisnika kredita;
- ▶ kreditiranjem krajnjih korisnika kredita preko poslovnih banaka sa kojima je IRF CG A.D. uspostavio poslovnu saradnju.

Zahtjevi za odobrenje kredita koji nisu dokumentovani obaveznom propisanom dokumentacijom neće se razmatrati.

Na osnovu Ugovora o kreditu između poslovne banke i IRF CG A.D., poslovna banka će zaključiti ugovor sa krajnjim korisnikom kredita.

5. KREDITNI USLOVI

Krediti koji se odobravaju po ovoj kreditnoj liniji, a finansiraju se iz sredstava Evropske Investicione Banke (EIB-a), odobravaće se po kamatnoj stopi od 0,5% do 0,7%¹ nižoj u odnosu na kamatu definisanu u daljem tekstu.

A) Direktno kreditiranje:

- ▶ Maksimalni iznos do 5.000.000,00€² (za preduzetnike do 50.000,00 €);
- ▶ Minimalni iznos 10.000,00 €;
- ▶ Kamatna stopa iznosi 4,50% na godišnjem nivou uz proporcionalan sistem obračuna kamata;
- ▶ Rok otplate do 12 godina (uključujući grace period);
- ▶ Grace period do 4 godine.

STIMULATIVNE MJERE ZA DIREKTNE KREDITNE ARANŽMANE: Za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori ili subjekte koji realizacijom projekta zaposle 5 ili više novih lica odobravaće se posebne stimulacije u vidu smanjenja kamatne stope za 0,5%. Takođe, stimulacije će se odnositi i na kredite koji se odobre uz garancije neke od poslovnih banaka, na način da će se inicijalna kamatna stopa umanjiti za 1,0%. Prethodno pomenute stimulacije mogu se koristiti samo po jednom osnovu.

Za privredne subjekte koji redovno izmiruju poreske obaveze, tj. nalaze se na „bijeloj listi“ nadležnog državnog organa ili su obezbijedili potvrdu da uredno izmiruju poreske obaveze čime su ispunili kriterijume da se nađu na „bijeloj listi“, odobravaće se posebna stimulacija u vidu smanjenja kamatne stope za 0,50% (potrebno je obezbijediti potvrdu nadležnog državnog organa ili službeni dokument državnog organa koji će biti dostavljen IRF CG A.D.).

Postojeći direktni korisnici kredita IRF CG A.D. mogu ponovo aplicirati za dodatna sredstva, s tim što će se voditi računa da ukupna izloženost IRF CG A.D. po direktnim kreditnim aranžmanima prema jednom klijentu bude u skladu sa njegovim bilansnim pokazateljima.

Maksimalna izloženost prema jednom klijentu uključujući i sva

povezana lica biće definisana internim aktima Investiciono-razvojnog fonda.

Ukoliko je direktan kreditni aranžman u cjelosti pokriven bankarskom garancijom, novčanim kolateralom ili garancijom države, takav kreditni aranžman ili adekvatan dio kreditnog aranžmana se neće posmatrati kao izloženost krajnjeg korisnika.

B) Kreditiranje preko poslovnih banaka:

- ▶ Maksimalni iznos do 7.000.000,00 €;
- ▶ Minimalni iznos 10.000,00 €;
- ▶ Kamatna stopa iznosi 5,00% na godišnjem nivou od čega Banci pripada 3%.
- ▶ Banka ima pravo sa klijentom ugovoriti nižu kamatnu stopu, u kom slučaju kamatna stopa Fonda iznosi od 1,5% do 2%, ali ne manje od 1,5%;³;
- ▶ Rok otplate do 12 godina (uključujući grejs period);
- ▶ Grejs period do 4 godine.

NAPOMENA: Poslovna banka ima pravo, shodno sopstvenoj poslovnoj politici, kreditirati klijenta u procentu koji smatra adekvatnim iz sopstvenog potencijala po uslovima koje sama definiše.

Poslovna banka posredstvom koje se realizuje kreditni aranžman je obavezna da od krajnjeg korisnika kredita obezbijedi ispunjenje svih obaveza koje su utvrđene zakonskim propisima vezano za realizaciju investicije - projekta koji se podržava kreditnim sredstvima IRF CG A.D. Za privredne subjekte koji redovno izmiruju poreske obaveze, tj. nalaze se na „bijeloj listi“ nadležnog državnog organa ili su obezbijedili potvrdu da uredno izmiruju poreske obaveze čime su ispunili kriterijume da se nađu na „bijeloj listi“, odobravaće se posebna stimulacija i vidu smanjenja kamatne stope za 0,50% (potrebno je obezbijediti potvrdu nadležnog državnog organa ili službeni dokument državnog organa koji će biti dostavljen IRF CG A.D.). Ova stimulatívna mjera važi i za kreditne plasmane direktno i preko banaka.

6. NAKNADE

Visina naknade za direktne aranžmane:

- ▶ 0,30% na odobreni iznos za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori;
- ▶ 0,40% na odobreni iznos za projekte koji se realizuju u ostalim opštinama.

Naknade za kredite koji se realizuju preko banke IRF CG A.D. neće zaračunavati, a krajnji korisnik će sa bankom ugovoriti iznos naknade.

7. KORIŠĆENJE KREDITA

Rok korišćenja kredita je do 24 mjeseca.

Krajnji period korišćenja određivaće se za svaki kreditni aranžman pojedinačno u zavisnosti od realnih potreba i dinamike ulaganja sredstava.

Korisnici kredita dužni su kredit koristiti namjenski u skladu sa ovim programom i ugovorom koji se potpiše između IRF CG A.D. i korisnika.

IRF CG A.D. će sprovesti kontrolu namjenskog korišćenja kredita.

IRF CG A.D. realizuje odobrene direktne kredite čija je namjena investiranje u osnovna sredstva (i sitan inventar), prenosom sredstava na:

- ▶ Račun dobavljača, odnosno izvršioca usluga/radova ili
- ▶ Račun Korisnika kredita jednokratno ili po tranšama - fazno.

Prenos sredstava direktno na račun Korisnika po tranšama - fazno, podrazumijeva da se naredni prenos sredstava po pravilu neće vršiti prije nego što Korisnik kredita opravda namjensko trošenje prethodno realizovanih sredstava po odobrenom kreditu (sredstva po već prenešenim tranšama).

Izuzetno, u slučaju refundacije plaćenih ulaganja, prenos sredstava na račun korisnika kredita se može izvršiti jednokratno, shodno važećem pravilniku IRF CG A.D..

Prenos sredstava za kreditne aranžmane posredstvom i uz garanciju poslovnih banaka po pravilu će se vršiti jednokratno.

U slučaju kreditiranja krajnjih korisnika putem poslovnih banaka, poslovne banke su dužne obezbijediti i čuvati dokumentaciju i voditi evidencije koje omogućuju brzu i efikasnu kontrolu namjenskog korišćenja kredita, kao i definisanje ostalih uslova korišćenja kredita u skladu sa zakonskim uslovima. IRF CG A.D. zadržava mogućnost da namjensku kontrolu vrši u direktnom kontaktu sa krajnjim korisnikom kredita.

8. INSTRUMENTI OBEZBJEĐENJA

Kao instrumente obezbjeđenja kredita IRF CG A.D. će prihvatiti mjenice, hipoteku na nepokretnostima, bankarske garancije, garancije lokalne samouprave, garancije Vlade Crne Gore, jemstva bonitetnih pravnih lica, zaloge potraživanja i druge uobičajene instrumente obezbjeđenja u bankarskom poslovanju u skladu sa aktima IRF CG A.D. i odlukama nadležnih organa IRF CG A.D.

Sve troškove u vezi pribavljanja instrumenata obezbjeđenja i sprovođenje poslova oko osiguranja, brisanja i povraćaja realizovanih instrumenata snosi korisnik kredita

Kod kredita posredstvom i uz garanciju poslovnih banaka, za obezbjeđenje će se uzimati mjenice i ovlašćenja banaka, a banka zadržava pravo da ugovori instrumente obezbjeđenja sa krajnjim korisnikom.

9. POTREBNA DOKUMENTACIJA

Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta kroz direktan kreditni aranžman:

- ▶ Zahtjev za kredit;
- ▶ Investicioni program u skladu sa metodologijom IRF CG A.D. odnosno investicioni program prihvatljive sadržine;
- ▶ Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata ne stariji od 30 dana;
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Važeći statut društva;
- ▶ Saglasnost za pristup podacima Regulatornog kreditnog registra

³ Ukoliko kamatna stopa prema krajnjem korisniku sa svim stimulacijama iznosi 4% na godišnjem nivou, Banka i klijent mogu ugovoriti kamatnu stopu od najviše 4,5% na godišnjem nivou, isključivo ukoliko za to postoji obostrani interes krajnjeg korisnika i Banke.

Centralne banke Crne Gore (RKR) ⁴ uključujući osnivače i povezana lica;

- ▶ Važeći obrazac ovjerenih potpisa lica ovlaštenih za zastupanje (OP) i važeći karton deponovanih potpisa;
- ▶ Potvrda Poreske uprave o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana;
- ▶ Komplet obrazaca za godišnje račune (Bilans stanja, Bilans uspjeha, Bruto bilans (Zaključni list), Analitika kupaca i dobavljača) – za posljednje dvije godine, kao i presjek gore navedenih izvještaja za tekuću godinu, izuzev kod klijenata koji nisu u obavezi da sastavljaju finansijske izvještaje;
- ▶ Izvještaj revizora za korisnike kredita koji su obveznici revizije po zakonu;
- ▶ Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Poreske uprave, kao dokaz broja zaposlenih;
- ▶ Prijedlog instrumenata obezbjeđenja;
- ▶ Profakture (kopija ili original) za nabavku opreme i sitnog inventara, predračune za izvođenje građevinskih radova, predugovore/ugovore o kupoprodaji nekretnina (IRF CG A.D. neće prihvatati ponude/predugovore koji su izdati od fizičkih lica osim kod kupoprodaje nekretnina, ponude/predugovore od povezanih lica kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit;

Za izgradnju/dogradnju/rekonstrukciju poslovnog objekta

- ▶ Liste nepokretnosti nekretnine gdje se realizuje predmetna investicija ne stariji od 30 dana
- ▶ Građevinska dozvola(ekvivalent shodno zakonu) ili urbanističko-tehnički uslovi uz uslov da je podnijet zahtjev za građevinsku dozvolu(ekvivalent shodno zakonu)koja mora biti dostavljena prije potpisivanja ugovora
- ▶ Predmjer, predračun i ponude za izvođenje radova

Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku. Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo da zahtijeva dodatnu dokumentaciju.

Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta posredstvom i uz garancije poslovnih banaka:

- ▶ Investicioni program u skladu sa propisima banke;
- ▶ Odluka nadležnog organa banke;
- ▶ Rješenje o upisu krajnjeg korisnika u Centralni registar privrednih subjekata, odnosno u drugi registar nadležnog organa;
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Potvrda Poreske uprave o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana;
- ▶ Bilans stanja, Bilans uspjeha, za posljednje dvije godine;
- ▶ Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Poreske uprave, kao dokaz broja zaposlenih;
- ▶ Profakture (kopija ili original) za nabavku opreme i sitnog inventara, predračune za izvođenje građevinskih radova, predugovore o kupoprodaji nekretnina (IRF CG A.D. neće prihvatati ponude/predugovore koji su izdati od fizičkih lica⁵ (osim kod kupoprodaje nekretnina), ponude/predugovore od povezanih lica kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit;
- ▶ Izjava o povezanim licima;
- ▶ Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku.

Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo da zahtijeva dodatnu dokumentaciju.

10. OSTALE ODREDBE

Dodatna pravila koja se primjenjuju na ovaj Program kreditiranja, a koja nisu pomenuta u ovom dokumentu, definisana su posebnim aktima koje donose nadležni organi IRF CG A.D.

11. PERIOD TRAJANJA KREDITNE LINIJE

Kreditna linija traje do 31.12.2019. godine, odnosno do njene promjene ili ukidanja.

⁴ Član.3, tačka 8 Zakona o bankama - ("Sl. list Crne Gore", br. 17/08 od 11.03.2008, 44/10 od 30.07.2010, 40/11 od 08.08.2011)

⁵ IRF CG A.D. će prihvatati ponude/predugovore od povezanih lica u slučajevima predviđenim internim aktima.

ODGOVORNOST I PROFESIONALNOST U POSLOVANJU

ACCOUNTABILITY AND PROFESSIONALISM IN
DOING BUSINESS

1. CILJ PROGRAMA

Cilj programa je unapređenje postojećih apartmanskih i hotelskih kapaciteta, dogradnja, rekonstrukcija, adaptacija, opremanje, prenamjena iz stambenih u turističke kapacitete, kao i kupovina postojećih hotela (uz obavezna investiciona ulaganja) kojima se stvaraju uslovi za podsticanje novog zapošljavanja, omogućava produženje turističke sezone, povećavaju smještajni kapaciteti, unapređuje ukupna konkurentnost Crne Gore kao turističke destinacije, finansiraju projekti od lokalnog, regionalnog i državnog značaja.

2. NAMJENA KREDITA

Kreditni su namijenjeni za ulaganja u osnovna sredstva - materijalna imovina (građevinski objekti, oprema i uređaji, sitan inventar i sl.) u obrtna sredstva.

IRF CG A.D. može direktno finansirati do 50% vrijednosti ukupne investicije.

Iznos kredita namijenjen ulaganju u obrtna sredstva može biti do 30% ukupnog iznosa kredita.

Ukoliko se kredit finansira iz sredstava Evropske Investicione Banke, sredstva se ne mogu koristiti za finansiranje PDV-a.

Finansijska podrška se neće odobravati u sljedeće svrhe:

- ▶ Djelovi investicije koji služe za lične potrebe;
- ▶ Učešće u projektima u kojima se krše međunarodno priznata prava radnika, uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori;
- ▶ Bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje: igre na sreću, duvan, alkoholna pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija);
- ▶ Nemoralne i nelegalne aktivnosti.

3. KORISNICI KREDITA

Korisnici kredita mogu biti privredna društva i preduzetnici u svim oblicima organizovanja koje predviđa Zakon o privrednim društvima, kao i lica koja djelatnost obavljaju na način definisan pravilima djelatnosti kojima se bave (preduzetnici i sl.).

Krajnji korisnici ovih kreditnih aranžmana mogu biti subjekti koji od Poreske uprave obezbijede potvrdu da uredno izmiruju svoje poreske obaveze.

Pravo na kredit ne postoji, već IRF CG A.D. na osnovu svakog pojedinačnog zahtjeva donosi posebnu odluku.

4. NAČIN KREDITIRANJA

IRF CG A.D. realizuje ovaj Program:

- ▶ direktnim kreditiranjem korisnika kredita,
- ▶ kreditiranjem krajnjih korisnika kredita preko poslovnih banaka sa kojima je IRF CG A.D. uspostavio saradnju.

¹ Pored redovne stimulacije u kamatnoj stopi od 0,5% na sredstva koja se povlače od EIB-a, dodatno je moguće ostvariti stimulaciju u kamatnoj stopi od 0,2% ukoliko se zadovolje uslovi Eyet inicijative koja se odnosi na zapošljavanje mladih osoba do iskorisćenja sredstava predviđenih ugovorom sa EIB-om.

² Odbor Direktora IRF ima pravo da u određenom slučaju odobri veći iznos kredita, cijeneći cjelokupan kreditni aranžman.

Zahtjevi za odobrenjem kredita koji nisu dokumentovani obaveznom propisanom dokumentacijom neće se razmatrati.

Na osnovu Ugovora o kreditu između poslovne banke i IRF CG A.D., poslovna banka će zaključiti ugovor sa krajnjim korisnikom kredita.

5. KREDITNI USLOVI

Kreditni koji se odobravaju po ovoj kreditnoj liniji, a finansiraju se iz sredstava Evropske Investicione Banke (EIB-a), odobravaće se po kamatnoj stopi od 0,5% do 0,7%¹ nižoj u odnosu na kamatu definisanu u daljem tekstu.

A) Direktno kreditiranje:

- ▶ Maksimalni iznos do 5.000.000,00€² (za preduzetnike do 50.000,00 €);
- ▶ Minimalni iznos 10.000,00 €;
- ▶ Kamatna stopa iznosi 4,50% na godišnjem nivou uz proporcionalan načinu obračuna kamata;
- ▶ Rok otplate do 12 godina (uključujući grejs period);
- ▶ Grejs period do 4 godine.

STIMULATIVNE MJERE ZA DIREKTNE KREDITNE ARANŽMANE:

Za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori ili subjekte koji realizacijom projekta zaposle 5 ili više novih lica odobravaće se posebne stimulacije u vidu smanjenja kamatne stope za 0,50%. Takođe, stimulacije će se odnositi i na kredite koji se odobre uz garancije neke od poslovnih banaka, na način da će se inicijalna kamatna stopa umanjiti za 1,00%. Prethodno pomenute stimulacije mogu se koristiti samo po jednom osnovu.

Za privredne subjekta koji redovno izmiruju poreske obaveze, tj. nalaze se na „bijeloj listi“ nadležnog državnog organa ili su obezbijedili potvrdu da uredno izmiruju poreske obaveze čime su ispunili kriterijume da se nađu na „bijeloj listi“, odobravaće se posebna stimulacija u vidu smanjenja kamatne stope za 0,50% (potrebno je obezbijediti potvrdu nadležnog državnog organa ili službeni dokument državnog organa koji će biti dostavljen IRF CG A.D.).

Postojeći direktni korisnici kredita IRF CG A.D. mogu ponovo aplicirati za dodatna sredstva, s tim što će se voditi računa da ukupna izloženost IRF CG A.D. po direktnim kreditnim aranžmanima prema jednom klijentu bude u skladu sa njegovim bilansnim pokazateljima.

Maksimalna izloženost prema jednom klijentu uključujući i sva povezana lica biće definisana internim aktima Investiciono-razvojnog fonda.

Ukoliko je direktan kreditni aranžman u cjelosti pokriven bankarskom garancijom, novčanim kolateralom ili garancijom države, takav kreditni aranžman ili adekvatan dio kreditnog aranžmana se neće posmatrati kao izloženost krajnjeg korisnika.

B) Kreditiranje preko poslovnih banaka:

- ▶ Maksimalni iznos do 5.000.000,00 €;
- ▶ Minimalni iznos 10.000,00 €;
- ▶ Kamatna stopa iznosi 5,00% na godišnjem nivou od čega Banci pripada 3%.

Banka ima pravo sa klijentom ugovoriti nižu kamatnu stopu, u kom slučaju kamatna stopa

Fonda iznosi od 1,5% do 2%, ali ne manje od 1,5%,³

- ▶ Rok otplate do 12 godina (uključujući grejs period);
- ▶ Grejs period do 4 godine.

NAPOMENA: Poslovna banka ima pravo, shodno sopstvenoj poslovnoj politici, kreditirati klijenta u procentu koji smatra adekvatnim iz sopstvenog potencijala po uslovima koje sama definiše.

Poslovna banka posredstvom koje se realizuje kreditni aranžman je obavezna da od krajnjeg korisnika kredita obezbijedi ispunjenje svih obaveza koje su utvrđene zakonskim propisima vezano za realizaciju investicije - projekta koji se podržava kreditnim sredstvima IRF CG A.D. Za privredne subjekte koji redovno izmiruju poreske obaveze, tj. nalaze se na „bijeloj listi“ nadležnog državnog organa ili su obezbijedili potvrdu da uredno izmiruju poreske obaveze čime su ispunili kriterijume da se nađu na „bijeloj listi“, odobravaće se posebna stimulacija i vidu smanjenja kamatne stope za 0,50% (potrebno je obezbijediti potvrdu nadležnog državnog organa ili službeni dokument državnog organa koji će biti dostavljen IRF CG A.D.). Ova stimulatívna mjera važi i za kreditne plasmane direktno i preko banaka.“

6. NAKNADE

Visina naknade za direktne aranžmane:

- ▶ 0,30% na odobreni iznos za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori;
- ▶ 0,40% na odobreni iznos za projekte koji se realizuju u ostalim opštinama.

Naknade za kredite koji se realizuju preko banke IRF CG A.D. neće zaračunavati, a krajnji korisnik će sa bankom ugovoriti iznos naknade.

7. KORIŠĆENJE KREDITA

Rok korišćenja kredita je do 24 mjeseca.

Krajnji period korišćenja određivaće se za svaki kreditni aranžman pojedinačno u zavisnosti od realnih potreba i dinamike ulaganja sredstava.

Korisnici kredita dužni su kredit koristiti namjenski u skladu sa ovim programom i ugovorom koji se potpiše između IRF CG A.D. i korisnika. IRF CG A.D. će sprovođiti kontrolu namjenskog korišćenja kredita. IRF CG A.D. realizuje odobrene direktne kredite čija je namjena investiranje u osnovna sredstva (i sitan inventar), prenosom sredstava na:

- ▶ račun dobavljača, odnosno izvršioca usluga/radova ili
- ▶ račun Korisnika kredita jednokratno ili po tranšama - fazno.

Prenos sredstava direktno na račun Korisnika po tranšama - fazno, podrazumijeva da se naredni prenos sredstava po pravilu neće vršiti prije nego što Korisnik kredita opravda namjensko trošenje prethodno realizovanih sredstava po odobrenom kreditu (sredstva po već prenešenim tranšama).

Izuzetno, u slučaju refundacije plaćenih ulaganja, prenos sredstava na račun korisnika kredita se može izvršiti jednokratno, shodno važećem pravilniku IRF CG A.D..

Prenos sredstava za kreditne aranžmane posredstvom i uz garanciju poslovnih banaka po pravilu će se vršiti jednokratno.

U slučaju kreditiranja krajnjih korisnika putem poslovnih banaka, poslovne banke su dužne obezbijediti i čuvati dokumentaciju i voditi evidencije koje omogućuju brzu i efikasnu kontrolu namjenskog korišćenja kredita, kao i definisanje ostalih uslova korišćenja kredita u skladu sa zakonskim uslovima. IRF CG A.D. zadržava mogućnost da namjensku kontrolu vrši u direktnom kontaktu sa krajnjim korisnikom kredita.

8. INSTRUMENTI OBEZBJEĐENJA

Kao instrumente obezbjeđenja kredita IRF CG A.D. će prihvatati mjenice, hipoteku na nepokretnostima, bankarske garancije, garancije lokalne samouprave, garancije Vlade Crne Gore, jemstva bonitetnih pravnih lica, zaloge potraživanja i druge uobičajene instrumente obezbjeđenja u bankarskom poslovanju u skladu sa aktima IRF CG A.D. i odlukama nadležnih organa IRF CG A.D.

Sve troškove u vezi pribavljanja instrumenata obezbjeđenja i sprovođenja poslova oko osiguranja, brisanja i povraćaja realizovanih instrumenata snosi korisnik kredita.

Kod kredita posredstvom i uz garanciju poslovnih banaka, za obezbjeđenje će se uzimati mjenice i mjenična ovlašćenja banaka, a banka zadržava pravo da ugovori instrumente obezbjeđenja sa krajnjim korisnikom.

9. POTREBNA DOKUMENTACIJA

Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta kroz direktan kreditni aranžman:

- ▶ Zahtjev za kredit;
- ▶ Investicioni program u skladu sa metodologijom IRF CG A.D. odnosno investicioni program prihvatljive sadržine;
- ▶ Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata ne stariji od 30 dana;
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Važeći statut društva;
- ▶ Saglasnost za pristup podacima Regulatornog kreditnog registra

³ Ukoliko kamatna stopa prema krajnjem korisniku sa svim stimulacijama iznosi 4% na godišnjem nivou, Banka i klijent mogu ugovoriti kamatnu stopu od najviše 4,5% na godišnjem nivou, isključivo ukoliko za to postoji obostrani interes krajnjeg korisnika i Banke.

Centralne banke Crne Gore (RKR) uključujući osnivače i povezana lica⁴;

- ▶ Važeći obrazac ovjerenih potpisa lica ovlaštenih za zastupanje (OP) i važeći karton deponovanih potpisa;
- ▶ Potvrda Poreske uprave o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana.
- ▶ Komplet obrazaca za godišnje račune (Bilans stanja, Bilans uspjeha, Bruto bilans (Zaključni list), Analitika kupaca i dobavljača) – za posljednje dvije godine, kao i presjek gore navedenih izvještaja za tekuću godinu, izuzev kod klijenata koji nisu u obavezi da sastavljaju finansijske izvještaje;
- ▶ Izvještaj revizora za korisnike kredita koji su obveznici revizije po zakonu;
- ▶ Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Poreske uprave, kao dokaz broja zaposlenih;
- ▶ Prijedlog instrumenata obezbjeđenja;
- ▶ Profakture (kopija ili original) za nabavku opreme i sitnog inventara, predračune za izvođenje građevinskih radova, predugovore/ugovore o kupoprodaji nekretnina (IRF CG A.D. neće prihvatati ponude/predugovore koji su izdati od fizičkih lica⁵ osim kod kupoprodaje nekretnina, ponude/predugovore od povezanih lica kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit;

Za izgradnju/dogradnju/rekonstrukciju poslovnog objekta

- ▶ Liste nepokretnosti nekretnine gdje se realizuje predmetna investicija ne stariji od 30 dana
- ▶ Građevinska dozvola(ekvivalent shodno zakonu) ili urbanističko-tehnički uslovi uz uslov da je podnijet zahtjev za građevinsku dozvolu(ekvivalent shodno zakonu) koja mora biti dostavljena prije potpisivanja ugovora
- ▶ Predmjer, predračun i ponude za izvođenje radova

Za kupovinu poslovnog prostora

- ▶ Liste nepokretnosti u kojem je upisana nekretnina koja je predmet kupoprodaje ne stariji od 30 dana
- ▶ Predugovor/ugovor o kupoprodaji nekretnine (ovjeren od strane notara)

Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku.

Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo da zahtijeva dodatnu dokumentaciju.

Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta posredstvom i uz garancije poslovnih banaka:

- ▶ Investicioni program u skladu sa propisima banke;
- ▶ Odluka nadležnog organa banke;
- ▶ Rješenje o upisu krajnjeg korisnika u Centralni registar privrednih subjekata, odnosno u drugi registar nadležnog organa;
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Potvrda Poreske uprave o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana;
- ▶ Bilans stanja, Bilans uspjeha, za posljednje dvije godine;
- ▶ Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Poreske uprave, kao dokaz broja zaposlenih;
- ▶ Profakture (kopija ili original) za nabavku opreme i sitnog inventara, predračune za izvođenje građevinskih radova, predugovore o kupoprodaji nekretnina (IRF CG A.D. neće prihvatati ponude/predugovore koji su izdati od fizičkih lica osim kod kupoprodaje nekretnina, ponude/predugovore od povezanih lica⁶ kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit;
- ▶ Izjava o povezanim licima

Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku.

Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo da zahtijeva dodatnu dokumentaciju.

10. OSTALE ODREDBE

Dodatna pravila koja se primjenjuju na ovaj Program kreditiranja, a koja nisu pomenuta u ovom dokumentu, definisana su posebnim aktima koje donose nadležni organi IRF CG A.D.

11. PERIOD TRAJANJA KREDITNE LINIJE

Kreditna linija traje do 31.12.2019.godine, odnosno do njene promjene ili ukidanja.

⁴ Član.3, tačka 8 Zakona o bankama - ("Sl. list Crne Gore", br. 17/08 od 11.03.2008, 44/10 od 30.07.2010, 40/11 od 08.08.2011)

⁵ IRF CG A.D. će prihvatati ponude/predugovore od povezanih lica u slučajevima predviđenim internim aktima.

⁶ Član.3, tačka 8 Zakona o bankama - ("Sl. list Crne Gore", br. 17/08 od 11.03.2008, 44/10 od 30.07.2010, 40/11 od 08.08.2011)

UNAPREĐENJE KONKURENTNOSTI DOMAĆIH PREDUZEĆA

PROMOTING COMPETITIVENESS OF
LOCAL COMPANIES

1. CILJ PROGRAMA

Cilj programa je unapređenje postojeće i izgradnja i stavljanje u funkciju nove nedostajuće turističke infrastrukture i vanpansionske ponude kako bi se redukovala sezonalnost destinacije, generisala nova radna mjesta i dodatni prihodi od turizma i povezanih djelatnosti. Kroz ovaj program će se podržavati projekti poput izgradnje i postavljanja akva parkova, bazena, klizališta, staza za subi bob, nordijsko i alpsko skijanje, te noćno skijanje, vještačkih akumulacija za skijalištašta, topova za vještački snijeg, staza za karting, skijališta, staza za alternativne aktivnosti, žičara, tematskih i zabavnih parkova, turističkih informativnih centara, centara za prihvata turista i posjetilaca, odmorišta i vidikovaca pored puteva, terena za golf i tenis, velnes objekata, zabavno-rekreativnih staza i puteva (trim staze, vidikovci, panoramski putevi, biciklističke, pješačke i staze za motorne sanke), objekata za posmatranje prirodnih rijetkosti, objekata za avanturističke aktivnosti.

2. NAMJENA KREDITA

Kreditni su namijenjeni za ulaganja u osnovna sredstva - materijalna imovina (građevinski objekti, oprema i uređaji, sitan inventar...) i obrtna sredstva.

IRF CG A.D. može direktno finansirati do 70,00% vrijednosti ukupne investicije.

Iznos kredita namijenjen ulaganju u obrtna sredstva može biti do 30,00% ukupnog iznosa kredita.

Ukoliko se kredit finansira iz sredstava Evropske Investicione Banke, sredstva se ne mogu koristiti za finansiranje PDV-a.

Finansijska podrška se neće odobravati u sljedeće svrhe:

- ▶ Dijelovi investicije koji služe za lične potrebe;
- ▶ Učešće u projektima u kojima se krše međunarodno priznata prava radnika, uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori;
- ▶ Bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje: igre na sreću, duvan, alkoholna pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija);
- ▶ Nemoralne i nelegalne aktivnosti.

3. KORISNICI KREDITA

Korisnici kredita mogu biti privredna društva i preduzetnici u svim oblicima organizovanja koje predviđa Zakon o privrednim društvima, kao i lica koja djelatnost obavljaju na način definisan pravilima djelatnosti kojima se bave (zanatlije, preduzetnici i sl.).

Krajnji korisnici ovih kreditnih aranžmana mogu biti subjekti koji od Poreske uprave obezbijede potvrdu da uredno izmiruju svoje poreske obaveze.

Pravo na kredit ne postoji, već IRF CG A.D. o svakom zahtjevu donosi posebnu odluku.

4. NAČIN KREDITIRANJA

IRF CG A.D. realizuje ovaj Program:

- ▶ direktnim kreditiranjem korisnika kredita,
- ▶ kreditiranjem krajnjih korisnika kredita preko poslovnih banaka sa kojima je IRF CG A.D. uspostavio poslovnu saradnju.

Zahtjevi za odobrenjem kredita koji nisu dokumentovani obaveznom propisanom dokumentacijom neće se razmatrati.

Na osnovu Ugovora o kreditu između poslovne banke i IRF CG A.D., poslovna banka će zaključiti ugovor sa krajnjim korisnikom kredita.

5. KREDITNI USLOVI

Kreditni koji se odobravaju po ovoj kreditnoj liniji, a finansiraju se iz sredstava Evropske Investicione Banke (EIB-a), odobravaće se po kamatnoj stopi od 0,50 % do 0,7%¹ nižij u odnosu na kamatu definisanu u daljem tekstu.

A) Direktno kreditiranje:

- ▶ Maksimalni iznos do 500.000,00 € (za preduzetnike do 50.000,00 €);
- ▶ Minimalni iznos 10.000,00 €;
- ▶ Kamatna stopa iznosi 4,00% na godišnjem nivou uz proporcionalan sistem obračuna kamata;
- ▶ Rok otplate do 12 godina (uključujući grejs period);
- ▶ Grejs period do 4 godine.

STIMULATIVNE MJERE ZA DIREKTNE KREDITNE ARANŽMANE: Za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori ili subjekte koji realizacijom projekta zaposle 5 ili više novih lica odobravaće se posebne stimulacije u vidu smanjenja kamatne stope za 0,50%. Takođe, stimulacije će se odnositi i na kredite koji se odobre uz garancije neke od poslovnih banaka, na način da će se inicijalna kamatna stopa umanjiti za 1,00%. Prethodno pomenute stimulacije mogu se koristiti samo po jednom osnovu.

Za privredne subjekta koji redovno izmiruju poreske obaveze, tj. nalaze se na „bijeloj listi“ nadležnog državnog organa ili su obezbijedili potvrdu da uredno izmiruju poreske obaveze čime su ispunili kriterijume da se nađu na „bijeloj listi“, odobravaće se posebna stimulacija u vidu smanjenja kamatne stope za 0,50% (potrebno je obezbijediti potvrdu nadležnog državnog organa ili službeni dokument državnog organa koji će biti dostavljen IRF CG A.D.).

Postojeći direktni korisnici kredita IRF CG A.D. mogu ponovo aplicirati za dodatna sredstva, s tim što će se voditi računa da ukupna izloženost IRF CG A.D. po direktnim kreditnim aranžmanima prema jednom klijentu bude u skladu sa njegovim bilansnim pokazateljima.

Maksimalna izloženost prema jednom klijentu uključujući i sva povezana lica biće definisana internim aktima Investiciono-razvojnog fonda.

Ukoliko je direktan kreditni aranžman u cjelosti pokriven bankarskom garancijom, novčanim kolateralom ili garancijom države, takav kreditni aranžman ili adekvatan dio kreditnog aranžmana se neće posmatrati kao izloženost krajnjeg korisnika.

B) Kreditiranje preko poslovnih banaka:

- ▶ Maksimalni iznos do 1.000.000,00 €;

¹ Pored redovne stimulacije u kamatnoj stopi od 0,5% na sredstva koja se povlače od EIB-a, dodatno je moguće ostvariti stimulaciju u kamatnoj stopi od 0,2% ukoliko se zadovolje uslovi Eyet inicijative koja se odnosi na zapošljavanje mladih osoba do iskorišćenja sredstava predviđenih ugovorom sa EIB-om.

- ▶ Minimalni iznos 10.000,00 €;
- ▶ Kamatna stopa iznosi 5,00% na godišnjem nivou od čega Banci pripada 3%.

Banka ima pravo sa klijentom ugovoriti nižu kamatnu stopu, u kom slučaju kamatna stopa Fonda iznosi od 1,5% do 2%, ali ne manje od 1,5%²;

- ▶ Rok otplate do 12 godina (uključujući grejs period);
- ▶ Grejs period do 4 godine.

NAPOMENA: Poslovna banka ima pravo, shodno sopstvenoj poslovnoj politici, kreditirati klijenta u procentu koji smatra adekvatnim iz sopstvenog potencijala po uslovima koje sama definiše.

Poslovna banka posredstvom koje se realizuje kreditni aranžman je obavezna da od krajnjeg korisnika kredita obezbijedi ispunjenje svih obaveza koje su utvrđene zakonskim propisima vezano za realizaciju investicije - projekta koji se podržava kreditnim sredstvima IRF CG A.D. Za privredne subjekta koji redovno izmiruju poreske obaveze, tj. nalaze se na „bijeloj listi“ nadležnog državnog organa ili su obezbijedili potvrdu da uredno izmiruju poreske obaveze čime su ispunili kriterijume da se nađu na „bijeloj listi“, odobravaće se posebna stimulacija i vidu smanjenja kamatne stope za 0,50 % (potrebno je obezbijediti potvrdu nadležnog državnog organa ili službeni dokument državnog organa koji će biti dostavljen IRF CG A.D.). Ova stimulatívna mjera važi i za kreditne plasmane direktno i preko banaka.

6. NAKNADE

Visina naknade za direktne aranžmane:

- ▶ 0,30% na odobreni iznos za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori;
- ▶ 0,40% na odobreni iznos za projekte koji se realizuju u ostalim opštinama.

Naknade za kredite koji se realizuju preko poslovne banke IRF CG A.D. neće zaračunavati, a krajnji korisnik će sa bankom ugovoriti iznos naknade.

7. KORIŠĆENJE KREDITA

Rok korišćenja kredita je do 24 mjeseca.

Krajnji period korišćenja određivaće se za svaki kreditni aranžman pojedinačno u zavisnosti od realnih potreba i dinamike ulaganja sredstava.

Korisnici kredita dužni su kredit koristiti namjenski u skladu sa ovim programom i ugovorom koji se potpiše između IRF CG A.D. i korisnika. IRF CG A.D. će sprovesti kontrolu namjenskog korišćenja kredita. IRF CG A.D. realizuje odobrene direktne kredite čija je namjena investiranje u osnovna sredstva (i sitan inventar), prenosom sredstava na:

- ▶ račun dobavljača, odnosno izvršioca usluga/radova ili
- ▶ račun Korisnika kredita jednokratno ili po tranšama - fazno .

² Ukoliko kamatna stopa prema krajnjem korisniku sa svim stimulacijama iznosi 4% na godišnjem nivou, Banka i klijent mogu ugovoriti kamatnu stopu od najviše 4,5% na godišnjem nivou, isključivo ukoliko za to postoji obostrani interes krajnjeg korisnika i Banke.

³ Član.3, tačka 8 Zakona o Bankama - ("Sl. list Crne Gore", br. 17/08 od 11.03.2008, 44/10 od 30.07.2010, 40/11 od 08.08.2011)

Prenos sredstava direktno na račun Korisnika po tranšama - fazno, podrazumijeva da se naredni prenos sredstava po pravilu neće vršiti prije nego što Korisnik kredita opravda namjensko trošenje prethodno realizovanih sredstava po odobrenom kreditu.

Izuzetno, u slučaju refundacije plaćenih ulaganja, prenos sredstava na račun korisnika kredita se može izvršiti jednokratno, shodno važećem pravilniku IRF CG A.D..

Prenos sredstava za kreditne aranžmane posredstvom i uz garanciju poslovnih banaka po pravilu će se vršiti jednokratno.

U slučaju kreditiranja krajnjih korisnika putem poslovnih banaka, poslovne banke su dužne obezbijediti i čuvati dokumentaciju i voditi evidencije koje omogućuju brzu i efikasnu kontrolu namjenskog korišćenja kredita, kao i definisanje ostalih uslova korišćenja kredita u skladu sa zakonskim uslovima. IRF CG A.D. zadržava mogućnost da namjensku kontrolu vrši u direktnom kontaktu sa krajnjim korisnikom kredita.

8. INSTRUMENTI OBEZBJEĐENJA

Kao instrumente obezbjeđenja kredita IRF CG A.D. će prihvatiti mjenice, hipoteku na nepokretnostima, bankarske garancije, garancije jedinice lokalne samouprave, garancije Vlade Crne Gore, jemstva bonitetnih pravnih lica, zaloge potraživanja, i druge uobičajene instrumente obezbjeđenja u bankarskom poslovanju u skladu sa aktima IRF CG A.D. i odlukama nadležnih organa IRF CG A.D.

Sve troškove u vezi pribavljanja instrumenata obezbjeđenja i sprovođenje poslova oko osiguranja, brisanja i povraćaja realizovanih instrumenata snosi korisnik kredita.

Kod kredita posredstvom i uz garanciju poslovnih banaka, za obezbjeđenje će se uzimati mjenice i mjenična ovlašćenja banaka, a banka zadržava pravo da ugovori instrumente obezbjeđenja sa krajnjim korisnikom.

9. POTREBNA DOKUMENTACIJA

Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta kroz direktan kreditni aranžman:

- ▶ Zahtjev za kredit;
- ▶ Investicioni program u skladu sa metodologijom IRF CG A.D. odnosno investicioni program prihvatljive sadržine;
- ▶ Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata ne stariji od 30 dana;
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Važeći statut društva;
- ▶ Saglasnost za pristup podacima Regulatornog kreditnog registra Centralne banke Crne Gore (RKR) uključujući osnivače i povezana lica³;
- ▶ Važeći obrazac ovjerenih potpisa lica ovlašćenih za zastupanje (OP) i važeći karton deponovanih potpisa;
- ▶ Potvrda Poreske uprave o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana;

- ▶ Komplet obrazaca za godišnje račune (Bilans stanja, Bilans uspjeha, Bruto bilans (Zaključni list), Analitika kupaca i dobavljača) – za posljednje dvije godine, kao i presjek gore navedenih izvještaja za tekuću godinu, izuzev kod klijenata koji nisu u obavezi da sastavljaju finansijske izvještaje;
- ▶ Izvještaj revizora za korisnike kredita koji su obveznici revizije po zakonu;
- ▶ Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Poreske uprave, kao dokaz broja zaposlenih;
- ▶ Prijedlog instrumenata obezbjeđenja;
- ▶ Profakture (kopija ili original) za nabavku opreme i sitnog inventara, predračune za izvođenje građevinskih radova, predugovore/ugovore o kupoprodaji nekretnina (IRF CG A.D. neće prihvatiti ponude/predugovore koji su izdati od fizičkih lica⁴ osim kod kupoprodaje nekretnina, ponude/predugovore od povezanih lica⁵ kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit;
- ▶ Profakture (kopija ili original) za nabavku opreme i sitnog inventara, predračune za izvođenje građevinskih radova, predugovore o kupoprodaji nekretnina (IRF CG A.D. neće prihvatiti ponude/predugovore koji su izdati od fizičkih lica⁴ osim kod kupoprodaje nekretnina, ponude/predugovore od povezanih lica⁵ kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit;
- ▶ Izjava o povezanim licima;

Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku.

Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo da zahtijeva dodatnu dokumentaciju.

10. OSTALE ODREDBE

Dotatna pravila koja se primjenjuju na ovaj Program kreditiranja, a koja nisu pomenuta u ovom dokumentu, definisana su posebnim aktima koje donose nadležni organi IRF CG A.D.

11. PERIOD TRAJANJA KREDITNE LINIJE

Kreditna linija traje do 31.12.2019. godine, odnosno do njene promjene ili ukidanja.

Za izgradnju/dogradnju/rekonstrukciju poslovnog objekta

- ▶ List nepokretnosti nekretnine gdje se realizuje predmetna investicija ne stariji od 30 dana;
- ▶ Građevinska dozvola(ekvivalent shodno zakonu);
- ▶ Predmjer, predračun i ponude za izvođenje radova;

Za kupovinu poslovnog prostora

- ▶ List nepokretnosti u kojem je upisana nekretnina koja je predmet kupoprodaje ne stariji od 30 dana
- ▶ Predugovor/ugovor o kupoprodaji nekretnine (ovjeren od strane notara)

Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku.

Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo da zahtijeva dodatnu dokumentaciju.

Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta posredstvom i uz garancije poslovnih banaka:

- ▶ Investicioni program u skladu sa propisima banke;
- ▶ Odluka nadležnog organa banke;
- ▶ Rješenje o upisu krajnjeg korisnika u Centralni registar privrednih subjekata, odnosno u drugi registar nadležnog organa;
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Potvrda Poreske uprave o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana;
- ▶ Bilans stanja, Bilans uspjeha, za posljednje dvije godine;
- ▶ Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Poreske uprave, kao dokaz broja zaposlenih;

⁴ IRF CG A.D. će prihvatiti ponude/predugovore od povezanih lica u slučajevima predviđenim internim aktima.

⁵ Član.3, tačka 8 Zakona o bankama - ("Sl. list Crne Gore", br. 17/08 od 11.03.2008, 44/10 od 30.07.2010, 40/11 od 08.08.2011)

USMJERENOST KA KORISNIKU

CUSTOMER ORIENTATION

1. CILJ PROGRAMA

Cilj programa je razvoj i rast postojećih mikro, malih i srednjih preduzeća i preduzetnika u oblasti ugostiteljstva, kojim se stvaraju uslovi za podsticanje novog zapošljavanja, unapređuje ukupna turistička ponuda, finansiraju projekti od lokalnog, regionalnog i državnog značaja.

Cilj programa je i unapređenje ugostiteljske ponude u objektima koji shodno Zakonu o turizmu pripadaju grupi ugostiteljski objekti za pružanje usluge pripremanja i usluživanja hrane i pića. Shodno procjeni o nedostajućim kapacitetima i kvalitetu ponude i usluge krediti mogu biti odobreni ugostiteljskim objektima vrste restoran (klasični, specijalizovani i nacionalni) i konoba.

2. NAMJENA KREDITA

Kreditni su namijenjeni za ulaganja u osnovna sredstva - materijalna imovina (građevinski objekti, oprema i uređaji, sitan inventar...), nematerijalna imovina (razvoj proizvoda ili usluge, patenti, licence, koncesije, franšize...) i obrtna sredstva.

IRF CG A.D. može direktno finansirati do 50,00% vrijednosti ukupne investicije.

Iznos kredita namijenjen ulaganju u obrtna sredstva može biti do 30,00% ukupnog iznosa kredita.

Finansijska podrška se neće odobravati u sljedeće svrhe:

- ▶ Ugostiteljski objekti u kojima se isključivo samo toči piće (kafe barovi, kafane i sl.);
- ▶ Djelovi investicije koji služe za lične potrebe;
- ▶ Učešće u projektima u kojima se krše međunarodno priznata prava radnika, uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori;
- ▶ Bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje: igre na sreću, duvan, alkoholna pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija);
- ▶ Nemoralne i nelegalne aktivnosti.

3. KORISNICI KREDITA

Korisnici kredita mogu biti privredna društva i preduzetnici u svim oblicima organizovanja koje predviđa Zakon o privrednim društvima, kao i lica koja djelatnost obavljaju na način definisan pravilima djelatnosti kojima se bave (zanatlije, poljoprivredni proizvođači i sl.).

Krajnji korisnici ovih kreditnih aranžmana mogu biti subjekti koji od Poreske uprave obezbijede potvrdu da uredno izmiruju svoje poreske obaveze.

Pravo na kredit ne postoji, već IRF CG A.D. na osnovu svakog pojedinačnog zahtjeva donosi posebnu odluku.

4. NAČIN KREDITIRANJA

IRF CG A.D. realizuje ovaj Program:

- ▶ direktnim kreditiranjem korisnika kredita;
- ▶ kreditiranjem krajnjih korisnika kredita preko poslovnih banaka sa kojima je IRF CG A.D. uspostavio saradnju.

Zahtjevi za odobrenjem kredita koji nisu dokumentovani obaveznom propisanom dokumentacijom neće se razmatrati.

Na osnovu Ugovora o kreditu između poslovne banke i IRF CG A.D., poslovna banka će zaključiti ugovor sa krajnjim korisnikom kredita.

5. KREDITNI USLOVI

Kreditni koji se odobravaju po ovoj kreditnoj liniji, a finansiraju se iz Kredita koji se odobravaju po ovoj kreditnoj liniji, a finansiraju se iz sredstava Evropske Investicione Banke (EIB-a), odobravaće se po kamatnoj stopi od 0,5 % do 0,7%¹ nižoj u odnosu na kamatu definisanu u daljem tekstu.

A) Direktno kreditiranje:

- ▶ Maksimalni iznos do 3.000.000,00 € (za preduzetnike do 50.000,00 €);
- ▶ Minimalni iznos 10.000,00 €;
- ▶ Kamatna stopa iznosi 4,50% na godišnjem nivou uz proporcionalan sistem obračuna kamata;
- ▶ Rok otplate do 10 godina (uključujući grace period);
- ▶ Grace period do 2 godine.

STIMULATIVNE MJERE ZA DIREKTNE KREDITNE ARANŽMANE:

Za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori ili subjekte koji realizacijom projekta zaposle 5 ili više novih lica odobravaće se posebne stimulacije u vidu smanjenja kamatne stope za 0,50%. Takođe, stimulacije će se odnositi i na kredite koji se odobre uz garancije neke od poslovnih banaka, na način da će se inicijalna kamatna stopa umanjiti za 1,00%. Prethodno pomenute stimulacije mogu se koristiti samo po jednom osnovu.

Za privredne subjekta koji redovno izmiruju poreske obaveze, tj. nalaze se na „bijeloj listi“ nadležnog državnog organa ili su obezbijedili potvrdu da uredno izmiruju poreske obaveze čime su ispunili kriterijume da se nađu na „bijeloj listi“, odobravaće se posebna stimulacija i vidu smanjenja kamatne stope za 0,50% (potrebno je obezbijediti potvrdu nadležnog državnog organa ili službeni dokument državnog organa koji će biti dostavljen IRF CG A.D.).

Postojeći direktni korisnici kredita IRF CG A.D. mogu ponovo aplicirati za dodatna sredstva, s tim što će se voditi računa da ukupna izloženost IRF CG A.D. po direktnim kreditnim aranžmanima prema jednom klijentu bude u skladu sa njegovim bilansnim pokazateljima.

Maksimalna izloženost prema jednom klijentu uključujući i sva povezana lica biće definisana internim aktima Investiciono-razvojnog fonda.

Ukoliko je direktan kreditni aranžman u cjelosti pokriven bankarskom garancijom, novčanim kolateralom ili garancijom države, takav kreditni aranžman ili adekvatan dio kreditnog aranžmana se neće posmatrati kao izloženost krajnjeg korisnika.

B) Kreditiranje preko poslovnih banaka:

¹ Pored redovne stimulacije u kamatnoj stopi od 0,5% na sredstva koja se povlače od EIB-a, dodatno je moguće ostvariti stimulaciju u kamatnoj stopi od 0,2% ukoliko se zadovolje uslovi Eyet inicijative koja se odnosi na zapošljavanje mladih osoba do iskorišćenja sredstava predviđenih ugovorom sa EIB-om.

- ▶ Maksimalni iznos do 3.000.000,00 €;
- ▶ Minimalni iznos 10.000,00 €;
- ▶ Kamatna stopa iznosi 5,00% na godišnjem nivou od čega Banci pripada 3%.

Banka ima pravo sa klijentom ugovoriti nižu kamatnu stopu, u kom slučaju kamatna stopa Fonda iznosi od 1,5%² do 2%, ali ne manje od 1,5%;

- ▶ Rok otplate do 10 godina (uključujući grace period);
- ▶ Grace period do 2 godine.

NAPOMENA: Poslovna banka ima pravo, shodno sopstvenoj poslovnoj politici, kreditirati klijenta u procentu koji smatra adekvatnim iz sopstvenog potencijala po uslovima koje sama definiše.

Poslovna banka posredstvom koje se realizuje kreditni aranžman je obavezna da od krajnjeg korisnika kredita obezbijedi ispunjenje svih obaveza koje su utvrđene zakonskim propisima vezano za realizaciju investicije - projekta koji se podržava kreditnim sredstvima IRF CG A.D. Za privredne subjekta koji redovno izmiruju poreske obaveze, tj. nalaze se na „bijeloj listi“ nadležnog državnog organa ili su obezbijedili potvrdu da uredno izmiruju poreske obaveze do iskorišćenja sredstava predviđenih ugovorom sa EIB-om, odobravaće se posebna stimulacija i vidu smanjenja kamatne stope za 0,50% (potrebno je obezbijediti potvrdu nadležnog državnog organa ili službeni dokument državnog organa koji će biti dostavljen IRF CG A.D.). Ova stimulativna mjera važi i za kreditne plasmane direktno i preko banaka.

6. NAKNADE

Visina naknade za direktne aranžmane:

- ▶ 0,30% na odobreni iznos za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori;
- ▶ 0,40% na odobreni iznos za projekte koji se realizuju u ostalim opštinama.

Naknade za kredite koji se realizuju preko banke IRF CG A.D. neće zaračunavati, a krajnji korisnik će sa bankom ugovoriti iznos naknade.

7. KORIŠĆENJE KREDITA

Rok korišćenja kredita je do 12 mjeseci.

Krajnji period korišćenja određivaće se za svaki kreditni aranžman pojedinačno u zavisnosti od realnih potreba i dinamike ulaganja sredstava.

Korisnici kredita dužni su kredit koristiti namjenski u skladu sa ovim programom i ugovorom koji se potpiše između IRF CG A.D. i korisnika. IRF CG A.D. će sprovesti kontrolu namjenskog korišćenja kredita. IRF CG A.D. realizuje odobrene direktne kredite čija je namjena investiranje u osnovna sredstva (i sitan inventar), prenosom sredstava na:

- ▶ Račun dobavljača, odnosno izvršioca usluga/radova; ili
- ▶ Račun Korisnika kredita jednokratno ili po tranšama - fazno .

² Ukoliko kamatna stopa prema krajnjem korisniku sa svim stimulacijama iznosi 4% na godišnjem nivou, Banka i klijent mogu ugovoriti kamatnu stopu od najviše 4,5% na godišnjem nivou, isključivo ukoliko za to postoji obostrani interes krajnjeg korisnika i Banke.

³ Član.3, tačka 8 Zakona o bankama - ("Sl. list Crne Gore", br. 17/08 od 11.03.2008, 44/10 od 30.07.2010, 40/11 od 08.08.2011)

Prenos sredstava direktno na račun Korisnika po tranšama - fazno, podrazumijeva da se naredni prenos sredstava po pravilu neće vršiti prije nego što Korisnik kredita opravda namjensko trošenje prethodno realizovanih sredstava po odobrenom kreditu (sredstva po već prenešenim tranšama).

Izuzetno, u slučaju refundacije plaćenih ulaganja, prenos sredstava na račun korisnika kredita se može izvršiti jednokratno, shodno važećem pravilniku IRF CG A.D..

Prenos sredstava za kreditne aranžmane posredstvom i uz garanciju poslovnih banaka po pravilu će se vršiti jednokratno.

U slučaju kreditiranja krajnjih korisnika putem poslovnih banaka, poslovne banke su dužne obezbijediti i čuvati dokumentaciju i voditi evidencije koje omogućuju brzu i efikasnu kontrolu namjenskog korišćenja kredita, kao i definisanje ostalih uslova korišćenja kredita u skladu sa zakonskim uslovima. IRF CG A.D. zadržava mogućnost da namjensku kontrolu vrši u direktnom kontaktu sa krajnjim korisnikom kredita.

8. INSTRUMENTI OBEZBJEĐENJA

Kao instrumente obezbjeđenja kredita IRF CG A.D. će prihvatiti mjenice, hipoteku na nepokretnostima, bankarske garancije, garancije lokalne samouprave, garancije Vlade Crne Gore, jemstva bonitetnih pravnih lica, zaloge potraživanja, i druge uobičajene instrumente obezbjeđenja u bankarskom poslovanju u skladu sa atkima IRF CG A.D. i odlukama nadležnih organa IRF CG A.D.

Sve troškove u vezi pribavljanja instrumenata obezbjeđenja i sprovođenje poslova oko osiguranja, brisanja i povraćaja realizovanih instrumenata snosi korisnik kredita.

Kod kredita posredstvom i uz garanciju poslovnih banaka, za obezbjeđenje će se uzimati mjenice i ovlašćenja banaka, a banka zadržava pravo da ugovori instrumente obezbjeđenja sa krajnjim korisnikom.

9. POTREBNA DOKUMENTACIJA

Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta kroz direktan kreditni aranžman:

- ▶ Zahtjev za kredit;
- ▶ Investicioni program u skladu sa metodologijom IRF CG A.D. odnosno investicioni program prihvatljive sadržine;
- ▶ Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata ne stariji od 30 dana;
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Važeći statut društva;
- ▶ Saglasnost za pristup podacima Regulatornog kreditnog registra Centralne banke Crne Gore (RKR) uključujući osnivače i povezana lica³;
- ▶ Važeći obrazac ovjerenih potpisa lica ovlašćenih za zastupanje (OP) i važeći karton deponovanih potpisa;

- ▶ Potvrda Poreske uprave o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana.
- ▶ Komplet obrazaca za godišnje račune (Bilans stanja, Bilans uspjeha, Bruto bilans (Zaključni list), Analitika kupaca i dobavljača) – za posljednje dvije godine, kao i presjek gore navedenih izvještaja za tekuću godinu, izuzev kod klijenata koji nisu u obavezi da sastavljaju finansijske izvještaje;
- ▶ Izvještaj revizora za korisnike kredita koji su obveznici revizije po zakonu;
- ▶ Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Poreske uprave, kao dokaz broja zaposlenih ;
- ▶ Predlog instrumenata obezbjeđenja;
- ▶ Profakture (kopija ili original) za nabavku opreme i sitnog inventara, predračune za izvođenje građevinskih radova, predugovore/ugovore o kupoprodaji nekretnina (IRF CG A.D. neće prihvatiti ponude/predugovore koji su izdati od fizičkih lica osim kod kupoprodaje nekretnina, ponude/predugovore od povezanih lica ⁴, kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit.

Za izgradnju/dogradnju/rekonstrukciju poslovnog objekta

- ▶ Liste nepokretnosti nekretnine gdje se realizuje predmetna investicija ne stariji od 30 dana
- ▶ Građevinska dozvola(ekvivalent shodno zakonu)
- ▶ Predmjer, predračun i ponude za izvođenje radova

Za kupovinu poslovnog prostora

- ▶ List nepokretnosti u kojem je upisana nekretnina koja je predmet kupoprodaje ne stariji od 30 dana
- ▶ Predugovor/ugovor o kupoprodaji nekretnine (ovjeren od strane notara)

Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku. Stručna služba zadržava pravo zahtijevanja dodatne dokumentacije. Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta posredstvom i uz garancije poslovnih banaka:

- ▶ Investicioni program u skladu sa propisima banke;
- ▶ Odluka nadležnog organa banke;
- ▶ Rješenje o upisu krajnjeg korisnika u Centralni registar privrednih subjekata, odnosno u drugi registar nadležnog organa;;
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Potvrda Poreske uprave o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana;
- ▶ Bilans stanja, Bilans uspjeha, za posljednje dvije godine;
- ▶ Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Poreske uprave, kao dokaz broja zaposlenih ;
- ▶ Profakture (kopija ili original) za nabavku opreme i sitnog inventara, predračune za izvođenje građevinskih radova, predugovore o kupoprodaji nekretnina (IRF CG A.D. neće prihvatiti ponude/predugovore koji su izdati od fizičkih lica osim kod kupoprodaje nekretnina, ponude/predugovore od povezanih lica kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit;
- ▶ Izjava o povezanim licima

Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku.

10. OSTALE ODREDBE

Dodatna pravila koja se primjenjuju na ovaj Program kreditiranja, a koja nisu pomenuta u ovom dokumentu, definisana su posebnim aktima koje donose nadležni organi IRF CG A.D.

11. PERIOD TRAJANJA KREDITNE LINIJE

Kreditna linija traje do 31.12.2019.godine, odnosno do njene promjene ili ukidanja.

⁴ IRF CG A.D. će prihvatiti ponude/predugovore od povezanih lica u slučajevima predviđenim internim aktima.

RAST I RAZVOJ MIKRO, MALIH I SREDNJIH PREDUZEĆA

GROWTH AND DEVELOPMENT OF MICRO,
SMALL AND MIDDLE COMPANIES

1. CILJ PROGRAMA

Cilj programa je razvoj i rast postojećih proizvodnih mikro, malih i srednjih preduzeća i preduzetnika, kroz podsticaj ulaganja u modernizaciju proizvodnje, izgradnju novih proizvođačkih kapaciteta, podsticaj proizvodnji sa većim stepenom obrade i korišćenju domaćih resursa, uvođenje novih tehnologija i proizvoda, finansiranje projekata od lokalnog, regionalnog i državnog značaja.

2. NAMJENA KREDITA

Kreditni su namijenjeni za ulaganja u osnovna sredstva - materijalna imovina (građevinski objekti, oprema i uređaji, sitan inventar i sl.), nematerijalna imovina (razvoj proizvoda ili usluge, patenti, licence, koncesije, autorska prava, franšize...) i obrtna sredstva. IRF CG A.D. može direktno finansirati do 50,00% vrijednosti ukupne investicije.

Iznos kredita namijenjen ulaganju u obrtna sredstva može biti do 30,00% ukupnog iznosa kredita.

Ukoliko se kredit finansira iz sredstava Evropske Investicione Banke, sredstva se ne mogu koristiti za finansiranje PDV-a.

Finansijska podrška se neće odobravati u sljedeće svrhe:

- ▶ Djelovi investicije koji služe za lične potrebe;
- ▶ Proizvodnja i prodaja vojne opreme;
- ▶ Učešće u projektima kojima se krše međunarodno priznata prava radnika, uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori;
- ▶ Bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje: igre na sreću, duvan, alkoholna pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija);
- ▶ Nemoralne i nelegalne aktivnosti.

3. KORISNICI KREDITA

Korisnici kredita mogu biti privredna društva i preduzetnici i svi oblici organizovanja koje predviđa Zakon o privrednim društvima, kao i lica koja djelatnost obavljaju na način definisan pravilima djelatnosti kojima se bave (zanatlije, poljoprivredni proizvođači i sl.).

Krajnji korisnici ovih kreditnih aranžmana mogu biti subjekti koji od Poreske uprave obezbijede potvrdu da uredno izmiruju svoje poreske obaveze.

Pravo na kredit ne postoji, već IRF CG A.D. na osnovu svakog pojedinačnog zahtjeva donosi posebnu odluku.

4. NAČIN KREDITIRANJA

IRF CG A.D. realizuje ovaj Program:

- ▶ Direktnim kreditiranjem korisnika kredita;
- ▶ Kreditiranjem krajnjih korisnika kredita preko poslovnih banaka

1 Pored redovne stimulacije u kamatnoj stopi od 0,5% na sredstva koja se povlače od EIB-a, dodatno je moguće ostvariti stimulaciju u kamatnoj stopi od 0,2% ukoliko se zadovolje uslovi Eyet inicijative koja se odnosi na zapošljavanje mladih osoba do iskorišćenja sredstava predviđenih ugovorom sa EIB-om.

2 Odbor Direktora IRF ima pravo da u određenom slučaju odobri veći iznos kredita, cijeneći cjelokupan kreditni aranžman

sa kojima je IRF CG A.D. uspostavio poslovnu saradnju. Zahtjevi za odobrenje kredita koji nisu dokumentovani obaveznom propisanom dokumentacijom neće se razmatrati.

Na osnovu ugovora o kreditu između poslovne banke i IRF CG A.D., poslovna banka će zaključiti ugovor sa krajnjim korisnikom kredita.

5. KREDITNI USLOVI

„Krediti koji se odobravaju po ovoj kreditnoj liniji, a finansiraju se iz sredstava Evropske Investicione Banke (EIB-a), odobravaće se po kamatnoj stopi od 0,5% do 0,7%¹ nižoj u odnosu na kamatu definisanu u daljem tekstu.

A) Direktno kreditiranje:

- ▶ Maksimalni iznos do 3.000.000,00 €² (za preduzetnike do 50.000,00 €);
- ▶ Minimalni iznos 10.000,00 €;
- ▶ Kamatna stopa iznosi 4,50% na godišnjem nivou uz proporcionalan sistem obračuna kamata;
- ▶ Rok otplate do 12 godina (uključujući grejs period);
- ▶ Grejs period do 4 godine.

STIMULATIVNE MJERE ZA DIREKTNE KREDITNE ARANŽMANE:

Za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori ili subjekte koji realizacijom projekta zaposle 5 ili više novih lica odobravaće se posebne stimulacije u vidu smanjenja kamatne stope za 0,50%. Takođe, stimulacije će se odnositi i na kredite koji se odobre uz garancije neke od poslovnih banaka, na način da će se inicijalna kamatna stopa umanjiti za 1,00%. Prethodno pomenute stimulacije mogu se koristiti samo po jednom osnovu.

Za privredne subjekta koji redovno izmiruju poreske obaveze, tj. nalaze se na „bijeloj listi“ nadležnog državnog organa ili su obezbijedili potvrdu da uredno izmiruju poreske obaveze čime su ispunili kriterijume da se nađu na „bijeloj listi“, odobravaće se posebna stimulacija u vidu smanjenja kamatne stope za 0,50% (potrebno je obezbijediti potvrdu nadležnog državnog organa ili službeni dokument državnog organa koji će biti dostavljen IRF CG A.D.).

Postojeći direktni korisnici kredita IRF CG A.D. mogu ponovo aplicirati za dodatna sredstva, s tim što će se voditi računa da ukupna izloženost IRF CG A.D. po direktnim kreditnim aranžmanima prema jednom klijentu bude u skladu sa njegovim bilansnim pokazateljima.

Maksimalna izloženost prema jednom klijentu uključujući i sva povezana lica biće definisana internim aktima Investiciono-razvojnog fonda.

Ukoliko je direktan kreditni aranžman u cjelosti pokriven bankarskom garancijom, novčanim kolateralom ili garancijom države, takav kreditni aranžman ili adekvatan dio kreditnog aranžmana se neće posmatrati kao izloženost krajnjeg korisnika.

B) Kreditiranje preko poslovnih banaka:

- ▶ Maksimalni iznos do 3.000.000,00 €;
- ▶ Minimalni iznos 10.000,00 €;
- ▶ Kamatna stopa iznosi 5,00% na godišnjem nivou od čega Banci pripada 3%.

Banka ima pravo sa klijentom ugovoriti nižu kamatnu stopu, u kom slučaju kamatna stopa Fonda iznosi od 1,5% do 2%, ali ne manje od 1,5%;³

- ▶ Rok otplate do 12 godina (uključujući grejs period);
- ▶ Grejs period do 4 godine.

NAPOMENA: Poslovna banka ima pravo, shodno sopstvenoj poslovnoj politici, kreditirati klijenta u procentu koji smatra adekvatnim iz sopstvenog potencijala po uslovima koje sama definiše.

Poslovna banka posredstvom koje se realizuje kreditni aranžman je obavezna da od krajnjeg korisnika kredita obezbijedi ispunjenje svih obaveza koje su utvrđene zakonskim propisima vezano za realizaciju investicije - projekta koji se podržava kreditnim sredstvima IRF CG A.D. Za privredne subjekta koji redovno izmiruju poreske obaveze, tj. nalaze se na „bijeloj listi“ nadležnog državnog organa ili su obezbijedili potvrdu da uredno izmiruju poreske obaveze čime su ispunili kriterijume da se nađu na „bijeloj listi“, odobravaće se posebna stimulacija u vidu smanjenja kamatne stope za 0,50% (potrebno je obezbijediti potvrdu nadležnog državnog organa ili službeni dokument državnog organa koji će biti dostavljen IRF CG A.D.). Ova stimulativna mjera važi i za kreditne plasmane direktno i preko banaka.“

6. NAKNADE

Visina naknade za direktne aranžmane:

- ▶ 0,30% na odobreni iznos za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori;
- ▶ 0,40% na odobreni iznos za projekte koji se realizuju u ostalim opštinama.

Naknade za kredite koji se realizuju preko banke IRF CG A.D. neće zaračunavati, a krajnji korisnik će sa bankom ugovoriti iznos naknade.

7. KORIŠĆENJE KREDITA

Rok korišćenja kredita je do 24 mjeseca.

Krajnji period korišćenja određivaće se za svaki kreditni aranžman pojedinačno u zavisnosti od realnih potreba i dinamike ulaganja sredstava.

Korisnici kredita dužni su kredit koristiti namjenski u skladu sa ovim programom i ugovorom koji se potpiše između IRF CG A.D. i korisnika. IRF CG A.D. će sprovesti kontrolu namjenskog korišćenja kredita.

IRF realizuje odobrene direktne kredite čija je namjena investiranje u osnovna sredstva (i sitan inventar), prenosom sredstava na:

- ▶ Račun dobavljača, odnosno izvršioca usluga/radova; ili
- ▶ Račun Korisnika kredita jednokratno ili po tranšama - fazno .

Prenos sredstava direktno na račun Korisnika po tranšama - fazno, podrazumijeva da se naredni prenos sredstava po pravilu neće vršiti prije nego što Korisnik kredita opravda namjensko trošenje prethodno realizovanih sredstava po odobrenom kreditu (sredstva po već prenešenim tranšama).

Izuzetno, u slučaju refundacije plaćenih ulaganja, prenos sredstava na račun korisnika kredita se može izvršiti jednokratno, shodno važećem pravilniku IRF CG A.D.

Prenos sredstava za kreditne aranžmane posredstvom i uz garanciju poslovnih banaka po pravilu će se vršiti jednokratno.

U slučaju kreditiranja krajnjih korisnika putem poslovnih banaka, poslovne banke su dužne obezbijediti i čuvati dokumentaciju i voditi evidencije koje omogućuju brzu i efikasnu kontrolu namjenskog korištenja kredita, kao i definisanje ostalih uslova korišćenja kredita u skladu sa zakonskim uslovima. IRF CG A.D. zadržava mogućnost da namjensku kontrolu vrši u direktnom kontaktu sa krajnjim korisnikom kredita.

8. INSTRUMENTI OBEZBJEĐENJA

Kao instrumente obezbjeđenja kredita IRF CG A.D. će prihvatiti mjenice, hipoteke na nepokretnostima, bankarske garancije, garancije jedinica lokalne samouprave, garancije Vlade Crne Gore, jemstva bonitetnih pravnih lica, zaloge potraživanja, i druge uobičajene instrumente obezbjeđenja u bankarskom poslovanju u skladu sa aktima IRF CG A.D. i odlukama nadležnih organa IRF CG A.D.

Sve troškove u vezi pribavljanja instrumenata obezbjeđenja i sprovođenje poslova oko osiguranja, brisanja i povraćaja realizovanih instrumenata snosi korisnik kredita.

Kod kredita posredstvom i uz garanciju poslovnih banaka, za obezbjeđenje će se uzimati mjenice i mjenična ovlašćenja banaka, a banka zadržava pravo da ugovori instrumente obezbjeđenja sa krajnjim korisnikom.

9. POTREBNA DOKUMENTACIJA

Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta kroz direktan kreditni aranžman:

- ▶ Zahtjev za kredit;
- ▶ Investicioni program u skladu sa metodologijom IRF CG A.D. odnosno investicioni program prihvatljive sadržine;
- ▶ Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata ne stariji od 30 dana;
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Važeći statut društva;
- ▶ Saglasnost za pristup podacima Regulatornog kreditnog registra Centralne banke Crne Gore (RKR) uključujući osnivače i povezana lica⁴;
- ▶ Važeći obrazac ovjerenih potpisa lica ovlašćenih za zastupanje (OP) i važeći karton deponovanih potpisa;
- ▶ Potvrda Poreske uprave o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana;
- ▶ Komplet obrazaca za godišnje račune (Bilans stanja, Bilans uspjeha, Bruto bilans (Zaključni list), Analitika kupaca i dobavljača) – za posljednje dvije godine, kao i presjek gore navedenih izvještaja za tekuću godinu, izuzev kod klijenata koji nisu u obavezi da sastavljaju finansijske izvještaje;
- ▶ Izvještaj revizora za korisnike kredita koji su obveznici revizije po zakonu;
- ▶ Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Poreske uprave, kao dokaz broja zaposlenih;

³ Ukoliko kamatna stopa prema krajnjem korisniku sa svim stimulacijama iznosi 4% na godišnjem nivou, Banka i klijent mogu ugovoriti kamatnu stopu od najviše 4,5% na godišnjem nivou, isključivo ukoliko za to postoji obostrani interes krajnjeg korisnika i Banke.

⁴ Član.3, tačka 8 Zakona o bankama - ("Sl. list Crne Gore", br. 17/08 od 11.03.2008, 44/10 od 30.07.2010, 40/11 od 08.08.2011)

- ▶ Prijedlog instrumenata obezbjeđenja;
- ▶ Profakture (kopija ili original) za nabavku opreme i sitnog inventara, predračune za izvođenje građevinskih radova, predugovore/ugovore o kupoprodaji nekretnina (IRF CG A.D. neće prihvatati ponude/predugovore koji su izdati od fizičkih lica, osim kod kupoprodaje nekretnina, ponude/predugovore od povezanih lica⁵ kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit;

Za izgradnju/dogradnju/rekonstrukciju poslovnog objekta:

- ▶ Liste nepokretnosti nekretnine gdje se realizuje predmetna investicija ne stariji od 30 dana
- ▶ Građevinska dozvola(ekvivalent shodno zakonu)
- ▶ Predmjer, predračun i ponude za izvođenje radova

Za kupovinu poslovnog prostora

- ▶ Liste nepokretnosti u kojem je upisana nekretnina koja je predmet kupoprodaje ne stariji od 30 dana
- ▶ Predugovor/ugovor o kupoprodaji nekretnine (ovjeren od strane notara)

Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku.

Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo da zahtijeva dodatnu dokumentaciju.

Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta posredstvom i uz garancije poslovnih banaka:

- ▶ Investicioni program u skladu sa propisima banke;
- ▶ Odluka nadležnog organa banke;
- ▶ Rješenje o upisu krajnjeg korisnika u Centralni registar privrednih subjekata, odnosno u drugi registar nadležnog organa;
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Potvrda Poreske uprave o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana;
- ▶ Bilans stanja, Bilans uspjeha, za posljednje dvije godine;
- ▶ Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Poreske uprave, kao dokaz broja zaposlenih;
- ▶ Profakture (kopija ili original) za nabavku opreme i sitnog inventara, predračune za izvođenje građevinskih radova, predugovore o kupoprodaji nekretnina (IRF CG A.D. neće prihvatati ponude/predugovore koji su izdati od fizičkih lica, osim kod kupoprodaje nekretnina, ponude/predugovore od povezanih lica kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit;
- ▶ Izjava o povezanim licima

Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku.

Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo da zahtijeva dodatnu dokumentaciju.

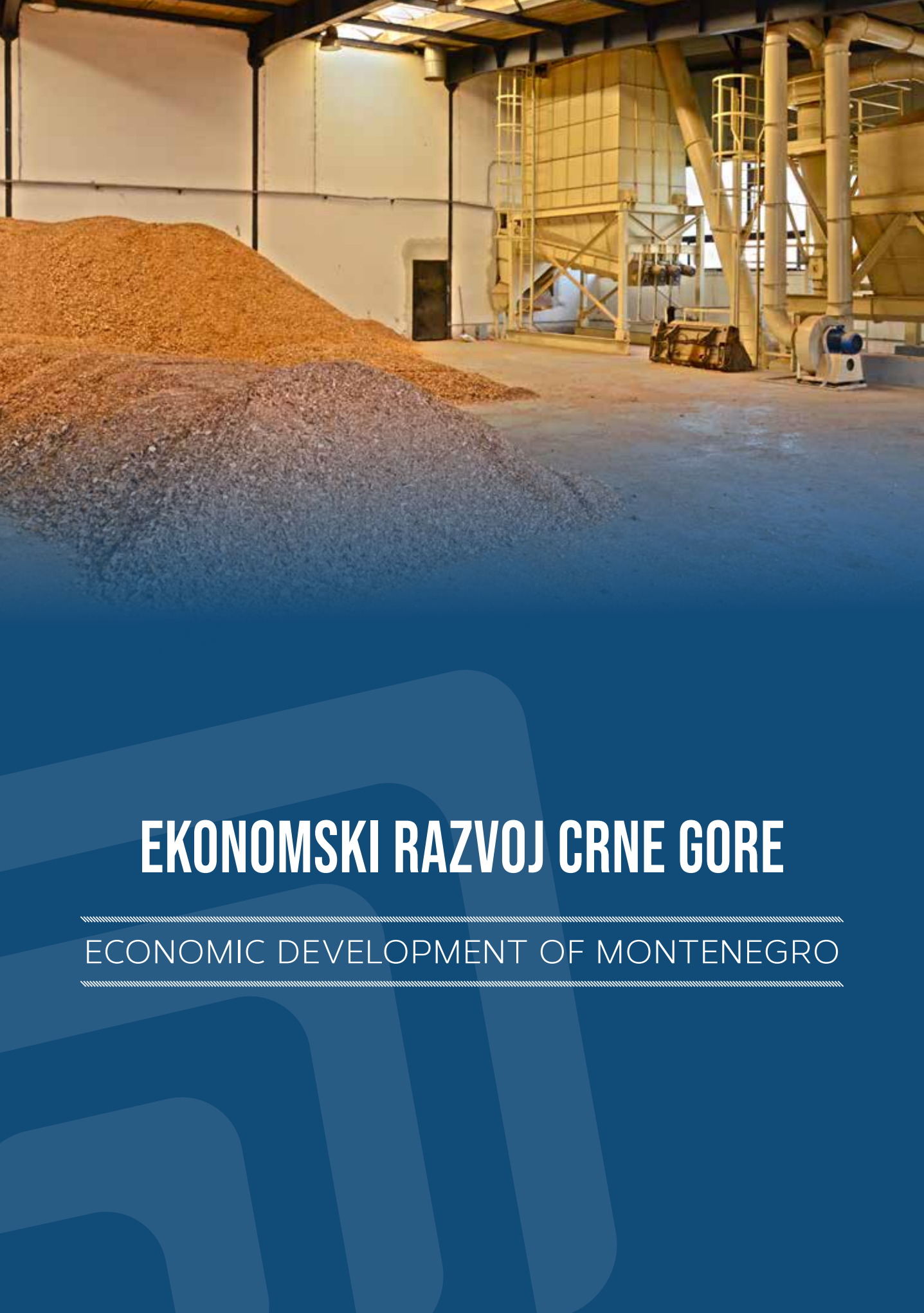
10. OSTALE ODREDBE

Dotatna pravila koja se primjenjuju na ovaj Program kreditiranja, a koja nisu pomenuta u ovom dokumentu, definisana su posebnim aktima koje donose nadležni organi IRF CG A.D.

11. PERIOD TRAJANJA KREDITNE LINIJE

Kreditna linija traje do 31.12.2019.godine, odnosno do njene promjene ili ukidanja.

⁵ IRF CG A.D. će prihvatati ponude/predugovore od povezanih lica u slučajevima predviđenim internim aktima.

EKONOMSKI RAZVOJ CRNE GORE

ECONOMIC DEVELOPMENT OF MONTENEGRO

1. CILJ PROGRAMA

Imajući u vidu potencijale sa kojima Crna Gora raspolaže u domenu drvoprerade cilj ovog programa je obezbjeđenje investicionih kredita za razvoj i rast postojećih proizvodnih mikro, malih i srednjih preduzeća i preduzetnika, koji se bave obradom drveta. Podrška je usmjerena za podsticaj ulaganja u modernizaciju proizvodnje, izgradnju novih proizvođačkih kapaciteta, korišćenju domaćih resursa i uvođenje novih tehnologija, finansiranje projekata od lokalnog, regionalnog i državnog značaja.

2. NAMJENA KREDITA

Kreditni su namijenjeni za ulaganja u osnovna sredstva - materijalna imovina (građevinski objekti, oprema i uređaji, sitan inventar...), nematerijalna imovina (razvoj proizvoda ili usluge, patenti, licence, koncesije, autorska prava, franšize...) i obrtna sredstva.

IRF CG A.D. može direktno finansirati do 50,00% vrijednosti ukupne investicije.

Iznos kredita namijenjen ulaganju u obrtna sredstva može biti do 30,00% ukupnog iznosa kredita.

Ukoliko se kredit finansira iz sredstava Evropske Investicione Banke, sredstva se ne mogu koristiti za finansiranje PDV-a.

Finansijska podrška se neće odobravati u sljedeće svrhe:

- ▶ Djelovi investicije koji služe za lične potrebe;
- ▶ Učešće u projektima u kojima se krše međunarodno priznata prava radnika, uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori;
- ▶ Bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje;
- ▶ Nemoralne i nelegalne aktivnosti.

3. KORISNICI KREDITA

Korisnici kredita mogu biti privredna društva i preduzetnici u svim oblicima organizovanja koje predviđa Zakon o privrednim društvima, a koji se bave primarnom obradom drveta.

Krajnji korisnici ovih kreditnih aranžmana mogu biti subjekti koji od Poreske uprave obezbijede potvrdu da uredno izmiruju svoje poreske obaveze.

Pravo na kredit ne postoji, već IRF CG A.D. o svakom zahtjevu donosi posebnu odluku.

4. NAČIN KREDITIRANJA

IRF CG A.D. realizuje ovaj Program:

- ▶ direktnim kreditiranjem korisnika kredita;
- ▶ kreditiranjem krajnjih korisnika kredita preko poslovnih banaka sa kojima je IRF CG A.D. uspostavio poslovne saradnju.

Zahtjevi za odobrenje kredita koji nisu dokumentovani obaveznom propisanom dokumentacijom neće se razmatrati.

Na osnovu ugovora o kreditu između poslovne banke i IRF CG A.D., poslovna banka će zaključiti ugovor sa krajnjim korisnikom kredita.

5. KREDITNI USLOVI

Kreditni koji se odobravaju po ovoj kreditnoj liniji, a finansiraju se iz sredstava Evropske Investicione Banke (EIB-a), odobravaće se po kamatnoj stopi od 0,50% do 0,7%¹ nižoj u odnosu na kamatu definisanu u daljem tekstu.

A) Direktno kreditiranje:

Maksimalni iznos do 2.000.000,00 €² (za preduzetnike do 50.000,00 €);

- ▶ Minimalni iznos 10.000,00 €;
- ▶ Kamatna stopa iznosi 4,50% na godišnjem nivou uz proporcionalan način obračuna kamate;
- ▶ Rok otplate do 12 godina (uključujući grejs period);
- ▶ Grejs period do 4 godine.

STIMULATIVNE MJERE ZA DIREKTNE KREDITNE ARANŽMANE:

Za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori ili subjekte koji realizacijom projekta zaposle 5 ili više novih lica odobravaće se posebne stimulacije u vidu smanjenje kamatne stope za 0,50%. Takođe, stimulacije će se odnositi i na kredite koji se odobre uz garancije neke od poslovnih banaka, na način da će se inicijalna kamatna stopa umanjiti za 1,00%. Prethodno pomenute stimulacije mogu se koristiti samo po jednom osnovu.

Za privredne subjekta koji redovno izmiruju poreske obaveze, tj. nalaze se na „bijeloj listi“ nadležnog državnog organa ili su obezbijedili potvrdu da uredno izmiruju poreske obaveze čime su ispunili kriterijume da se nađu na „bijeloj listi“, odobravaće se posebna stimulacija u vidu smanjenja kamatne stope za 0,50% (potrebno je obezbijediti potvrdu nadležnog državnog organa ili službeni dokument državnog organa koji će biti dostavljen IRF CG A.D.). Ova stimulativna mjera važi i za kreditne plasmane direktno i preko banaka.

Postojeći direktni korisnici kredita IRF CG A.D. mogu ponovo aplicirati za dodatna sredstva, s tim što će se voditi računa da ukupna izloženost IRF CG A.D. po direktnim kreditnim aranžmanima prema jednom klijentu bude u skladu sa njegovim bilansnim pokazateljima.

Maksimalna izloženost prema jednom klijentu uključujući i sva povezana lica biće definisana internim aktima Investiciono-razvojnog fonda.

Ukoliko je direktan kreditni aranžman u cjelosti pokriven bankarskom garancijom, novčanim kolateralom ili garancijom države, takav kreditni aranžman ili adekvatan dio kreditnog aranžmana se neće posmatrati kao izloženost krajnjeg korisnika.

B) Kreditiranje preko poslovnih banaka:

- ▶ Maksimalni iznos do 3.000.000,00 €;
- ▶ Minimalni iznos 10.000,00 €;
- ▶ Kamatna stopa iznosi 5,00% na godišnjem nivou od čega Banci pripada 3%.

Banka ima pravo sa klijentom ugovoriti nižu kamatnu stopu, u kom slučaju kamatna stopa

¹ Pored redovne stimulacije u kamatnoj stopi od 0,5% na sredstva koja se povlače od EIB-a, dodatno je moguće ostvariti stimulaciju u kamatnoj stopi od 0,2% ukoliko se zadovolje uslovi Eyet inicijative koja se odnosi na zapošljavanje mladih osoba do iskorišćenja sredstava predviđenih ugovorom sa EIB-om.

² Odbor Direktora IRF ima pravo da u određenom slučaju odobri veći iznos kredita, cijeneći cjelokupan kreditni aranžman.

Fonda iznosi od 1,5% do 2%, ali ne manje od 1,5%;³

- ▶ Rok otplate do 12 godina (uključujući grace period);
- ▶ Grace period do 4 godine.

NAPOMENA: Poslovna banka ima pravo, shodno sopstvenoj poslovnoj politici, kreditirati klijenta u procentu koji smatra adekvatnim iz sopstvenog potencijala po uslovima koje sama definiše.

Poslovna banka posredstvom koje se realizuje kreditni aranžman je obavezna da od krajnjeg korisnika kredita obezbijedi ispunjenje svih obaveza koje su utvrđene zakonskim propisima vezano za realizaciju investicije - projekta koji se podržava kreditnim sredstvima IRF CG A.D. Za privredne subjekta koji redovno izmiruju poreske obaveze, tj. nalaze se na „bijeloj listi“ nadležnog državnog organa ili su obezbijedili potvrdu da uredno izmiruju poreske obaveze čime su ispunili kriterijume da se nadu na „bijeloj listi“, odobravaće se posebna stimulacija u vidu smanjenja kamatne stope za 0,50% (potrebno je obezbijediti potvrdu nadležnog državnog organa ili službeni dokument državnog organa koji će biti dostavljen IRF CG A.D.). Ova stimulativna mjera važi i za kreditne plasmane direktno i preko banaka.

6. NAKNADE

Visina naknade za direktne aranžmane:

- ▶ 0,30% na odobreni iznos za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori;
- ▶ 0,40% na odobreni iznos za projekte koji se realizuju u ostalim opštinama.

Naknade za kredite koji se realizuju preko banke IRF CG A.D. neće zaračunavati, a krajnji korisnik će sa bankom ugovoriti iznos naknade.

7. KORIŠĆENJE KREDITA

Rok korišćenja kredita je do 24 mjeseca.

Krajnji period korišćenja određivaće se za svaki kreditni aranžman pojedinačno u zavisnosti od realnih potreba i dinamike ulaganja sredstava.

Korisnici kredita dužni su kredit koristiti namjenski u skladu sa ovim programom i ugovorom koji se potpiše između IRF CG A.D. i korisnika. IRF CG A.D. će sprovesti kontrolu namjenskog korišćenja kredita.

IRF CG A.D. realizuje odobrene direktne kredite čija je namjena investiranje u osnovna sredstva (i sitan inventar), prenosom sredstava na:

- ▶ račun dobavljača, odnosno izvršioca usluga/radova; ili
- ▶ Račun Korisnika kredita jednokratno ili po tranšama - fazno.

Prenos sredstava direktno na račun Korisnika po tranšama - fazno, podrazumijeva da se naredni prenos sredstava po pravilu neće vršiti prije nego što Korisnik kredita opravda namjensko trošenje prethodno realizovanih sredstava po odobrenom kreditu (sredstva po već prenešenim tranšama).

Izuzetno, u slučaju refundacije plaćenih ulaganja, prenos sredstava na račun korisnika kredita se može izvršiti jednokratno, shodno važećem pravilniku IRF CG A.D..

Prenos sredstava za kreditne aranžmane posredstvom i uz garanciju poslovnih banaka po pravilu će se vršiti jednokratno.

U slučaju kreditiranja krajnjih korisnika putem poslovnih banaka, poslovne

banke su dužne obezbijediti i čuvati dokumentaciju i voditi evidencije koje omogućuju brzu i efikasnu kontrolu namjenskog korišćenja kredita, kao i definisanje ostalih uslova korišćenja kredita u skladu sa zakonskim uslovima. IRF CG A.D. zadržava mogućnost da namjensku kontrolu vrši u direktnom kontaktu sa krajnjim korisnikom kredita.

8. INSTRUMENTI OBEZBJEDJENJA

Kao instrumente obezbjedjenja kredita IRF CG A.D. će prihvatiti mjenice, hipoteke na nepokretnostima, bankarske garancije, garancije jedinica lokalne samouprave, garancije Vlade Crne Gore, jemstva bonitetnih pravnih lica, zaloge potraživanja, i druge uobičajene instrumente obezbjedjenja u bankarskom poslovanju u skladu sa aktima IRF CG A.D. i odlukama nadležnih organa IRF CG A.D.

Sve troškove u vezi pribavljanja instrumenata obezbjedjenja i sprovođenja poslova oko osiguranja, brisanja i povraćaja realizovanih instrumenata snosi korisnik kredita.

Kod kredita posredstvom i uz garanciju poslovnih banaka, za obezbjedjenje će se uzimati mjenice i ovlašćenja banaka, a banka zadržava pravo da ugovori instrumente obezbjedjenja sa krajnjim korisnikom.

9. POTREBNA DOKUMENTACIJA

Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta kroz direktan kreditni aranžman:

- ▶ Zahtjev za kredit;
- ▶ Investicioni program u skladu sa metodologijom IRF CG A.D. odnosno investicioni program prihvatljivije sadržine;
- ▶ Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata ne stariji od 30 dana;
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Važeći statut društva;
- ▶ Saglasnost za pristup podacima Regulatornog kreditnog registra Centralne banke Crne Gore (RKR) uključujući osnivače i povezana lica⁴;
- ▶ Važeći obrazac ovjerenih potpisa lica ovlašćenih za zastupanje (OP) i važeći karton deponovanih potpisa;
- ▶ Potvrda Poreske uprave o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana;
- ▶ Komplet obrazaca za godišnje račune (Bilans stanja, Bilans uspjeha, Bruto bilans (Zaključni list), Analitika kupaca i dobavljača) za posljednje dvije godine, kao i presjek gore navedenih izvještaja za tekuću godinu, izuzev kod klijenata koji nisu u obavezi da sastavljaju finansijske izvještaje;
- ▶ Izvještaj revizora za korisnike kredita koji su obveznici revizije po zakonu;
- ▶ Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Poreske uprave, kao dokaz broja zaposlenih;
- ▶ Prijedlog instrumenata obezbjedjenja;

³ Ukoliko kamatna stopa prema krajnjem korisniku sa svim stimulacijama iznosi 4% na godišnjem nivou, Banka i klijent mogu ugovoriti kamatnu stopu od najviše 4,5% na godišnjem nivou, isključivo ukoliko za to postoji obostrani interes krajnjeg korisnika i Banke. 4,5% na godišnjem nivou, isključivo ukoliko za to postoji obostrani interes krajnjeg korisnika i Banke.

⁴ Član.3, tačka 8 Zakona o bankama - ("Sl. list Crne Gore", br. 17/08 od 11.03.2008, 44/10 od 30.07.2010, 40/11 od 08.08.2011)

- ▶ Profakture (kopija ili original) za nabavku opreme i sitnog inventara, predračune za izvođenje građevinskih radova, predugovore/ugovore o kupoprodaji nekretnina (IRF CG A.D. neće prihvatati ponude/predugovore koji su izdati od fizičkih lica, osim kod kupoprodaje nekretnina, ponude/predugovore od povezanih⁵ lica kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit;

Za izgradnju/dogradnju/rekonstrukciju poslovnog objekta:

- ▶ Liste nepokretnosti nekretnine gdje se realizuje predmetna investicija ne stariji od 30 dana
- ▶ Građevinska dozvola(ekvivalent shodno zakonu)
- ▶ Predmjer, predračun i ponude za izvođenje radova

Za kupovinu poslovnog prostora:

- ▶ Liste nepokretnosti u kojem je upisana nekretnina koja je predmet kupoprodaje ne stariji od 30 dana
- ▶ Predugovor/ugovor o kupoprodaji nekretnine (ovjeren od strane notara)

Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku.

Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo zahtijevanja dodatne dokumentacije.

Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta posredstvom i uz garancije poslovnih banaka:

- ▶ Investicioni program u skladu sa propisima banke;
- ▶ Odluka nadležnog organa banke;
- ▶ Rješenje o upisu krajnjeg korisnika u Centralni registar privrednih subjekata, odnosno u drugi registar nadležnog organa;
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;

- ▶ Potvrda Poreske uprave o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana;
- ▶ Bilans stanja, Bilans uspjeha, za posljednje dvije godine;
- ▶ Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Poreske uprave kao dokaz broja zaposlenih;
- ▶ Profakture (kopija ili original) za nabavku opreme i sitnog inventara, predračune za izvođenje građevinskih radova, predugovore o kupoprodaji nekretnina (IRF CG A.D. neće prihvatati ponude/predugovore koji su izdati od fizičkih lica ,osim kod kupoprodaje nekretnina, ponude/predugovore od povezanih lica kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit;
- ▶ Izjava o povezanim licima

Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku.

Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo zahtijevanja dodatne dokumentacije.

10. OSTALE ODREDBE

Dodatna pravila koja se primjenjuju na ovaj Program kreditiranja, a koja nisu pomenuta u ovom dokumentu, definisana su posebnim aktima koje donose nadležni organi IRF CG A.D.

11. PERIOD TRAJANJA KREDITNE LINIJE

Kreditna linija traje do 31.12.2019.godine, odnosno do njene promjene ili ukidanja.

⁵ IRF CG A.D. će prihvatati ponude/predugovore od povezanih lica u slučajevima predviđenim internim aktima.

**VJERUJ U USPJEH.
ISKORISTI ŠANSU
ZA POSAO.**

Investiciono-razvojni fond
Crne Gore A.D.

BESPLATAN
CALL CENTAR

080 012 012

www.irfcg.me

1. CILJ PROGRAMA

Cilj programa je podsticanje razvoja klastera u Crnoj Gori kroz finansijsku podršku za preduzetnike, mikro, mala i srednja preduzeća, koja su članovi klastera.

Stvaranje uslova za ravnomjerniji regionalni razvoj i dugoročan rast i razvoj privrede u cjelini, obuhvata, između ostalog, i kontinuiran razvoj malog i srednjeg preduzetništva, odnosno podizanje njihove konkurentnosti.

Sveobuhvatan zakonski, strateški i institucionalni pristup razvoju malog i srednjeg preduzetništva pretpostavka su jačanja konkurentne sposobnosti crnogorskih preduzeća i ravnomjernijeg regionalnog razvoja. Za jačanje konkurentne sposobnosti preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća, naročitu važnost ima njihovo udruživanje u klastere.

Jačanjem preduzetništva i podizanjem njihove konkurentnosti kroz udruživanje u klastere doprinosi se povećanju zaposlenosti, supstituciji uvoza, podsticanju domaće proizvodnje i izvoza, unapređenju poslovnog ambijenta, ravnomjernijem regionalnom razvoju, kao i boljem korišćenju prirodnih i proizvodnih kapaciteta.

2. NAMJENA KREDITA

Krediti su namijenjeni za ulaganja u osnovna sredstva - materijalna imovina (zemljište, građevinski objekti, oprema i uređaji, sitan inventar...), nematerijalna imovina (razvoj proizvoda ili usluge, patenti, licence, koncesije, autorska prava, franšize...) i obrtna sredstva.

IRF CG A.D. može direktno finansirati do 75,00% vrijednosti ukupne investicije.

Iznos kredita namijenjen ulaganju u obrtna sredstva može biti do 40,00% ukupnog iznosa kredita.

Ukoliko se kredit finansira iz sredstava Evropske Investicione Banke, sredstva se ne mogu koristiti za finansiranje PDV-a.

Finansijska podrška će se odobravati u sljedeće svrhe:

- ▶ Proizvodnja;
- ▶ Drvoprerađiva;
- ▶ Usluge (uključujući i IT sektor);
- ▶ Poljoprivreda i proizvodnja hrane;
- ▶ Turizam.

3. KORISNICI KREDITA

Korisnici kredita mogu biti privredna društva i preduzetnici u svim oblicima organizovanja koja predviđa Zakon o privrednim društvima i koja su dio klastera registrovanog kod nadležnog ministarstva/državnog organa, uz ispunjenje sljedećih uslova:

- ▶ Da posluju 100 % u privatnom vlasništvu;
- ▶ Da imaju sjedište na teritoriji Crne Gore;
- ▶ Da nijesu imala gubitke u poslovanju u posljednjoj finansijskoj godini;
- ▶ Da imaju potpisan ugovor o saradnji između najmanje 3 preduzetnika/privredna društva u klasteru¹ koji izričito predviđa.
- ▶ Da će svi članovi klastera biti solidarno odgovorni za izvršenje ugovora u skladu sa njegovim uslovima;

- ▶ Da će jedan od članova klastera biti imenovan i ovlašten da u ime svakog pojedinog i svih članova klastera zajedno u društvu preuzme obaveze i prima uputstva;
- ▶ Da će se realizacija cjelokupnog ugovora, uključujući i plaćanje, vršiti samo sa ovlašćenim članom klastera;
- ▶ Aplikant, koji u javnom pozivu u okviru ovog Programa nastupi kao klaster i koji je kao takav dobio kreditna sredstva, ne može mijenjati sastav članova klastera bez saglasnosti nadležnog ministarstva/državnog organa.

Krajnji korisnici ovih kreditnih aranžmana mogu biti subjekti koji od Poreske uprave obezbijede potvrdu da uredno izmiruju svoje poreske obaveze.

Pravo na kredit ne postoji, već IRF CG A.D. na osnovu svakog pojedinačnog zahtjeva donosi posebnu odluku.

4. NAČIN KREDITIRANJA

IRF CG A.D. realizuje ovaj Program direktnim kreditiranjem korisnika kredita.

Zahtjevi za odobrenje kredita koji nisu dokumentovani obaveznom propisanom dokumentacijom neće se razmatrati.

5. KREDITNI USLOVI

Krediti koji se odobravaju po ovoj kreditnoj liniji, a finansiraju se iz sredstava Evropske Investicione Banke (EIB-a), odobravaće se po kamatnoj stopi od 0,50% do 0,7%¹ nižoj u odnosu na kamatu definisanu u daljem tekstu.

Kreditni uslovi:

Maksimalni iznos do 2.000.000,00 €;²

- ▶ Minimalni iznos 10.000,00 €;
- ▶ Kamatna stopa iznosi 4,00% na godišnjem nivou uz proporcionalan sistem obračuna kamate;
- ▶ Rok otplate do 8 godina (uključujući grejs period);
- ▶ Grejs period do 2 godine.

Posebni uslovi kreditiranja:

- ▶ Za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori kamatna stopa iznosi 3,50% na godišnjem nivou uz proporcionalan sistem obračuna kamate.

STIMULATIVNE MJERE: Stimulacija će se odnositi na kredite koji se odobre uz garancije neke od poslovnih banaka, na način da će se inicijalna kamatna stopa umanjiti za 1,00%.

Za privredne subjekta koji redovno izmiruju poreske obaveze, tj. nalaze se na „bijeloj listi“ nadležnog državnog organa ili su obezbijedili potvrdu da uredno izmiruju poreske čime su ispunili kriterijume da se nađu na „bijeloj listi“, odobravaće se posebna stimulacija u vidu smanjenja kamatne stope za 0,50% (potrebno je obezbijediti potvrdu nadležnog državnog organa ili službeni dokument državnog organa koji će biti dostavljen IRF CG A.D.).

Korisnici ove kreditne linije mogu ostvariti pravo na subvencije direktnim obraćanjem nadležnom Ministarstvu/državnom organu.

Ukoliko je direktan kreditni aranžman u cjelosti pokriven bankarskom garancijom, novčanim kolateralom ili garancijom države (opštine), takav kreditni aranžman ili adekvatan dio kreditnog aranžmana se neće posmatrati kao izloženost krajnjeg korisnika.

¹ Pored redovne stimulacije u kamatnoj stopi od 0,5% na sredstva koja se povlače od EIB-a, dodatno je moguće ostvariti stimulaciju u kamatnoj stopi od 0,2% ukoliko se zadovolje uslovi Eyet inicijative koja se odnosi na zapošljavanje mladih osoba do iskorišćenja sredstava predviđenih ugovorom sa EIB-om.

² Odbor Direktora IRF ima pravo da u određenom slučaju odobri veći iznos kredita, cijeneći cjelokupan kreditni aranžman

Postojeći direktni korisnici kredita IRF CG A.D. mogu ponovo aplicirati za dodatna sredstva, s tim što će se voditi računa da ukupna izloženost IRF CG A.D. po direktnim kreditnim aranžmanima prema jednom klijentu bude u skladu sa njegovim bilansnim pokazateljima.

Maksimalna izloženost prema jednom klijentu uključujući i sva povezana lica biće definisana internim aktima Investiciono-razvojnog fonda.

Kamatna stopa može biti i fleksibilna, i utvrđivaće se na osnovu rejtinga preduzeća po metodologiji koju utvrde organi Investiciono-razvojnog fonda.

6. NAKNADE

Visina naknade za direktne aranžmane:

- ▶ 0,50% na odobreni iznos za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori;
- ▶ 1,00% na odobreni iznos za projekte koji se realizuju u ostalim opštinama.

Naknade za kredite koji se realizuju preko poslovne banke IRF CG A.D. neće zaračunavati, a krajnji korisnik će sa bankom ugovoriti iznos naknade.

7. KORIŠĆENJE KREDITA

Rok korišćenja kredita je do 24 mjeseca.

Krajnji period korišćenja određivaće se za svaki kreditni aranžman pojedinačno u zavisnosti od realnih potreba i dinamike ulaganja sredstava.

Korisnici kredita dužni su kredit koristiti namjenski u skladu sa ovim programom i ugovorom koji se potpiše između IRF CG A.D. i korisnika. IRF CG A.D. će sprovesti kontrolu namjenskog korišćenja kredita. IRF CG A.D. realizuje odobrene direktne kredite čija je namjena finansiranje osnovnih sredstva i obrtnih, prenosom sredstava na:

- ▶ račun dobavljača, odnosno izvršioca usluga/radova; ili
- ▶ račun Korisnika kredita po tranšama, fazno.

Prenos sredstava direktno na račun Korisnika kredita po tranšama - fazno, podrazumijeva da se naredni prenos sredstava po pravilu neće vršiti prije nego što Korisnik kredita opravda namjensko trošenje ranije realizovanih sredstava po odobrenom kreditu (sredstva po već prenešenim tranšama).

8. INSTRUMENTI OBEZBJEDJENJA

Kao instrumente obezbjeđenja kredita IRF CG A.D. će prihvatiti mjenice, hipoteke na nepokretnostima, bankarske garancije, garancije jedinica lokalne samouprave, garancije Vlade Crne Gore, jemstva bonitetnih pravnih lica, zaloge potraživanja, i druge uobičajene instrumente obezbjeđenja u bankarskom poslovanju u skladu sa aktima IRF CG A.D. i odlukama nadležnih organa IRF CG A.D.

Sve troškove u vezi pribavljanja instrumenata obezbjeđenja i sprovođenje poslova oko osiguranja, brisanja i povraćaja realizovanih instrumenata snosi Korisnik kredita.

9. POTREBNA DOKUMENTACIJA

Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta kroz direktan kreditni aranžman:

³ IRF CG A.D. će prihvatiti ponude/predugovore od povezanih lica u slučajevima predviđenim internim aktima.

- ▶ Zahtjev za kredit;
 - ▶ Potvrda nadležnog ministarstva/državnog organa o udruživanju u klaster;
 - ▶ Ugovor o saradnji između članova klastera;
 - ▶ Investicioni program u skladu sa metodologijom IRF CG A.D., odnosno investicioni program prihvatljive sadržine;
 - ▶ Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata ne stariji od 30 dana (za sve članove klastera);
 - ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a (za sve članove klastera);
 - ▶ Važeći statut društva (za sve članove klastera);
 - ▶ Saglasnost za pristup podacima regulatornog kreditnog registra Centralne banke Crne Gore (RKR) uključujući osnivače i povezana lica (za sve članove klastera);
 - ▶ Važeći obrazac ovjerenih potpisa lica ovlaštenih za zastupanje (OP) i važeći karton deponovanih potpisa;
 - ▶ Potvrda Poreske uprave o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana;
 - ▶ Komplet obrazaca za godišnje račune (Bilans stanja, Bilans uspjeha, Bruto bilans (Zaključni list), Analitika kupaca i dobavljača) za posljednje dvije godine, kao i presjek gore navedenih izvještaja za tekuću godinu, izuzev kod klijenata koji nisu u obavezi da sastavljaju finansijske izvještaje (za sve članove klastera);
 - ▶ Izvještaj revizora za korisnike kredita koji su obveznici revizije po zakonu;
 - ▶ Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Poreske uprave (dokaz broja zaposlenih);
 - ▶ Prijedlog instrumenata obezbjeđenja;
 - ▶ Profakture (kopija ili original) za nabavku opreme i sitnog inventara, predračune za izvođenje građevinskih radova, predugovore/ugovore o kupoprodaji nekretnina (IRF CG A.D. neće prihvatiti ponude/predugovore koji su izdati od fizičkih lica, osim kod kupoprodaje nekretnina, ponude/predugovore od povezanih lica³ kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit;
- Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku. Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo da zahtjeva dodatnu dokumentaciju.

10. OSTALE ODREDBE

Dodatna pravila koja se primjenjuju na ovaj Program kreditiranja, a koja nisu pomenuta u ovom dokumentu, definisana su posebnim aktima koje donose nadležni organi IRF CG A.D.

11. PERIOD TRAJANJA KREDITNE LINIJE

Kreditna linija traje do 31.12.2019.godine, odnosno do njene promjene ili ukidanja.

1. CILJ PROGRAMA

Program podrške za modernizaciju industrije se realizuje u saradnji sa Ministarstvom ekonomije Crne Gore. Ovaj Program podrške doprinijeće realizaciji ciljeva definisanih Industrijskom politikom Crne Gore do kraja 2020. godine i čini jednu od ključnih aktivnosti u okviru implementacije Akcionog plana Industrijske politike Crne Gore 2016-2020. Sastavni je dio i najvažnijih strateško-razvojnih dokumenata Crne Gore (Program ekonomskih reformi za Crnu Goru 2018-2020 i Pravci razvoja Crne Gore 2018-2021), a usklađen je i sa strateškim ciljevima strategija koje se odnose na konkurentnost (Strategija regionalnog razvoja do 2020. godine i Strategija razvoja Jugoistočne Evrope do 2020. godine). Specifični ciljevi Programa su:

- ▶ unapređenje tehnoloških procesa, proizvoda i usluga,
- ▶ povećanje obima i vrijednosti prometa,
- ▶ smanjenje troškova nabavke opreme,
- ▶ smanjenje troškova finansiranja proizvodne opreme kroz subvencionisanje dijela troškova nabavke opreme.

2. NAMJENA KREDITA

Kreditu su namijenjeni za finansiranje opreme i to:

- ▶ Nove proizvodne opreme i/ili mašina;
- ▶ Polovne proizvodne opreme i/ili mašina, ne starije od pet godina i
- ▶ Novih djelova, specijalizovanih alata za mašine ili drugih kapitalnih dobara koja će se iskoristiti kako bi se stavile u pogon neiskorišćene mašine.

Sredstva se ne mogu koristiti za:

- ▶ Nabavku putničkih, teretnih i komercijalnih vozila;
- ▶ Pokrivanje troškova koji su u vezi sa nabavkom opreme kao što su: carinski i administrativni troškovi, troškovi špedicije, skladištenja i manipulacije, montaže i instaliranja opreme, obuke i dr;
- ▶ Pokrivanje troškova koji su u vezi sa odobravanjem i sprovođenjem kredita IRF, kao što su troškovi: obrade kredita, kamate, osiguranja pokretnosti, kursnih razlika i sl;
- ▶ Refundaciju sredstava za već nabavljenu opremu;
- ▶ Zajmове i rate za otplatu kredita, kao i za reprogram kredita;
- ▶ Ostale troškove koji nisu u skladu sa namjenom Pilot Programa.

IRF CG A.D. može direktno finansirati do 50,00% vrijednosti ukupne investicije.

Kredit se u cjelosti mora koristiti za nabavku opreme.

3. KORISNICI KREDITA

Program podrške je namijenjen privrednim subjektima koji posluju u sektoru prerađivačke industrije. Pravo učešća imaju registrovana mikro, mala i srednja privredna društva koja posluju najmanje 2 godine i čija je pretežna djelatnost registrovana u oblastima prerađivačke industrije (klasifikovanih od C10 do C33), u skladu sa Zakonom o Klasifikacijom djelatnosti :

- ▶ Proizvodnja prehrambenih proizvoda;
- ▶ Proizvodnja pića (osim alkoholnih pića);
- ▶ Proizvodnja tekstila (osim sintetičkih vlakana);
- ▶ Proizvodnja odjevnih predmeta;

- ▶ Proizvodnja kože i predmeta od kože;
- ▶ Prerada drveta i proizvodi od drveta, plute, slame i pruća, osim namještaja;
- ▶ Proizvodnja papira i proizvoda od papira;
- ▶ Štampanje i umnožavanje audio i video zapisa;
- ▶ Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda;
- ▶ Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i preparata;
- ▶ Proizvodnja proizvoda od gume i plastike;
- ▶ Proizvodnja proizvoda od ostalih nemetalnih minerala;
- ▶ Proizvodnja osnovnih metala (osim čelika);
- ▶ Proizvodnja metalnih proizvoda, osim mašina i uređaja;
- ▶ Proizvodnja kompjutera, elektronskih i optičkih proizvoda;
- ▶ Proizvodnja električne opreme;
- ▶ Proizvodnja mašina i opreme na drugom mjestu nepomenute;
- ▶ Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica;
- ▶ Proizvodnja ostalih saobraćajnih sredstava;
- ▶ Proizvodnja namještaja;
- ▶ Popravka i montaža mašina i opreme;
- ▶ Ostale prerađivačke djelatnosti.

Program podrške se ne odnosi na sljedeće djelatnosti:

- ▶ Primarna poljoprivredna proizvodnja;
- ▶ Proizvodnja duvanskih proizvoda;
- ▶ Trgovina (maloprodaja i veleprodaja);
- ▶ Proizvodnja čelika, sintetičkih vlakana i vađenje uglja;
- ▶ Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda;
- ▶ Proizvodnja i prodaja oružja i vojne opreme;
- ▶ Organizovanje igara na sreću i sličnih djelatnosti;
- ▶ Proizvodnja i promet bilo kojih proizvoda ili aktivnosti koje se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje;
- ▶ Djelatnosti koje se domaćim propisima ili međunarodnim konvencijama smatraju zabranjenim.

Oprema koja je predmet finansiranja ne može biti kupljena od fizičkog lica. Sredstva ne mogu koristiti novoosnovani privredni subjekti (preduzetnici i privredna društva).

Krajnji korisnici ovih kreditnih aranžmana mogu biti subjekti koji od Poreske uprave obezbijede potvrdu da uredno izmiruju svoje poreske obaveze.

Pravo na kredit ne postoji, već IRF CG A.D. na osnovu svakog pojedinačnog zahtjeva donosi posebnu odluku.

4. NAČIN KREDITIRANJA

Program podrške za modernizaciju prerađivačke industrije podrazumijeva realizaciju planirane investicije – nabavku opreme, dijelom ili u potpunosti, kroz kreditni aranžman sa Investiciono-razvojn timerkom Crne Gore (IRF).

Ukoliko privredni subjekat zadovolji uslove Programa i IRF odobri kredit, potencijalni korisnik može ostvariti pravo na subvenciju do 20% vrijednosti nabavke opreme (bez poreza na dodatu vrijednost) na iznos sredstava obezbijedenih kroz kreditni aranžman sa IRF, u skladu sa Programom i pravilima dodjele državne pomoći.

Zahtjevi za odobrenje kredita koji nisu dokumentovani obaveznom propisanom dokumentacijom neće se razmatrati.

5. KREDITNI USLOVI

- ▶ Iznos kredita: do 100.000,00 €, a za iznos veći od 100.000,00 € maksimalni iznos kredita je definisan posebnom kreditnom linijom za predmetnu djelatnost;
- ▶ Kamatna stopa: 3,50% na godišnjem nivou uz proporcionalan sistem obračuna kamata;
- ▶ Rok otplate do 12 godina (uključujući grace period);
- ▶ Grace period do 4 godine.

Posebni uslovi kreditiranja:

- ▶ Za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori kamatna stopa iznosi 3,00% na godišnjem nivou uz proporcionalan sistem obračuna kamata.

6. NAKNADE

Visina naknade:

- ▶ 0,30% na odobreni iznos za projekte koji se realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori.
- ▶ 0,40% na odobreni iznos za projekte koji se realizuju u ostalim opštinama.

7. KORIŠĆENJE KREDITA

Krajnji period korišćenja određivaće se za svaki kreditni aranžman pojedinačno u zavisnosti od realnih potreba i dinamike ulaganja sredstava kriterijuma definisanih u javnom pozivu Ministarstva ekonomije Crne Gore.

Korisnici kredita dužni su kredit koristiti namjenski u skladu sa ovim programom i ugovorom koji se potpiše između IRF CG A.D. i korisnika. IRF CG A.D. će sprovesti kontrolu namjenskog korišćenja kredita.

IRF realizuje odobrene direktne kredite čija je namjena investiranje u osnovna sredstva (i sitan inventar), prenosom sredstava na:

- ▶ Račun dobavljača, odnosno izvršioca usluga/radova ili
- ▶ Račun Korisnika kredita jednokratno ili po tranšama - fazno.

Prenos sredstava direktno na račun Korisnika po tranšama - fazno, podrazumijeva da se naredni prenos sredstava po pravilu neće vršiti prije nego što Korisnik kredita opravda namjensko trošenje prethodno realizovanih sredstava po odobrenom kreditu (sredstva po već prenešenim tranšama).

8. INSTRUMENTI OBEZBJEĐENJA

Kao instrumente obezbjeđenja kredita IRF CG A.D. će prihvatiti mjenice, hipoteke na nepokretnostima, bankarske garancije, garancije jedinica lokalne samouprave, garancije Vlade Crne Gore, jemstva bonitetnih pravnih lica, zaloge potraživanja, i druge uobičajene instrumente obezbjeđenja u bankarskom poslovanju u skladu sa važećom politikom kolaterala i odlukama nadležnih organa IRF CG A.D.

Sve troškove u vezi pribavljanja instrumenata obezbjeđenja i sprovođenje poslova oko osiguranja, brisanja i povraćaja realizovanih instrumenata snosi korisnik kredita.

9. POTREBNA DOKUMENTACIJA

Potrebna dokumentacija:

- ▶ Zahtjev za kredit;
- ▶ Dokaz o podnijetom zahtjevu Ministarstvu ekonomije Crne Gore za dodjelu bespovratnih sredstava;
- ▶ Investicioni program u skladu sa metodologijom IRF CG A.D. odnosno investicioni program prihvatljive sadržine;
- ▶ Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata ne stariji od 30 dana;
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Važeći statut društva;
- ▶ Saglasnost za pristup podacima Regulatornog kreditnog registra Centralne banke Crne Gore (RKR) uključujući osnivače i povezana lica¹;
- ▶ Važeći obrazac ovjerenih potpisa lica ovlaštenih za zastupanje (OP) i važeći karton deponovanih potpisa;
- ▶ Potvrda Poreske uprave o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana;
- ▶ Komplet obrazaca za godišnje račune (Bilans stanja, Bilans uspjeha, Bruto bilans (Zaključni list), Analitika kupaca i dobavljača) – za posljednje dvije godine, kao i presjek gore navedenih izvještaja za tekuću godinu, izuzev kod klijenata koji nisu u obavezi da sastavljaju finansijske izvještaje;
- ▶ Izvještaj revizora za korisnike kredita koji su obveznici revizije po zakonu;
- ▶ Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Poreske uprave, kao dokaz broja zaposlenih;
- ▶ Predlog instrumenata obezbjeđenja;
- ▶ Profakture (kopija ili original) za nabavku opreme (IRF CG A.D. neće prihvatiti ponude/predugovore koji su izdati od fizičkih lica, ponude/predugovore od povezanih lica kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit;

Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku.

Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo da zahtijeva dodatnu dokumentaciju.

10. OSTALE ODREDBE

Dodatna pravila koja se primjenjuju na ovaj Program kreditiranja, a koja nisu pomenuta u ovom dokumentu, definisana su posebnim aktima koje donose nadležni organi IRF CG A.D.

11. PERIOD TRAJANJA KREDITNE LINIJE

Kreditna linija traje do 31.12.2019.godine, njene promjene, ukidanja, ili do iskorišćenja sredstava koje je Ministarstvo ekonomije Crne Gore predvidjelo za dodjelu bespovratne pomoći po ovoj liniji.

¹ Član.3, tačka 8 Zakona o bankama - ("Sl. list Crne Gore", br. 17/08 od 11.03.2008, 44/10 od 30.07.2010, 40/11 od 08.08.2011)

1. CILJ PROGRAMA

Cilj programa je podrška razvoju i rastu mikro, malim i srednjim preduzećima i preduzetnicima iz sektora usluga, podsticaj unapređenja, poboljšanje konkurentnosti, finansiranje projekata od lokalnog, regionalnog i državnog značaja.

2. NAMJENA KREDITA

Kreditni su namijenjeni za ulaganja u osnovna sredstva - materijalna imovina (građevinski objekti, oprema i uređaji, sitan inventar...), nematerijalna imovina (razvoj proizvoda ili usluge, patenti, licence, koncesije, autorska prava, franšize...) i obrtna sredstva.

IRF CG A.D. može direktno finansirati do 50% vrijednosti ukupne investicije.

Iznos kredita namijenjen ulaganju u obrtna sredstva može biti do 30% ukupnog iznosa kredita.

Ukoliko se kredit finansira iz sredstava Evropske Investicione Banke, sredstva se ne mogu koristiti za finansiranje PDV-a.

Finansijska podrška se neće odobravati u sljedeće svrhe:

- ▶ Djelovi investicije koji služe za lične potrebe,
- ▶ Učešće u projektima u kojima se krše međunarodno priznata prava radnika, uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori;
- ▶ Bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje: igre na sreću, duvan, alkoholna pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija);
- ▶ Nemoralne i nelegalne aktivnosti.

3. KORISNICI KREDITA

Korisnici kredita mogu biti privredna društva i preduzetnici u svim oblicima organizovanja koje predviđa Zakon o privrednim društvima, kao i lica koja djelatnost obavljaju na način definisan pravilima djelatnosti kojima se bave (zanatlije, poljoprivredni proizvođači, PZU i sl.).

Krajnji korisnici ovih kreditnih aranžmana mogu biti subjekti koji od Poreske uprave obezbijede potvrdu da uredno izmiruju svoje poreske obaveze.

Pravo na kredit ne postoji, već IRF CG A.D. o svakom zahtjevu donosi posebnu odluku.

4. NAČIN KREDITIRANJA

IRF CG A.D. realizuje ovaj Program:

- ▶ Direktnim kreditiranjem korisnika kredita;
- ▶ Kreditiranjem krajnjih korisnika kredita preko poslovnih banaka sa kojima je IRF CG A.D. uspostavio poslovnu saradnju.

Zahtjevi za odobrenje kredita koji nisu dokumentovani obaveznom propisanom dokumentacijom neće se razmatrati.

Na osnovu ugovora o kreditu između poslovne banke i IRF CG A.D., poslovna banka će zaključiti ugovor sa krajnjim korisnikom kredita.

5. KREDITNI USLOVI

Kreditni koji se odobravaju po ovoj kreditnoj liniji, a finansiraju se iz sredstava Evropske Investicione Banke (EIB-a), odobravače se po kamatnoj stopi od 0,50% do 0,7%¹ nižoj u odnosu na kamatu definisanu u daljem tekstu.

A) Direktno kreditiranje:

- ▶ Maksimalni iznos do 2.000.000,00 €² (za preduzetnike do 50.000,00 €);
- ▶ Minimalni iznos 10.000,00 €;
- ▶ Kamatna stopa iznosi 4,50% na godišnjem nivou uz proporcionalan način obračuna kamata;
- ▶ Rok otplate do 12 godina (uključujući grejs period);
- ▶ Grejs period do 4 godine.

STIMULATIVNE MJERE ZA DIREKTNE KREDITNE ARANŽMANE:

Za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori ili subjekte koji realizacijom projekta zaposle 5 ili više novih lica odobravače se posebne stimulacije u vidu smanjenja kamatne stope za 0,50%. Takođe, stimulacije će se odnositi i na kredite koji se odobre uz garancije neke od poslovnih banaka, na način da će se inicijalna kamatna stopa umanjiti za 1,00%. Prethodno pomenute stimulacije mogu se koristiti samo po jednom osnovu.

Za privredne subjekte koji redovno izmiruju poreske obaveze, tj. nalaze se na „bijeloj listi“ nadležnog državnog organa ili su obezbijedili potvrdu da uredno izmiruju poreske obaveze čime su ispunili kriterijume da se nađu na „bijeloj listi“, odobravače se posebna stimulacija u vidu smanjenja kamatne stope za 0,50% (potrebno je obezbijediti potvrdu nadležnog državnog organa ili službeni dokument državnog organa koji će biti dostavljen IRF CG A.D.). Ova stimulativna mjera važi i za kreditne plasmane direktno i preko banaka.

Postojeći direktni korisnici kredita IRF CG A.D. mogu ponovo aplicirati za dodatna sredstva, s tim što će se voditi računa da ukupna izloženost IRF CG A.D. po direktnim kreditnim aranžmanima prema jednom klijentu bude u skladu sa njegovim bilansnim pokazateljima.

Maksimalna izloženost prema jednom klijentu uključujući i sva povezana lica biće definisana internim aktima Investiciono-razvojnog fonda.

Ukoliko je direktan kreditni aranžman u cjelosti pokriven bankarskom garancijom, novčanom kolateralom ili garancijom države, takav kreditni aranžman ili adekvatan dio kreditnog aranžmana se neće posmatrati kao izloženost krajnjeg korisnika.

B) Kreditiranje preko poslovnih banaka:

- ▶ Maksimalni iznos do 3.000.000,00 €;
- ▶ Minimalni iznos 10.000,00 €;
- ▶ Kamatna stopa iznosi 5,00% na godišnjem nivou od čega Banci pripada 3%.

Banka ima pravo sa klijentom ugovoriti nižu kamatnu stopu, u kom

¹ Pored redovne stimulacije u kamatnoj stopi od 0,5% na sredstva koja se povlače od EIB-a, dodatno je moguće ostvariti stimulaciju u kamatnoj stopi od 0,2% ukoliko se zadovolje uslovi Eyet inicijative koja se odnosi na zapošljavanje mladih osoba do iskorišćenja sredstava predviđenih ugovorom sa EIB-om.

² Odbor Direktora IRF ima pravo da u određenom slučaju odobri veći iznos kredita, cijeneći cjelokupan kreditni aranžman.

slučaju kamatna stopa
Fonda iznosi od 1,5% do 2%, ali ne manje od 1,5%;³

- ▶ Rok otplate do 12 godina (uključujući grejs period);
- ▶ Grejs period do 4 godine.

NAPOMENA: Poslovna banka ima pravo, shodno sopstvenoj poslovnoj politici, kreditirati klijenta u procentu koji smatra adekvatnim iz sopstvenog potencijala po uslovima koje sama definiše.

Poslovna banka posredstvom koje se realizuje kreditni aranžman je obavezna da od krajnjeg korisnika kredita obezbijedi ispunjenje svih obaveza koje su utvrđene zakonskim propisima vezano za realizaciju investicije - projekta koji se podržava kreditnim sredstvima IRF CG A.D. Za privredne subjekte koji redovno izmiruju poreske obaveze, tj. nalaze se na „bijeloj listi“ nadležnog državnog organa ili su obezbijedili potvrdu da uredno izmiruju poreske obaveze čime su ispunili kriterijume da se nađu na „bijeloj listi“, odobravaće se posebna stimulacija u vidu smanjenja kamatne stope za 0,50% (potrebno je obezbijediti potvrdu nadležnog državnog organa ili službeni dokument državnog organa koji će biti dostavljen IRF CG A.D.). Ova stimulativna mjera važi i za kreditne plasmane direktno i preko banaka.

6. NAKNADE

Visina naknade za direktne aranžmane:

- ▶ 0,30% na odobreni iznos za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori;
- ▶ 0,40% na odobreni iznos za projekte koji se realizuju u ostalim opštinama.

Naknade za kredite koji se realizuju preko banke IRF CG A.D. neće zaračunavati, a krajnji korisnik će sa bankom ugovoriti iznos naknade.

7. KORIŠĆENJE KREDITA

Rok korišćenja kredita je do 24 mjeseca.

Krajnji period korišćenja određivaće se za svaki kreditni aranžman pojedinačno u zavisnosti od realnih potreba i dinamike ulaganja sredstava.

Korisnici kredita dužni su kredit koristiti namjenski u skladu sa ovim programom i ugovorom koji se potpiše između IRF CG A.D. i korisnika. IRF CG A.D. će sprovesti kontrolu namjenskog korišćenja kredita. IRF CG A.D. realizuje odobrene direktne kredite čija je namjena investiranje u osnovna sredstva (i sitan inventar), prenosom sredstava na:

- ▶ Račun dobavljača, odnosno izvršioca usluga/radova ili
- ▶ Račun Korisnika kredita jednokratno ili po tranšama - fazno.

Prenos sredstava direktno na račun Korisnika kredita po tranšama - fazno, podrazumijeva da se naredni prenos sredstava po pravilu neće vršiti prije nego što Korisnik kredita opravda namjensko trošenje prethodno realizovanih sredstava po odobrenom kreditu (sredstva po već prenešenim tranšama).

Izuzetno, u slučaju refundacije plaćenih ulaganja, prenos sredstava na račun korisnika kredita se može izvršiti jednokratno, shodno važećem pravilniku IRF CG A.D.

Prenos sredstava za kreditne aranžmane posredstvom i uz garanciju poslovnih banaka po pravilu će se vršiti jednokratno.

U slučaju kreditiranja krajnjih korisnika putem poslovnih banaka, poslovne banke su dužne obezbijediti i čuvati dokumentaciju i voditi evidencije koje omogućuju brzu i efikasnu kontrolu namjenskog korišćenja kredita, kao i definisanje ostalih uslova korišćenja kredita u skladu sa zakonskim uslovima. IRF CG A.D. zadržava mogućnost da namjensku kontrolu vrši u direktnom kontaktu sa krajnjim korisnikom kredita.

8. INSTRUMENTI OBEZBJEĐENJA

Kao instrumente obezbjeđenja kredita IRF CG A.D. će prihvatiti mjenice, hipoteke na nepokretnostima, bankarske garancije, garancije jedinica lokalne samouprave, garancije Vlade Crne Gore, jemstva bonitetnih pravnih lica, zaloge potraživanja i druge uobičajene instrumente obezbjeđenja u bankarskom poslovanju u skladu sa aktima IRF CG A.D. i odlukama nadležnih organa IRF CG A.D.

Sve troškove u vezi pribavljanja instrumenata obezbjeđenja i sprovođenje poslova oko osiguranja, brisanja i povraćaja realizovanih instrumenata snosi korisnik kredita.

Kod kredita posredstvom i uz garanciju poslovnih banaka, za obezbjeđenje će se uzimati mjenice i mjenična ovlašćenja banaka, a banka zadržava pravo da ugovori instrumente obezbjeđenja sa krajnjim korisnikom.

9. POTREBNA DOKUMENTACIJA

Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta kroz direktan kreditni aranžman:

- ▶ Zahtjev za kredit;
- ▶ Investicioni program u skladu sa metodologijom IRF CG A.D. odnosno investicioni program prihvatljive sadržine;
- ▶ Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata ne stariji od 30 dana;
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Važeći statut društva;
- ▶ Saglasnost za pristup podacima Regulatornog kreditnog registra Centralne banke Crne Gore (RKR) uključujući osnivače i povezana lica⁴;
- ▶ Važeći obrazac ovjerenih potpisa lica ovlašćenih za zastupanje (OP) i važeći karton deponovanih potpisa;
- ▶ Potvrda Poreske uprave o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana;
- ▶ Komplet obrazaca za godišnje račune (Bilans stanja, Bilans uspjeha, Bruto bilans (Zaključni list), Analitika kupaca i dobavljača) – za posljednje dvije godine, kao i presjek gore

³ Ukoliko kamatna stopa prema krajnjem korisniku sa svim stimulacijama iznosi 4% na godišnjem nivou, Banka i klijent mogu ugovoriti kamatnu stopu od najviše 4,5% na godišnjem nivou, isključivo ukoliko za to postoji obostrani interes krajnjeg korisnika i Banke.

⁴ Član.3, tačka 8 Zakona o bankama - ("Sl. list Crne Gore", br. 17/08 od 11.03.2008, 44/10 od 30.07.2010, 40/11 od 08.08.2011)

navedenih izvještaja za tekuću godinu, izuzev kod klijenata koji nisu u obavezi da sastavljaju finansijske izvještaje;

- ▶ Izvještaj revizora za korisnike kredita koji su obveznici revizije po zakonu;
- ▶ Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Poreske uprave, kao dokaz broja zaposlenih;
- ▶ Prijedlog instrumenata obezbjeđenja;
- ▶ Profakture (kopija ili original) za nabavku opreme i sitnog inventara, predračune za izvođenje građevinskih radova, predugovore/ugovore o kupoprodaji nekretnina (IRF CG A.D. neće prihvatiti ponude/predugovore koji su izdati od fizičkih lica osim kod kupoprodaje nekretnina, ponude/predugovore od povezanih lica⁵, kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit;

Za izgradnju/dogradnju/rekonstrukciju poslovnog objekta:

- ▶ Liste nepokretnosti nekretnine gdje se realizuje predmetna investicija ne stariji od 30 dana
- ▶ Građevinska dozvola(ekvivalent shodno zakonu)
- ▶ Predmjer, predračun i ponude za izvođenje radova

Za kupovinu poslovnog prostora:

- ▶ Liste nepokretnosti u kojem je upisana nekretnina koja je predmet kupoprodaje ne stariji od 30 dana

Predugovor/ugovor o kupoprodaji nekretnine (ovjeren od strane notara Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku.

Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo zahtijevanja dodatne dokumentacije.

Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta posredstvom i uz garancije poslovnih banaka:

- ▶ Investicioni program u skladu sa propisima banke;
- ▶ Odluka nadležnog organa banke;
- ▶ Rješenje o upisu krajnjeg korisnika u Centralni registar privrednih subjekata, odnosno u drugi registar nadležnog organa;
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Potvrda Poreske uprave o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana;
- ▶ Bilans stanja, Bilans uspjeha, za posljednje dvije godine;
- ▶ Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Poreske uprave, kao dokaz broja zaposlenih;

- ▶ Profakture (kopija ili original) za nabavku opreme i sitnog inventara, predračune za izvođenje građevinskih radova, predugovore o kupoprodaji nekretnina (IRF CG A.D. neće prihvatiti ponude/predugovore koji su izdati od fizičkih lica osim kod kupoprodaje nekretnina, ponude/predugovore od povezanih lica kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit;

- ▶ Izjava o povezanim licima

Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku.

Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo da zahtijeva dodatnu dokumentaciju.

10. OSTALE ODREDBE

Dodatna pravila koja se primjenjuju na ovaj Program kreditiranja, a koja nisu pomenuta u ovom dokumentu, definisana su posebnim aktima koje donose nadležni organi IRF CG A.D.

11. PERIOD TRAJANJA KREDITNE LINIJE

Kreditna linija traje do 31.12.2019.godine, odnosno do njene promjene ili ukidanja.

⁵ IRF CG A.D. će prihvatiti ponude/predugovore od povezanih lica u slučajevima predviđenim internim aktima.

HOTEL ONOGOŠT

PODRŠKA OTVARANJU NOVIH RADNIH MJESTA

SUPPORTING NEW WORK CAPACITIES

1. CILJ PROGRAMA

Cilj Programa je kreditiranje novih i postojećih privrednih društava, preduzetnika iz oblasti ICT sektora.

Kreditna podrška je namijenjena investicijama za unaprijeđenje ICT infrastrukture, razvoj novih proizvoda i usluga u ovoj oblasti, kao i modela poslovanja baziranih na informatičkoj tehnologiji.

2. NAMJENA KREDITA

Kreditni su namijenjeni za ulaganja u osnovna sredstva - materijalna imovina (infrastruktura, oprema...), nematerijalna imovina (razvoj proizvoda ili usluga, patenti, licence, autorska prava, franšize...) i obrtna sredstva.

IRF CG A.D. može finansirati do 70,00% vrijednosti ukupne investicije (uzimajući u obzir specifičnost ICT djelatnosti moguće je finansirati zarade po ugovorima o angažovanju zaposlenih koji su direktno ili indirektno uključeni u razvoj proizvoda).

Iznos kredita namijenjen ulaganju u obrtna sredstva može biti do 30,00% ukupnog iznosa kredita.

Finansijska podrška se neće odobravati u sljedeće svrhe:

- ▶ Djelovi investicije koji služe za lične potrebe;
- ▶ Kupovina udjela u drugim društvima, akcija i ostalih vrijednosnih papira;
- ▶ Završene investicije u cilju refinansiranja kreditnih obaveza;
- ▶ Učešće u projektima u kojima se krše međunarodno priznata prava radnika, uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori;
- ▶ Trgovina;
- ▶ Nemoralne i ilegalne aktivnosti.

NAPOMENA: Kod finansiranja projekata koji su zasnovani na novim proizvodima ili uslugama koje mogu imati tretman inovacije, korisnik je u obavezi dostaviti poseban, detaljan biznis plan. Za ovaj tip proizvoda i usluga potrebno je obezbijediti odgovarajući sertifikat nadležnog organa o registraciji tog proizvoda ili usluga.

3. KORISNICI KREDITA

Korisnici kredita mogu biti nova ili postojeća privredna društva, preduzetnici iz oblasti ICT sektora.

Krajnji korisnici ovih kreditnih aranžmana mogu biti subjekti koji od Poreske uprave obezbijede potvrdu da uredno izmiruju svoje poreske obaveze.

Ukoliko je podnosilac zahtjeva start-up preduzeće, samo preduzeće i osnivači preduzeća ne mogu imati više od 20,00% učešća u vlasništvu drugog preduzeća, dok u slučaju preduzetnika, isti ne smije participirati u vlasništvu drugog privrednog subjekta sa više od 20,00%.

Pravo na kredit ne postoji, već IRF CG A.D. na osnovu svakog pojedinačnog zahtjeva donosi posebnu odluku.

4. NAČIN KREDITIRANJA

IRF CG A.D. realizuje ovaj Program direktnim kreditiranjem korisnika kredita.

Zahtjevi za odobrenje kredita koji nisu dokumentovani obaveznom propisanom dokumentacijom neće se razmatrati.

5. KREDITNI USLOVI

Uslovi kreditiranja:

- ▶ Maksimalni iznos do 1.000.000,00 € (za start up preduzeća do 50.000,00 €; preduzetnike do 30.000,00 €);
- ▶ Kamatna stopa iznosi 3% na godišnjem nivou uz proporcionalan sistem obračuna kamate;
- ▶ Rok otplate do 12 godina (uključujući grejs period);
- ▶ Grejs period do 4 godine.

Posebni uslovi kreditiranja:

- ▶ Za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori kamatna stopa iznosi 2,50% na godišnjem nivou uz proporcionalan sistem obračuna kamate.

Za privredne subjekte koji redovno izmiruju poreske obaveze, tj. nalaze se na „bijeloj listi“ nadležnog državnog organa ili su obezbijedili potvrdu da uredno izmiruju poreske obaveze čime su ispunili kriterijume da se nađu na „bijeloj listi“, odobravaće se posebna stimulacija i vidu smanjenja kamatne stope za 0,50% (potrebno je obezbijediti potvrdu nadležnog državnog organa ili službeni dokument državnog organa koji će biti dostavljen IRF CG A.D.).

Postojeći direktni korisnici kredita IRF CG A.D. mogu ponovo aplicirati za dodatna sredstva, s tim što će se voditi računa da ukupna izloženost IRF CG A.D. po direktnim kreditnim aranžmanima prema jednom klijentu bude u skladu sa njegovim bilansnim pokazateljima.

Maksimalna izloženost prema jednom klijentu uključujući i sva povezana lica biće definisana internim aktima Investiciono-razvojnog fonda.

Ukoliko je direktan kreditni aranžman u cjelosti ili djelimično pokriven bankarskom garancijom, novčanim kolateralom ili garancijom države (opštine), takav kreditni aranžman ili adekvatan dio kreditnog aranžmana se neće posmatrati kao izloženost krajnjeg korisnika."

6. NAKNADE

Visina naknade:

- ▶ 0,40% na odobreni iznos za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori;
- ▶ 0,60% na odobreni iznos za projekte koji se realizuju u ostalim opštinama.

7. KORIŠĆENJE KREDITA

Rok korišćenja kredita je do 24 mjeseca.

Krajnji period korišćenja određivaće se za svaki kreditni aranžman pojedinačno u zavisnosti od realnih potreba i dinamike ulaganja sredstava.

Korisnici kredita dužni su kredit koristiti namjenski u skladu sa ovim programom i ugovorom koji se potpiše između IRF CG A.D. i korisnika. IRF CG A.D. će sprovesti kontrolu namjenskog korišćenja kredita.

IRF CG A.D. realizuje odobrene direktne kredite čija je namjena investiranje u osnovna sredstva (i sitan inventar), prenosom sredstava na:

- ▶ račun dobavljača, odnosno izvršioca usluga/radova ili
- ▶ račun Korisnika kredita po tranšama, fazno.

Prenos sredstava direktno na račun Korisnika kredita po tranšama - fazno, podrazumijeva da se naredni prenos sredstava po pravilu neće vršiti prije nego što Korisnik kredita opravda namjensko trošenje

prethodno realizovanih sredstava po odobrenom kreditu (sredstva po već prenešenim tranšama).

Izuzetno, u slučaju refundacije plaćenih ulaganja, prenos sredstava na račun korisnika kredita se može izvršiti jednokratno, shodno važećem pravilniku IRF CG A.D.

8. INSTRUMENTI OBEZBJEĐENJA

Kao instrumente obezbjeđenja kredita IRF CG A.D. će prihvatiti mjenice, hipoteke na nepokretnostima (procijenjena vrijednost nepokretnosti mora biti najmanje vrijedna koliko i iznos traženog kredita), bankarske garancije, garancije jedinica lokalne samouprave, garancije Vlade Crne Gore, jemstva bonitetnih pravnih lica, zaloge potraživanja i druge uobičajene instrumente obezbjeđenja u bankarskom poslovanju u skladu sa aktima IRF CG A.D. i odlukama nadležnih organa IRF CG A.D.

Sve troškove u vezi pribavljanja instrumenata obezbjeđenja i sprovođenje poslova oko osiguranja, brisanja i povraćaja realizovanih instrumenata snosi korisnik kredita.

9. POTREBNA DOKUMENTACIJA

Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta kroz direktan kreditni aranžman:

- ▶ Zahtjev za kredit;
- ▶ Investicioni program u skladu sa metodologijom IRF CG A.D. odnosno investicioni program prihvatljive sadržine;
- ▶ Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata ne stariji od 30 dana;
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Važeći statut društva;
- ▶ Saglasnost za pristup podacima Regulatornog kreditnog registra Centralne banke Crne Gore (RKR) uključujući osnivače i povezana lica¹;
- ▶ Važeći obrazac ovjerenih potpisa lica ovlašćenih za zastupanje (OP) i važeći karton deponovanih potpisa;
- ▶ Potvrda Poreske uprave o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana;
- ▶ Komplet obrazaca za godišnje račune (Bilans stanja, Bilans uspjeha, Bruto bilans (Zaključni list), Analitika kupaca i dobavljača) – za posljednje dvije godine, kao i presjek gore navedenih izvještaja za tekuću godinu, izuzev kod klijenata koji nisu u obavezi da sastavljaju finansijske izvještaje;

▶ Izvještaj revizora za korisnike kredita koji su obveznici revizije po zakonu;

▶ Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Poreske uprave, kao dokaz broja zaposlenih;

▶ Prijedlog instrumenata obezbjeđenja;

▶ Profakture (kopija ili original) za nabavku opreme i sitnog inventara, predračune za izvođenje građevinskih radova, predugovore/ugovore o kupoprodaji nekretnina (IRF CG A.D. neće prihvatiti ponude/predugovore koji su izdati od fizičkih lica osim kod kupoprodaje nekretnina, ponude/predugovore od povezanih lica, kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit;

Za izgradnju/dogradnju/rekonstrukciju poslovnog objekta:

▶ Liste nepokretnosti nekretnine gdje se realizuje predmetna investicija ne stariji od 30 dana

▶ Građevinska dozvola(ekvivalent shodno zakonu)

▶ Predmjer, predračun i ponude za izvođenje radova

Za kupovinu poslovnog prostora:

▶ Liste nepokretnosti u kojem je upisana nekretnina koja je predmet kupoprodaje ne stariji od 30 dana

▶ Predugovor/ugovor o kupoprodaji nekretnine (ovjeren od strane notara)

Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku;

Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo da zahtijeva dodatnu dokumentaciju.

10. OSTALE ODREDBE

Dotatna pravila koja se primjenjuju na ovaj Program kreditiranja, a koja nisu pomenuta u ovom dokumentu, definisana su posebnim aktima koje donose nadležni organi IRF CG A.D.

11. PERIOD TRAJANJA KREDITNE LINIJE

Kreditna linija traje do 31.12.2019.godine, odnosno do njene promjene ili ukidanja.

¹ Član.3, tačka 8 Zakona o bankama - ("Sl. list Crne Gore", br. 17/08 od 11.03.2008, 44/10 od 30.07.2010, 40/11 od 08.08.2011)

1. CILJ PROGRAMA

Cilj Programa je da se obezbijedi podrška za razvoj preduzetništva i u oblasti kulture i umjetnosti. Ukoliko postoje preduzetnički orijentisana lica u kulturi i umjetnosti potrebno im je obezbijediti povoljna kreditna sredstva da svoje znanje i iskustvo pretoče u biznis i na taj način obezbijede za sebe i druge egzistenciju. Posebna pažnja će se usmeriti na razvoj umjetničkih zanata, kao što su, na primjer: advertajzing, dizajn, fotografija, umjetnički zahvati, audio-vizuelna produkcija, kao i drugim oblastima iz kulture i umjetnosti.

2. NAMJENA KREDITA

Kreditu su namijenjeni za ulaganje u osnovna sredstva - materijalna imovina (građevinske objekte, opremu i uređaje, sitan inventar...), nematerijalna imovina (razvoj usluga, patent, licence, autorska prava, franšize...) i obrtna sredstva.

IRF CG A.D. može finansirati do 75,00 % vrijednosti ukupne investicije. Podnosioci zahtjeva za kredit mogu sopstveno učešće u iznosu do 25,00% vrijednosti ukupne investicije obezbijediti u roku od godinu dana od dana zaključenja ugovora o kreditu.

Iznos kredita namijenjen ulaganju u obrtna sredstva može biti do 30,00% ukupnog iznosa kredita.

Ukoliko se kredit finansira iz sredstava Evropske Investicione Banke, sredstva se ne mogu koristiti za finansiranje PDV-a.

Finansijska podrška se neće odobravati u sljedeće svrhe:

- ▶ Djelovi investicije koji služe za lične potrebe;
- ▶ Ugostiteljski objekti koji isključivo pružaju usluge točenja pića;
- ▶ Djelatnosti izdavanja novina i drugih povremenih izdanja, djelatnosti proizvodnje i emitovanja radijskog i televizijskog programa, djelatnosti novinskih agencija, kao i uslužnih djelatnosti agencija za marketing i odnosa s javnošću;
- ▶ Kupovina udjela u drugim društvima, akcija i ostalih vrijednosnih papira;
- ▶ Izgradnja stambenih i poslovnih prostora radi prodaje;
- ▶ Završene investicije u cilju refinansiranja kreditnih obaveza;
- ▶ Učešće u projektima u kojima se krše međunarodno priznata prava radnika, uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori;
- ▶ Bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje: igre na sreću, proizvodnja duvana, alkoholna pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija);
- ▶ Nemoralne i nelegalne aktivnosti.

NAPOMENA: Kod finansiranja projekata koji su zasnovani na novim proizvodima ili uslugama koje mogu imati tretman inovacije, korisnik je u obavezi dostaviti poseban, detaljan biznis plan. Za ovaj tip proizvoda i usluga potrebno je obezbijediti odgovarajući sertifikat nadležnog organa o registraciji tog proizvoda ili usluga.

3. KORISNICI KREDITA

Korisnici kredita mogu biti privredna društva i preduzetnici.

Krajnji korisnici ovih kreditnih aranžmana mogu biti subjekti koji od Poreske uprave obezbijede potvrdu da uredno izmiruju svoje poreske obaveze.

Ukoliko je podnosilac zahtjeva privredno društvo, samo privredno društvo i osnivači privrednog društva ne mogu imati više od 20,00% učešća u vlasništvu drugog društva, dok u slučaju preduzetnika, isti ne smije participirati u vlasništvu drugog privrednog subjekta sa više od 20,00 %.

Korisnici kredita ne mogu biti preduzeća koja u vlasničkoj strukturi imaju udjele pravnih lica preko 20,00%.

Zahtjev za kredit je moguće razmotriti i prije nego što podnosilac registruje privredno društvo, tako da odluka o kreditu bude uslovna, tj. određuje se rok u kojem podnosilac zahtjeva mora registrovati privredno društvo.

Pravo na kredit ne postoji, već IRF CG A.D. na osnovu svakog pojedinačnog zahtjeva donosi posebnu odluku.

4. NAČIN KREDITIRANJA

IRF CG A.D. realizuje ovaj Program direktnim kreditiranjem korisnika kredita.

Za sve projekte koji se realizuju posredstvom i uz garancije poslovnih banaka važe uslovi definisani posebnim kreditnim linijama.

Zahtjevi za odobrenje kredita koji nisu dokumentovani obaveznom propisanom dokumentacijom neće se razmatrati.

5. KREDITNI USLOVI

Kreditu koji se odobravaju po ovoj kreditnoj liniji, a finansiraju se iz sredstava Evropske Investicione Banke (EIB-a), odobravaće se po kamatnoj stopi od 0,50 % do 0,7%¹ nižij u odnosu na kamatu definisanu u daljem tekstu.

Uslovi kreditiranja:

- ▶ Maksimalni iznos do 100.000,00 € (za preduzetnike do 30.000,00 €);
- ▶ Kamatna stopa iznosi 3,00% na godišnjem nivou uz proporcionalan sistem obračuna kamate;
- ▶ Rok otplate do 12 godina (uključujući grace period);
- ▶ Grace period do 4 godine.

Posebni uslovi kreditiranja:

- ▶ Za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori kamatna stopa iznosi 2,50% na godišnjem nivou uz proporcionalan sistem obračuna kamate.

ZA PREDUZEĆA KOJA OBEZBIJEDE JEMSTVO DRUGOG PRIVREDNOG SUBJEKTA I ČIJI KREDITNI ZAHTEJ PELAŽI 100.000,00 €, SU SLJEDEĆI USLOVI:

Uz dostavljeno jemstvo drugog privrednog subjekta može se odobriti iznos preko definisanog limita u skladu sa bonitetom jemca (osim za djelatnost trgovine), ali ne više od maksimalno definisanog kredita za predmetnu djelatnost (definisano posebnom kreditnom linijom) i po sljedećim uslovima:

¹ Pored redovne stimulacije u kamatnoj stopi od 0,5% na sredstva koja se povlače od EIB-a, dodatno je moguće ostvariti stimulaciju u kamatnoj stopi od 0,2% ukoliko se zadovolje uslovi Ejet inicijative koja se odnosi na zapošljavanje mladih osoba do iskorišćenja sredstava predviđenih ugovorom sa EIB-om.

- ▶ Kamatna stopa iznosi 4,50% na godišnjem nivou uz proporcionalan sistem obračuna kamate;
- ▶ Rok otplate do 12 godina (uključujući grace period);
- ▶ Grace period do 4 godine.

STIMULATIVNE MJERE: Za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori ili subjekte koji realizacijom projekta zaposle 5 ili više novih lica odobravaće se posebne stimulacije u vidu smanjenja kamatne stope za 0,50%. Takođe, stimulacije će se odnositi i na kredite koji se odobre uz garancije neke od poslovnih banaka, na način da će se inicijalna kamatna stopa umanjiti za 1,0 %. Prethodno pomenute stimulacije mogu se koristiti samo po jednom osnovu.

Ukoliko je direktan kreditni aranžman u cjelosti ili djelimično pokriven bankarskom garancijom, novčanim kolateralom ili garancijom države (opštine), takav kreditni aranžman ili adekvatan dio kreditnog aranžmana se neće posmatrati kao izloženost krajnjeg korisnika.

6. NAKNADE

Visina naknade:

- ▶ 0,30% na odobreni iznos za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori;
- ▶ 0,60% na odobreni iznos za projekte koji se realizuju u ostalim opštinama.

7. KORIŠĆENJE KREDITA

Rok korišćenja kredita je do 24 mjeseca.

Krajnji period korišćenja određivaće se za svaki kreditni aranžman pojedinačno u zavisnosti od realnih potreba i dinamike ulaganja sredstava.

Korisnici kredita dužni su kredit koristiti namjenski u skladu sa ovim programom i ugovorom koji se potpiše između IRF CG A.D. i korisnika. IRF CG A.D. će sprovesti kontrolu namjenskog korišćenja kredita. IRF CG A.D. realizuje odobrene direktne kredite čija je namjena investiranje u osnovna sredstva (i sitan inventar), prenosom sredstava na:

- ▶ račun dobavljača, odnosno izvršioca usluga/radova ili
- ▶ račun Korisnika kredita po tranšama, fazno.

Prenos sredstava direktno na račun Korisnika kredita po tranšama - fazno, podrazumijeva da se naredni prenos sredstava po pravilu neće vršiti prije nego što Korisnik kredita opravda namjensko trošenje prethodno realizovanih sredstava po odobrenom kreditu (sredstva po već prenešenim tranšama).

Izuzetno, u slučaju refundacije plaćenih ulaganja, prenos sredstava na račun korisnika kredita se može izvršiti jednokratno, shodno važećem pravilniku IRF CG A.D.

8. INSTRUMENTI OBEZBJEĐENJA

Kao instrumente obezbjeđenja kredita IRF CG A.D. će prihvatiti mjenice, hipoteke na nepokretnostima (procijenjena vrijednost nepokretnosti mora biti najmanje vrijedna koliko i iznos traženog kredita), bankarske garancije, garancije jedinica lokalne samouprave, garancije Vlade Crne Gore, jemstva bonitetnih pravnih lica, zaloge

potraživanja i druge uobičajene instrumente obezbjeđenja u bankarskom poslovanju u skladu sa aktima IRF CG A.D. i odlukama nadležnih organa IRF CG A.D.

Sve troškove u vezi pribavljanja instrumenata obezbjeđenja i sprovođenje poslova oko osiguranja, brisanja i povraćaja realizovanih instrumenta snosi korisnik kredita.

9. POTREBNA DOKUMENTACIJA

Potrebna dokumentacija za podnosiocje zahtjeva sa registrovanom djelatnošću:

- ▶ Zahtjev za kredit;
- ▶ Investicioni program u skladu sa metodologijom IRF CG A.D., odnosno investicioni program prihvatljive sadržine;
- ▶ Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata ne stariji od 30 dana;
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Važeći statut društva;
- ▶ Saglasnost za pristup podacima Regulatornog kreditnog registra Centralne banke Crne Gore (RKR) uključujući osnivače i povezana lica;
- ▶ Važeći obrazac ovjerenih potpisa lica ovlaštenih za zastupanje (OP) i važeći karton deponovanih potpisa;
- ▶ Potvrda Poreske uprave o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana;
- ▶ Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Poreske uprave (dokaz broja zaposlenih);
- ▶ Predlog instrumenata obezbjeđenja;
- ▶ Profakture (kopija ili original) za nabavku opreme i sitnog inventara, predračune za izvođenje građevinskih radova, predugovore/ugovore o kupoprodaji nekretnina (IRF CG A.D. neće prihvatiti ponude/predugovore koji su izdati od fizičkih lica, osim kod kupoprodaje nekretnina, ponude/predugovore od povezanih lica kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit.;

Za izgradnju/dogradnju/rekonstrukciju poslovnog objekta:

- ▶ List nepokretnosti nekretnine gdje se realizuje predmetna investicija ne stariji od 30 dana;
- ▶ Građevinska dozvola (ekvivalent shodno zakonu);
- ▶ Predmjer, predračun i ponude za izvođenje radova.

Za kupovinu poslovnog prostora:

- ▶ List nepokretnosti u kojem je upisana nekretnina koja je predmet kupoprodaje ne stariji od 30 dana;
- ▶ Predgovori/ugovor o kupoprodaji nekretnine (ovjeren od strane notara);

Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku.

Potrebna dokumentacija za podnosiocje zahtjeva koji nemaju registrovanu djelatnost.

Za odobrenje preliminarne odluke:

- ▶ Zahtjev za kredit;
- ▶ Investicioni program u skladu sa metodologijom IRF CG A.D.;

- ▶ Potvrda o uspješno završenoj obuci kod Direktorata za investicije, razvoj malih i srednjih preduzeća i upravljanje EU fondovima i/ili kod Zavoda za zapošljavanje Crne Gore;
- ▶ Potvrda Zavoda za zapošljavanje Crne Gore da se podnosilac zahtjeva nalazi na evidenciji nezaposlenih lica zavoda;
- ▶ Saglasnost za pristup podacima Regulatornog kreditnog registra Centralne banke Crne Gore (RKR);
- ▶ Kopija lične karte podnosioca zahtjeva;
- ▶ Predlog instrumenata obezbjeđenja;
- ▶ Profakture (kopija ili original) za nabavku opreme i sitnog inventara, predračune za izvođenje građevinskih radova, predugovore o kupoprodaji nekretnina (IRF CG A.D. neće prihvatati ponude/predugovore koje su izdate od fizičkih lica osim kod kupoprodaje nekretnina, ponude/predugovore od povezanih lica kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit;
- ▶ Izjava o kućnoj zajednici;
- ▶ Saglasnost za pristup podacima Regulatornog kreditnog registra Centralne banke Crne Gore (RKR);
- ▶ Važeći obrazac ovjerenih potpisa lica ovlašćenih za zastupanje (OP) i važeći karton deponovanih potpisa;
- ▶ Izjava o povezanim licima novoosnovanog pravnog lica² ;
- ▶ Profakture koje glase na novoosnovano pravno lice;

Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku. Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo da zahtijeva dodatnu dokumentaciju.

10. OSTALE ODREDBE

Dotatna pravila koja se primjenjuju na ovaj Program kreditiranja, a koja nisu pomenuta u ovom dokumentu, definisana su posebnim aktima koje donose nadležni organi IRF CG A.D.

11. PERIOD TRAJANJA KREDITNE LINIJE

Kreditna linija traje do 31.12.2019.godine, odnosno do njene promjene ili ukidanja.

Za odobrenje konačne odluke:

- ▶ Rješenje o upisu krajnjeg korisnika u Centralni registar privrednih subjekata, odnosno u drugi registar nadležnog organa ili izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata ne stariji od 30 dana;
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Statut društva;

² Član.3, tačka 8 Zakona o bankama – (“Sl. list Crne Gore”, br.17/08 od 11.03.2008, 44/10 od 30.07.2010, 40/11 od 08.08.2011)

MOŽEŠ I TI!

YOU CAN DO IT!

1. CILJ PROGRAMA

Cilj Programa je refinansiranje tekućih kreditnih zaduženja preduzećima koja se bave sljedećim djelatnostima: proizvodnja, turizam, ugostiteljstvo, usluge, trgovina i poljoprivreda. Na ovaj način se obezbjeđuju krajnjem korisniku povoljna dugoročna kreditna sredstva čime se postiže dugoročna finansijska stabilnost i ravnoteža.

2. NAMJENA KREDITA

Namjena kredita je isključivo za refinansiranje postojećih kreditnih zaduženja čije je inicijalno odobrenje bilo najmanje 6 mjeseci prije odobrenja kreditnih sredstava IRF CG A.D., a na osnovu ocjene opravdanosti refinansiranja.

Refinansiranje postojećih kreditnih zaduženja neće se odobravati Korisnicima kredita koji su sredstva investirali u sljedeće svrhe:

- ▶ Proizvodnja i prodaja vojne opreme ili usluga;
- ▶ Učešće u projektima u kojima se krše međunarodno priznata prava radnika, uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori;
- ▶ Bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje: igre na sreću, duvan, alkoholna pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija);
- ▶ Bankarstvo i osiguranje;
- ▶ Trgovina valutama i hartijama od vrijednosti;
- ▶ Nemoralne i nelegalne aktivnosti.

3. KORISNICI KREDITA

Korisnici kredita mogu biti privredna društva koja se bave sljedećim djelatnostima: proizvodnja, turizam, ugostiteljstvo, usluge, trgovina i poljoprivreda.

Krajnji korisnici ovih kreditnih aranžmana mogu biti subjekti koji od Poreske uprave obezbijede potvrdu da uredno izmiruju svoje poreske obaveze.

Pravo na kredit ne postoji, već IRF CG A.D. na osnovu svakog pojedinačnog zahtjeva donosi posebnu odluku.

4. NAČIN KREDITIRANJA

IRF CG A.D. realizuje ovaj Program:

- ▶ direktnim kreditiranjem korisnika kredita
- ▶ Isključivo za klijente koji zadovoljavaju kriterijume prihvatljivog kreditnog rejtinga u skladu sa važećim internim aktima IRF CG A.D.;
- ▶ Ne mogu se refinansirati krediti koje klijent ima prema lizing kućama, osiguravajućim društvima, nefinansijskim institucijama i kompanijama koje se bave otkupom potraživanja¹;
- ▶ kreditiranjem krajnjih korisnika kredita preko poslovnih banaka sa kojima je IRF CG A.D. uspostavio poslovnu saradnju;

Zahtjevi za odobrenje kredita koji nisu dokumentovani obaveznom propisanom dokumentacijom neće se razmatrati.

Na osnovu ugovora o kreditu između poslovne banke i IRF CG A.D.,

poslovna banka će zaključiti ugovor sa krajnjim korisnikom kredita.

5. KREDITNI USLOVI

Kredit koji se odobrava po ovoj kreditnoj liniji, biće finansirani iz sopstvenog kreditnog potencijala.

A) Direktno kreditiranje:

- ▶ Maksimalni iznos do 3.000.000,00€²;
- ▶ Minimalni iznos 10.000,00 €;
- ▶ Kamatna stopa iznosi 4,00 % na godišnjem nivou uz proporcionalan sistem obračuna kamata;
- ▶ Rok otplate do 10 godina (uključujući grejs period);
- ▶ Grejs period do 12 mjeseci.

STIMULATIVNE MJERE ZA DIREKTNE KREDITNE ARANŽMANE:

Za subjekte koji su registrovani u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori odobravaće se posebne stimulacije u vidu smanjenja kamatne stope za 0,50%. Takođe, stimulacije će se odnositi i na kredite koji se odobre uz garancije neke od poslovnih banaka ili uz garanciju Države, na način da će se inicijalna kamatna stopa umanjiti za 1,00%.

Za privredne subjekte koji redovno izmiruju poreske obaveze, tj. nalaze se na „bijeloj listi“ nadležnog državnog organa ili su obezbijedili potvrdu da uredno izmiruju poreske obaveze čime su ispunili kriterijume da se nađu na „bijeloj listi“, odobravaće se posebna stimulacija u vidu smanjenja kamatne stope za 0,50% (potrebno je obezbijediti potvrdu nadležnog državnog organa ili službeni dokument državnog organa koji će biti dostavljen IRF CG A.D.).

Maksimalna izloženost prema jednom klijentu uključujući i sva povezana lica biće definisana internim aktima Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D.

Ukoliko je direktan kreditni aranžman u cjelosti ili djelimično pokriven bankarskom garancijom, novčanom kolateralom ili garancijom države, takav kreditni aranžman ili adekvatan dio kreditnog aranžmana se neće posmatrati kao izloženost krajnjeg korisnika.

B) Kreditiranje preko poslovnih banaka:

- ▶ Maksimalni iznos do 4.000.000,00 €;
- ▶ Minimalni iznos 10.000,00 €;
- ▶ Kamatna stopa iznosi 4,50 % na godišnjem nivou (od kojih banci pripadaju 3,00%, dok IRF CG A.D. u svakom slučaju zadržava najmanje 1,5% uz mogućnost da banci pripadne manje od 3%);
- ▶ Rok otplate do 10 godina (uključujući grejs period);
- ▶ Grejs period do 12 mjeseci.

U slučaju da je predmet refinansiranja kredit koji je ista banka prethodno realizovala u saradnji sa IRF CG A.D., potrebno je da je inicijalno odobrenje bilo najmanje 3 godine prije podnošenja zahtjeva za refinansiranje, u suprotnom će se naplaćivati naknada od 1,00% na iznos kredita koji se odobravaju posredstvom banaka.

Posebni uslovi kreditiranja:

Za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i

¹ Osim u slučajevima kada Odbor direktora donese odluku za projekte od lokalnog, regionalnog ili državnog značaja, kada se obezbijedi bonitetni jemac ili kada je refinansiranje kredita prihvatila banka.

² Odbor Direktora IRF ima pravo da u određenom slučaju odobri veći iznos kredita, cijeneći cjelokupan kreditni aranžman

u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori kamatna stopa iznosi 4,00% na godišnjem nivou uz proporcionalan sistem obračuna kamate.

6. NAKNADE

Visina naknade za direktne aranžmane:

- ▶ 0,40% na odobreni iznos za subjekte koji su registrovani u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori;
- ▶ 0,50% na odobreni iznos za subjekte koji su registrovani u ostalim opštinama.

Naknade za kredite koji se realizuju preko poslovne banke IRF CG A.D. neće zaračunavati, a krajnji korisnik će sa bankom ugovoriti iznos naknade, osim u slučajevima definisanim u prednjoj tački.

7. KORIŠĆENJE KREDITA

Korisnici kredita su dužni kreditna sredstva koristiti u skladu sa ovim programom i u obavezi su obezbijediti IRF CG A.D. dokaze o zatvaranju kredita koji je predmet refinansiranja, dok će IRF CG A.D. sredstva prenositi direktno institucijama kod kojih postoje kreditna zaduženja u cilju njihovog refinansiranja.

8. INSTRUMENTI OBEZBJEDJENJA

Kao instrumente obezbjedjenja kredita IRF CG A.D. će prihvatiti mjenice, hipoteke na nepokretnostima, bankarske garancije, garancije jedinica lokalne samouprave, garancije Vlade Crne Gore, jemstva bonitetnih pravnih lica, zaloge potraživanja, premije, subvencije, grantovi i direktna plaćanja koja obezbjeđuje Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja i druge uobičajene instrumente obezbjedjenja u bankarskom poslovanju u skladu sa važećom politikom kolateralna i odlukama nadležnih organa IRF CG A.D.

Sve troškove u vezi pribavljanja instrumenata obezbjedjenja i sprovođenja poslova oko osiguranja, brisanja i povraćaja realizovanih instrumenata snosi korisnik kredita.

Za obezbjeđenje će se uzimati mjenice i mjenična ovlaštenja banaka, a banka zadržava pravo da ugovori instrumente obezbjedjenja sa krajnim korisnikom.

9. POTREBNA DOKUMENTACIJA

Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta kroz direktan kreditni aranžman:

- ▶ Zahtjev za kredit;
- ▶ Projekcije finansijskih izvještaja za cijeli period otplate kredita;
- ▶ Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata ne stariji od 30 dana;
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Statut društva;

- ▶ Saglasnost za pristup podacima Regulatornog kreditnog registra Centralne banke Crne Gore (RKR) uključujući osnivače i povezana lica³;
- ▶ Važeći obrazac ovjerenih potpisa lica ovlašćenih za zastupanje (OP) i važeći karton deponovanih potpisa;
- ▶ Potvrda Poreske uprave o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana;
- ▶ Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Poreske uprave (dokaz o broju zaposlenih);
- ▶ Komplet obrazaca za godišnje račune (Bilans stanja, Bilans uspjeha, Bruto bilans (Zaključni list), Analitika kupaca i dobavljača) za posljednje dvije godine, kao i presjek gore navedenih izvještaja za tekuću godinu, izuzev kod klijenata koji nisu u obavezi da sastavljaju finansijske izvještaje;
- ▶ Izvještaj revizora za korisnike kredita koji su obveznici revizije po zakonu;
- ▶ Prijedlog instrumenata obezbjedjenja;
- ▶ Kopije Ugovora po osnovu kojih se vrši refinansiranje;
- ▶ Potvrda o stanju kreditnih obaveza po kreditima koji se refinansiraju.

Sva dokumentacija se dostavlja na crnogorskom jeziku.

Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo zahtijevanja dodatne dokumentacije.

Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta posredstvom i uz garancije poslovnih banaka:

Od poslovne banke

- ▶ Odluka nadležnog organa poslovne banke;
- Od krajnjeg korisnika
- ▶ Rješenje o upisu krajnjeg korisnika u Centralni registar privrednih subjekata, odnosno u drugi registar nadležnog organa;
 - ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
 - ▶ Potvrda Poreske uprave o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana;
 - ▶ Bilans stanja i uspjeha za poslednje dvije godine;
 - ▶ Kopije Ugovora po osnovu kojih se vrši refinansiranje;
 - ▶ Potvrda o stanju kreditnih obaveza po kreditima koji se refinansiraju.

Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo da zahtijeva dodatnu dokumentaciju.

10. OSTALE ODREDBE

Dodatna pravila koja se primjenjuju na ovaj Program kreditiranja, a koja nisu pomenuta u ovom dokumentu, definisana su posebnim aktima koje donose nadležni organi IRF CG A.D.

11. PERIOD TRAJANJA KREDITNE LINIJE

Kreditna linija traje do 31.12.2019.godine, odnosno do iskorišćenja sredstava u iznosu od 25.000.000€ opredjeljenih za ovu namjenu, do njene promjene ili ukidanja.

³ Član.3, tačka 8 Zakona o bankama - ("Sl. list Crne Gore", br. 17/08 od 11.03.2008, 44/10 od 30.07.2010, 40/11 od 08.08.2011)

1. CILJ PROGRAMA

Imajući u vidu potrebu crnogorske privrede za trajnim obrtnim sredstvima IRF CG A.D. će i u 2019. godini nastaviti sa kreditnom linijom za finansiranje trajnih obrtna sredstva.

2. NAMJENA KREDITA

Trajna obrtna sredstva su sredstva potrebna za finansiranje tekućih obaveza koje nastaju u redovnim poslovnim aktivnostima krajnjeg korisnika kredita, a odnose se na sirovine i materijal, zalihe, ostale proizvodne troškove, potraživanja od kupaca.

Saglasno gore navedenom, sredstva kredita mogu se koristiti:

- ▶ za nabavku sirovina, repromaterijala, poluproizvoda, sitnog inventara;
- ▶ za režijske troškove

Sredstva kredita ne mogu se koristiti za:

- ▶ za otplatu postojećih kreditnih zaduženja (osim u dijelu sredstava koja se dobijaju kroz refundaciju ulaganja);
- ▶ čiste finansijske aktivnosti (npr. kupovina HOV);
- ▶ davanje zajmova kupcima ili drugim pravnim i fizičkim licima;
- ▶ nabavku osnovnih sredstava.

Ukoliko se kredit finansira iz sredstava Evropske Investicione Banke, sredstva se ne mogu koristiti za finansiranje PDV-a.

Finansijska podrška se neće odobravati u sljedeće svrhe:

- ▶ Proizvodnja i prodaja vojne opreme ili usluga;
- ▶ Učešće u projektima u kojima se krše međunarodno priznata prava radnika, uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori;
- ▶ Bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje: igre na sreću, proizvodnja duvana, proizvodnja alkoholnih pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija);
- ▶ Bankarstvo i osiguranje;
- ▶ Trgovina valutama i hartijama od vrijednosti;
- ▶ Nemoralne i nelegalne aktivnosti.

3. KORISNICI KREDITA

Korisnici kredita mogu biti privredna društva i preduzetnici i svi oblici i organizovanja koje predviđa Zakon o privrednim društvima, kao i lica koja djelatnost obavljaju na način definisan pravilima djelatnosti kojima se bave (zanatlije, poljoprivredni proizvođači, PZU i sl.).

Ovom kreditnom linijom IRF CG A.D. će kreditirati projekte krajnjih korisnika koji ostvaruju prihode u sljedećim djelatnostima:

- ▶ Proizvodnja;
- ▶ Drvoprerađiva;
- ▶ Poljoprivreda i proizvodnja hrane;
- ▶ Turizam i ugostiteljstvo;

- ▶ Usluge;
- ▶ Trgovina.

Krajnji korisnici ovih kreditnih aranžmana mogu biti subjekti koji od Poreske uprave obezbijede potvrdu da uredno izmiruju svoje poreske obaveze. Pravo na kredit ne postoji, već IRF CG A.D. na osnovu svakog pojedinačnog zahtjeva donosi posebnu odluku.

4. NAČIN KREDITIRANJA

IRF CG A.D. realizuje ovaj Program:

- ▶ direktnim kreditiranjem korisnika kredita;
- ▶ kreditiranjem krajnjih korisnika kredita preko poslovnih banaka sa kojima je IRF CG A.D. uspostavio poslovnu saradnju.

Zahtjevi za odobrenje kredita koji nisu dokumentovani obaveznom propisanom dokumentacijom neće se razmatrati.

Na osnovu ugovora o kreditu između poslovne banke i IRF CG A.D., poslovna banka će zaključiti ugovor sa krajnjim korisnikom kredita.

5. KREDITNI USLOVI

Krediti koji se odobravaju po ovoj kreditnoj liniji, a finansiraju se iz sredstava Evropske Investicione Banke (EIB-a), odobravaće se po kamatnoj stopi od 0,50% do 0,7%1 nižoj u odnosu na kamatu definisanu u daljem tekstu.

A) Direktno kreditiranje:

- ▶ Maksimalni iznos do 3.000.000,00² €, (za preduzetnike i poljoprivredne proizvođače do 30.000,00 €);
- ▶ Minimalni iznos 10.000,00 €;
- ▶ Kamatna stopa iznosi 4,50% na godišnjem nivou uz proporcionalan način obračuna kamata;
- ▶ Rok otplate do 6 godina (uključujući grejs period);
- ▶ Grejs period do 1 godine.

STIMULATIVNE MJERE ZA DIREKTNE KREDITNE ARANŽMANE: Za subjekte koji su registrovani u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori odobravaće se posebne stimulacije u vidu smanjenja kamatne stope za 0,50%. Takođe, stimulacije će se odnositi i na kredite koji se odobre uz garancije neke od poslovnih banaka, na način da će se inicijalna kamatna stopa umanjiti za 1,00%. Prethodno pomenute stimulacije mogu se koristiti samo po jednom osnovu.

Za privredne subjekte koji redovno izmiruju poreske obaveze, tj. nalaze se na „bijeloj listi“ nadležnog državnog organa ili su obezbijedili potvrdu da uredno izmiruju poreske obaveze čime su ispunili kriterijume da se nađu na „bijeloj listi“, odobravaće se posebna stimulacija u vidu smanjenja kamatne stope za 0,50% (potrebno je obezbijediti potvrdu nadležnog državnog organa ili službeni dokument državnog organa koji će biti dostavljen IRF CG A.D.).

Aktivni direktni korisnici ove vrste kredita IRF CG A.D. mogu ponovo aplicirati za dodatna sredstva, s tim što će se voditi računa da ukupna izloženost po osnovu kredita prema jednom klijentu (uključujući sva povezana lica) bude u skladu sa njegovim bilansnim pokazateljima.

1 Pored redovne stimulacije u kamatnoj stopi od 0,5% na sredstva koja se povlače od EIB-a, dodatno je moguće ostvariti stimulaciju u kamatnoj stopi od 0,2% ukoliko se zadovolje uslovi Eyet inicijative koja se odnosi na zapošljavanje mladih osoba do iskorišćenja sredstava predviđenih ugovorom sa EIB-om .

2 Odbor Direktora IRF ima pravo da u određenom slučaju odobri veći iznos kredita, cijeneći cjelokupan kreditni aranžman.

Maksimalna izloženost prema jednom klijentu uključujući i sva povezana lica biće definisana internim aktima Investiciono-razvojnog fonda.

Ukoliko je direktan kreditni aranžman u cjelosti ili djelimično pokriven bankarskom garancijom, novčanim kolateralom ili garancijom države, takav kreditni aranžman ili adekvatan dio kreditnog aranžmana se neće posmatrati kao izloženost krajnjeg korisnika.

B) Kreditiranje preko poslovnih banaka:

- ▶ Maksimalni iznos do 3.000.000,00 €;
- ▶ Minimalni iznos 10.000,00 €;
- ▶ Kamatna stopa iznosi 5,00% na godišnjem nivou od čega Banci pripada 3%.

Banka ima pravo sa klijentom ugovoriti nižu kamatnu stopu, u kom slučaju kamatna stopa Fonda iznosi od 1,5% do 2%, ali ne manje od 1,5%;³

- ▶ Rok otplate do 6 godina (uključujući grejs period);
- ▶ Grejs period do 1 godine.

NAPOMENA: Poslovna banka ima pravo, shodno sopstvenoj poslovnoj politici, kreditirati klijenta u procentu koji smatra adekvatnim iz sopstvenog potencijala po uslovima koje sama definiše.

Za privredne subjekte koji redovno izmiruju poreske obaveze, tj. nalaze se na „bijeloj listi“ nadležnog državnog organa ili su obezbijedili potvrdu da uredno izmiruju poreske obaveze čime su ispunili kriterijume da se nađu na „bijeloj listi“, odobravaće se posebna stimulacija u vidu smanjenja kamatne stope za 0,50% (potrebno je obezbijediti potvrdu nadležnog državnog organa ili službeni dokument državnog organa koji će biti dostavljen IRF CG A.D.). Ova stimulatívna mjera važi i za kreditne plasmane direktno i preko banaka.

6. NAKNADE

Visina naknade za direktne aranžmane:

- ▶ 0,30% na odobreni iznos za subjekte koji su registrovani u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori;
- ▶ 0,40% na odobreni iznos za subjekte koji su registrovani u ostalim opštinama.

Naknade za kredite koji se realizuju preko poslovne banke IRF CG A.D. neće zaračunavati, a krajnji korisnik će sa bankom ugovoriti iznos naknade.

7. KORIŠĆENJE KREDITA

Rok korišćenja kredita je do 6 mjeseci.

Krajnji period korišćenja određivaće se za svaki kreditni aranžman pojedinačno u zavisnosti od realnih potreba i dinamike ulaganja sredstava.

Korisnici kredita dužni su kredit koristiti namjenski u skladu sa ovim programom i ugovorom koji se potpiše između IRF CG A.D. i korisnika. IRF CG A.D. će sprovesti kontrolu namjenskog korišćenja kredita i odobrena sredstva se ne mogu koristiti za plaćanje obaveza prema fizickim licima, povezanim licima kao ni plaćanje internih faktura. IRF CG A.D. realizuje odobrene direktne kredite prenosom sredstava na račun Korisnika kredita po pravilu jednokratno.

³ Ukoliko kamatna stopa prema krajnjem korisniku sa svim stimulacijama iznosi 4% na godišnjem nivou, Banka i klijent mogu ugovoriti kamatnu stopu od najviše 4,5% na godišnjem nivou, isključivo ukoliko za to postoji obostrani interes krajnjeg korisnika i Banke.

⁴ Član.3, tačka 8 Zakona o bankama - ("Sl. list Crne Gore", br. 17/08 od 11.03.2008, 44/10 od 30.07.2010, 40/11 od 08.08.2011)

Prenos sredstava za kreditne aranžmane posredstvom i uz garanciju poslovnih banaka po pravilu će se vršiti jednokratno.

U slučaju kreditiranja krajnjih korisnika putem poslovnih banaka, poslovne banke su dužne obezbijediti i čuvati dokumentaciju i voditi evidencije koje omogućuju brzu i efikasnu kontrolu namjenskog korišćenja kredita, kao i definisanje ostalih uslova korišćenja kredita u skladu sa zakonskim uslovima. IRF CG A.D. zadržava mogućnost da namjensku kontrolu vrši u direktnom kontaktu sa krajnjim korisnikom kredita.

8. INSTRUMENTI OBEZBJEDJENJA

Kao instrumente obezbjedjenja kredita IRF CG A.D. će prihvatiti mjenice, hipoteke na nepokretnostima, bankarske garancije, garancije jedinica lokalne samouprave, garancije Vlade Crne Gore, jemstva bonitetnih pravnih lica, zaloge potraživanja premije, subvencije, grantovi i direktna plaćanja koja obezbjeđuje Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja i druge uobičajene instrumente obezbjedjenja u bankarskom poslovanju u skladu sa aktima IRF CG A.D. i odlukama nadležnih organa IRF CG A.D.

Sve troškove u vezi pribavljanja instrumenata obezbjedjenja i sprovođenja poslova oko osiguranja, brisanja i povraćaja realizovanih instrumenata snosi korisnik kredita.

Kod kredita posredstvom i uz garanciju poslovnih banaka, za obezbjeđenje će se uzimati mjenice i mjenična ovlašćenja banaka, a banka zadržava pravo da ugovori instrumente obezbjeđenja sa krajnjim korisnikom.

9. POTREBNA DOKUMENTACIJA

Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta kroz direktan kreditni aranžman:

- ▶ Zahtjev za kredit;
- ▶ Projekcije finansijskih izvještaja za cijeli period otplate kredita;
- ▶ Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata ne stariji od 30 dana;
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Važeći statut društva;
- ▶ Saglasnost za pristup podacima Regulatornog kreditnog registra Centralne banke Crne Gore (RKR) uključujući osnivače i povezana lica;
- ▶ Važeći obrazac ovjerenih potpisa lica ovlašćenih za zastupanje (OP) i važeći karton deponovanih potpisa;
- ▶ Potvrda Poreske uprave o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana.
- ▶ Komplet obrazaca za godišnje račune (Bilans stanja, Bilans uspjeha, Bruto bilans (Zaključni list), Analitika kupaca i dobavljača) za posljednje dvije godine, kao i presjek gore navedenih izvještaja za tekuću godinu, izuzev kod klijenata koji nisu u obavezi da sastavljaju finansijske izvještaje;
- ▶ Izvještaj revizora za korisnike kredita koji su obveznici revizije po zakonu;
- ▶ Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Poreske uprave (dokaz o broju zaposlenih) ;

- ▶ Predlog instrumenata obezbjeđenja;
- ▶ Profakture, predugovore (kopija ili original) za nabavku sirovina, repromaterijala, poluproizvoda, sitnog inventara i plaćanje režijskih troškova (IRF CG A.D. neće prihvatati ponude/predugovore koje su izdate od fizičkih lica, ponude/predugovore od povezanih lica, kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit;

Sva dokumentacija se dostavlja na crnogorskom jeziku.

Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo zahtijevanja dodatne dokumentacije.

Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta posredstvom i uz garancije poslovnih banaka:

- ▶ Projekcije finansijskih izvještaja za cijeli period otplate kredita;
- ▶ Odluka nadležnog organa banke;
- ▶ Rješenje o upisu krajnjeg korisnika u Centralni registar privrednih subjekata, odnosno u drugi registar nadležnog organa;
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Potvrda Poreske uprave o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana;
- ▶ Bilans stanja, Bilans uspjeha, za posljednje dvije godine;
- ▶ Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Poreske uprave (dokaz o broju zaposlenih);
- ▶ Profakture, predugovore (kopija ili original) za nabavku sirovina, repromaterijala, poluproizvoda, sitnog inventara i plaćanje režijskih

troškova (IRF CG A.D. neće prihvatati ponude/predugovore koje su izdate od fizičkih lica, ponude/predugovore od povezanih lica, kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit;

- ▶ Izjava o povezanim licima;
- ▶ Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku.

Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo da zahtijeva dodatnu dokumentaciju.

10. OSTALE ODREDBE

Dotatna pravila koja se primjenjuju na ovaj Program kreditiranja, a koja nisu pomenuta u ovom dokumentu, definisana su posebnim aktima koje donose nadležni organi IRF CG A.D.

11. PERIOD TRAJANJA KREDITNE LINIJE

Kreditna linija traje do 31.12.2019.godine, odnosno do njene promjene ili ukidanja.

**VJERUJ U USPJEH.
ISKORISTI ŠANSU.**

1. CILJ PROGRAMA

Imajući u vidu potrebu crnogorske privrede za kratkoročnim sredstvima IRF CG A.D. će i u 2019. godini omogućiti dostupnost finansiranja sa kratkoročnim kreditnim linijama za finansiranje kratkoročnih potreba klijenata. Izražena investiciona aktivnost privrednih subjekata u prethodnom periodu, često je bila uzrokom ročne neusklađenosti sredstava i izvora sredstava. Pored faktoringa kao kratkoročnog finansijskog instrumenta koji se bazira na otkupu potraživanja ili obaveza, ponudiće se i klasične kratkoročne kreditne linije. Ova sredstva su prije svega namijenjena za prevazilaženje zastoja u kratkoročnim poslovnim aktivnostima. Realizacijom ove kreditne linije pokušaću se smanjiti uticaj na poslovanje prethodno pomenutih problema.

2. NAMJENA KREDITA

Kratkoročnim kreditnim linijama za finansiranje kratkoročnih potreba klijenata koje nastaju u redovnim poslovnim aktivnostima krajnjeg korisnika kredita, a odnose se na potreba za finansiranje tekuće likvidnosti, obrtnih sredstava, sirovinama, materijalom, finansiranje zaliha robe, ostalih proizvodnih troškova, priprema proizvodnje/proizvoda za izvoz, priprema objekata ili poboljšavanje smještajnih kapaciteta za turističku sezonu, plaćanje dobavljačima i ostale kratkoročne obaveze.

Kratkoročne kreditne linije neformalno možemo razvrstati na:

- ▶ kratkoročne kredite za obrtna sredstva;
- ▶ kratkoročni krediti za sezonsku djelatnost;
- ▶ kratkoročni krediti za finansiranje pripreme izvoza;
- ▶ kratkoročni krediti za ugovorene tenderske prodaje;
- ▶ kratkoročni okvirni i depozitni kredit.

Saglasno gore navedenom, sredstva kratkoročnog kredita mogu se koristiti:

- ▶ za nabavku sirovina, repromaterijala, poluproizvoda, sitnog inventara;
- ▶ za režijske troškove, finansiranje marketinških troškova;
- ▶ brendiranje proizvoda, informatičke prezentacije, izrade web sajtova;
- ▶ nabavke za potrebe pripreme turističke sezone;
- ▶ za pripremu izvoza.

Kreditni namijenjeni preduzetnicima i preduzećima u sektoru turizma, sredstva mogu iskoristiti za uređenje, adaptaciju, opremanje prostora za pružanje turističkih usluga, odnosno pripremu motela i hotela.

Sredstva kredita ne mogu se koristiti za:

- ▶ za otplatu postojećih kreditnih zaduženja;
- ▶ čiste finansijske aktivnosti (npr. kupovina HOV);
- ▶ davanje zajmova kupcima ili drugim pravnim i fizičkim licima;
- ▶ nabavku osnovnih sredstava.

Finansijska podrška se neće odobravati u sljedeće svrhe:

- ▶ Proizvodnja i prodaja vojne opreme ili usluga;
- ▶ Učešće u projektima u kojima se krše međunarodno priznata prava radnika, uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori;
- ▶ Bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje: igre na sreću, duvan;
- ▶ Bankarstvo i osiguranje;

- ▶ Trgovina valutama i hartijama od vrijednosti;
- ▶ Nemoralne i nelegalne aktivnosti.

3. KORISNICI KREDITA

Korisnici kredita mogu biti privredna društva i preduzetnici i svi oblici i organizovanja koje predviđa Zakon o privrednim društvima, kao i lica koja djelatnost obavljaju na način definisan pravilima djelatnosti kojima se bave (zanatlije, poljoprivredni proizvođači, PZU i sl.).

Ovom kreditnom linijom IRF CG A.D. će kreditirati projekte krajnjih korisnika koji ostvaruju prihode u sljedećim djelatnostima:

- ▶ Proizvodnja;
- ▶ Drvoprerađiva;
- ▶ Poljoprivreda i proizvodnja hrane;
- ▶ Turizam i ugostiteljstvo;
- ▶ Usluge;
- ▶ Trgovina.

Krajnji korisnici ovih kreditnih aranžmana mogu biti subjekti koji od Poreske uprave obezbijede potvrdu da uredno izmiruju svoje poreske obaveze.

Pravo na kredit ne postoji, već IRF CG A.D. na osnovu svakog pojedinačnog zahtjeva donosi posebnu odluku.

4. NAČIN KREDITIRANJA

IRF CG A.D. realizuje ovaj Program:

- ▶ direktnim kreditiranjem korisnika kredita;

Zahtjevi za odobrenje kredita koji nisu dokumentovani obaveznom propisanom dokumentacijom neće se razmatrati.

5. KREDITNI USLOVI

Direktno kreditiranje:

- ▶ Maksimalni iznos do 1.000.000,00 € (za preduzetnike i poljoprivredne proizvođače do 50.000,00 €), osim u slučajevima kada je sredstvo obezbjeđenja bankarska garancija, vrijednost kredita u tom slučaju može iznositi do 2.000.000,00 €;
- ▶ Minimalni iznos 10.000,00 €;
- ▶ Kamatna stopa iznosi 3,5% na godišnjem nivou uz proporcionalan sistem obračuna kamata;
- ▶ Rok otplate do 1 godine (uključujući grejs period);
- ▶ Način otplate mjesečno, kvartalno, uz garanciju poslovne banke jednokratno;
- ▶ Grejs period do 3 mjeseca.

STIMULATIVNE MJERE: Za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori odobravaće se posebne stimulacije u vidu smanjenja kamatne stope za 0,50%. Takođe, stimulacije će se odnositi i na kredite koji se odobre uz garancije neke od poslovnih banaka, na način da će se inicijalna kamatna stopa umanjiti za 1,00%. Prethodno pomenute stimulacije mogu se koristiti samo po jednom osnovu.

Aktivni korisnici ove vrste kredita IRF CG A.D. mogu ponovo aplicirati za dodatna sredstva, s tim što će se voditi računa da ukupna izloženost po osnovu kredita prema jednom klijentu sa povezanim licima bude u skladu sa njegovim bilansnim pokazateljima.

Maksimalna izloženost prema jednom klijentu uključujući i sva povezana lica biće definisana internim aktima Investiciono-razvojnog fonda.

Ukoliko je direktan kreditni aranžman u cjelosti ili djelimično pokriven bankarskom garancijom, novčanim kolateralom ili garancijom države (opštine), takav kreditni aranžman ili srazmjernan dio kreditnog aranžmana se neće posmatrati kao izloženost krajnjeg korisnika.

Za privredne subjekte koji redovno izmiruju poreske obaveze, tj. nalaze se na „bijeloj listi“ nadležnog državnog organa ili su obezbijedili potvrdu da uredno izmiruju poreske obaveze čime su ispunili kriterijume da se nađu na „bijeloj listi“, odobravaće se posebna stimulacija u vidu smanjenja kamatne stope za 0,50% (potrebno je obezbijediti potvrdu nadležnog državnog organa ili službeni dokument državnog organa koji će biti dostavljen IRF CG A.D.).

6. NAKNADE

Visina naknade za direktne aranžmane:

- ▶ 0,30% na odobreni iznos za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori;
- ▶ 0,40% na odobreni iznos za projekte koji se realizuju u ostalim opštinama.

7. KORIŠĆENJE KREDITA

Rok za preuzimanje-korišćenje kredita je do 2 mjeseca, od dana odobrenja kredita.

Krajnji period korišćenja određivaće se za svaki kreditni aranžman pojedinačno u zavisnosti od realnih potreba i dinamike ulaganja sredstava.

Korisnici kredita dužni su kredit koristiti namjenski u skladu sa ovim programom i ugovorom koji se potpiše između IRF CG A.D. i korisnika. IRF CG A.D. će sprovesti kontrolu namjenskog korišćenja kredita.

IRF CG A.D. realizuje odobrene kredite prenosom sredstava na:

- ▶ račun dobavljača, odnosno izvršioca usluga/radovaili
- ▶ račun Korisnika kredita jednokratno ili po tranšama - fazno .

Prenos sredstava direktno na račun Korisnika po tranšama - fazno, podrazumijeva da se naredni prenos sredstava po pravilu neće vršiti prije nego što Korisnik kredita opravda namjensko trošenje prethodno realizovanih sredstava po odobrenom kreditu (sredstva po već prenešenim tranšama).

Izuzetno, u slučaju refundacije plaćenih ulaganja, prenos sredstava na račun korisnika kredita se može izvršiti jednokratno, shodno važećem pravilniku IRF CG A.D..

8. INSTRUMENTI OBEZBJEDJENJA

Kao instrumente obezbjedjenja kredita IRF CG A.D. će prihvatiti mjenice, hipoteke na nepokretnostima, bankarske garancije, garancije jedinica lokalne samouprave, garancije Vlade Crne Gore, jemstva bonitetnih pravnih lica, zaloge potraživanja, premije, subvencije, grantovi i direktna plaćanja koja obezbjeđuje Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja i druge uobičajene instrumente obezbjedjenja u bankarskom poslovanju u skladu sa aktima IRF CG A.D. i odlukama nadležnih organa IRF CG A.D. S ozirom da se radi o kratkoročnom kreditu moguće je prihvatiti i samo mjenicu¹.

Sve troškove u vezi pribavljanja instrumenata obezbjedjenja i sprovođenja poslova oko osiguranja, brisanja i povraćaja realizovanih instrumenata

¹ Uz ispunjenje kriterijuma definisanim internim aktima Investiciono-razvojnog fonda.

² Član.3, tačka 8 Zakona o bankama – (“Sl. list Crne Gore”, br.17/08 od 11.03.2008, 44/10 od 30.07.2010, 40/11 od 08.08.2011)

snosi korisnik kredita.

Kod kredita uz garanciju poslovnih banaka, za obezbjeđenje će se uzimati mjenice i mjenična ovlašćenja banaka, a banka zadržava pravo da ugovori instrumente obezbjedjenja sa krajnim korisnikom.

9. POTREBNA DOKUMENTACIJA

Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta kroz direktan kreditni aranžman:

- ▶ Zahtjev za kredit;
- ▶ Projekcije finansijskih izvještaja za period otplate kredita;
- ▶ Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata ne stariji od 30 dana;
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Važeći statut društva;
- ▶ Saglasnost za pristup podacima Regulatornog kreditnog registra Centralne banke Crne Gore (RKR) uključujući osnivače i povezana lica2;
- ▶ Važeći obrazac ovjerenih potpisa lica ovlašćenih za zastupanje (OP) i važeći karton deponovanih potpisa;
- ▶ Potvrda Poreske uprave o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana.
- ▶ Komplet obrazaca za godišnje račune (Bilans stanja, Bilans uspjeha, Bruto bilans (Zaključni list), Analitika kupaca i dobavljača) – za posljednje dvije godine, kao i presjek gore navedenih izvještaja za tekuću godinu, izuzev kod klijenata koji nisu u obavezi da sastavljaju finansijske izvještaje;
- ▶ Izvještaj revizora za korisnike kredita koji su obveznici revizije po zakonu;
- ▶ Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Poreske uprave (dokaz o broju zaposlenih) ;
- ▶ Prijedlog instrumenata obezbjedjenja;
- ▶ Profakture, predugovore (kopija ili original) za nabavku sirovina, repromaterijala, poluproizvoda, sitnog inventara i plaćanje režijskih troškova (IRF CG A.D. neće prihvatiti ponude/predugovore koje su izdate od fizičkih lica, ponude/predugovore od povezanih lica, kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit;

Sva dokumentacija se dostavlja na crnogorskom jeziku.

Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo zahtijevanja dodatne dokumentacije.

10. OSTALE ODREDBE

Dotatna pravila koja se primjenjuju na ovaj Program kreditiranja, a koja nisu pomenuta u ovom dokumentu, definisana su posebnim aktima koje donose nadležni organi IRF CG A.D.

11. PERIOD TRAJANJA KREDITNE LINIJE

Kreditna linija traje do 31.12.2019.godine, odnosno do njene promjene ili ukidanja.

1. CILJ PROGRAMA

Factoring finansijska usluga namijenjena je prije svega privrednim subjektima koji žele da ojačaju svoju likvidnost na račun bonitetnih kupaca i kvalitetnih proizvoda ili usluga. Ovim programom se žele obezbijediti uslovi za poboljšanje likvidnosti crnogorskih preduzeća i preduzetnika.

Factoring je pravni posao u kome lice koje obavlja poslove faktoringa - faktor, kupuje predmet faktoringa koji proizilazi iz pravnog posla prodaje robe ili usluga, zaključenog između povjerioca predmeta faktoringa i dužnika predmeta faktoringa.

2. PREDMET FAKTORINGA

Predmet faktoringa prema ovom dokumentu mogu biti postojeća ili buduća, ukupno ili djelimično, nedospjelo kratkoročno potraživanje koje je nastalo po osnovu osnovnog posla.

Buduće potraživanje je potraživanje koje ne postoji u momentu zaključenja ugovora o faktoringu, ali je u tom trenutku određivo i poznat je dužnik potraživanja.

Navedena potraživanja mogu biti ustupljena faktoru do visine definisanog limita ustupanja/finansiranja, u periodu važenja Ugovora o faktoringu.

Finansijska podrška kroz faktoring neće se odobravati u sljedeće svrhe:

- ▶ Proizvodnja i prodaja vojne opreme ili usluga;
- ▶ Učešće u projektima kojima se krše međunarodno priznata prava radnika, uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori;
- ▶ Bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje;
- ▶ Bankarstvo i osiguranje;
- ▶ Trgovina valutama i hartijama od vrijednosti;
- ▶ Nemoralne i nelegalne aktivnosti.

3. KORISNICI FAKTORINGA

Kao krajnji korisnici mogu se javiti preduzetnici i preduzeća¹ u svim oblicima organizovanja koje predviđa Zakon o privrednim društvima, kao i lica koja djelatnost obavljaju na način definisan pravilima djelatnosti kojima se bave (zanatlije, poljoprivredni proizvođači, PZU i sl.).

Korisnici faktoringa mogu ovu finansijsku uslugu koristiti za domaći ili međunarodni faktoring. Za ustupljeni predmet faktoringa komitent mora ispostaviti adekvatnu dokumentaciju kao potvrdu postojanja potraživanja.

Povjerilac je pravno ili fizičko lice koje na osnovnog posla potražuje predmet faktoringa.

Kao dužnik u faktoring ugovoru mogu se pojaviti privredni subjekti registrovani u skladu sa Zakonom o privrednim društvima, država i njeni predstavnici, kao i ino preduzeća registrovana u skladu sa domicilnim propisima.

IRF CG A.D. može odbiti preuzimanje potraživanja ukoliko postoji:

- ▶ Opravdana sumnja u postojanje ili mogućnost prenošenja takvog potraživanja;

- ▶ Nedostatak ili nedostaci koji sprječavaju, ili bi mogli da spriječe, ili otežaju naplatu;
- ▶ Sumnja da su kupci po potraživanjima koja su predmet ustupanja nelikvidni;
- ▶ Sumnja u valjanost datih jemstava i garancija komitenta.

4. MODELI FAKTORINGA

U 2019. godini će se raditi na daljem razvoju faktoringa bez prava regresa, sa pravom regresa i dobavljačkog-obrnutog faktoringa. Ukoliko se procijeni prihvatljivim sa aspekta rizika, IRF CG A.D. će raditi i ugovorni, i međunarodni faktoring. IRF CG A.D. sa komitentom može zaključiti godišnji ili ugovor o jednokratnom otkupu potraživanja.

5. USLOVI OTKUPA POTRAŽIVANJA/OBAVEZA

Polazeći od okvirnih uslova i modela definisanih Zakonom i Godišnjim planom rada u toku 2019. godine, a shodno Opštim uslovima obavljanja faktoringa u IRF CG A.D., faktoring finansiranje će se pružati po sljedećim uslovima:

R.br	Vrsta potraživanja	% otkupljenih potraživanja	Ročnost potraživanja	Naknada	Kamata (god. nivo)
1.	Država - dužnik	do 100 %	do 365 dana	0,3 %	3,0 %
2.	Proizvođači - komitent	do 90 %	do 180 dana	0,1 %	3,0 %
3.	Ostali	do 90 %	do 180 dana	0,2 %	3,5%
4.	Ugovorni faktoring	do 90%	do 365 dana	0,3 %	3,8%
5.	Dobavljački faktoring	do 100 %	do 180 dana	0,1 %	3,7%
6.	Dobavljački plaćanje proizvođačima	do 100%	do 180 dana	0,1 %	3%
7.	Sezonski faktoring	do 100%	do 210 dana	0,3 %	4%

- ▶ Naknada za faktoring usluge se obračunava i plaća za svako pojedinačno otkupljeno potraživanje prije svake isplate predmeta faktoringa. Istaknuta kamata je na godišnjem nivou, dok se obračun primjenjuje na iznos koji je isplaćen komitentu ili dobavljaču za odgovarajući broj dana korišćenja sredstava IRF CG A.D. za otkupljeni predmet faktoringa.
- ▶ Prednost u finansiranju otkupa potraživanja imaju ugovori kod kojih je predmet aranžmana roba domaćeg porijekla, izvoz domaćih proizvoda i usluga, kao i otkup potraživanja koja preduzeća/preduzetici imaju od države Crne Gore.
- ▶ Predmet otkupa biće sva potencijalna kvalitetna potraživanja.
- ▶ Limiti – shodno odlukama Odbora direktora IRF CG A.D., i finansijskom potencijalu preduzeća/ preduzetnika čija se potraživanja otkupljuju.

Što se tiče modela faktoringa bez prava regresa, u kojem su učesnici, kao

¹ Zakon o računovodstvu

dužnici, državna preduzeća ili drugi državni predstavnici, prije realizacije aranžmana mora se obezbijediti potvrda da su navedena potraživanja planirana u okviru budžetskih sredstava ako takva obaveza postoji.

- ▶ Stimulativna kamata za preduzeća izvoznike je manja za 0,5 % od propisane.
- ▶ Stimulativna kamata preduzećima za otkup obaveza po jednom ugovoru u obimu većem od 10 mil.eur je 0,5 % manja od propisane za svaki naredni otkup prekog tog iznosa.

Sezonski faktoring se odobrava do maja tekuće godine sa dva mjeseca grace perioda i sedmičnom otplatom do kraja ugovorenog perioda.

U slučaju potrebe, komitentu se naplaćuje naknada na ime pribavljanja boniteta prema cjenovniku bonitetske kuće od koje je isti pribavljen.

Da bi se zaključio faktoring aranžman potrebno je faktoru dostaviti dokaz o saglasnosti dužnika ili povjerioca, zavisno od vrste faktoringa na preuzimanje predmeta faktoringa. Za ugovorni faktoring je potrebna saglasnost Ugovornih strana o visini mjesečne tranše i dinamici plaćanja. Takođe je neophodno i postizanje saglasnosti komitenta i faktora, da faktor ima pravo da potraživanja koja preuzme od komitenta, po Ugovoru o faktoringu, ustupi drugom licu kao narednom faktoru (sukcesivni faktor) ili u formi bilo kog drugog vida ustupanja potraživanja.

6. INSTRUMENTI OBEZBJEĐENJA

Priklom zaključivanja godišnjeg faktoring aranžmana IRF CG A.D. će prihvatiti adekvatna sredstva obezbjeđenja u zavisnosti od boniteta komitenta, dužnika i visine odobrenog limita, a u skladu sa Politikom kolaterala IRF CG A.D.

7. POTREBNA DOKUMENTACIJA

Potrebna dokumentacija za klasični faktoring

Dokumentacionu osnovu (obaveznu dokumentaciju) za apliciranje za faktoring finansiranje - klasični faktoring, činiće:

- ▶ Zahtjev za faktoring finansiranje;
- ▶ Zahtjev za odobrenje limita ustupanja;
- ▶ Komplet obrazaca za godišnje račune (Bilans stanja, Bilans uspjeha, Bruto bilans (Zaključni list), Analitika kupaca i dobavljača), (ili drugi izvještaji u skladu sa računovodstvenim propisima) Povjerioca i Dužnika za posljednje dvije poslovne godine ukoliko se prvi put kandiduje za faktoring finansiranje, odnosno za posljednju godinu u ostalim slučajevima;
- ▶ Kopija izvoda iz CRPS Povjerioca i Dužnika - na datum posljednje promjene, ne starija od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva, osim u slučaju kada IRF CG A.D. posjeduje isti nakon kojeg nije bilo promjena u CRPS-u;
- ▶ Kopija Rješenja o registraciji za PDV Povjerioca ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Kopija Statuta društva Povjerioca i Dužnika;
- ▶ Kopija važećeg OP obrazaca Povjerioca i Dužnika;
- ▶ Kopije Kartona deponovanih potpisa Povjerioca i Dužnika;
- ▶ Analitička kartica Povjerioca za kandidovanog dužnika za prethodnu godinu i presjek za tekuću po potrebi (ukoliko postoji istorija poslovanja);
- ▶ Saglasnost za uvid u RKR Centralne banke za Povjerioca i Dužnika i vlasnike istih;
- ▶ Kopija potvrde banke da račun Dužnika nije u blokadi;
- ▶ PEP upitnik sa kopijom lične karte izvršnog direktora Povjerioca.

- ▶ Izjava o povezanim licima Povjerica.

Napomena: Ukoliko je Dužnik lice koje ne izdaje sredstva obezbjeđenja za faktoring aranžman, dokumentacija za Dužnika navedena u Ček listi za klasični faktoring se dostavlja po procjeni Službe za faktoring.

Za Ugovorni faktoring pored gore navedene dokumentacije za klasični faktoring, potrebna je saglasnost Povjerioca i Dužnika o visini tranše i valuti plaćanja.

Po potrebi mogu se tražiti i presjeci bilansa za tekuću godinu za povjerioca ili dužnika.

Ukoliko Povjerilac ili Dužnik (vlasnik ili pravno lice) ima povezana pravna lica, stručna služba po potrebi može tražiti dodatnu dokumentaciju i za ta lica.

Za preduzeća dužnike, iz inostranstva, Povjerilac je dužan da obezbijedi dostupnu dokumentaciju, izvještaje o bonitetu ino Dužnika ili po mogućnosti drugu dokumentaciju koja pokazuje poslovanje ino Dužnika. Finansijske izvještaje dostavljaju samo oni koji su na to obavezni u skladu sa računovodstvenim propisima.

Kopija originalnog dokumenta može se prihvatiti kao vjerodostojna ako je skenirana i dostavljena sa e-mail adrese Povjerioca ili Dužnika koja je navedena u Zahtjevu za faktoring finansiranje i Zahtjevu za odobrenje limita kao zvanični službeni kontakt.

Potrebna dokumentacija za dobavljački (obrnuti) faktoring

Dokumentacionu osnovu (obaveznu dokumentaciju) za faktoring finansiranje - dobavljački (obrnuti) faktoring, činiće:

- ▶ Zahtjev za faktoring finansiranje
- ▶ Komplet obrazaca za godišnje račune (Bilans stanja, Bilans uspjeha, Bruto bilans (Zaključni list), Analitika kupaca i dobavljača), (ili drugi izvještaji u skladu sa računovodstvenim propisima) Klijenta za posljednje dvije poslovne godine ukoliko se prvi put kandiduje za faktoring finansiranje, odnosno za posljednju godinu u ostalim slučajevima;
- ▶ Kopija izvoda iz CRPS - na datum posljednje promjene ne starija od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva za faktoring osim u slučaju kada IRF CG A.D. posjeduje isti nakon kojeg nije bilo promjena u CRPS-u;
- ▶ Kopija Rješenja o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Kopija Statuta društva;
- ▶ Kopija važećeg OP obrazaca;
- ▶ Kopije Kartona deponovanih potpisa
- ▶ Saglasnost za uvid u RKR Centralne banke Klijenta i vlasnika;
- ▶ Kopija potvrde banke da račun nije u blokadi;
- ▶ PEP upitnik sa kopijom lične karte izvršnog direktora;
- ▶ Izjava o povezanim licima Klijenta.

Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo da zahtijeva dodatnu dokumentaciju.

Po potrebi mogu se tražiti i presjeci bilansa za tekuću godinu za Klijenta. Ukoliko Klijent (vlasnik ili pravno lice) ima povezana pravna lica, stručna služba po potrebi može tražiti dodatnu dokumentaciju i za ta lica.

8. OSTALE ODREDBE

Posebna pravila koja se primjenjuju na ovaj Program, a koja nisu pomenuta u ovom dokumentu, definisana su posebnim aktima koje donose nadležni organi IRF CG A.D.

9. PERIOD TRAJANJA PROGRAMA

Program traje do 31.12.2019.godine, odnosno do njegove promjene ili ukidanja.

1. CILJ PROGRAMA

Polazeći od toga da je za ukupni ekonomski razvoj od posebnog značaja spoljna trgovina i prodaja domaćih proizvoda/usluga u inostranstvu, kroz ovaj Program upravo se žele podržati projekti koji su spoljnotrgovinski orijentisani.

Kreditni su namijenjeni isključivo pripremi robnog izvoza i naplati istog, dok je izvoz usluga isključen, izuzimajući izvoz građevinskih, transportnih, softverskih i konsultantskih usluga, te ako je izvoz usluga neposredno vezan za izvoz roba (montaža i sl.).

2. NAMJENA KREDITA

Kreditni su namijenjeni za podršku proizvodima i uslugama koji su orijentisani ka izvozu. isto tako biće omogućena kreditna podrška za pripremu proizvodnje ili usluga koje su namijenjene prodaji na inostranim tržištima.

Kreditna sredstva izvoznici mogu koristiti za finansiranje potreba za obrtnim sredstvima, kupovinu robe (sirovina, oprema itd), radova i usluga potrebnih za obavljanje izvoznih poslova.

Ukoliko se kredit finansira iz sredstava Evropske Investicione Banke, sredstva se ne mogu koristiti za finansiranje PDV-a.

Finansijska podrška se neće odobravati u sljedeće svrhe:

- ▶ Izvoz sirovina;
- ▶ Posredovanje u trgovini s inostranstvom (reeksport);
- ▶ Proizvodnja i prodaja vojne opreme;
- ▶ Učešće u projektima kojima se krše međunarodno priznata prava radnika, uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori;
- ▶ Bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje: igre na sreću, duvan, alkoholna pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija).

3. KORISNICI KREDITA

Korisnici kredita mogu biti privredna društva i preduzetnici i svi oblici organizovanja koje predviđa Zakon o privrednim društvima.

Krajnji korisnici ovih kreditnih aranžmana mogu biti subjekti koji od Poreske uprave obezbijede potvrdu da uredno izmiruju svoje poreske obaveze.

Pravo na kredit ne postoji, već IRF CG A.D. na osnovu svakog pojedinačnog zahtjeva donosi posebnu odluku.

4. NAČIN KREDITIRANJA

IRF CG A.D. realizuje ovaj Program:

- ▶ Direktnim kreditiranjem korisnika kredita;
- ▶ Kreditiranjem krajnjih korisnika kredita preko poslovnih banaka sa kojima je IRF CG A.D. uspostavio poslovnu saradnju.

Zahjevima za odobrenje kredita koji nisu dokumentovani obaveznom

propisanom dokumentacijom neće se razmatrati.

Na osnovu ugovora o kreditu između poslovne banke i IRF CG A.D., poslovna banka će zaključiti ugovor sa krajnjim korisnikom kredita.

5. KREDITNI USLOVI

Kreditni koji se odobravaju po ovoj kreditnoj liniji, a finansiraju se iz sredstava Evropske Investicione Banke (EIB-a), odobravaće se po kamatnoj stopi od 0,50% do 0,7%¹ nižoj u odnosu na kamatu definisanu u daljem tekstu.

A) Direktno kreditiranje:

- ▶ Maksimalni iznos do 3.000.000,00 €² (kredit može iznositi najviše 100% vrijednosti izvoznih ugovora);
- ▶ Minimalni iznos 10.000,00 €;
- ▶ Kamatna stopa iznosi 3,50% na godišnjem nivou uz proporcionalan način obračuna kamata;
- ▶ Rok otplate do 12 godina (uključujući grejs period). Prilikom utvrđivanja roka otplate vodiće se računa o ugovorenoj dinamici naplate po izvoznim ugovorima
- ▶ Grejs period do 4 godine.

STIMULATIVNE MJERE ZA DIREKTNE KREDITNE ARANŽMANE:

Za subjekte koji su registrovani u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori ili subjekte koji realizacijom projekta zaposle 5 ili više novih lica odobravaće se posebne stimulacije u vidu smanjenja kamatne stope za 0,50%.

Za privredne subjekte koji redovno izmiruju poreske obaveze, tj. nalaze se na „bijeloj listi“ nadležnog državnog organa ili su obezbijedili potvrdu da uredno izmiruju poreske obaveze čime su ispunili kriterijume da se nađu na „bijeloj listi“, odobravaće se posebna stimulacija u vidu smanjenja kamatne stope za 0,50% (potrebno je obezbijediti potvrdu nadležnog državnog organa ili službeni dokument državnog organa koji će biti dostavljen IRF CG A.D.).

Postojeći direktni korisnici kredita IRF CG A.D. mogu ponovo aplicirati za dodatna sredstva, s tim što će se voditi računa da ukupna izloženost IRF CG A.D. po direktnim kreditnim aranžmanima prema jednom klijentu bude u skladu sa njegovim bilansnim pokazateljima.

Maksimalna izloženost prema jednom klijentu uključujući i sva povezana lica biće definisana internim aktima Investiciono-razvojnog fonda.

Ukoliko je direktan kreditni aranžman u cjelosti pokriven bankarskom garancijom, novčanim kolateralom ili garancijom države, takav kreditni aranžman ili adekvatan dio kreditnog aranžmana se neće posmatrati kao izloženost krajnjeg korisnika.

B) Kreditiranje preko poslovnih banaka:

- ▶ Maksimalni iznos do 5.000.000,00 €;
- ▶ Minimalni iznos 10.000,00 €;
- ▶ Kamatna stopa iznosi 5,00% na godišnjem nivou od čega Banci pripada 3%.
- ▶ Banka ima pravo sa klijentom ugovoriti nižu kamatnu stopu, u kom slučaju kamatna stopa Fonda iznosi od 1,5% do 2%, ali ne manje

¹ Pored redovne stimulacije u kamatnoj stopi od 0,5% na sredstva koja se povlače od EIB-a, dodatno je moguće ostvariti stimulaciju u kamatnoj stopi od 0,2% ukoliko se zadovolje uslovi Eyet inicijative koja se odnosi na zapošljavanje mladih osoba do iskorišćenja sredstava predviđenih ugovorom sa EIB-om.

² Odbor Direktora IRF ima pravo da u određenom slučaju odobri veći iznos kredita, cijeneći cjelokupan kreditni aranžman.

od 1,5%,³

- ▶ Rok otplate do 12 godina (uključujući grejs period);
- ▶ Grejs period do 4 godine.

NAPOMENA: Poslovna banka ima pravo, shodno sopstvenoj poslovnoj politici, kreditirati klijenta u procentu koji smatra adekvatnim iz sopstvenog potencijala po uslovima koje sama definiše.

Poslovna banka posredstvom koje se realizuje kreditni aranžman je obavezna da od krajnjeg korisnika kredita obezbijedi ispunjenje svih obaveza koje su utvrđene zakonskim propisima vezano za realizaciju investicije - projekta koji se podržava kreditnim sredstvima IRF CG A.D.

Za privredne subjekte koji redovno izmiruju poreske obaveze, tj. nalaze se na „bijeloj listi“ nadležnog državnog organa ili su obezbijedili potvrdu da uredno izmiruju poreske obaveze čime su ispunili kriterijume da se nađu na „bijeloj listi“, odobravaće se posebna stimulacija u vidu smanjenja kamatne stope za 0,50% (potrebno je obezbijediti potvrdu nadležnog državnog organa ili službeni dokument državnog organa koji će biti dostavljen IRF CG A.D.). Ova stimulativna mjera važi i za kreditne plasmane direktno i preko banaka.“

6. NAKNADE

Visina naknade za direktne aranžmane:

- ▶ 0,3% na odobreni iznos za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori;
- ▶ 0,4% na odobreni iznos za projekte koji se realizuju u ostalim opštinama.

Naknade za kredite koji se realizuju preko banke IRF CG A.D. neće zaračunavati, a krajnji korisnik će sa bankom ugovoriti iznos naknade.

7. KORIŠĆENJE KREDITA

Rok korišćenja kredita je do 24 mjeseca.

Krajnji period korišćenja određivaće se za svaki kreditni aranžman pojedinačno u zavisnosti od realnih potreba i dinamike ulaganja sredstava.

Korisnici kredita dužni su kredit koristiti namjenski u skladu sa ovim programom i ugovorom koji se potpiše između IRF CG A.D. i korisnika. IRF CG A.D. će sprovesti kontrolu namjenskog korišćenja kredita.

IRF realizuje odobrene direktne kredite čija je namjena investiranje u osnovna sredstva (i sitan inventar), prenosom sredstava na:

- ▶ Račun dobavljača, odnosno izvršioca usluga/radova ili
- ▶ Račun Korisnika kredita jednokratno ili po tranšama - fazno .

Prenos sredstava direktno na račun Korisnika po tranšama - fazno, podrazumijeva da se naredni prenos sredstava po pravilu neće vršiti prije nego što Korisnik kredita opravda namjensko trošenje prethodno realizovanih sredstava po odobrenom kreditu (sredstva po već prenešenim tranšama).

Prenos sredstava za kreditne aranžmane posredstvom i uz garanciju poslovnih banaka po pravilu će se vršiti jednokratno.

U slučaju kreditiranja krajnjih korisnika putem poslovnih banaka, poslovne banke su dužne obezbijediti i čuvati dokumentaciju i voditi evidencije koje omogućuju brzu i efikasnu kontrolu namjenskog korištenja kredita, kao

i definisanje ostalih uslova korišćenja kredita u skladu sa zakonskim uslovima. IRF CG A.D. zadržava mogućnost da namjensku kontrolu vrši u direktnom kontaktu sa krajnjim korisnikom kredita.

8. INSTRUMENTI OBEZBJEĐENJA

Kao instrumente obezbjeđenja kredita IRF CG A.D. će prihvatiti mjenice, hipoteke na nepokretnostima, bankarske garancije, garancije jedinica lokalne samouprave, garancije Vlade Crne Gore, jemstva bonitetnih pravnih lica, zaloge potraživanja, premije, subvencije, grantovi i direktna plaćanja koja obezbjeđuje Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja i druge uobičajene instrumente obezbjeđenja u bankarskom poslovanju u skladu sa aktima IRF CG A.D. i odlukama nadležnih organa IRF CG A.D. Sve troškove u vezi pribavljanja instrumenata obezbjeđenja i sprovođenje poslova oko osiguranja, brisanja i povraćaja realizovanih instrumenata snosi korisnik kredita.

Kod kredita posredstvom i uz garanciju poslovnih banaka, za obezbjeđenje će se uzimati mjenice i mjenična ovlašćenja banaka, a banka zadržava pravo da ugovori instrumente obezbjeđenja sa krajnjim korisnikom.

9. POTREBNA DOKUMENTACIJA

Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta kroz direktan kreditni aranžman:

- ▶ Zahtjev za kredit;
- ▶ Investicioni program u skladu sa metodologijom IRF CG A.D. odnosno investicioni program prihvatljive sadržine;
- ▶ Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata ne stariji od 30 dana;
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Važeći statut društva;
- ▶ Saglasnost za pristup podacima Regulatornog kreditnog registra Centralne banke (RKR) Crne Gore uključujući osnivače i povezana lica;
- ▶ Važeći obrazac ovjerenih potpisa lica ovlašćenih za zastupanje (OP) i važeći karton deponovanih potpisa;
- ▶ Potvrda Poreske uprave o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana;
- ▶ Potvrda o upisu u carinski registar;
- ▶ Fature/profakture/Ugovori sa ino kupcem/dobavljačem;
- ▶ Komplet obrazaca za godišnje račune (Bilans stanja, Bilans uspjeha, Bruto bilans (Zaključni list), Analitika kupaca i dobavljača) – za posljednje dvije godine, kao i presjek gore navedenih izvještaja za tekuću godinu, izuzev kod klijenata koji nisu u obavezi da sastavljaju finansijske izvještaje;
- ▶ Izvještaj revizora za korisnike kredita koji su obveznici revizije po zakonu;
- ▶ Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Poreske uprave, kao dokaz broja zaposlenih;

³ Ukoliko kamatna stopa prema krajnjem korisniku sa svim stimulacijama iznosi 4% na godišnjem nivou, Banka i klijent mogu ugovoriti kamatnu stopu od najviše 4,5% na godišnjem nivou, isključivo ukoliko za to postoji obostrani interes krajnjeg korisnika i Banke.

⁴ Član 3, tačka 8 Zakona o bankama - ("Sl. list Crne Gore", br. 17/08 od 11.03.2008, 44/10 od 30.07.2010, 40/11 od 08.08.2011)

- ▶ Prijedlog instrumenata obezbjeđenja;
- ▶ Profakture (kopija ili original) za nabavku opreme i sitnog inventara, predračune za izvođenje građevinskih radova, predugovore/ugovore o kupoprodaji nekretnina (IRF CG A.D. neće prihvatiti ponude/predugovore koji su izdati od fizičkih lica, osim kod kupoprodaje nekretnina, ponude/predugovore od povezanih lica kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit.

Za izgradnju/dogradnju/rekonstrukciju poslovnog objekta:

- ▶ Liste nepokretnosti nekretnine gdje se realizuje predmetna investicija ne stariji od 30 dana;
- ▶ Građevinska dozvola(ekvivalent shodno zakonu);
- ▶ Predmjer, predračun i ponude za izvođenje radova.

Za kupovinu poslovnog prostora:

- ▶ Liste nepokretnosti u kojem je upisana nekretnina koja je predmet kupoprodaje ne stariji od 30 dana;
- ▶ Predugovor/ugovor o kupoprodaji nekretnine (ovjeren od strane notara);

Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku.

Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo da zahtjeva dodatnu dokumentaciju.

Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta posredstvom i uz garancije poslovnih banaka:

- ▶ Investicioni program u skladu sa propisima banke;
- ▶ Odluka nadležnog organa banke;
- ▶ Rješenje o upisu krajnjeg korisnika u Centralni registar privrednih subjekata, odnosno u drugi registar nadležnog organa;
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Potvrda Poreske uprave o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana;
- ▶ Potvrda o upisu u carinski registar;

- ▶ Bilans stanja, Bilans uspjeha, za posljednje dvije godine;
- ▶ Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Poreske uprave, kao dokaz broja zaposlenih;
- ▶ Profakture (kopija ili original) za nabavku opreme i sitnog inventara, predračune za izvođenje građevinskih radova, predugovore o kupoprodaji nekretnina (IRF CG A.D. neće prihvatiti ponude/predugovore koji su izdati od fizičkih lica, osim kod kupoprodaje nekretnina, ponude/predugovore od povezanih lica⁵ kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit;
- ▶ Izjava o povezanim licima;

Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku.

Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo da zahtjeva dodatnu dokumentaciju.

10. OSTALE ODREDBE

Dodatna pravila koja se primjenjuju na ovaj Program kreditiranja, a koja nisu pomenuta u ovom dokumentu, definisana su posebnim aktima koje donose nadležni organi IRF CG A.D.

11. PERIOD TRAJANJA KREDITNE LINIJE

Kreditna linija traje do 31.12.2019. godine, odnosno do njene promjene ili ukidanja.

⁵ IRF CG A.D. će prihvatiti ponude/predugovore od povezanih lica u slučajevima predviđenim internim aktima.

KREDITI
ZA ZDRAVU BUDUĆNOST

1. CILJ PROGRAMA

Cilj programa je pružanje finansijske podrške green field, brown field i ostalim investicijama u cilju podsticanja novog zapošljavanja, povećavanja kapaciteta, i unapređenja konkurentnost.

Green field investicije podrazumjevaju ulaganje u izgradnju potpuno novog biznisa, koji do tada nije postojao na targetiranom tržištu ili tržišnom području. Direktno investicije kroz novu izgradnju fabrika, postrojenja, pogona, poslovnih jedinica ili filijala, startuju od kupovine zemljišta za izgradnju, sa ili bez prateće komunalne i saobraćajne infrastrukture.

Zelene direktne investicije (green field) se realizuju na zemljištu bez prateće infrastrukture, a braon direktne investicije (brown field) startuju na kupljenom zemljištu sa pratećom infrastrukturom (obično su to napuštena vojna postrojenja, kasarne, prazne neupotrebne hale, skladišta) koje investitor ulaganjem vraća u upotrebno stanje.

Ostale investicije podrazumjevaju svaku investiciju u povećanje kapaciteta koja za posledicu ima unapređenje konkurentnosti i novo zapošljavanje.

2. NAMJENA KREDITA

Kreditni su namijenjeni za ulaganja u osnovna sredstva - materijalna imovina (građevinski objekti, opremanje objekata...), i obrtna sredstva. Kreditni su namijenjeni domaćim i stranim investitorima.

IRF CG A.D. može direktno finansirati do 50,00% vrijednosti ukupne investicije.

Iznos kredita namijenjen ulaganju u obrtna sredstva može biti do 30,00% ukupnog iznosa kredita.

Ukoliko se kredit finansira iz sredstava Evropske Investicione Banke, sredstva se ne mogu koristiti za finansiranje PDV-a.

Finansijska podrška se neće odobravati u sljedeće svrhe:

- ▶ Djelovi investicije koji služe za lične potrebe;
- ▶ Proizvodnja i prodaja vojne opreme;
- ▶ Učešće u projektima u kojima se krše međunarodno priznata prava radnika, uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori;
- ▶ Bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje: igre na sreću, duvan, alkoholna pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija);
- ▶ Nemoralne i nelegalne aktivnosti.

3. KORISNICI KREDITA

Korisnici kredita mogu biti privredna društva i preduzetnici u svim oblicima organizovanja koje predviđa Zakon o privrednim društvima u djelatnostima:

- ▶ Proizvodnja;
- ▶ Drvoprerađiva;
- ▶ Poljoprivreda i proizvodnja hrane;
- ▶ Turizam i ugostiteljstvo;
- ▶ Usluge;
- ▶ Trgovina.

¹ Pored redovne stimulacije u kamatnoj stopi od 0,5% na sredstva koja se povlače od EIB-a, dodatno je moguće ostvariti stimulaciju u kamatnoj stopi od 0,2% ukoliko se zadovolje uslovi Eyet inicijative koja se odnosi na zapošljavanje mladih osoba do iskorišćenja sredstava predviđenih ugovorom sa EIB-om.

² Odbor Direktora IRF ima pravo da u određenom slučaju odobri veći iznos kredita, cijeneći cjelokupan kreditni aranžman

Krajnji korisnici ovih kreditnih aranžmana mogu biti subjekti koji od Poreske uprave obezbijede potvrdu da uredno izmiruju svoje poreske obaveze.

Krajnji korisnici mogu biti isključivo privredna društva koja investicijom planiraju zapošljavanje 10 i više lica.

Pravo na kredit ne postoji, već IRF CG A.D. o svakom Zahtjevu donosi posebnu Odluku.

4. NAČIN KREDITIRANJA

IRF CG A.D. realizuje ovaj Program:

- ▶ direktnim kreditiranjem korisnika kredita;
- ▶ kreditiranjem krajnjih korisnika kredita preko poslovnih banaka sa kojima je IRF CG A.D. uspostavio poslovnu saradnju.

Zahtjevi za odobrenje kredita koji nisu dokumentovani obaveznom propisanom dokumentacijom neće se razmatrati.

Na osnovu Ugovora o kreditu između poslovne banke i IRF CG A.D., poslovna banka će zaključiti ugovor sa krajnjim korisnikom kredita.

5. KREDITNI USLOVI

Kreditni koji se odobravaju po ovoj kreditnoj liniji, a finansiraju se iz sredstava Evropske Investicione Banke (EIB-a), odobravaće se po kamatnoj stopi od 0,5% do 0,7%¹ nižoj u odnosu na kamatu definisanu u daljem tekstu.

A) Direktno kreditiranje:

- ▶ Maksimalni iznos do 4.000.000,00€² (za preduzetnike do 100.000,00 €);
- ▶ Minimalni iznos 10.000,00 €;
- ▶ Kamatna stopa iznosi 4,00% na godišnjem nivou uz proporcionalan sistem obračuna kamata;
- ▶ Rok otplate do 12 godina (uključujući grejs period);
- ▶ Grejs period do 4 godine.

STIMULATIVNE MJERE ZA DIREKTHNE KREDITNE ARANŽMANE:

Za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori odobravaće se posebne stimulacije u vidu smanjenja kamatne stope za 0,50%. Takođe, stimulacije će se odnositi i na kredite koji se odobre uz garancije neke od poslovnih banaka, na način da će se inicijalna kamatna stopa umanjiti za 1,00%. Prethodno pomenute stimulacije mogu se koristiti samo po jednom osnovu.

Postojeći direktni korisnici kredita IRF CG A.D. mogu ponovo aplicirati za dodatna sredstva, s tim što će se voditi računa da ukupna izloženost IRF CG A.D. po direktnim kreditnim aranžmanima prema jednom klijentu bude u skladu sa njegovim bilansnim pokazateljima. Maksimalna izloženost prema jednom klijentu uključujući i sva povezana lica biće definisana internim aktima Investiciono-razvojnog fonda.

Za privredne subjekte koji redovno izmiruju poreske obaveze, tj. nalaze se na „bijeloj listi“ nadležnog državnog organa ili su obezbijedili potvrdu da uredno izmiruju poreske obaveze čime su ispunili kriterijume da se nađu na „bijeloj listi“ , odobravaće se posebna stimulacija u vidu smanjenja kamatne stope za 0,50% (potrebno je obezbijediti potvrdu

nadležnog državnog organa ili službeni dokument državnog organa koji će biti dostavljen IRF CG A.D.).

Ukoliko je direktan kreditni aranžman u cjelosti pokriven bankarskom garancijom, novčanim kolateralom ili garancijom države, takav kreditni aranžman ili adekvatan dio kreditnog aranžmana se neće posmatrati kao izloženost krajnjeg korisnika.

B) Kreditiranje preko poslovnih banaka:

- ▶ Maksimalni iznos do 6.000.000,00 €;
- ▶ Minimalni iznos 10.000,00 €;
- ▶ Kamatna stopa iznosi 5,00% na godišnjem nivou od čega Banci pripada 3%.

Banka ima pravo sa klijentom ugovoriti nižu kamatnu stopu, u kom slučaju kamatna stopa Fonda iznosi od 1,5% do 2%, ali ne manje od 1,5%;³

- ▶ Rok otplate do 12 godina (uključujući grejs period);
- ▶ Grejs period do 4 godine.

NAPOMENA: Poslovna banka ima pravo, shodno sopstvenoj poslovnoj politici, kreditirati klijenta u procentu koji smatra adekvatnim iz sopstvenog potencijala po uslovima koje sama definiše.

Poslovna banka posredstvom koje se realizuje kreditni aranžman je obavezna da od krajnjeg korisnika kredita obezbijedi ispunjenje svih obaveza koje su utvrđene zakonskim propisima vezano za realizaciju investicije - projekta koji se podržava kreditnim sredstvima IRF CG A.D. Za privredne subjekte koji redovno izmiruju poreske obaveze, tj. nalaze se na „bijeloj listi“ nadležnog državnog organa ili su obezbijedili potvrdu da uredno izmiruju poreske obaveze čime su ispunili kriterijume da se nađu na „bijeloj listi“, odobravaće se posebna stimulacija u vidu smanjenja kamatne stope za 0,50% (potrebno je obezbijediti potvrdu nadležnog državnog organa ili službeni dokument državnog organa koji će biti dostavljen IRF CG A.D.).

6. NAKNADE

Visina naknade za direktne aranžmane:

- ▶ 0,40% na odobreni iznos za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori;
- ▶ 0,50% na odobreni iznos za projekte koji se realizuju u ostalim opštinama.

Naknade za kredite koji se realizuju preko banke IRF CG A.D. neće zaračunavati, a krajnji korisnik će sa bankom ugovoriti iznos naknade.

7. KORIŠĆENJE KREDITA

Rok korišćenja kredita je do 24 mjeseca.

Krajnji period korišćenja određivaće se za svaki kreditni aranžman pojedinačno u zavisnosti od realnih potreba i dinamike ulaganja sredstava. Korisnici kredita dužni su kredit koristiti namjenski u skladu sa ovim programom i ugovorom koji se potpiše između IRF CG A.D. i korisnika. IRF CG A.D. će sprovesti kontrolu namjenskog korišćenja kredita.

IRF CG A.D. realizuje odobrene direktne kredite čija je namjena investiranje u osnovna sredstva (i sitan inventar), prenosom sredstava na:

- ▶ račun dobavljača, odnosno izvršioca usluga/radova ili
- ▶ račun Korisnika kredita jednokratno ili po tranšama - fazno.

Prenos sredstava direktno na račun Korisnika po tranšama - fazno, podrazumijeva da se naredni prenos sredstava po pravilu neće vršiti

³ Ukoliko kamatna stopa prema krajnjem korisniku sa svim stimulacijama iznosi 4% na godišnjem nivou, Banka i klijent mogu ugovoriti kamatnu stopu od najviše 4,5% na godišnjem nivou, isključivo ukoliko za to postoji obostrani interes krajnjeg korisnika i Banke.

⁴ Član.3, tačka 8 Zakona o Bankama - ("Sl. list Crne Gore", br. 17/08 od 11.03.2008, 44/10 od 30.07.2010, 40/11 od 08.08.2011)

prije nego što Korisnik kredita opravda namjensko trošenje prethodno realizovanih sredstava po odobrenom kreditu (sredstva po već prenešenim tranšama).

Prenos sredstava za kreditne aranžmane posredstvom i uz garanciju poslovnih banaka po pravilu će se vršiti jednokratno.

U slučaju kreditiranja krajnjih korisnika putem poslovnih banaka, poslovne banke su dužne obezbijediti i čuvati dokumentaciju i voditi evidencije koje omogućuju brzu i efikasnu kontrolu namjenskog korišćenja kredita, kao i definisanje ostalih uslova korišćenja kredita u skladu sa zakonskim uslovima. IRF CG A.D. zadržava mogućnost da namjensku kontrolu vrši u direktnom kontaktu sa krajnjim korisnikom kredita.

8. Instrumenti obezbjeđenja

Kao instrumente obezbjeđenja kredita IRF CG A.D. će prihvatiti mjenice, hipoteku na nepokretnostima, bankarske garancije, garancije lokalne samouprave, garancije Vlade Crne Gore, jemstva bonitetnih pravnih lica, zaloge potraživanja i druge uobičajene instrumente obezbjeđenja u bankarskom poslovanju u skladu sa aktima IRF CG A.D. i odlukama nadležnih organa IRF CG A.D.

Sve troškove u vezi pribavljanja instrumenata obezbjeđenja i sprovođenje poslova oko osiguranja, brisanja i povraćaja realizovanih instrumenata snosi korisnik kredita.

Kod kredita posredstvom i uz garanciju poslovnih banaka, za obezbjeđenje će se uzimati mjenice i ovlašćenja banaka, a banka zadržava pravo da ugovori instrumente obezbjeđenja sa krajnjim korisnikom.

8. POTREBNA DOKUMENTACIJA

Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta kroz direktan kreditni aranžman:

- ▶ Zahtjev za kredit;
- ▶ Investicioni program u skladu sa metodologijom IRF CG A.D. odnosno investicioni program prihvatljive sadržine;
- ▶ Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata ne stariji od 30 dana;
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Važeći statut društva;
- ▶ Saglasnost za pristup podacima Regulatornog kreditnog registra Centralne banke Crne Gore (RKR) uključujući osnivače i povezana lica⁴;
- ▶ Važeći obrazac ovjerenih potpisa lica ovlašćenih za zastupanje (OP) i važeći karton deponovanih potpisa;
- ▶ Potvrda Poreske uprave o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana.
- ▶ Komplet obrazaca za godišnje račune (Bilans stanja, Bilans uspjeha, Bruto bilans (Zaključni list), Analitika kupaca i dobavljača) – za posljednje dvije godine, kao i presjek gore navedenih izvještaja za tekuću godinu, izuzev kod klijenata koji nisu u obavezi da sastavljaju finansijske izvještaje;
- ▶ Izvještaj revizora za korisnike kredita koji su obveznici revizije po zakonu;
- ▶ Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Poreske uprave, kao dokaz broja zaposlenih;
- ▶ Prijedlog instrumenata obezbjeđenja;

- ▶ Profakture (kopija ili original) za nabavku opreme i sitnog inventara, predračune za izvođenje građevinskih radova, predugovore/ugovore o kupoprodaji nekretnina (IRF CG A.D. neće prihvatati ponude/predugovore koji su izdati od fizičkih lica osim kod kupoprodaje nekretnina, ponude/predugovore od povezanih lica kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit;

Za izgradnju/dogradnju/rekonstrukciju poslovnog objekta

- ▶ Liste nepokretnosti nekretnine gdje se realizuje predmetna investicija ne stariji od 30 dana
- ▶ Građevinska dozvola (ekvivalent shodno zakonu)
- ▶ Predmjer, predračun i ponude za izvođenje radova
- ▶ Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku.

Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo da zahtijeva dodatnu dokumentaciju.

Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta posredstvom i uz garancije poslovnih banaka:

- ▶ Investicioni program u skladu sa propisima banke;
- ▶ Odluka nadležnog organa banke;
- ▶ Rješenje o upisu krajnjeg korisnika u Centralni registar privrednih subjekata, odnosno u drugi registar nadležnog organa;
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Potvrda Poreske uprave o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana;
- ▶ Bilans stanja, Bilans uspjeha, za posljednje dvije godine;
- ▶ Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Poreske uprave, kao dokaz

broja zaposlenih;

- ▶ Profakture (kopija ili original) za nabavku opreme i sitnog inventara, predračune za izvođenje građevinskih radova, predugovore o kupoprodaji nekretnina (IRF CG A.D. neće prihvatati ponude/predugovore koji su izdati od fizičkih lica (osim kod kupoprodaje nekretnina), ponude/predugovore od povezanih lica kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit;
- ▶ Izjava o povezanim licima
- ▶ •Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku.

Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo da zahtijeva dodatnu dokumentaciju.

9. OSTALE ODREDBE

Dodatna pravila koja se primjenjuju na ovaj Program kreditiranja, a koja nisu pomenuta u ovom dokumentu, definisana su posebnim aktima koje donose nadležni organi IRF CG A.D.

10. PERIOD TRAJANJA KREDITNE LINIJE

Kreditna linija traje do 31.12.2019.godine, odnosno do njene promjene ili ukidanja.

KREDITI
ZA UGODNU BUDUĆNOST

1. CILJ PROGRAMA

Cilj Programa je realizacija investicionih projekata iz oblasti infrastrukture (saobraćajnice, vodovodi, prečišćavanje otpadnih voda i sl.) na lokalnom i državnom nivou, koji su funkciji iskorišćavanja privrednih potencijala i stvaranju uslova za razvoj biznisa, kao i finansiranje projekata od lokalnog, regionalnog i državnog značaja.

Projekti koji će se finansirati iz kreditne linije treba da doprinesu održivom razvoju, valorizaciji prirodnih resursa i podsticaju razvoja biznisa.

2. NAMJENA KREDITA

Kreditni su usmjereni za ulaganje u projekte putne infrastrukture, vodosnabdijevanja i ostale manje infrastrukturne projekte kojima se valorizuju ekonomski potencijali (biznis zone, zone primarne proizvodnje i sl.).

Kreditni su namijenjeni za nova ulaganja u osnovna sredstva: zemljište, građevinske objekte, opremu i uređaje i sl.

Svaki projekat će se pojedinačno ocjenjivati sa aspekta ekonomske, finansijske i tehničke prihvatljivosti kao i sa aspekta razvojne politike, tj. stvaranja uslova za razvoj biznisa.

Preuslov realizacije kredita za projekat po ovoj kreditnoj liniji je pribavljena građevinska dozvola.

Ukoliko se kredit finansira iz sredstava Evropske Investicione Banke, sredstva se ne mogu koristiti za finansiranje PDV-a.

Finansijska podrška se neće odobravati u sljedeće svrhe:

- ▶ Učešće u projektima u kojima se krše međunarodno priznata prava radnika, uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori;
- ▶ Bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje;
- ▶ Završene investicije u cilju refinansiranja kreditnih obaveza;
- ▶ Nemoralne i nelegalne aktivnosti.

3. KORISNICI KREDITA

Korisnici kredita mogu biti opštine, glavni grad, prijestonica, preduzeća čiji je osnivač (većinski vlasnik) država-jedinica lokalne samouprave, javna preduzeća i privredna društva.

Krajnji korisnici ovih kreditnih aranžmana mogu biti subjekti koji od Poreske uprave obezbijede potvrdu da uredno izmiruju svoje poreske obaveze.

Pravo na kredit ne postoji, već IRF CG A.D. na osnovu svakog zahtjeva donosi posebnu odluku.

4. NAČIN KREDITIRANJA

IRF CG A.D. realizuje ovaj Program:

- ▶ direktnim kreditiranjem korisnika kredita;
- ▶ kreditiranjem krajnjih korisnika preko poslovnih banaka sa kojima je IRF CG A.D. uspostavio poslovnu saradnju.

Zahtjevi za odobrenje kredita koji nisu dokumentovani obaveznom propisanom dokumentacijom neće se razmatrati.

Na osnovu ugovora o kreditu između poslovne banke i IRF CG A.D., poslovna banka će zaključiti ugovor sa krajnjim korisnikom kredita.

5. KREDITNI USLOVI

Kreditni koji se odobravaju po ovoj kreditnoj liniji, a finansiraju se iz sredstava Evropske Investicione Banke (EIB-a), odobravaće se po kamatnoj stopi od 0,5 % do 0,7%¹ nižij u odnosu na kamatu definisanu u daljem tekstu.

A) Direktno kreditiranje:

- ▶ IRF CG A.D. kreditira do 70% ukupne investicije, odnosno do 50% ukoliko je korisnik kredita opština, glavni grad, prijestonica, preduzeće čiji je osnivač (većinski vlasnik) država-jedinica lokalne samouprave, javno preduzeće²;
- ▶ Maksimalni iznos do 3.000.000,00 €;
- ▶ Minimalni iznos 10.000,00 €;
- ▶ Kamatna stopa iznosi 4% na godišnjem nivou uz proporcionalan način obračuna kamate;
- ▶ Rok otplate do 15 godina (uključujući grejs period);
- ▶ Grejs period do 5 godina.

STIMULATIVNE MJERE ZA DIREKTNE KREDITNE ARANŽMANE:

Za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori odobravaće se posebne stimulacije u vidu smanjenja kamatne stope za 0,50%. Takođe, stimulacije će se odnositi i na kredite koji se odobre uz garancije neke od poslovnih banaka ili uz garanciju Države, na način da će se inicijalna kamatna stopa umanjiti za 1,00%.

Aktivni direktni korisnici ove vrste kredita IRF CG A.D. mogu ponovo aplicirati za dodatna kreditna sredstva, s tim što će se voditi računa da ukupna izloženost po osnovu kredita prema jednom klijentu bude u skladu sa njegovim bilansnim pokazateljima, a maksimalna izloženost prema jednom klijentu uključujući i sva povezana lica biće definisana internim aktima Investiciono-razvojnog fonda.

Ukoliko je direktan kreditni aranžman u cjelosti pokriven bankarskom garancijom, novčanim kolateralom ili garancijom države, takav kreditni aranžman ili adekvatan dio kreditnog aranžmana se neće posmatrati kao izloženost krajnjeg korisnika.

Za privredne subjekte koji redovno izmiruju poreske obaveze, tj. nalaze se na „bijeloj listi“ nadležnog državnog organa ili su obezbijedili potvrdu da uredno izmiruju poreske obaveze čime su ispunili kriterijume da se nađu na „bijeloj listi“, odobravaće se posebna stimulacija u vidu smanjenja kamatne stope za 0,50% (potrebno je obezbijediti potvrdu nadležnog državnog organa ili službeni dokument državnog organa koji će biti dostavljen IRF CG A.D.).

B) Kreditiranje preko poslovnih banaka:

- ▶ IRF CG A.D. kreditira do 100% ukupne investicije, odnosno do 50% ukoliko je korisnik kredita opština, glavni grad, prijestonica, preduzeće čiji je osnivač (većinski vlasnik) država-jedinica lokalne samouprave, javno preduzeće;
- ▶ Maksimalni iznos do 6.000.000,00 €;

¹ Pored redovne stimulacije u kamatnoj stopi od 0,5% na sredstva koja se povlače od EIB-a, dodatno je moguće ostvariti stimulaciju u kamatnoj stopi od 0,2% ukoliko se zadovolje uslovi Eyet inicijative koja se odnosi na zapošljavanje mladih osoba do iskorišćenja sredstava predviđenih ugovorom sa EIB-om.

² Odbor Direktora IRF ima pravo da u određenom slučaju odobri veći iznos kredita, cijeneći cjelokupan kreditni aranžman.

- ▶ Minimalni iznos 10.000,00 €;
- ▶ Kamatna stopa iznosi 5,00% na godišnjem nivou od čega Banci pripada 3%.

Banka ima pravo sa klijentom ugovoriti nižu kamatnu stopu, u kom slučaju kamatna stopa Fonda iznosi od 1,5% do 2%, ali ne manje od 1,5%;³

- ▶ Rok otplate do 15 godina (uključujući grejs period);
- ▶ Grejs period do 5 godina.

NAPOMENA: Poslovna banka ima pravo, shodno sopstvenoj poslovnoj politici, kreditirati klijenta u procentu koji smatra adekvatnim iz sopstvenog potencijala po uslovima koje sama definiše.

Poslovna banka posredstvom koje se realizuje kreditni aranžman je obavezna da od krajnjeg korisnika kredita obezbijedi ispunjenje svih obaveza koje su utvrđene zakonskim propisima vezano za realizaciju investicije - projekta koji se podržava kreditnim sredstvima IRF CG A.D. Za privredne subjekte koji redovno izmiruju poreske obaveze, tj. nalaze se na „bijeloj listi“ nadležnog državnog organa ili su obezbijedili potvrdu da uredno izmiruju poreske obaveze čime su ispunili kriterijume da se nađu na „bijeloj listi“, odobravaće se posebna stimulacija u vidu smanjenja kamatne stope za 0,50% (potrebno je obezbijediti potvrdu nadležnog državnog organa ili službeni dokument državnog organa koji će biti dostavljen IRF CG A.D.). Ova stimulativna mjera važi i za kreditne plasmane direktno i preko banaka.

6. NAKNADE

A. Za direktne kredite:

- ▶ 0,30% na odobreni iznos za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori;
- ▶ 0,40% na odobreni iznos za projekte koji se realizuju u ostalim opštinama.

B. Za kredite preko poslovnih banaka

Naknade za kredite koji se realizuju preko banke IRF CG A.D. neće zaračunavati, a krajnji korisnik će sa bankom ugovoriti iznos naknade.

7. KORIŠĆENJE KREDITA

Rok korišćenja kredita je do 24 mjeseca.

Krajnji period korišćenja određivaće se za svaki kreditni aranžman pojedinačno u zavisnosti od realnih potreba i dinamike ulaganja sredstava.

Korisnici kredita dužni su kredit koristiti namjenski u skladu sa ovim programom i ugovorom koji se potpiše između IRF CG A.D. i krajnjeg korisnika.

IRF CG A.D. će sprovesti kontrolu namjenskog korišćenja kredita.

IRF CG A.D. realizuje odobrene direktne kredite prenosom sredstava na:

- ▶ Račun dobavljača, odnosno izvršioca usluga/radova ili
- ▶ Račun Korisnika kredita jednokratno ili po tranšama - fazno.

Prenos sredstava direktno na račun Korisnika po tranšama - fazno, podrazumijeva da se naredni prenos sredstava po pravilu neće vršiti prije nego što Korisnik kredita opravda namjensko trošenje ranije realizovanih sredstava po odobrenom kreditu (sredstva po već prenešenim tranšama). Izuzetno, u slučaju refundacije plaćenih ulaganja, prenos sredstava na

³ Ukoliko kamatna stopa prema krajnjem korisniku sa svim stimulacijama iznosi 4% na godišnjem nivou, Banka i klijent mogu ugovoriti kamatnu stopu od najviše 4,5% na godišnjem nivou, isključivo ukoliko za to postoji obostrani interes krajnjeg korisnika i Banke.

⁴ Član.3, tačka 8 Zakona o bankama - ("Sl. list Crne Gore", br. 17/08 od 11.03.2008, 44/10 od 30.07.2010, 40/11 od 08.08.2011)

račun korisnika kredita se može izvršiti jednokratno, shodno važećem pravilniku IRF CG A.D.

Prenos sredstava za kreditne aranžmane posredstvom i uz garanciju poslovnih banaka po pravilu će se vršiti jednokratno.

U slučaju kreditiranja krajnjih korisnika putem poslovnih banaka, poslovne banke su dužne obezbijediti i čuvati dokumentaciju i voditi evidencije koje omogućuju brzu i efikasnu kontrolu namjenskog korišćenja kredita, kao i definisanje ostalih uslova korišćenja kredita u skladu sa zakonskim uslovima. IRF CG A.D. zadržava mogućnost da namjensku kontrolu vrši u direktnom kontaktu sa krajnjim korisnikom kredita.

8. INSTRUMENTI OBEZBJEDJENJA

Kao instrumente obezbjedjenja kredita IRF CG A.D. će prihvatiti mjenice, hipoteke na nepokretnostima, bankarske garancije, garancije jedinica lokalne samouprave, garancije Vlade Crne Gore, jemstva bonitetnih pravnih lica, zaloge potraživanja i druge uobičajene instrumente obezbjedjenja u bankarskom poslovanju u skladu sa aktima IRF CG A.D. i odlukama nadležnih organa IRF CG A.D.

Sve troškove u vezi pribavljanja instrumenata obezbjedjenja i sprovođenje poslova oko osiguranja, brisanja i povraćaja realizovanih instrumenata snosi korisnik kredita.

Kod kredita posredstvom i uz garanciju poslovnih banaka, za obezbjedjenje će se uzimati mjenice i ovlašćenja banaka, a banka zadržava pravo da ugovori instrumente obezbjedjenja sa krajnjim korisnikom.

9. POTREBNA DOKUMENTACIJA

Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta kroz direktan kreditni aranžman:

- ▶ Zahtjev za kredit (propisan obrazac IRF CG A.D.);
- ▶ Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata ne stariji od 30 dana;
- ▶ Plan budžeta za tekuću godinu i ostvarenje budžeta za prethodnu godinu, POP, PIR, NEO i BUZ (za privredna društva i javna preduzeća: Bilans stanja, Bilans uspjeha, Bruto bilans (Zaključni list), Analitika kupaca i dobavljača – za posljednje dvije godine, kao i presjek gore navedenih izvještaja za tekuću godinu,);
- ▶ Investicioni projekat;
- ▶ Važeći obrazac ovjerenih potpisa lica ovlašćenih za zastupanje (OP) i važeći karton deponovanih potpisa;
- ▶ Saglasnost za pristup podacima Regulatornog kreditnog registra Centralne banke Crne Gore (RKR), uključujući osnivače i povezana lica⁴ kada su u pitanju privredna društva;
- ▶ Potvrda Poreske uprave o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana;
- ▶ Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Poreske uprave, kao dokaz broja zaposlenih;
- ▶ Predlog ponuđenih instrumenata obezbjedjenja ;
- ▶ Saglasnost nadležnih organa tražioca kredita za zaduženje (kada su u pitanju lokalne uprave i javna preduzeća);

- ▶ Predugovore i profakture (kopija ili original) za nabavku opreme, predračune za izvođenje građevinskih radova, (IRF neće prihvatiti ponude/predugovore/predračune koje su izdate od fizičkih lica (osim kod kupoprodaje nekretnina), i od povezanih lica⁵ (osim kada su u pitanju lokalne uprave i javna preduzeća), kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit;

Za izgradnju/dogradnju/rekonstrukciju poslovnog objekta

- ▶ Liste nepokretnosti nekretnine gdje se realizuje predmetna investicija ne stariji od 30 dana
- ▶ Građevinska dozvola(ekvivalent shodno zakonu) koja glasi na podnosioca zahtjeva
- ▶ Predmjer, predračun i ponude za izvođenje radova

Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku

Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo da zahtijeva dodatnu dokumentaciju.

Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta posredstvom i uz garancije poslovnih banaka:

- ▶ Investicioni program u skladu sa propisima banke;
- ▶ Odluka nadležnog organa banke;
- ▶ Rješenje o upisu krajnjeg korisnika u Centralni registar privrednih subjekata, odnosno u drugi registar nadležnog organa (ako je u pitanju privredno društvo);
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Potvrda Poreske uprave o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana;
- ▶ Bilans stanja, Bilans uspjeha, za posljednje dvije godine (ako je u pitanju privredno društvo-javno preduzeće);
- ▶ Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Poreske uprave, kao dokaz broja zaposlenih;

- ▶ Profakture (kopija ili original) za nabavku opreme i sitnog inventara, predračune za izvođenje građevinskih radova, predugovore o kupoprodaji nekretnina (IRF CG A.D. neće prihvatiti ponude/predugovore koje su izdate od fizičkih lica (osim kod kupoprodaje nekretnina), ponude/predugovore od povezanih lica (osim kada su u pitanju lokalne uprave i javna preduzeća), kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit;

- ▶ Izjava o povezanim licima

Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku.

Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo da zahtijeva dodatnu dokumentaciju.

10. OSTALE ODREDBE

Dotatna pravila koja se primjenjuju na ovaj Program kreditiranja, a koja nisu pomenuta u ovom dokumentu, definisana su posebnim aktima koje donose nadležni organi IRF CG A.D.

11. PERIOD TRAJANJA KREDITNE LINIJE

Kreditna linija traje do 31.12.2019.godine, odnosno do njene promjene ili ukidanja.

⁵ IRF CG A.D. će prihvatiti ponude/predugovore od povezanih lica u slučajevima predviđenim internim aktima.

VREDNUJEMO NOVAC

1. CILJ PROGRAMA

Cilj Programa je realizacija investicionih projekata kojima imaju svrhu:

- ▶ Saniranje odlagališta otpada, podsticanje izbjegavanja i smanjivanja nastajanja otpada, upravljanje otpadom, obrade otpada i iskorišćavanja vrijednih svojstava otpada (recikliranje, mini termoelektrane i sl.);
- ▶ Podsticanje čistije proizvodnje, odnosno izbjegavanje i smanjenje nastajanja otpada i emisija u proizvodnom procesu;
- ▶ Sprovođenje nacionalnih energetske programa;
- ▶ Podsticanje korišćenja obnovljivih izvora energije (sunce, hidroenergija, biomasa i dr.);
- ▶ i drugih projekata kojima se vrši/ostvaruje zaštita okoline, postiže energetska efikasnost, te uvode obnovljivi izvori energije.

2. NAMJENA KREDITA

Kreditni su namijenjeni za ulaganja u zemljište, građevinske objekte, oprema i uređaji.

Iznos kredita namijenjen ulaganju u obrtna sredstva može biti do 30% ukupnog iznosa kredita, isključivo kod privrednih društava kao korisnika kredita.

Ukoliko se kredit finansira iz sredstava Evropske Investicione Banke, sredstva se ne mogu koristiti za finansiranje PDV-a.

Svaki projekat će se pojedinačno ocjenjivati sa aspekta zaštite životne sredine, energetske efikasnosti i korišćenja obnovljivih izvora energije.

Finansijska podrška se neće odobravati u sljedeće svrhe:

- ▶ Učešće u projektima kojima se krše međunarodno priznata prava radnika, uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori;
- ▶ Bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje;
- ▶ Završene investicije u cilju refinansiranja kreditnih obaveza;
- ▶ Nemoralne i nelegalne aktivnosti.

3. KORISNICI KREDITA

Korisnici kredita mogu biti opštine, glavni grad, prijestonica, preduzeća čiji su osnivači (većinski vlasnici jedinice lokalne samouprave, javna preduzeća) i privredna društva.

Krajnji korisnici ovih kreditnih aranžmana mogu biti subjekti koji po Poreske uprave obezbijede potvrdu da uredno izmiruju svoje poreske obaveze.

Pravo na kredit ne postoji, već IRF CG A.D. na osnovu svakog pojedinačnog zahtjeva donosi posebnu odluku.

4. NAČIN KREDITIRANJA

IRF CG A.D. realizuje ovaj Program:

- ▶ Direktnim kreditiranjem korisnika kredita;
- ▶ Kreditiranjem krajnjih korisnika kredita preko poslovnih banaka sa kojima je IRF CG A.D. uspostavio poslovnu saradnju.

Zahtjevi za odobrenje kredita koji nisu dokumentovani obaveznom propisanom dokumentacijom neće se razmatrati.

Na osnovu ugovora o kreditu između poslovne banke i IRF CG A.D., poslovna banka će zaključiti ugovor sa krajnjim korisnikom kredita.

5. KREDITNI USLOVI

Kreditni koji se odobravaju po ovoj kreditnoj liniji, a finansiraju se iz sredstava Evropske Investicione Banke (EIB-a), odobravaće se po kamatnoj stopi od 0,5 % do 0,7%¹ nižoj u odnosu na kamatu definisanu u daljem tekstu.

A) Direktno kreditiranje:

- ▶ IRF CG A.D. kreditira do 70% ukupne investicije, odnosno do 50% ukoliko je korisnik kredita opština, glavni grad, prijestonica, preduzeće čiji je osnivač (većinski vlasnik) država-jedinica lokalne samouprave, javno preduzeće;
- ▶ Maksimalni iznos do 3.000.000,00 €2;
- ▶ Minimalni iznos 10.000,00 €;
- ▶ Kamatna stopa iznosi 4% na godišnjem nivou uz proporcionalan sistem obračuna kamate;
- ▶ Rok otplate do 15 godina (uključujući grejs period);
- ▶ Grejs period do 5 godina.

STIMULATIVNE MJERE ZA DIREKTNE KREDITNE ARANŽMANE: Za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori odobravaće se posebne stimulacije u vidu smanjenja kamatne stope za 0,50%. Takođe, stimulacije će se odnositi i na kredite koji se odobre uz garancije neke od poslovnih banaka ili uz garanciju Države, na način da će se inicijalna kamatna stopa umanjiti za 1,00%.

Za privredne subjekte koji redovno izmiruju poreske obaveze tj. nalaze se na „bijeloj listi“ nadležnog državnog organa ili su obezbijedili potvrdu da uredno izmiruju poreske obaveze čime su ispunili kriterijume da se nađu na „bijeloj listi“, odobravaće se posebna stimulacija u vidu smanjenja kamatne stope za 0,5% (potrebno je obezbijediti potvrdu nadležnog državnog organa ili službeni dokument državnog organa koji će biti dostavljen IRF CG A.D.).

Ukoliko je direktan kreditni aranžman u cjelosti pokriven bankarskom garancijom, novčanim kolateralom ili garancijom države, takav kreditni aranžman ili adekvatan dio kreditnog aranžmana se neće posmatrati kao izloženost krajnjeg korisnika.

¹ Pored redovne stimulacije u kamatnoj stopi od 0,5% na sredstva koja se povlače od EIB-a, dodatno je moguće ostvariti stimulaciju u kamatnoj stopi od 0,2% ukoliko se zadovolje uslovi Eyet inicijative koja se odnosi na zapošljavanje mladih osoba do iskorišćenja sredstava predviđenih ugovorom sa EIB-om.

² Odbor Direktora IRF ima pravo da u određenom slučaju odobri veći iznos kredita, cijeneći cjelokupan kreditni aranžman.

B) Kreditiranje preko poslovnih banaka:

- ▶ IRF CG A.D. kreditira do 100% ukupne investicije, odnosno do 50% ukoliko je korisnik kredita opština, glavni grad, prijestonica, preduzeće čiji je osnivač (većinski vlasnik) država-jedinica lokalne samouprave, javno preduzeće;
- ▶ Maksimalni iznos do 6.000.000,00 €;
- ▶ Minimalni iznos 10.000,00 €;
- ▶ Kamatna stopa iznosi 5,00% na godišnjem nivou od čega Banci pripada 3%.
- ▶ Banka ima pravo sa klijentom ugovoriti nižu kamatnu stopu, u kom slučaju kamatna stopa Fonda iznosi od 1,5% do 2%, ali ne manje od 1,5%;³
- ▶ Rok otplate do 15 godina (uključujući grejs period);
- ▶ Grejs period do 5 godina.

NAPOMENA: Poslovna banka ima pravo, shodno sopstvenoj poslovnoj politici, kreditirati klijenta u procentu koji smatra adekvatnim iz sopstvenog potencijala po uslovima koje sama definiše.

Poslovna banka posredstvom koje se realizuje kreditni aranžman je obavezna da od krajnjeg korisnika kredita obezbijedi ispunjenje svih obaveza koje su utvrđene zakonskim propisima vezano za realizaciju investicije - projekta koji se podržava kreditnim sredstvima IRF CG A.D. Za privredne subjekte koji redovno izmiruju poreske obaveze tj. nalaze se na „bijeloj listi“ nadležnog državnog organa ili su obezbijedili potvrdu da uredno izmiruju poreske obaveze čime su ispunili kriterijume da se nađu na „bijeloj listi“, odobravaće se posebna stimulacija u vidu smanjenja kamatne stope za 0,5% (potrebno je obezbijediti potvrdu nadležnog državnog organa ili službeni dokument državnog organa koji će biti dostavljen IRF CG A.D.). Ova stimulativna mjera važi i za kreditne plasmane direktno i preko banaka.

6. NAKNADE

a) Za direktne kredite:

- ▶ 0,30% na odobreni iznos za subjekte koji projekte realizuju u opštinama sjevernog regiona i u opštinama koje su ispod prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori;
- ▶ 0,40% na odobreni iznos za projekte koji se realizuju u ostalim opštinama.

b) Za kredite preko poslovnih banaka:

Naknade za kredite koji se realizuju preko banke IRF CG A.D. neće zaračunavati, a krajnji korisnik će sa bankom ugovoriti iznos naknade.

7. KORIŠĆENJE KREDITA

Rok korišćenja kredita je do 24 mjeseca.

Krajnji period korišćenja određivaće se za svaki kreditni aranžman pojedinačno u zavisnosti od realnih potreba i dinamike ulaganja sredstava.

Korisnici kredita dužni su kredit koristiti namjenski u skladu sa ovim programom i ugovorom koji se potpiše između IRF CG A.D. i korisnika. IRF CG A.D. će sprovesti kontrolu namjenskog korišćenja kredita. IRF CG A.D. realizuje odobrene direktne kredite prenosom sredstava na:

- ▶ Račun dobavljača, odnosno izvršioca usluga/radova ili

- ▶ Račun Korisnika kredita jednokratno ili po tranšama - fazno .

Prenos sredstava direktno na račun Korisnika po tranšama - fazno, podrazumijeva da se naredni prenos sredstava po pravilu neće vršiti prije nego što Korisnik kredita opravda namjensko trošenje prethodno realizovanih sredstava po odobrenom kreditu (sredstva po već prenešenim tranšama).

Izuzetno, u slučaju refundacije plaćenih ulaganja, prenos sredstava na račun korisnika kredita se može izvršiti jednokratno, shodno važećem pravilniku IRF CG A.D.

Prenos sredstava za kreditne aranžmane posredstvom i uz garanciju poslovnih banaka po pravilu će se vršiti jednokratno.

U slučaju kreditiranja krajnjih korisnika putem poslovnih banaka, poslovne banke su dužne obezbijediti i čuvati dokumentaciju i voditi evidencije koje omogućuju brzu i efikasnu kontrolu namjenskog korišćenja kredita kao i definisanje ostalih uslova korišćenja kredita u skladu sa zakonskim uslovima. IRF CG A.D. zadržava mogućnost da namjensku kontrolu vrši u direktnom kontaktu sa krajnjim korisnikom kredita.

8. INSTRUMENTI OBEZBJEDJENJA

Kao instrumente obezbjedjenja kredita IRF CG A.D. će prihvatiti mjenice, hipoteke na nepokretnostima, bankarske garancije, garancije jedinica lokalne samouprave, garancije Vlade Crne Gore, jemstva bonitetnih pravnih lica, zaloge potraživanja i druge uobičajene instrumente obezbjedjenja u bankarskom poslovanju u skladu sa aktima IRF CG A.D. i odlukama nadležnih organa IRF CG A.D.

Sve troškove u vezi pribavljanja instrumenata obezbjedjenja i sprovođenja poslova oko osiguranja, brisanja i povraćaja realizovanih instrumenata snosi korisnik kredita.

Kod kredita posredstvom i uz garanciju poslovnih banaka, za obezbjedjenje će se uzimati mjenice i mjenična ovlašćenja banaka, a banka zadržava pravo da ugovori instrumente obezbjedjenja sa krajnjim korisnikom.

9. POTREBNA DOKUMENTACIJA

Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta kroz direktan kreditni aranžman:

- ▶ Zahtjev za kredit (propisan obrazac IRF CG A.D.);
- ▶ Izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata ne stariji od 30 dana;
- ▶ Plan budžeta za tekuću godinu i ostvarenje budžeta za prethodnu godinu ,POP, PIR, NEO i BUZ (za privredna društva i javna preduzeća: Bilans stanja, Bilans uspjeha, Bruto bilans (Zaključni list), Analitika kupaca i dobavljača – za posljednje dvije godine, kao i presjek gore navedenih izvještaja za tekuću godinu);
- ▶ Investicioni program u skladu sa metodologijom IRF CG A.D. odnosno investicioni program prihvatljive sadržine;
- ▶ Važeći obrazac ovjerenih potpisa lica ovlaštenih za zastupanje (OP) i važeći karton deponovanih potpisa;
- ▶ Saglasnost za pristup podacima Regulatornog kreditnog registra

³ Ukoliko kamatna stopa prema krajnjem korisniku sa svim stimulacijama iznosi 4% na godišnjem nivou, Banka i klijent mogu ugovoriti kamatnu stopu od najviše 4,5% na godišnjem nivou, isključivo ukoliko za to postoji obostrani interes krajnjeg korisnika i Banke.

- Centralne banke Crne Gore (RKR), uključujući osnivače i povezana lica⁴ kada su u pitanju privredna društva;
- ▶ Potvrda Poreske uprave o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana; Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Poreske uprave, kao dokaz broja zaposlenih, Predlog ponuđenih instrumenata obezbjeđenja (sastavni je dio Zahtjeva za kredit), ukoliko je u pitanju hipoteka priložiti i posjedovni list/list nepokretnosti;
- ▶ Saglasnost nadležnih organa tražioca kredita za zaduženje (kada su u pitanju lokalne uprave i javna preduzeća);
- ▶ Predugovore i profakture (kopija ili original) za nabavku opreme, predračune za izvođenje građevinskih radova, (IRFCG neće prihvatati ponude/ predugovore/ predračune koje su izdate od fizičkih lica (osim kod kupoprodaje nekretnina), i od povezanih lica⁵ (osim kada su u pitanju lokalne uprave i javna preduzeća), kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit;

Za izgradnju/dogradnju/rekonstrukciju poslovnog objekta:

- ▶ Liste nepokretnosti nekretnine gdje se realizuje predmetna investicija ne stariji od 30 dana;
- ▶ Građevinska dozvola(ekvivalent shodno zakonu);
- ▶ Predmjer, predračun i ponude za izvođenje radova;

Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku. Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo da zahtijeva dodatnu dokumentaciju.

Potrebna dokumentacija za realizaciju projekta posredstvom i uz garancije poslovnih banaka:

- ▶ Investicioni program u skladu sa propisima banke;
- ▶ Odluka nadležnog organa banke;
- ▶ Rješenje o upisu krajnjeg korisnika u Centralni registar privrednih subjekata, odnosno u drugi registar nadležnog organa (ako je u pitanju privredno društvo);
- ▶ Rješenje o registraciji za PDV ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- ▶ Potvrda Poreske uprave o urednom izmirivanju poreza i doprinosa ne starija od 30 dana;

- ▶ Bilans stanja, Bilans uspjeha, za posljednje dvije godine (ako je u pitanju privredno društvo-javno preduzeće);
- ▶ Odgovarajući obrazac za posljednji mjesec uplate poreza i doprinosa za zaposlene ovjeren od Poreske uprave, kao dokaz broja zaposlenih, Profakture (kopija ili original) za nabavku opreme i sitnog inventara, predračune za izvođenje građevinskih radova, predugovore o kupoprodaji nekretnina (IRF CG A.D. neće prihvatati ponude/predugovore koje su izdate od fizičkih lica (osim kod kupoprodaje nekretnina), ponude/predugovore od povezanih lica (osim kada su u pitanju lokalne uprave i javna preduzeća), kao ni interne fakture). Predmetna dokumentacija ne može biti starija od 3 mjeseca od datuma predaje zahtjeva za kredit;
- ▶ Izjava o povezanim licima

Sva dokumentacija se po pravilu dostavlja na crnogorskom jeziku. Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo traženja dodatne dokumentacije.

10. OSTALE ODREDBE

Dodatna pravila koja se primjenjuju na ovaj Program kreditiranja, a koja nisu pomenuta u ovom dokumentu, definisana su posebnim aktima koje donose nadležni organi IRF CG A.D.

11. PERIOD TRAJANJA KREDITNE LINIJE

Kreditna linija traje do 31.12.2019.godine, odnosno do njene promjene ili ukidanja.

⁴ Član.3, tačka 8 Zakona o Bankama - ("Sl. list Crne Gore", br. 17/08 od 11.03.2008, 44/10 od 30.07.2010, 40/11 od 08.08.2011)

⁵ IRF CG A.D. će prihvatati ponude/predugovore od povezanih lica u slučajevima predviđenim internim aktima.

Investiciono-razvojni fond
Crne Gore A.D.

ZA BOGATU BUDUĆNOST CRNE GORE

Besplatan broj Call Centra 080/012-012
www.irfcg.me

Investiciono-razvojni fond
Crne Gore A.D.

Investiciono-razvojni fond Crne Gore A.D. | Adresa: Bulevar Sv. Petra Cetinjskog 126/I, Podgorica
Tel/Fax: +382 20 416 610, +382 20 416 638 | Besplatan CALL CENTAR: 080 012 012
e-mail: info@irfcg.me | web: www.irfcg.me